

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Период на действие на програмата 2015 г. – 2020 г.

**Адрес: 8400 Карнобат, бул. „България” № 12, тел: +359 (0)559 29125,
Факс: +359 (0)559 27165, e-mail: karnobat@mail.bg**

Юли, 2015

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
I. Правна рамка за подготовка, приемане и изпълнение на Общинската Програма за опазване на околна среда (ОПООС) на Община Карнобат	6
1. Правно основание за изготвяне и приемане от Общините на ОПООС.....	7
2. Инструменти за реализиране на програмите	9
3. Общински наредби в Община Карнобат, отнасящи се до опазване на околната среда и произтичащите от това ангажименти, свързани с планирането на мерки и дейности	10
II. Анализ на средата	11
1. Природо-географска и териториално-административна характеристика на Община Карнобат	11
2. Състояние и характеристика на компонентите и факторите на околната среда на територията на Община Карнобат.....	30
2.1. Атмосферен въздух	30
2.1.1. Състояние на качеството на въздуха /имисии/ по видове замърсители.....	30
2.1.2. Описание на факторите, които са причината за нарушеното КАВ (пренос на замърсители, включително трансграничен, образуване на вторични замърсители и т.н.)..	32
2.2. Повърхностни и подземни води.....	35
2.2.1. Повърхностни води	35
2.2.1.1. Реки и язовири на територията на Община Карнобат – състояние и цели	35
2.2.1.2. Качествено състояние на водите на повърхностните водни тела, попадащи на територията на Община Карнобат	46
2.2.1.3. Източници на замърсяване на водите – на територията на общината и извън територията на общината.....	46
2.2.2. Подземни води.....	59
2.2.2.1. Характеристика на подземните водни хоризонти и водни тела в басейна на р. Тунджа	59
2.2.2.2. Подземни водни тела в Черноморски басейнов район	65
2.2.3. Влияние на изпускани отпадъчни води върху питейните водоизточници	68
2.2.4. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места на Община Карнобат	68
2.2.5. Водоснабдяване. Водопроводна мрежа.....	69
2.2.6. Качество на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, използвани в Община Карнобат.....	72
2.2.6.1. Качество на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване	72
2.2.7. Прогнози за развитие на водоснабдяването и канализационната система на Община Карнобат, съгласно Регионален генерален план ВиК ЕАД Бургас	78
2.3. Генерирани отпадъци.....	85
2.3.1. Генерирани отпадъци на територията на Община Карнобат	85
2.3.2. Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъците.....	89
2.3.3. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъците	91
2.4. Почви и нарушени терени	98

2.4.1.	Обща характеристика на почвите в района.....	98
2.4.2.	Замърсени почви с тежки, метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати, други замърсители.....	99
2.4.3.	Ерозирали почви.....	101
2.4.4.	Вкиселени и засолени почви	101
2.4.5.	Физически нарушени почви и терени	101
2.5.	Защитени територии и биоразнообразие.....	102
2.5.1.	Защитени територии.....	103
2.5.2.	Гори	106
2.5.3.	Видове, обект на ловен туризъм	107
2.5.4.	Лечебни растения	112
2.5.4.1.	Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите	114
2.5.4.2.	Анализ на дейностите за опазване на екосистемите, включващи лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите.....	128
2.5.4.3.	Приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове.....	129
2.5.5.	Защитени зони по НАТУРА 2000	132
2.6.	Шумово натоварване на средата.....	165
2.6.1.	Източници на шум в Община Карнобат.....	167
2.7.	Зелени площи.....	170
2.7.1.	Зелени площи на територията на гр. Карнобат и другите населени места на територията на Общината.....	170
2.7.2.	Проблеми и причини за подобряване състоянието на зелените площи.....	172
2.8.	Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения	172
2.9.	Управленски фактори	175
2.10.	Икономически фактори.....	182
2.11.	Финансови фактори.....	188
2.12.	Демографски фактори	189
2.13.	Социално-икономически фактори	196
III.	Анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите /SWOT анализ	200
IV.	Визия за околната среда на Община Карнобат	203
V.	Цели на програмата	204
1.	Генерална стратегическа цел.....	204
2.	Специфични стратегически цели.....	204
3.	Приоритети	206
VI.	План за действие за периода 2015-2020 г.....	207
VII.	Организация за изпълнение на програмата. Мониторинг, контрол, оценка и актуализация на общинската програма за опазване на околната среда.....	222
VIII.	Използвани източници	223

Списък на най-използваните съкращения

БДЧР	<i>Басейнова дирекция Черноморски район</i>
БО	<i>Битови отпадъци</i>
БПК	<i>Биологична потребност от кислород</i>
ДГС	<i>Държавно горско стопанство</i>
ДЛС	<i>Държавно ловно стопанство</i>
ЕМП	<i>Електромагнитни полета</i>
ЕС	<i>Европейски съюз</i>
ЗВ	<i>Закон за водите</i>
ЗЗ	<i>Защитена зона</i>
ЗЗТ	<i>Закон за защитените територии</i>
ЗЗШОС	<i>Закон за защита от шума в околната среда</i>
ЗЛР	<i>Закон за лечебните растения</i>
ЗМ	<i>Защитена местност</i>
ЗМДТ	<i>Закон за местните данъци и такси</i>
ЗМСМА	<i>Закон за местното самоуправление и местната администрация</i>
ЗООС	<i>Закон за опазване на околната среда</i>
ЗП	<i>Закон за почвите</i>
ЗУО	<i>Закон за управление на отпадъците</i>
ЗЧАВ	<i>Закон за чистотата на атмосферния въздух</i>
ИАОС	<i>Изпълнителна Агенция по околна среда</i>
ИСПА	<i>Предприсъединителна програма на Европейския съюз</i>
МОСВ	<i>Министерство на околната среда и водите</i>
МРРБ	<i>Министерство на регионалното развитие и благоустройството</i>
НПО	<i>Неправителствени организации</i>
НСИ	<i>Национален статистически институт</i>
НСОС	<i>Националната стратегия за околна среда</i>
НПУДО	<i>Национална програма за управление на дейностите по отпадъците</i>
ОбС	<i>Общински съвет</i>
ОПОС	<i>Оперативна програма „Околна среда”</i>
ОПООС	<i>Общинска програма за опазване на околната среда</i>
ОПУДО	<i>Общинска програма за управление дейността на отпадъците</i>
ОПРР	<i>Оперативна програма „Регионално развитие”</i>
ПДК	<i>Пределно допустими концентрации</i>
ПРСР	<i>Програма за развитие на селските райони</i>
ПСОВ	<i>Пречистителна станция за отпадни води</i>

ПУДООС	<i>Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда</i>
РИОСВ	<i>Регионална инспекция по опазване на околната среда и водите</i>
РИОКОЗ	<i>Регионална инспекция за опазване на общественото здраве</i>
РДГ	<i>Регионална дирекция на горите</i>
SWOT	<i>Анализ силни слаби страни, възможности и заплахи</i>

ВЪВЕДЕНИЕ

I. Правна рамка за подготовка, приемане и изпълнение на Общинската Програма за опазване на околна среда (ОПООС) на Община Карнобат

Настоящата „Програмата за опазване на околната среда на Община Карнобат” е разработена на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Тя е изготвена според Указанията на Министерство на околната среда и водите, относно структура и съдържание на Общинските Програми за опазване на околната среда.

Програмата за опазване на околната среда е разработена за нуждите на Община Карнобат за периода 2015-2020 г.

Основното предназначение на Общинската Програма за опазване на околната среда е да постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми в Общината и да се запази доброто състояние на околната среда.

Съгласно ЗООС, опазването на околната среда е свързано с прилагането на следните принципи:

- 1) Устойчиво развитие;
- 2) Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
- 3) Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
- 4) Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
- 5) Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
- 6) Замърсителят да заплаща за причинените вреди;
- 7) Съхранение, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
- 8) Възстановяване и подобряване качеството на околната среда в замърсените и увредени райони;
- 9) Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
- 10) Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионални политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
- 11) Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Във връзка с горното целите на настоящата Програма за опазване на околната среда са:

- Да се идентифицират и анализират проблемите в областта на околната среда на територията на Община Карнобат, да се установят причините и предложат решения и действия за тяхното преодоляване;
- Да са използват разумно природните дадености на територията на Общината за развитие на икономическия потенциал;
- Да се обединят усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на Общината за решаване на проблемите;

▪ Да се аргументират проектите на Общината, които тя ще предложи за финансиране от фондове на Европейския съюз.

Програмата е динамичен и отворен документ. Тя може да бъде периодично допълвана съобразно настъпили промени в приоритетите на Общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение.

При разработка на Програмата за опазване на околната среда на Община Карнобат са взети предвид действащото екологично законодателство, действащи стратегии, програми и планове в областта на околната среда – Общински План за развитие на Община Карнобат (2014-2020 г.), Областна стратегия за развитие на Област Бургас (2014-2020 г.), Оперативна програма „Околна среда” (2014-2020 г.), Национална стратегия за околна среда 2009-2018 г.), Националната план за управление на дейностите по отпадъците (2014-2020 г.), Програма за управление на отпадъците, формирани на територията на Община Карнобат (2014-2020 година).

1. Правно основание за изготвяне и приемане от Общините на ОПООС

Основание за правомощията на органите на местната власт по отношение на процесите на управление на околната среда се съдържа в **Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА)**, в който е посочено, че местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност, включително в сферата на **опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси** (чл. 17).

Закона за опазване на околната среда (ЗООС), вменява на Кметовете на Общини функцията на компетентен орган (чл. 10, ал. 1, т. 6). **Като компетентни органи по опазване на околната среда, на Кметовете на Общини са възложени редица задължения за управление на компонентите и факторите на околната среда на територията на Общината** (чл. 15, ал. 1).

Правното основание за разработване от Общините на Програми за опазване на околната среда (ОПООС) се съдържа в чл. 79, ал. 1 от ЗООС. Програмите се приемат от Общинските съвети (ОбС), по предложение на Кмета на съответната Община и обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години. ОбС контролират изпълнението на ОПООС. Кметът на Общината ежегодно внася в ОбС отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. При разработване на ОПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на Министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните Министерства и Държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на Програмите чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на Програмите се привличат и представители на Неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

Общинските Програми се изготвят в тясно съответствие с принципите на **Националната стратегия за околна среда (НСОС)**, която се разработва за период 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). НСОС съдържа анализ на състоянието на околната среда, на тенденциите, причините и източниците на замърсяване и увреждане, както и на институционалната рамка, административните и икономическите средства за

осъществяване на политиката. НСОС поставя и основните цели и приоритети на национално ниво, както и посочва средствата за постигане на набелязаните цели.

Съгласно ЗООС и Националната стратегия за околна среда Общинските Програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3 (чл. 75). Принципите, които са поставени за водещи при разработване на този национален стратегически документ и които следва да бъдат спазвани при разработване на ОПООС са: устойчиво развитие, предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда, предотвратяване и намаляване на риска за биологичното разнообразие, намаляване на вредните последствия върху компонентите на околната среда в резултат на природни процеси и явления, оптимално използване на природни ресурси и енергия (чл. 76, ал.2). Към националната стратегия се приема и **план за действие**, който обхваща период от 5 години и съдържа конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране, както и схема за организация, наблюдение и отчитане на изпълнението, оценка на резултатите, предприемане на коригиращи действия при необходимост.

В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда (чл. 77).

В тази връзка, ОПООС съдържат раздели, които са обособени по компоненти и фактори на околната среда и следват както разпоредбите на специалните закони по околна среда, така и другите национални планове и програми, които се приемат в отделните сектори, като въздух, почви, отпадъци, шум. Специалните закони предвиждат самостоятелни задължения на Общините за разработване на програми и планове за действие за опазване и устойчиво управление на съответните компоненти и намаляване или ограничаване на въздействието на някои фактори на околната среда. В повечето случаи както законите, така и подзаконовата нормативна уредба към тях уточняват по-нататък в разпоредбите си, че тези програми и планове са неразделна част от Общинските Програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда.

Законът за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), предвижда създаването на програми и оперативни планове за действие с цел намаляване нивото на замърсяване на атмосферния въздух (чл. 27, ал. 1 и чл. 30, ал. 1), които са неразделна част от Общинските Програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (чл. 27, ал. 2).

Съгласно **Закона за почвите (ЗП)** Кметовете на Общини разработват Програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за Общината за период не по-кратък от три години (чл. 26). Тези Програми също са неразделна част от Общинските Програми за опазване на околната среда. ОПООС съдържат и раздел „Лечебни растения“ за опазването и управлението на лечебни растения (чл. 50 и чл. 51, **Закон за лечебните растения**), както и мерки, предвидени в план за действие по **Закона за защита от шума в околната среда** (чл. 9 и чл. 10, ЗЗШОС).

Законът за управление на отпадъците (ЗУО) предвижда на национално ниво приемане на Национална програма за управление на дейностите по отпадъците

(НПУДО), (чл. 49 от ЗУО), както и задължение за Общините да приемат Програми за управление на отпадъците (чл. 52 от ЗУО), които са интегрална част от ОПООС. ОПУДО се съобразяват с национални стратегически документи като НСОС, НПУДО.

2. Инструменти за реализиране на програмите

Правни инструменти

В някои случаи, законодателството улеснява органите на местното самоуправление и местната администрация като предвижда възможност за достъп и участие на представители на Общините в процеса на вземане на решения на по-високо ниво, където те участват с консултативна функция или само за информация. В други случаи нормативни актове поставят задължение на органи от държавната администрация да информират органите на местно ниво за взети решения и издадени административни актове, които имат отношение към проблеми от значение за местната власт.

Финансови инструменти

Тук по-подробно се разглеждат финансовите инструменти, които са специално изведени в законодателството по околна среда, във връзка с осигуряване на средства за органите на местното самоуправление за реализиране на програми и мерки в областта на околната среда.

Законът за общинските бюджети създава задължение на местните власти да предвиждат в своите бюджети средства за реализиране на приетите от Общинския съвет стратегии за развитие на Общината, както и на задълженията на Общината по национални и регионални програми и проекти (чл. 11, ал. 1).

В **ЗООС се предвижда възможност за финансиране на Общините от държавния бюджет** за изпълнение на ангажиментите по опазване на околната среда (чл. 80). Проекти на Общините могат да се финансират от държавния бюджет или от национални фондове когато те са обосновани като приоритетни в Общинските Програми за околна среда.

ЗООС създава един допълнителен източник на приходи за общинските бюджети за реализиране на мерки по приоритетите, определени в ОПООС (чл. 65). Приходите от глоби и санкции по закона, налагани от Кметовете на Общини, постъпват по бюджета на съответната Община. Осемдесет на сто от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми по чл. 69 постъпват по бюджета на Общината, на чиято територия се намира санкционираният субект. Тези приходи, както и приходите от глоби за нарушаване на наредбите, приемани от Общинските съвети във връзка с опазването на околната среда, се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в ОПООС. ЗООС предвижда също задължение за местните власти, ежегодно с приемането на общинския бюджет, по предложение на Кмета на Общината да се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в Общинските Програми за опазване на околната среда.

В ЗООС е предвиден и един специален финансов инструмент за реализиране на задълженията на местната власт за изпълнение на Национални и Общински Стратегии и Програми в областта на околната среда, включително на ОПООС. Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС), в изпълнение на своята дейност предоставя на Общините финансови средства под формата на безвъзмездни помощи и безлихвени или нисколихвени заеми.

Редица специални закони в областта на околната среда също предвиждат възможности за финансиране на дейности, свързани с изпълнение на ангажиментите на Общините за опазване на околната среда.

Законът за водите (ЗВ) подчертава задължението на Общините да предвиждат в своите бюджети средства за изпълнение на ангажиментите по околна среда, предписвайки, че проекти, обекти и мероприятия с местно значение се финансират със средства от общинските бюджети или с общински извънбюджетни средства (чл. 198, ал. 2). ЗВ закрепя принципите на икономическото регулиране, основани на принципа за възстановяването на разходите за водните услуги, включително тези за околната среда и за ресурса и на принципа „замърсителят плаща”. Те се реализират чрез провеждане на ценова политика, която осигурява подходящи стимули за потребителите за ефективно използване на водите с оглед постигането на целите за опазване на околната среда (чл. 192).

Закон за управление на отпадъците предвижда възможност за финансиране от държавния бюджет на приоритетните дейности по изграждане на съоръжения и инсталации за третиране на битови, масово разпространени и опасни отпадъци, както и за почистване и рекултивация на места, замърсени с отпадъци (чл. 34, ал. 1). Финансират се само Програми и Проекти за изграждане на съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци, които отговарят на последователността на мерките, определени в НПУДО и които са одобрени от Министъра на околната среда и водите. Когато съоръженията и инсталациите не се използват съгласно изискванията, Общините възстановяват средствата от държавния бюджет или международните програми на ПУДООС. ЗУО, в допълнение на ЗООС определя постъпване на сумите от глобите и имуществените санкции за нарушения на закона по бюджета на съответната Община, когато наказателните постановления са издадени от Кмета на Общината (чл. 35, ал. 2). Тези средства се изразходват целево за проекти и обекти за третиране на отпадъци.

Законът за защитените територии (ЗЗТ) специално предвижда, че финансирането на дейностите на Общините в защитените територии за извършване на възстановителни, поддържащи и други природозащитни дейности в тях, се подпомага от ПУДООС (чл. 74, ал. 1, т. 6).

3. Общински наредби в Община Карнобат, отнасящи се до опазване на околната среда и произтичащите от това ангажименти, свързани с планирането на мерки и дейности

Общинските наредби са подзаконовни нормативни актове, издавани от органите на местното самоуправление в изпълнение на техните правомощия (чл. 21, ал.2, ЗМСМА).

На Общинските съвети е предоставено правомощието да приемат наредби по въпроси от местно значение (чл. 22, ал. 1, ЗМСМА), с които те могат да определят изискванията за дейността на физическите и юридическите лица на територията на Общината, които произтичат от екологичните, историческите, социалните и другите особености на населените места, както и от състоянието на инженерната и социалната инфраструктура (чл. 21, ал. 1, т. 13, ЗМСМА). Общините имат право да предвиждат административно-наказателна отговорност и санкции за нарушение на разпоредбите на техните нормативни актове. Кметовете могат да издават наказателни постановления въз основа на акт, съставен от длъжностни лица, посочени в съответната наредба (чл. 22, ЗМСМА).

В изпълнение на своето правомощие, Общинските съвети могат да приемат наредби в областта на опазване на околната среда, които да предвиждат разпоредби, детайлизиращи изискванията на законите и подзаконовите нормативни актове на изпълнителната власт в съответствие със специфичните особености на населеното място, характеристиките на околната среда и др.

В резултат на реализация на правната възможност и на правомощието си, предоставени от ЗМСМА за определяне на специфични изисквания по въпроси, свързани с опазване на околната среда от местно значение, Община Карнобат е приела няколко Наредби във връзка с опазването на околната среда:

- Наредба № 3 за опазване на обществения ред и чистотата на територията на Община Карнобат;
- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Карнобат;
- Наредба за дейността в Община Карнобат по предотвратяване и ликвидиране на последствията при бедствия, аварии и катастрофи;
- Наредба за отглеждане на животни на територията на Община Карнобат.

Приемането на Общински наредби в областта на опазване на околната среда е предвидено в законовите норми като задължение за Общините единствено по отношение на управление на отпадъците. Чл. 22 на ЗУО предвижда, че Общинските съвети приемат наредби относно дейностите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците. С тях се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на Общината. Общинските наредби трябва да бъдат разработени съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, като заплащането за предоставяне на съответните услуги да бъде съобразено със Закона за местните данъци и такси.

Приемането на Общински наредби в останалите сектори в областта на опазване на околната среда е реализиране на възможността и на правомощията им, предоставени от ЗМСМА да определят специфични изисквания по въпроси, свързани с опазване на околната среда от местно значение.

II. Анализ на средата

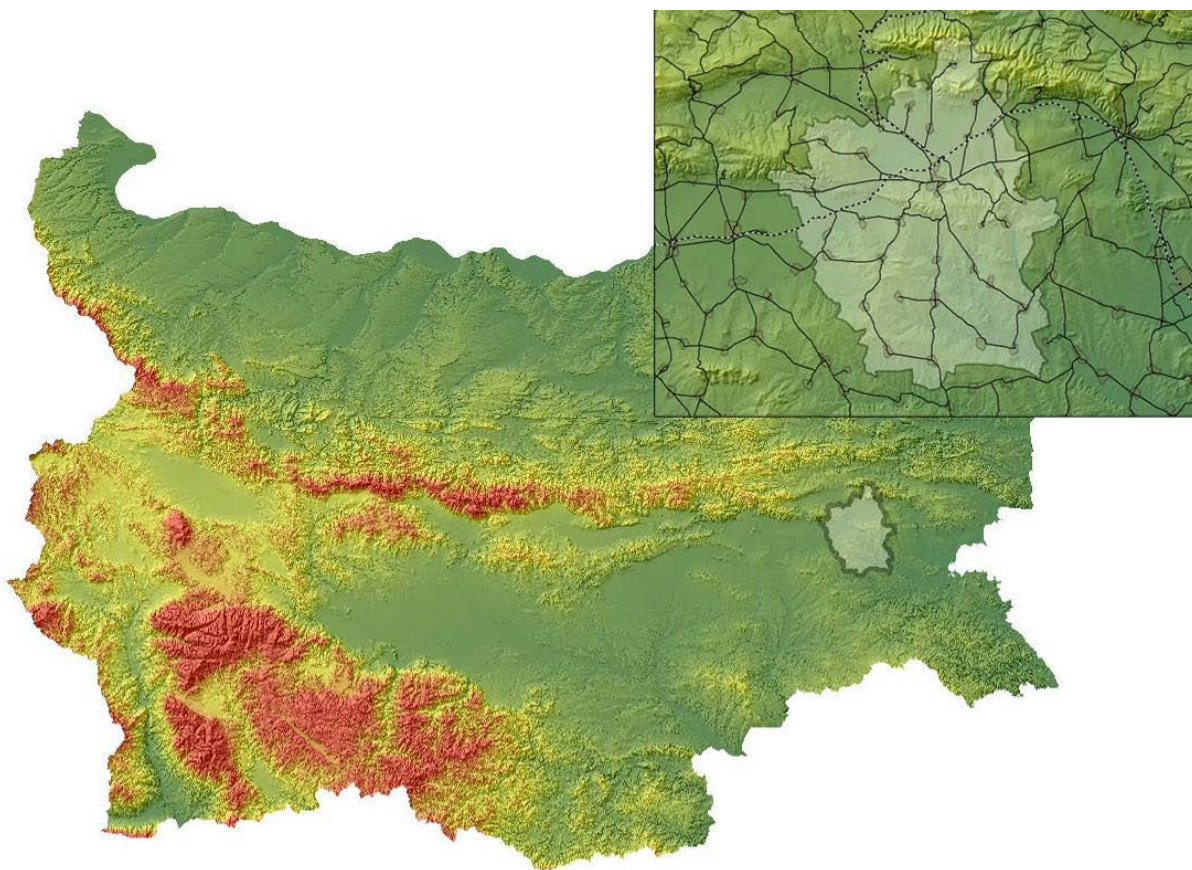
1. Природо-географска и териториално-административна характеристика на Община Карнобат

➤ Географско положение и граници

Община Карнобат е разположена в югоизточната част на Република България и е включена в административно-териториалните граници на Бургаска област. На север граничи с община Сунгурларе, на изток с общините Айтос и Камено, на юг с община Средец и на запад с община Стралджа. Ролята и мястото в националното пространство е представена в най-голяма степен от административния, икономически и културен център град Карнобат. Благоприятното географско местоположение на общината и нейният опорен център град Карнобат заемат значимо място в транспортно-комуникационната система на страната. През територията и минават важни стратегически транспортни коридори по оста изток – запад и добре изградени връзки към северната и южната част на България. Общината е пресечна точка на пътищата за

Източна и Западна България. През нея преминава ж.п. линия по направление Шумен-Варна (отклонение на гл. жп линия София –Бургас), което я прави единствената ж.п. връзка между южните и северните части на Източна България. На изток от общината чрез основната ос на развитие по АМ „Тракия“ в националното пространство е разположен основният полюс на развитие в региона – град Бургас/Gatewaycity/, разполагащ с международно летище с предимно туристически чартърен трафик и пристанище Бургас. Община Карнобат обхваща територия от 806.100 км² и включва в себе си 31 населени места - 1 град и 30 села /Аспарухово, Черково, Детелина, Деветак, Деветинци, Добриново, Драганци, Драгово, Екзарх Антимово, Глумче, Хаджиите, Искра, Железник, Житосвят, Кликач, Козаре, Крумово градище, Крушово, Мъдрино, Невестино, Огнен, Раклица, Сан-Стефано, Сигмен, Смолник, Соколово, Сърнево, Церковски, Венец, Зимен/, като най-голямото сред тях /по население/ е Екзарх Антимово.

На следващата *фигура II.1-1* е представена географска карта на Община Карнобат.

Фигура II.1-1: Географска карта на Община Карнобат

➤ Релеф

Община Карнобат попада в младонагънатата морфоструктура на Балканидите. Според своето геоморфоложко развитие попада в Преходна /Крайщенска - Средногорска/ планинско-котловинна област. Релефът в по-голямата част на територията на общината е равнинен, включително и разположената в северната част на общината Карнобатско-Айтоска планина /най-източните дялове на южната част на източна Стара планина/, която е със сравнително ниски и разляти хълмове между 500 - 600 м. Южно от административния център на общината се издигат Хисарските възвишения. Средната надморска височина е 174м. Сравнително равнинната територия

на Община Карнобат е прорязана от две реки: р. Мочурица и р. Русокастренска. По отношение на сеизмичните райони на България /по степените на интензивност по скалата на Медведев, Шпонхойер и Карник/, Община Карнобат попада в зона между пета и шеста степен, което я прави зона със сравнително ниска сеизмична активност.

➤ **Полезни изкопаеми**

Община Карнобат няма голямо количество залежи на полезни изкопаеми. Има разнообразни нерудни полезни изкопаеми – андезитови туфи, пясък, торф, глини. Разкрити са кариери за строителни материали с местно и регионално значение. Кариерите за добив и преработка са разположени източно и южно от град Карнобат. Северно от язовир „Церковски“, на 2 – 3 км югоизточно от село Венец е разположена кариера за пясък, която е с плиоценски произход. Отново до село Венец и на още две места до град Карнобат са разкрити торфени находища, но те все още не са използвани.

Държавните концесии за добив на полезни изкопаеми са:

- за землище Карнобат: находище Галата, находище Трите круши /от 2013 год./;
- за землище Деветак: находище Баба Тодора, находище Шилестия кайряк;
- за землище Железник /от 2013 год./ - находище Футула.

➤ **Климат**

Община Карнобат е разположена в преходно-континенталната климатична област, която обхваща Тракийската низина, Тунджанската област, долините на реките Струма и Места, Кюстендилската котловина, Задбалканските котловини и най-южните части на Стара планина.

Температура

Средногодишната температура на въздуха за климатичната област е от +11 до +13°C, като тази в Карнобат е +11,4°C. През зимния период климатът е мек като средномесечната януарска температура е +0,1°C. Топлата зима, разтопява снежната покрива и води до измръзване на горният хумусен пласт. Това излага посевите на ниските температури и довежда до измръзването им или намаляване на добива. Характерно за района е неустойчивата снежна покривка. Последните години се наблюдава и нейното периодично появяване като се редуват периоди с или без такава. Първата снежна покривка се образува декември и изчезва началото на март. Това е сравнително кратък период, като колкото повече в северна посока се отива толкова този период се увеличава. През пролетния период средномесечните температури са +5°C. Месеците март и април се характеризират със средномесечни температури +10,5°C, като температурите са подходящи за развиване на овощарство и лозарство. Времето, което е освободено от мраз, са 199 дни – последният мразовит ден през пролетта е преди 20 май, а първият есенен мраз настъпва октомври месец. Това е с около 10-20 дена повече отколкото безмразовия период при умереноконтиненталния климат. По-резки разлики в температурите, както и по-голям интензитет и честота на мразовете има по долините на реките, в северната част на общината и в някои села в южната част – с. Екзарх Антимово, Черково, Сърнево. Лятото средно максималните температури достигат до 29°C. Средномесечните температури са 22,1-22,8°C. Високите температури водят до изпарение на почвената влага и налагат използването на поливни системи за обработваемите територии. Последният от сезоните – есента, се характеризира с високи температури. Тя е продължителна, а термичното и ниво позволява културите да узреят. Валежите са неравномерно разпределени. Общото количество средногодишни валежи са 549 мм, като повече от половината 336 мм са от

април до октомври. Най-много валежи падат през лятото, но и тогава месец август е най-сухият за цялата година. Тези характерни засушавания могат да продължат и повече от 30 дни. Като цяло валежите са недостатъчни – всички пролетни и интензивни култури имат нужда от по-голямо количество валежи и почвена влага, или да им бъде осигурено изкуствено напояване.

Вятър

Друг важен климатичен фактор са преобладаващите ветрове. В региона това са северните и северно-източните. Високата скорост на вятъра се обуславя от предимно низинния релеф. Липсата на високи планини или гъста залесеност, позволява на вятъра да развие по-висока скорост.

Вятърът е факторът с най-силно въздействие върху разпространението на замърсители в атмосферния въздух. Нивото на замърсяване на атмосферния въздух в района на Община Карнобат е резултат, както от количеството и качеството на изхвърляните емисии от замърсители, така и от характера на разсейването им в атмосферата. Характерна особеност в годишното и часово разпределение на скоростта на вятъра е следното: най-големи средномесечни скорости през цялата година се наблюдава в 14 часа, следват средномесечните стойности от 21 часа и най-ниски средномесечни стойности на скоростта на вятъра се наблюдават в 7 часа. В годишния ход на средномесечните стойности на скоростта на вятъра се наблюдават два минимума (през лятото и зимата) и два максимума (през пролетта и през есента). Важна характеристика на вятъра е неговата честота по скорост в градации. Тази информация е от съществено значение при оценката на максималната скорост, при която има най-голямо замърсяване с прах. В *таблица II.1.-1* е посочена честотата на вятъра в проценти по скорост в градации за различните месеци в годината и средно за цялата година. С най-голяма честота са случаите на вятър със скорост 0-1 m/s. Изключение са месеците март, август и септември, когато с най-голяма честота са случаите на вятър със скорост 2-5 m/s. Този факт се дължи на преустройството на атмосферната циркулация над Европа в преходните сезони. Скорости на вятъра в интервала 6-9 m/s се наблюдават по-често през топлото полугодие, в резултат на установяването на бризова циркулация, и по-рядко през студеното полугодие. Както се вижда от *Таблица I* в близо 50 % от случаите с вятър скоростта му има стойности равни и/или близки до максималната скорост, понятие дефинирано по-горе.

Таблица II.1.-1: Честота на вятъра по скорост в градации, %

Градация	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
0 m/s	47.3	42.2	36.9	40.5	44.2	44.4	43.8	36.6	35.7	43.2	46.0	42.4	36.0
2 m/s	38.2	41.4	41.8	40.3	40.0	40.2	39.4	43.5	44.0	40.2	36.0	37.8	40.2
6 m/s	8.7	10.2	13.8	13.3	11.3	11.2	12.8	14.3	13.6	9.3	8.8	11.0	11.5
10 m/s	3.5	3.4	5.0	4.8	3.7	3.5	3.8	5.0	5.3	5.0	4.0	3.0	4.1
14 m/s	1.3	1.4	1.5	0.6	0.5	0.4	0.2	0.5	1.0	1.5	2.1	1.1	1.0
18 m/s	0.8	0.6	0.5	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.4	0.7	0.7	0.4
20 m/s	0.3	0.8	0.6	0.3	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.4	0.5	0.3	0.3

Таблица II.1.-2: Честота на вятъра по посока, %

Посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
N	17.3	16.9	14.9	11	11.9	16.4	18.4	15	13.2	14.1	16.2	18.1	15.2
NE	19.2	16.3	19.3	14.7	15.8	15.2	16.6	17	20.5	21.9	16.4	16.9	17.5
E	7.2	9.2	14.5	19.2	21.2	17.8	16.7	21	18.9	13.7	12.3	7.7	15
SE	5.1	6.1	8.4	13	14.2	13.8	13.1	14	12.6	9.1	8	5.8	10.2
SE	5.1	6.1	8.4	13	14.2	13.8	13.1	14	12.6	9.1	8	5.8	10.2
S	3.9	5.4	5.6	8.1	5.6	4.6	4	4.3	5.2	5.7	5.7	6.1	5.4
SW	11.2	13.4	14.7	12.7	9.8	6.2	4.7	5.9	8.9	12.8	14	13	10.6
W	17	17.4	11.6	11.1	10.3	11.6	9.2	8.3	8.6	13.3	14.3	16.3	12.4
NW	19.2	15.4	10.9	10.3	11.2	14.4	17.3	15	12.2	9.4	13.1	16	13.7
Тихо	30.9	26.2	24.1	25.3	28.8	31.1	31.7	34	35.4	35.9	34.1	33.2	30.9

През студеното полугодие най-често вятърът духа от запад и север, като причината е в общата атмосферна циркулация над Балканския полуостров. През топлото полугодие източната посока доминира значително над останалите посоки. Причината е наличието на бризова циркулация, която е локално явление. Годишно най-често посоката на вятъра е от североизточната четвърт (600 с честота на поява 41.8 %), следват западните ветрове.

Валежи

Годишните валежи се движат от 30 до 50 mm/m², като най-нисък е за месец август, а най-висок за месец ноември.

Таблица II.1.-3: Средномесечни валежи, mm/ m2

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
мм/м2	38	36	32	39	48	48	33	25	31	45	51	47	473

Мъгли

Според общоприетото международно определение мъглата е в състояние на въздуха в приземния слой, при което видимостта е под 1 км.

Таблица II.1.-4: Брой на дните с мъгла по месеци и средно годишно

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Брой дни	1.4	0.9	0.8	1.2	1.4	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	0.6	0.8	7.4

Влажност на въздуха

Таблица II.1.-5: Средна месечна и относителна влажност на въздуха, в %

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
-------	---	----	-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	------

влажност	84	83	80	79	80	77	73	73	75	79	81	85	79
----------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

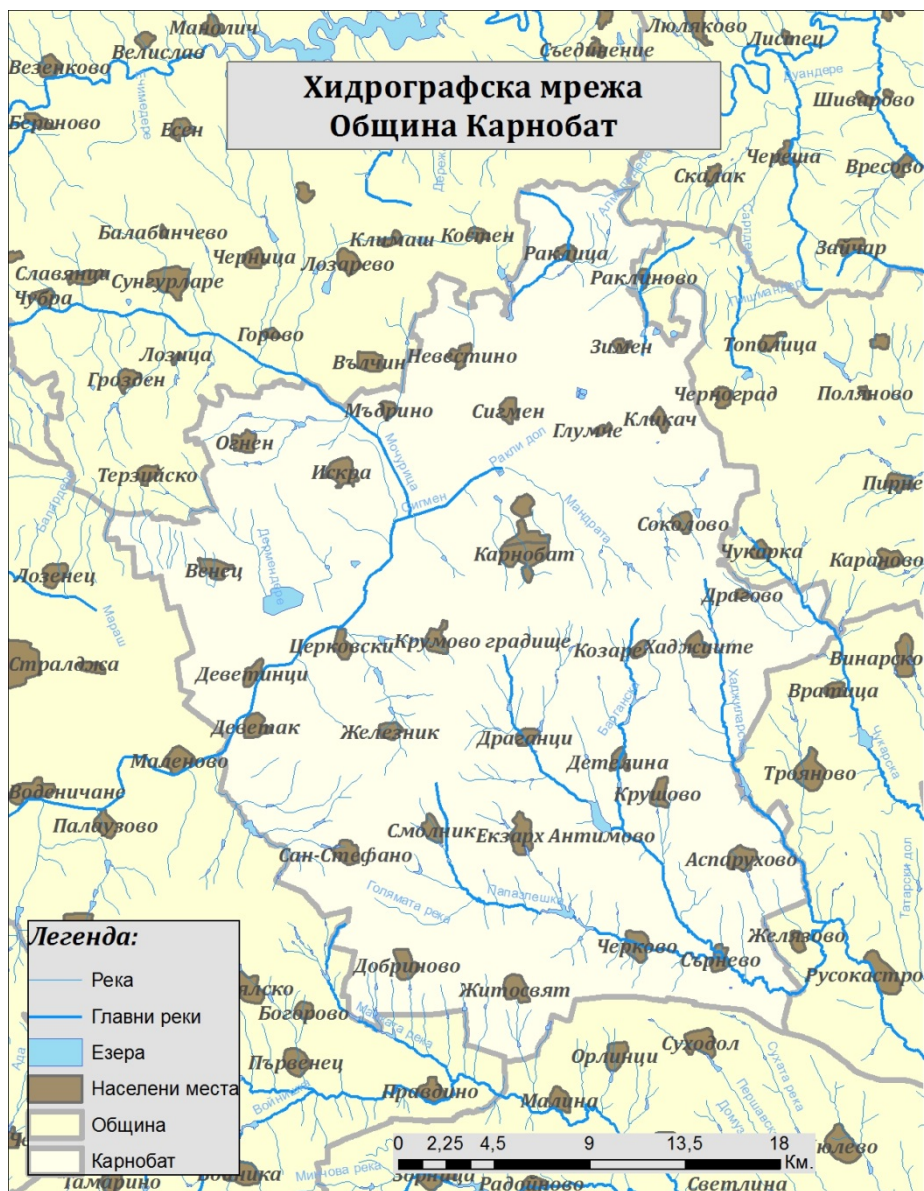
➤ **Хидрографска мрежа**

Водните ресурси на Общината са представени от подземни и повърхностни води. Повърхностният отток се формира от дъждовни води и в малка степен от топенето на снегове. Честите и продължителни летни засушавания и високите изпарения през този период водят до пресъхване на малките притоци, а по-големите реки силно намаляват водните си количества. Повърхностният отток, при суха година с 95% обезпеченост, пада до 35,5 л/кв.м при средногодишен показател за Бургаска област – 130 л/кв.м. и за страната – 176 л/кв.м.

На много от притоците има изградени язовири и микроязовири /около 80 бр./, със средна площ 50-80 дка, чийто води се използват за риболов и напояване.

За водоснабдяване на Община Карнобат интерес представляват подземните води, които са с по-постоянен дебит, както в многогодишен, така и в годишен разрез, макар че районът се отнася към бедните в това отношение. Литоложкият строеж и условията на залягане на отделните типове скали обуславят формирането на грунтови и пукнатинни води.

За почти всички населени места в общината са правени сондажни проучвания за нуждите на водоснабдяването им. Най-големите прогнозни количества показват данните за водоизточник в с. Аспарухово и с. Смолник - 15 л/с. Установените водни количества на подземни води на територията на общината са недостатъчни за задоволяване на нуждите ѝ. Това налага търсене на алтернативни източници и варианти за осигуряване на вода за някои от населените места. Недостигът се осигурява от водостопанската система - яз. "Камчия"- 200 л/с.

Фигура II.1.-2: Хидрографска мрежа на община Карнобат

➤ Геоложка среда

По картограмата на страната в М 1:100000 Община Карнобат попада в картни листове Ямбол и Бургас. В площта се разкриват горнокредни и кватернерни скали.

Фигура II.1.-3: Картни листове Ямбол и Бургас

ГОРНА КРЕДА

Горната креда от Източното Средногорие е от т. нар. Медитерански тип, но за разлика от Източния Балкан тук преобладават вулканогенните образувания и флишки седименти.

Горнокредните вулканогенни отложения са поделени на три литостратиграфски единици: Тънковска, Медовска и Драгановска свити обединени в една група (Бургаска група), флишките седименти над тях принадлежат към Еминската свита.

Бургаска група

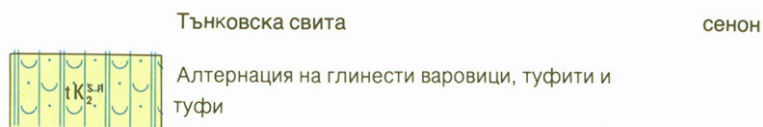
Името „Бургаска серия” е въведено за първи път от Петрова и др. (1988). Обликът на Бургаската група се определя от лави и пирокластични на висококалциеви алкални вулкани - алкални базалтоиди и алкални трахити. Към групата принадлежат и секущи тела с аналогичен състав - силове, некове, дайки и комагматични интрузии от алкални сиенити.

Лавите от алкални базалтоиди са тъмносиви, сивочерни с едри порфири от пироксен, или пироксен и оливин, рядко субпорфирен плагиоклаз. По петрографски особености най-често срещани са разновидностите от левцитови базанити и тефрити, лимбургити, пикрити, трахибазалти. Пирокластите са тъмносиви, сиво-зелени. По размери вулканопластите са псамитови, лапилови, бомбени с чести преходни

структури. Широко разпространени са псамитовите туфи, обикновено меки, ронливи с изобилни едри кристалокласти от пироксен.

Лавите на алкалните трахити са левкократни, с типичен трахитоиден изглед. Имат светлосива, сивобежова основна маса с порфири от плагиоклаз, по-малко калиев фелдшпат и дребен биотит. Широко разпространена е една по-мезократна разновидност с тухленочервена основна маса, с гломерофири от плагиоклаз, по-малко порфири от калиев фелдшпат и дребни порфири от пироксен плюс оливин. Левкократните и мезократните разновидности на алкалните трахити са известни на геоложката общественост с наименованието българити (Борисов, 1965). Тези скали Четвериков (1967) определя по химизъм като алкални трахити. Туфите на алкалните трахити са светлорезедави, светлобежови. Характерно за състава им е голямото съдържание на витрокластичен материал. По размери на пирокластите са пепелни, алевроитови, псамитови, лапилови, бомбени, бомбено-блокови.

Тънковска свита

Типовият разрез на свитата е посочен и описан по р. Хаджийска, югоизточно от с. Тънково и съседния к. л. Долни Чифлик (Петрова и др., 1980).

В пределите на к. л. Карнобат тази единица има ограничено разпространение. Разкрива се във: ядката на Пещерската антиклинала.

Долната граница на свитата не е разкрита. Покрива се съгласно от лави или пирокластични от Медовската свита. Свитата е изградена от редуване на различно дебели пачки (до 200 - 250 m) от алтернация на глинести варовици, мергели, алевролити, аргилити, туфити и туфи и пачки (до 150 m) от интензивно зеолитизирани туфи със смесен състав.

Лавовите скали са представени от алкални базалтоиди и алкални трахити. Дебелините на лавовите разливи не надминава 20 m.

Дебелината на свитата в пределите на картния лист достига до 700 m.

Фосили в седиментите на тази единица не са установени и възрастта ѝ не е точно определена. При всички случаи има сенонска възраст.

Медовска свита

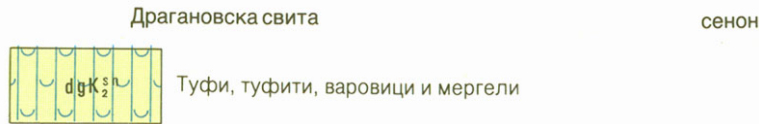

Разрезът на медовската свита е описан северно от с. Медово. Свитата има голямо разпространение в разглежданата област. Много подробна характеристика с проследяване разпространението на литоложките разновидности има в доклада за геоложкото картиране на тази област (Симеонов, 1974). Преобладаващата литология са пирокластичните - псамитови, лапилови, бомбени до блокови туфи с незначително участие на седименти. Лавовите скали имат относително малко участие в разреза и са представени от алкални мелатрахити или мела-, мезо- и левкотрахити по терминологията на Петрова и др. (1980) или тефрити и трахити по тази на Попов и др. (1980).

Дебелината на свитата се определя на 800 - 900 m.

Тази единица лежи с преход над Тънковската свита и се покрива от Драгановската свита, като границата е много рязка.

Драгановска свита

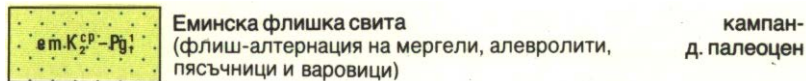
Тази свита следва с рязка литоложка граница над туфите на Медовската свита. Покрива се също с рязка литоложка граница от Еминската флишка свита.

В изграждането на единицата участвуват вулкански скали, представени в ефузивен, експлозивен субвулкански (силове) и гърлов фациес и седиментни скали. По целия разрез се наблюдава едно редуване на потоци от възглавнични лави (pillow-lava) с различна дебелина (от 5 -10 до 100 -150 m) и пакети от различни по гранулометрия туфи и пакети от алтернация на туфи и седименти. В разреза преобладават вулканските скали.

Според Петрова и др. (1980) вулканските скали от тази единица се определят като алкални мела-мезо и левкотрахити и нормални трахити (пироксенови феноандезити), докато Попов и др. (1980) определят същите като „трахиандезити до трахибазалти“, трахити и алкални трахити.

Дебелината на свитата е непостоянна и варира от 300 да 900 m. В горната част на свитата са установени микрофосилни съобщества, въз основа на които е определена горносантонска възраст на свитата.

Еминска свита

Еминската флишка свита лежи с преход над Драгановската свита. Долната граница се поставя по изчезването на пластовете от пирокластити (туфи) в алтернацията от мергели, варовици и пясъчници от горната част на Драгановската свита.

Горната граница в разглежданата област е размивна. Покрива се от седиментите на Тепетарленската свита.

Еминската свита е представена от флиш - тънкопластова ритмична алтернация на мергели (или варовити глини), варовици, пясъчници и алевролити.

Варовитите глини, до глинести мергели са сиви до сивозеленикави на цвят. Имат алевромикрорюспестопелитова структура. Изградени са от микрозърнест калцит и микрорюспести глинести минерали и различно количество алевроитова компонента (зърна от плагиоклаз, кварц, слюди, скални късчета). Дебелината на пластовете е от сантиметри до 1 m.

Пясъчниците и алевролитите са полимиктови по състав. Изградени са от кварц, скални късчета (от вулкански скали), плагиоклаз биотит, мусковит, пироксен и др. Спайката е глинесто-карбонатна в различно количество.

Пясъчниците обикновено са средно - до дребнозърнести с преходи до алевролити в един и същи пласт. Дебелината на пластовете е обикновено от 1 - 2 mm до 0,33 - 0,50 m. По-дебели пластовете пясъчници се наблюдават само в някои пачки от разреза.

Варовиците, които участват в алтернатията, условно могат да се разделят на глинести варовици и пясъчливи варовици.

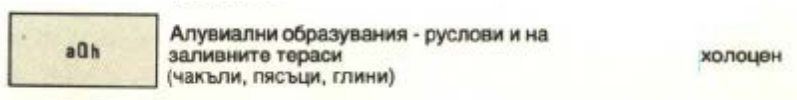
Глинестите варовици са сиви до сивозеленикави на цвят с характерни изветрителни повърхнини. Те са микрозърнести до порцелановидни с мидест лом. Изградени са от микрозърнест калцит, размесен с различно количество глинести минерали. Структурата на тези скали е микрозърнеста до микрозърнеста реликтово-органогенна. Много от пластовете глинести варовици в основата си имат тънки (до 1 - 2 cm) слоеве от пясъчник или алевролит, които нагоре постепенно преминават във варовик. Дебелината на пластовете от глинести варовици е от 1 - 2 cm до 20 - 30 cm.

Пясъчливите варовици идват като различно дебели пластове (до 0,90 - 1,0 m) през различни интервали в разреза. Те са изградени от различно количество карбонат (до 65 - 70%), теригенни зърна и варовита спойка.

Долната част на задругата в района на Дреновецката синклинала е изградена главно от тънкопластова алтернатия, в която доминират мергелите (варовитите глинени), докато пластовете от пясъчници, алевролити и варовици са много тънки. Също по тези места над тази тънкопластова алтернатия се разполага пачка от груб флиш. В изграждането на тази пачка преобладават дебелопластовите средно - до едрозърнести пясъчници (в състава им преобладават зърна от вулкански скали и голямо количество организмови останки, в това число и орбитоидеси), прослоени от тънки пластове от дребнозърнести глинени пясъчници и мергели. Тази пачка с дебелина около 30 m, образува добре изразен в релефа венец в западната част на Дреновецката синклинала.

Дебелината на свитата е много дискуссионна поради силната и нагънатост. Цитират се 1500-2000 m.

КВАТЕРНЕР

Алувиални образувания (alQh) – руслови и на заливните тераси. Представени са от чакъли, пясъци, глинени и преотложен лъос (лъосовиден глинест пясък в т.нар. лъосова гредова форма).

Елувий - Разпространен е повсеместно и е представен от излужена почва, примесена с дребен скален материал от подложката. Мощността на елувиалните материали се изменя от 0,20 до 0,80 m, рядко достига до повече.

➤ Ландшафт

Община Карнобат се характеризира с висок природен потенциал. Макар и не особено голяма по размери, тя притежава разнообразен релеф. В съответствие с ландшафтното райониране на България, се включва в Междупланинската зонална област на южнобългарските низини и ниски планини (Петров, 1997). По класификационната система на ландшафтите в България територията на общината принадлежи към следната класификационна система:

Г. Междупланинска зонална област на южнобългарските низини и ниски планини

XIX Горнотракийска подобласт

112. Карнобатски ландшафтен район

Тип ландшафти на субсредиземноморските ливадно-степни и лесо-ливадно-степни междупланински нидини;

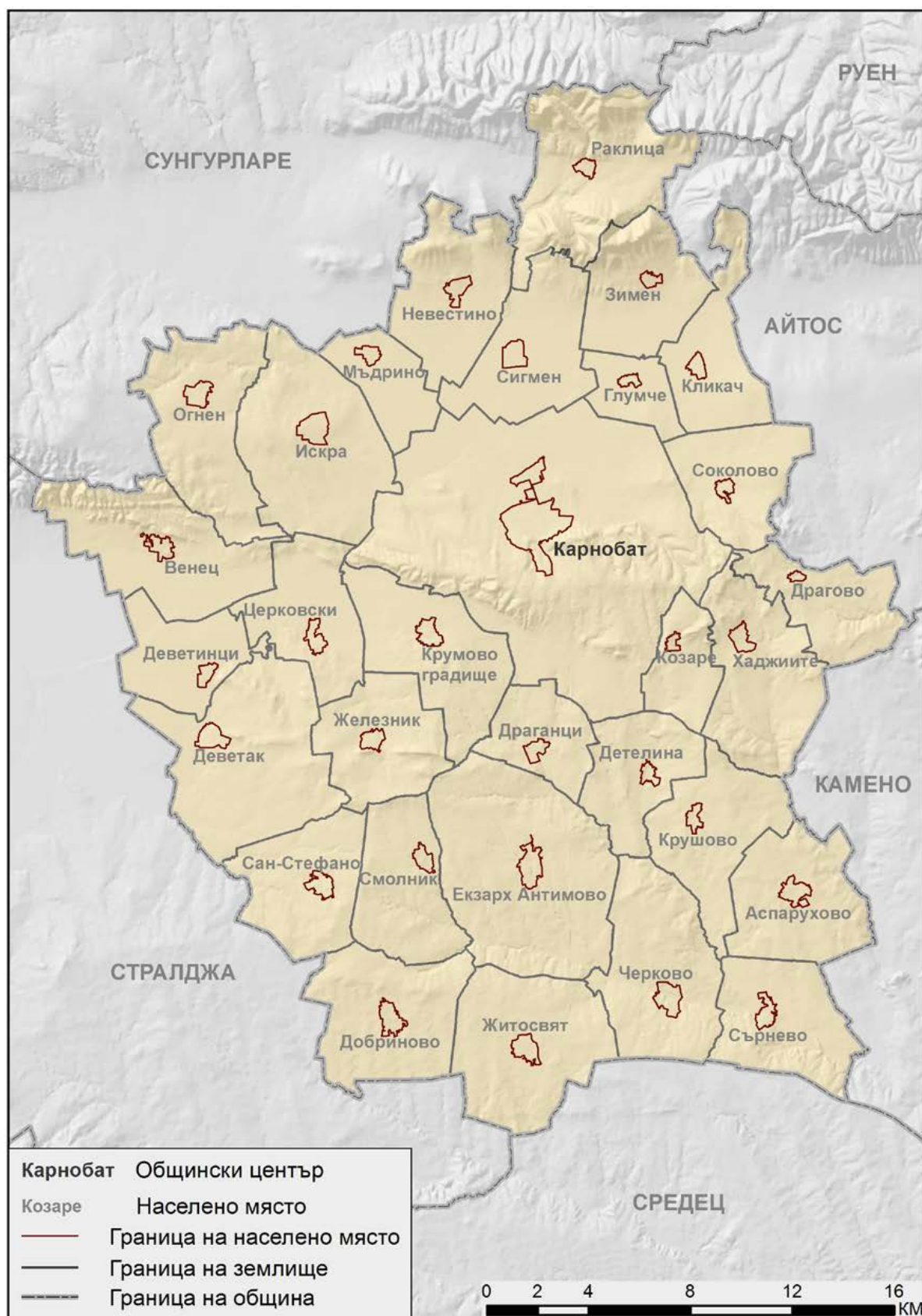
Подтип Ландшафти на ливадно-степните и лесо-ливадно-степните междупланински низини.

Група Ландшафти на ливадно-степните междупланински низини с плиоценски песъчливо-глинести наслаги и с висока степен на земеделско усвояване.

➤ **Териториална структура на общината**

Кметства и населени места на Община Карнобат

Община Карнобат обхваща територия от 806.100 км² и включва в себе си 31 населени места - 1 град и 30 села /Аспарухово, Черково, Детелина, Деветак, Деветинци, Добриново, Драганци, Драгово, Екзарх Антимово, Глумче, Хаджиите, Искра, Железник, Житосвят, Кликач, Козаре, Крумово градище, Крушово, Мъдрино, Невестино, Огнен, Раклица, Сан-Стефано, Сигмен, Смолник, Соколово, Сърнево, Церковски, Венец, Зимен/, като най-голямото сред тях /по население/ е Екзарх Антимово.

Фигура II.1-4: Карта с границите на населените места в община Карнобат

Таблица II.1.-6: Населени места в община Карнобат

№	ЕККАТЕ	Наименование на населеното място	Категория	Площ, км ²
1	36525	град Карнобат	2	109,657
2	00775	с. Аспарухово	7	24,746
3	10625	с. Венец	7	31,461
4	15182	с. Глумче	8	9,109
5	20417	с. Деветак	7	39,946
6	20448	с. Деветинци	8	16,436
7	02765	с. Детелина	7	17,907
8	21508	с. Добриново	7	27,383
9	23176	с. Драганци	7	13,570
10	23306	с. Драгово	7	18,147
11	27169	с. Екзарх Антимово	6	49,540
12	29129	с. Железник	8	20,597
13	29492	с. Житосвят	7	7 31,281
14	30853	с. Зимен	7	7 20,940
15	32809	с. Искра	7	35,919
16	37201	с. Кликач	6	19,205
17	37650 с	с. Козаре	8	11,338
18	40021	с. Крумово градище	7	26,903
19	40230	с. Крушово	7	22,984
20	49549	с. Мъдрино	8	12,314
21	51202	с. Невестино	7	24,908
22	53312	с. Огнен	7	29,321
23	62027	с. Раклица	8	34,388
24	65351	с. Сан Стефано	7	21,793
25	66408	с. Сигмен	7	23,952
26	72080	с. Смолник	7	21,767
27	67920	с. Соколово	7	19,451
28	70576	с. Сърнево	7	22,130
29	77089	с. Хаджиите	7	28,146
30	78416	с. Церковски	7	19,911
31	80755	с. Черково	7	30,318

Източник: Национален регистър на населените места, 2014 г. и Заповед № РД-02-14-2021 от 14 август 2012 г. /обн. ДВ, бр. 66, 28.08.2012 г., неофициален раздел/ на МРРБ за категоризацията на населените места.

Поземлен фонд

- **Територии за земеделско ползване - СФ**

Отредените за нуждите на селското стопанство терени, заемат площ от 84,2% от територията на общината. Средният за страната установен процент е 61,6%, което означава, че приоритетно за общината е развитието на селското стопанство.

От селскостопанския фонд земя обработваема са 645 808 дка земи, като най-голям процент от тях са ниви – 508 079 дка. След нивите, най-много обща площ в дка заемат ливадите и пасища – 106 101 дка, засетите с трайни насаждения- 31 628 дка, лозя 20 338 дка.

- **Територии за гори – ГФ**

Горският фонд е едва 10,29% или 85 912 дка площ, като от тях са залесени 86,50%. Общо горски територии са 1259 броя имоти.

- **Територии за населени места и образувания от населени места – ФНМ**

Макар и само 3,07% площта, попадаща в рамките на урбанизираните населени места е жизненоважна. На 25 671,57 дка площ са разположени всички дворни места в регулация. Всички застроени урегулирани поземлени имоти, както и свободната дворна площ, независимо от нейната употреба – пустееща или обработвана за лични селскостопански цели, образуват фонд „Населени места и селищни образувания“.

- **Територии с друго предназначение**

Тук влизат всички останали територии в общината, като в това чисто защитени територии, нарушени територии, непригодните земи и др. Общо водните повърхности в общината /водни течения и водни площи/ заемат 1,715% или 14 307,734 дка, в това число се включват реки, язовири, водоеми и напоителни канали. 0,048% от територията на общината са заети от имоти за добив на полезни изкопаеми или депа за отпадъци. Това са общо 397,019 дка земя. За транспортните нужди са отредени 5886,116 дка земя или 0,705% от общата територия, като тук са включени всички нива републиканска пътна мрежа – автомагистрала, скоростни пътища, първи, втори и трети клас, както и всички видове наземни проводници и съоръжения и ж.п. линии. Няма територии без конкретно предназначение.

Таблица II.1.-7: Вид на териториите по предназначение в Община Карнобат

№	Вид на територия по предназначение	Имоти, бр.	Площ, дка	Площ, %
1	За нуждите на селското стопанство	70350	702206,125	84,159
2	За нуждите на горското стопанство	1259	85912,504	10,297
3	Населени места	205	25671,570	3,077
4	Водни течения и водни площи	823	14307,734	1,715
5	Добив на полезни изкопаеми	9	397,019	0,048
6	За нуждите на транспорта	187	5886,116	0,705
ОБЩО		72833	834381,068	100

➤ **Културно-историческо наследство**

Карнобатският регион е характерен със своите културно-исторически дадености: археологически паметници от праисторическата епоха и тракийската култура, атрактивната Карнобатска крепост Маркели, музейната мрежа в града, архитектурният комплекс от баня, джамия и часовникова кула в старинната част, църквата „Св. Йоан Богослов“, както и перспективата за посещения на природни обекти -Стралджанското блато, пясъчната кариера край с. Венец могат да се превърнат в основно звено на културен и екотуризъм в подножието на Източното Старопланиние.

Разположен на оживено кръстовище, през Възраждането Карнобат израства като голямо търговско средище. Тук се организира един от най-известните през XVIII и XIX в. панаири - Карнобатският панаир. На него идвали да предлагат и купуват и турски, гръцки и еврейски търговци. Те са носели разнообразни стоки и много принадлежности за коне.

Характерни за района са и абаджийството, гайтанджийството, кожухарството и еминджийството, макар и по-ограничени в сравнение с други райони. Развиват се и каменоделството, ковачество, мутафчийството, бъчварството. От художествените занаяти се развива златарството, чиято продукция задоволява предимно местни нужди.

На територията на града е разположен и Историческия музей основан през 1921 година от Атанас Караиванов. Държавен музей е от 1953 г. В момента, музея има пет отдела – Археология, Етнография, Художествен, Природа и История. Разполага с богати фондове, между които археологически паметници, свидетелстващи за богатата култура на карнобатския край, етнографски образци, разкриващи многовековната му материална и духовна култура и природни образци.

Археологически паметници от праисторическата епоха са най-старите следи на живот в Карнобатския край. От Карнобатско произхожда критски меден слитък от късната бронзова епоха, единият от няколко познати изобщо досега екземпляри. Наличните материали във фонд “Археология” и резултатите от археологическите проучвания представят множество страни от богатия спектър на историята, бита, културата, погребалните обредни практики на местното тракийско население, както и влиянието на гръцката и римската култура.

Фигура II.1.-5: Червенофигурен кратер- фонд "Археология"

Според доц. Н. Неделчев културно-исторически ценности в Бургаско са известни по научни публикации от: „История и култура на Карнобатския край“, 4, Варна, 2002 г. са:

- Град Карнобат - Селищна могила - югозападно от гарата, в близост до ж.п. линията.

- Еврейски некропол, край гр. Карнобат намиращ се на 1 km южно от града е едно от последните свидетелства, представящи възрожденския Карнобат като център на еврейската колония в Югоизточна България. Каменната пластика и епиграфските надписи по надгробията дават ценна информация за колонията.

- Карнобатската крепост Маркели - Значим средновековен град, отстоящ на 7.5 km западно от град Карнобат. Характеризира се основно чрез: многопластов християнски комплекс, в който се откроява уникален и без аналог ранно християнски мартириум, и особено най-грандиозните до момента в България и на Балканския полуостров старобългарски землени съоръжения. В началото на IX в. Маркели е преобразувана в най-големият южен прабългарски лагер на юг от Стара планина. Край Маркели са се разигрвали редица сражения и войни през средата на VIII-началото на IX век между България и Византия. Тук на 20 юли 792 г. българският владетел хан Кардам нанася тежко поражение на византийския император Константин VI, след което Византия се задължава да плаща данък на българската държава. От Маркели византийският император Никифор I Геник предприема своя грандиозен поход през 811 г. срещу българския държавно-политически център Плиска. След разгрома на император Никифор Геник в 811 г. от хан Крум, българският владетел завоюва Маркели и превръща града в най-големия прабългарски лагер на юг от Стара планина, откъдето развива българското настъпление на юг срещу Адрианопол (Одрин) и Константинопол (Цариград). През IX век тук са изградени най-грандиозните землени съоръжения (валове и ровове) на Балканския полуостров.

През юни 2012 г. е подписан договор за финансиране на проект „Реставрация, консервация и експониране на крепост Маркели и изграждане на техническа инфраструктура към нея. Развитие на туристическа атракция „Средновековен парк Маркели” по Оперативна програма „Регионално развитие 2007 – 2013 г.”. Срокът за изпълнение 24 месеца. Основните дейности по проекта са:

- Подобряване състоянието на средновековната крепост „Маркели” – консервационно-реставрационни дейности, експониране на крепостта, възстановка на военен стан и арена на битката.
- Социализация на обекта – СМР, електрификация, водоснабдяване и канализация, озеленяване.
- Оборудване и разработване дейността на посетителски информационен център.
- Маркетингови и рекламни дейности.

Фигура II.1.-6: Водоотбранителна кула на крепостта Маркели

- Тракийска могила от римския период в района на гробищен парк гр. Карнобат.
- Местност „Бахчата” при гр. Карнобат - ранна желязна епоха.
- Гяурската могила, до гр. Карнобат от късната желязна епоха.
- Местност „Саркаджика” край гр. Карнобат, 5 km западно. Некропол с ями от колесници.
- Църквата “Св. Йоан Богослов“ е художествена недвижима културна ценност. Издигната е върху мястото на изгорена от турците по-стара църква в българския център на Възрожденския Карнобат. Църквата е строена след 1878 г. Впечатлява с оригинални архитектурни елементи и дърворезбения си иконостас – един от шедьоврите на майсторите от Дебърската школа.
- “Черната джамия” е наречена така заради черния камък, от който е изградена. Първо е била построена джамия, която е била съборена до основи от тогавашния управител на гр. Карнобат - Халил ага и на нейно място по-късно построена нова. Точната година, през която е била построена първата джамия, останала под по-късната (по-нова), засега не може да се установи.
- Друга културна забележителност в община Карнобат е „Еркесията”. Представлява пограничен средновековен старобългарски земен окоп между България и Византия, от периода на Първото българско царство, най-вероятно от началото на IX век. Слабо личащ в нивите, по-забележим – в горските масиви на някои от южните карнобатски села. Недвижима културна ценност с категория „Национално значение“.
- Турската баня, наричана още „Синанбейовхамам”, е строена през третата четвърт на XV в. Това е един от най-ранните османо - турски паметници, строени по днешните български земи, единствената от XV в. на територията на днешна Югоизточна България (по-ранна е единствено “Ески джамия” в Ямбол, строена през третата четвърт на XIV в.).
- Родната къща на писателя Минко Неволин е изцяло реставрирана възрожденска къща, строена през 60-те години на XIX в.
- Къщата – музей на „Димитър Полянов“ е сред недвижимите културни ценности с национално значение. Тя е единствената съхранена възрожденска къща от градски

тип, строена през 70-те години на XIX в. Къщата - музей “Д. Полянов” е създадена през 1970 година. Открита е за посещения на 23 ноември 1973 година. През 2003 г. тук е открита временна експозиция “Народната култура на Карнобатския край – богатство и регионална специфика”.

- Часовниковата кула (“Сахатът”), изградена през 1875 г. в гр. Карнобат, е израз на икономическия просперитет на занаятчийско-търговското съсловие на града през третата четвърт на XIX в. Кулата е построена в центъра на турската част на града. Строителството е било извършено от тревненски майстори, а използваните материали са от Карнобатско землище или близкия район.

Продължавайки традициите, в днешни дни, в града се организират редица културни събития:

- Национален конкурс „С песните на Стайка Гьокова”;
- Национален литературен конкурс „Минко Неволин” за сборник с къси разкази - израз на признателност към паметта и творчеството на Минко Неволин, оставил своя специфична следа в развитието на националната литературна традиция. Организатори на конкурса са община Карнобат, къща музей „Минко Неволин”, Народно читалище „Димитър Полянов – 1862”, Съюз на българските писатели и се провежда веднъж на две години, като първото му издание е през 2012 г.;
- „Да съживим традициите в Карнобат“ /Балкански фестивал на изкуствата/. Събитието се провежда за пръв път през 2014 г. /от 26 до 29 юни/. Фестивалът включва дефиле, улично изкуство, надсвирване на сватбарски оркестри и различни съвременни изкуства, часове по грънчарство плетене на вълнени изделия, дърворезба, кошничарство и други;
- Общински фестивал на изкуствата за деца „Празник на таланта”;
- Майските празници на културата в града предоставят през целия май месец заглавия на театрални постановки, представяне на книги и автори, концерти на детски градини и училища, на самодейни и професионални изпълнители, изложби и много други;
- Общински събор на народното творчество – провежда се през година и има за цел да популяризира тракийския фолклор сред местната общност, пред гости от страната и чужбина, както и да съхрани и предаде на младото поколение местната фолклорна традиция;
- Дамските хорове към Пенсионерските клубове и Тракийските дружества в града имат богат репертоар, с който радват своите съграждани;
- Пленер по изобразително изкуство „Карнобат” - по повод Празника на град Карнобат – 26 септември, Община Карнобат организира пленер с участието на художници от град Карнобат и гостуващи художници;
- Чествания на бележити дати от историята на България и на град Карнобат, както и на национални празници, изложби, концерти театрални и шоу програми и др.

2. Състояние и характеристика на компонентите и факторите на околната среда на територията на Община Карнобат

2.1. Атмосферен въздух

Общинска администрация Карнобат има разработена „Комплексна програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух в Община Карнобат за периода 2004-2015 г.”

Съгласно Заповед №РД-1046/03.12.2010 г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на районите за оценка и управление на КАВ и на зоните, в които са превишени нормите с допустимите отклонения, с която заповед се отменя Заповед №РД-580/17.07.2007 г. на Министъра на околната среда и водите, считано от 01.01.2011г. произтича необходимост от актуализация на Програмата за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух на територията на Община Карнобат, съгласно чл.27 от ЗЧАВ и чл.31, ал.1 от Наредба №7/1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух.

Съгласно горната заповед на територията на Община Карнобат се превишават нормите по показатели – Фини прахови частици (ФПЧ) - ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2.5} и повърхностно активни вещества (ПАВ), поради което е необходима актуализация на програмата за намаляване нивата на тези замърсители, в рамките на нормативно установения срок (не по-късно от 18 месеца, считано от датата на уведомяване от страна на РИОСВ), съгласно Чл.37, ал.3 от Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, издадена от Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването и в сила от 30.07.2010г. (Обн. ДВ бр.58 от 30 юли 2010г.).

Въз основа на постъпили указания от МОСВ с Изх. №91-00-744/02.12.2010 г. и Изх. №91-00-744/28.01.2011 г. и с оглед подготовката на нова нотификация пред Европейската комисия (ЕК), във връзка с искане за удължаване на срока за постигане на съответствие с нормите за ФПЧ₁₀ до 11 юни 2011 година, за общините с констатирани превишения по този показател, актуализацията обхваща единствено ФПЧ₁₀. Основната цел на програмата е в съответствие със стратегическата цел на Община Карнобат за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всички компоненти и фактори на въздействие, с оглед намаляване на риска за здравето на населението, опазване на природните и културни ценности от вредни въздействия, както и предотвратяване на опасности и щети при изменение качеството на въздуха в резултат на различни дейности.

2.1.1. Състояние на качеството на въздуха /имисии/ по видове замърсители

Общото състояние на атмосферния въздух се определя чрез показателите посочени в чл. 4 от Закона за чистотата на атмосферния въздух *общ суспендиран прах; фини прахови частици; тежки метали (Pb, Cd, Ni, As), полиароматни въглеводороди(ПАВ); серен диоксид; азотни оксиди; въглероден оксид; озон; бензен; сероводород. Сероводородът е включен като допълнителен показател, тъй като се емитира основно от нефтопреработващите предприятия.* Нормите за ФПЧ₁₀, SO₂, NO₂, бензен, озон, олово и въглероден оксид и алармените прагове за SO₂, NO₂ са съгласно Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксиди озон в атмосферния въздух. Нормите за полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ), арсен, кадмий и никел са

определени в Наредба № 11 от 14 май 2007 за норми за арсен, кадмий и никел и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Нормите за стирен, толуен, ксилен и сероводород са определени в Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

Според Наредба № 12 от 15.07/2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, обн. ДВ, бр. 58/30.07.2010 г., в сила от 30.07.2010 г. община Карнобат, заедно с общините Бургас, Камено, Айтос, Средец и Несебър, попада в Район „Югоизточен” от Районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух /РОУКАВ/. Три от тези общини /Карнобат, Айтос и Средец/ се включват в РОУКАВ по чл. 30 от Наредба №7, в които нивата на един или няколко замърсителя превишават установените норми. Конкретно за община Карнобат това се отнася до превишаване на нормите по показателя фини прахови частици до 10 микрометъра /10 μm / – ФПЧ₁₀. Община Карнобат съгласно нормативните изисквания е актуализирала своята Общинска програма /съгласно Протокол с решения на заседание № 41 на Общинския съвет, проведено на 29.07.2011 г./ за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух за периода 2011-2015 г. Качеството на атмосферния въздух /КАВ/ на територията на общината се контролира от РИОСВ Бургас. Тъй като в общината липсва стационарен пункт с непрекъснат режим на работа, в нея се осъществява периодичен контрол чрез измервания от мобилната автоматична станция /МАС/ на регионалната лаборатория в Стара Загора към Изпълнителната агенция по околна среда /ИАОС/. Дейността на МАС се регламентира чрез времеви графици, утвърждавани от министъра на околната среда и водите. Според утвърдения график последните планови измервания на МАС в гр. Карнобат са осъществени през 2013 г. в течение на 51 денонощия. Измервателният пункт е бил разположен в централната градска част до сградата на общината, а наблюдаваните показатели по Наредба 12/15.07.2010 г. са серен диоксид /SO₂/, азотен диоксид /NO₂/ азотни оксиди /NO/, озон /O₃/ въглероден оксид /CO/, фини прахови частици под 10 микрометъра /ФПЧ₁₀/, сероводород /H₂S/, метан /CH₄/ и неметанови въглеводороди /NMHC/. От наличните данни за измерванията с МАС през 2013 г., се вижда че регламентиранияте норми са превишавани 19 пъти /или в около 40 % от общо 47-те проби/ за средноденоношната норма /СДН/ от 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ за фини прахови частици /ФПЧ₁₀/. Регистрираната на 22 октомври максимална стойност на показателя е 93,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, или почти два пъти над нормата.

	CO	O ₃	SO ₂	NO	NO ₂	PM ₁₀	H ₂ S	NH ₃	CH ₄	NMHC
	[mg/m ³]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[mg/m ³]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[mg/m ³]	[mg/m ³]
СЧН			350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		0,005mg/m ³	0,25mg/m ³		
СДН	10mg/m ³		125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$			50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	0,003mg/m ³	0,1mg/m ³		
	/8ч./									
общ брой проби	1272	1279	1269	1279	1254	47	1254		1248	1255
максимална стойност	7.2	129.5	735.3	339.9	78.2	93.6	0.0061		76.9	13
брой превишения над СЧН			3				2			
брой превишения над СДН						19				

Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2013 г. на РИОСВ-Бургас

Разпределението по дати на превишенията на измерените стойности над СДН за ФПЧ₁₀ по изходните протоколи от измерванията се вижда от *таблица II.12.1.1.-1*. Отчетени са 19 превишения на СДН на ФПЧ₁₀. Отчетени са две превишения на СЧН на сероводород и три превишения на СЧН на серен диоксид.

Таблица II.12.1.1.-1: Измерени превишения в гр. Карнобат през 2013 г. на СДН за ФПЧ₁₀ от мобилната автоматична станция на Регионалната лаборатория на ИАОС в гр. Стара Загора

№ по ред	Месец, дата, година	Средноденонощна норма / $\mu\text{g}/\text{m}^3$ /	Измерена стойност / $\mu\text{g}/\text{m}^3$ /	Средна скорост на вятъра /m/s/
1	03/06/2013	50	51,8	0,1
2	03/08/2013	50	81,4	0,2
3	03/09/2013	50	62,5	0
4	03/10/2013	50	69,9	0,1
5	05/27/2013	50	54,3	1,2
6	05/30/2013	50	57,9	0,05
7	06/02/2013	50	52,8	0,15
8	08/18/2013	50	55,1	0,45
9	08/19/2013	50	61,3	0,05
10	08/20/2013	50	68,2	0,1
11	08/21/2013	50	63,5	0,1
12	08/22/2013	50	52,2	0,05
13	10/21/2013	50	58,9	0,2
14	10/22/2013	50	93,6	0
15	11/02/2013	50	51,2	0,05
16	11/03/2013	50	63,2	0
17	11/04/2013	50	57,8	0,65
18	11/05/2013	50	54,8	1,25
19	11/08/2013	50	53,2	0,3

Източник: Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Карнобат

Замърсяването с фини прахови частици продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в Община Карнобат. За разрешаването му следва да се търси прилагане на финансови и законодателни мерки на национално ниво относно битовото отопление на населението през студените месеци, като използване на централно топлоснабдяване, природен газ, еко-пелети и брикети за сметка на въглища и дърва. На местно ниво трябва да продължи прилагането и изпълнението в пълна степен на заложените мерки в плана за действие към Програмата за КАВ.

2.1.2. Описание на факторите, които са причината за нарушеното КАВ (пренос на замърсители, включително трансграничен, образуване на вторични замърсители и т.н.)

Основните източници на ФПЧ₁₀ на територията на Община Карнобат са битовото отопление и автотранспорта. Основното транспортно замърсяване следва да се очаква от път I-6, който в границите на Карнобат се слива с ул. „Москва“. Малко преди източния вход на Карнобат, от път I-6 в северна посока се отклонява път II-73 за Шумен. Автомагистрала Тракия преминава на около 6.7 км. южно от път I-6. В тази зона е връзката на автомагистралата с път I-6, който достига изхода на Карнобат за София. От Карнобат на юг тръгва път VI-5391, който прави връзка с обхода от автомагистрала Тракия към Карнобат.

Замърсяването с ФПЧ₁₀ от битовото отопление се свързва основно с високата консумация на дърва и въглища за отопление. Епизодично наднормено замърсяване

обикновено се наблюдава в населени места с над 5000 жители. При населени места с повече от 10000 жители броят на превишенията на СД норми значително се увеличава, а при население около 20000 жители тези превишения нарастват до 20-30 за година. В тази светлина, наднормените замърсявания с ФПЧ_{10} се очаква да са съсредоточени в рамките на общинския център гр. Карнобат.

Ежемесечно се извършват проверки на територията на Общината и в близост до първокласен път I-6 Бургас – София, и при констатиране на замърсявания се предприемат мерки за своевременното почистване на замърсените терените.

Със средства на Общината през 2011г. беше извършен основен ремонт на пътната настилка на следните улици в гр. Карнобат – ул. „Гоце Делчев”, ул. „Иван Рилски” и част от ул. „Ропотамо”. Извършени са и частични изкърпвания на дупки по основните улични артерии в целия град.

През месец ноември 2012 г. приключи реализацията на проект: „Обновяване и модернизация на градска среда чрез реконструкция на пешеходни зони и алеи и рехабилитация на зони за обществен отпих в гр. Карнобат“.

Относно активната профилактика и контрола за предпазване от пожари, ежегодно се провеждат разяснителни срещи със земеделските производители на територията на Общината. Сформират се гасачески групи по населените места, а също така Община Карнобат ежегодно по проект назначава охрана във всички селища на територията на Общината във връзка с прибиране на лятната реколта.

До 2010г. са изпълнени и следните мерки залегнали в програмата:

- Информационни кампании за разясняване на населението относно правилата за енергийната ефективност.;
- Контролира се превозването на насипни товари, като това става само от автомобили с покривала;
- Извършено е реализиране на инвестиционни проекти за модернизация на обществения транспорт и усъвършенстване на съществуваща транспортна схема на Карнобат;
- Благоустройство на крайпътните и междублоковите пространства и териториите определени за зелени площи;
- Периодично се извършва почистване на основните пътни артерии от натрупания прах и поддържането им в добро състояние;
- Провеждане на кампании за запознаване на обществеността с въздействието на основните замърсители върху здравето на хората и възможностите за лично участие в намаляване на вредните емисии;
- Изградена е площадка за компресирана газ с бутилки и е извършен първи етап за газификация по улици в гр. Карнобат. Всички училища и детски градини в гр. Карнобат и детската градина в с. Екзарх Антимово са газифицирани.

Източници на емисии на територията на община Карнобат

На територията на община Карнобат са разположени сравнително малко на брой обекти, оказващи съществено влияние върху чистотата на атмосферния въздух.

- „Карнобатплод“ АД с основна дейност производство на консерви от плодове и зеленчуци;

- „Бургаспътстрой“ АД гр. Бургас – кариера и ТСИ за насипни материали;
- „Мелница Карнобат“ ООД – производство на брашно;
- Се Борднетце България ЕООД – окомплектоване на ел. оборудване за западни автомобил;
- „Еко Петрол Продукт“ ЕООД – преработка на отпадни нефтопродукти;
- „Карина“ АД – производство на конфекция;
- „КАМТ“ ЕАД – производство на селскостопанска техника и оборудване;
- „Свинекомплекс“ – с. Крумово градище /с издадено Комплексно разрешително/;
- „Свинекомплекс“ – с. Зимен /с издадено Комплексно разрешително/;
- „Андезит“ ООД с. Венец – кариера за пясък;
- „Андела“ АД – кариера и ТСИ гр. Карнобат;
- „СИС ИНДУСТРИЙС“ с. Венец – производство на високоалкохолни напитки;
- „ВинсИндустрийс“ ООД гара Церковски – производство на високоалкохолни напитки;
- „Топаз Мел“ ООД гр. София – гара Церковски – производство на брашно;
- Асфалтобаза на „Бургас път“ ЕООД асфалтосмесител оборудван с ръкавен филтър;

В Община Карнобат са разположени и два обекта с висок рисков потенциал с издадени от Министъра на околната среда и водите разрешителни за експлоатация:

- Пласментно-снабдителна база Карнобат на „Лукойл-България“ ЕООД с максимални количества от 42 000 м³ гориво за дизелови двигатели, 15 300 м³ автомобилен бензин и 300 м³ смес от дизелово гориво и автомобилен бензин – Разрешително за експлоатация № 01-79/2013 г.;
- „Емко“ ЕООД - Разрешително за експлоатация № 172/2012 г. - складова база за готова продукция, боеприпаси и взривни вещества, състояща се от четири склада с общ капацитет 310 тона ВВ, в т.ч. три склада с капацитет по 100 тона и един склад с капацитет по 10 тона ВВ.

На територията на община Карнобат действат 6 бр. бензиностанции и 4 бр. газстанции. Инсталирани са съоръжения за улавяне и връщане на бензиновите пари – „Етап I”.

Всички източници на емисии на вредни вещества са снабдени със съответните пречиствателни съоръжение – циклони и ръкавни филтри. През 2014 г. са извършени собствени периодични измервания и не са констатирани превишения на нормите на следните обекти:

- „Андела” АД, с. Венец – кариера за пясък;
- „Андела” АД, кариера и ТСИ гр. Карнобат;
- „Сис Индустрийс” ООД, с. Венец – производство на високоалкохолни напитки;
- „ВИН. С. Индустрийс” ООД, гара Церковски – производство на високоалкохолни напитки;
- Топаз Мел” ООД, гр. София, гара Церковски – производство на брашно.

2.2. Повърхностни и подземни води

Водните ресурси на общината попадат в териториалния обхват на два района за управление на водите - Черноморски район и Източно - беломорски район. Поради това тяхното управление се осъществява едновременно от двете Басейнови дирекции, съответно с център гр. Варна /БДУВЧР/ и с център гр. Пловдив /БДУВИБР/. Други отговорни институции за опазването на водите и екологосъобразното им използване са РИОСВ-Бургас, РЗИ-Бургас, „ВиК” ЕАД гр. Бургас – Район Карнобат, както и Общинската администрация в гр. Карнобат. Във връзка с разработването на регионални генерални планове за водоснабдяване и канализация в Източния регион на България, през 2013 г. е разработен „Генерален план на обособената територия на ВиК ЕАД, гр. Бургас”, в която попада територията на община Карнобат и нейният административен център. От областната дирекция „Земеделие” е разработена „Стратегия за устойчиво развитие на земеделието в област Бургас”, в която детайлно е анализирано и оценено състоянието на хидромелиоративните системи и съоръжения в областта.

По данни от ТСБ Бургас средногодишното общо количество използвана вода в община Карнобат за периода 2007-2012 г. възлиза на 1358 хил. куб. м. От тях от домакинствата са използвани около 862 хил. куб.м, от селското стопанство – 156 хил.куб.м /вкл. 15 хил. куб.м за напояване/, а от индустрията и сферата на услугите – около 340 хил. куб.м. Изчислената средна денонощна консумация от домакинствата на питейни води за същия период е 90 л/ден. Средногодишното количество на отведените отпадъчни води във водни обекти е около 1034 хил. куб.м. Водоснабдени са 99,6 % от населението на общината, а обхванати от обществена канализация – 73,3 % от населението.

2.2.1. Повърхностни води

2.2.1.1. Реки и язовири на територията на Община Карнобат – състояние и цели

През територията на общината преминава част от главния вододел в България и Балканския полуостров между речните басейни с отток към Егейско /Бяло/ море и с отток към Черно море. Територията на Община Карнобат в северозападната си част се отводнява от р. Мочурица, която се влива в р. Тунджа, а в югоизточната част от р. Русокастренска, която се влива в Мандренско езеро. И двете реки имат слаб дебит.

➤ Басейн на р. Мочурица

Мочурица е река в Южна България и е с отток към Егейския басейн. Дължината ѝ е 86 км, която ѝ отрежда 38-мо място сред реките на България. Тя е най-големият приток на Тунджа и заедно със своите притоци отводнява по-голямата западна част от територията на общината.

Река Мочурица извира на 561 м н.в. от южните склонове на Стидовска планина в Стара планина, в района на военния полигон „Ново село”. По цялото си протежение тече през равнинен терен в широка долина с голяма заливна тераса и малък надлъжен наклон от 1,4‰. В горното си течение пресича от запад на изток Сунгурларското поле, като постепенно завива на юг, а западно от град Карнобат посоката ѝ става югоизточна и образува къс пролом между планинския рид Терзийски баир на запад и възвишението Хисар на изток. След пролома надлъжният ѝ наклон става още по-малък и в долината и се появяват заблатени участъци и високи подпочвени води, откъдето идва и името на реката. Влива отляво в река Тунджа на 128 м н.в., в северната промишлена зона на град Ямбол.

По-големите ѝ притоци в рамките на Карнобатско-Сунгурларската котловина са реките Лозаревска, Сигмен, Раклин дере и др., водещи началото си от ограждащите котловинното поле планини и възвишения /Стидовска планина, Карнобатска планина, Терзийски баир и възвишението Хисар/. Най-големият ѝ приток след нейния пролом между Терзийски баир и Хисар е р. Мараш, извираща от планината Гребенец в Източна Стара планина. През урбанизираната територия протича р. Карнобатска, която събира води от северните склонове на Хисар. В рамките на града коритото ѝ е коригирано, като северно от промишлената зона се влива в р. Сигмен – ляв приток на р. Мочурица. Според басейновия принцип за управление на водите р. Мочурица и нейните притоци се включват в Източнобеломорския басейн за управление на водите с Басейнова дирекция в гр. Пловдив.

По данни от хидрометричните станции средногодишният отток на р. Мочурица при гр. Сунгурларе е $0,231 \text{ m}^3/\text{s}$, а при яз. „Ц. Церковски” $1,315 \text{ m}^3/\text{s}$. Минималният речен отток като годишна стойност се изменя от $0,038 \text{ m}^3/\text{s}$ до $0,219 \text{ m}^3/\text{s}$, съответно при гр. Сунгурларе и яз. „Ц. Церковски”. Стойностите за максималния отток на реката са $0,824 \text{ m}^3/\text{s}$ и $4,694 \text{ m}^3/\text{s}$, съответно при гр. Сунгурларе и яз. „Ц. Церковски”. Отточният ѝ модул при с. Воденичане /община Стралджа/ възлиза на $2,08 \text{ l/s/km}^2$. Коефициентът на вариация на отточните количества на р. Мочурица е най-големият в басейна на Тунджа / $C_v = 0,726$ /, което е показател за големия размах в колебанията на речния отток през целия 44-годишен период на наблюдения /1961-2004 г./. Във вътрешно годишното разпределение на отточните количества също се наблюдава ясно изразена фазовост – пълноводната фаза е от декември до април с максимум през месец февруари, през който се оттичат почти 20% от годишния отток. Минималните водни количества се регистрират през лятото и есента с минимум през месец август, през който се оттичат едва около 2% от годишния отток.

По течението на реката са разположени 11 населени места, в т.ч. 1 град и 10 села.

Поради равнинния характер на терена през който протича реката водите и масово се използват за напояване за обширните земеделски земи в долината и □.

Почти по цялото си протежение коритото на реката е коригирано с водозащитни диги, въпреки това много често при бързо снеготопене или поройни дъждове Мочурица скъсва ограждащите я диги и причинява наводнения на земеделски земи и населени места.

Водните обекти в общината попадат в т.нар. „чувствителни зони” по Директива 91/271/ЕЕС27, които са застрашени от еутрофикация вследствие на повишено съдържание на биогенни елементи /азот и фосфор/ във водите.

Територията около реката е обявена за защитена зона по Натура 2000.

Река Мочурица и притоци съгласно ПУРБ е определена като **водно тяло с код BG3TU600R022**. Водосборът на р. Мочурица се отнася към 1 тип води - R13 “Малки и средни равнинни реки” (R13а Блатни реки), който притежава следните по-важни характеристики:

- **Надморска височина:** < 150 (350) м - варира;
- **Размер:** притоци на основните реки с водосбор < 1300 km^2 , средни и малки;
- **Наклон / енергия на потока:** < 1 % слаб наклон, бавно течение;

- **Форма на долината:** широка речна долина;
- **Доминиращ дънен субстрат:** пясъци (0,064-2), тиня(<0,064), чакъли, зони на акумулация на седименти;
- **Соленост:** сладководни, <0.5 ‰;

Водното тяло е окончателно потвърдено като СМВТ.

Силномодифицираните ВТ (СМВТ) са силно изменени спрямо естественото им състояние водни обекти или части от тях в резултат на човешка дейност с цел защита от наводнения, водоползване или др. икономически или социално значима дейност и чието възстановяване в естествено състояние е необосновано, защото е необосновано скъпо или би повлияло на икономическите дейности.

Причина за определянето **водно тяло с код BG3TU600R022** като СМВТ е в зависимост от специфичната употреба - защита от наводнения и земеделие/гори.

Екологично състояние на ВТ **Река Мочурица и притоци с код BG3TU600R022 съгласно ПУРБ** е много лошо, химичното състояние - добро, обобщеното състояние – лошо. Поставените цели са постигнати на добро състояние до 2021 г.

За водното тяло можем да отбележим:

- констатирано е замърсяване от точкови източници;
- канализации от населени места над 10 000 ж. без ПСОВ, за които не е спазен крайният срок за изграждане (крайният срок съгласно ПУРБ 2010 г.) – гр. Карнобат;
- населени места над 2000 е.ж., които съгласно Директива 91/271/ЕС е необходимо да доизградят канализацията си и да предвидят изграждане на ПСОВ-гр. Сунгурларе, общ. Сунгурларе.
- във ВТ е констатирано значително замърсяване с органични вещества, азот и фосфор от малки населени места под 2000 е.ж. без ПСОВ, за които е ясно, че няма да бъдат изградени до 2015 г.;
- значителното натоварване, съчетано с над 80% корекция на реката определят слабата самопречистваща способност и невъзможността от постигане на добър екологичен потенциал преди 2021 г.

Във водосбора на р. Мочурица са определени 2 типа езера/язовири:

✓ **L17 Малки и средни равнинни язовири в ЕР 7 - с 1 водно тяло: яз. Цанко Церковски** с код BG3TU600L023, който притежава следните по-важни характеристики:

Надморска височина: <200 m

Средна дълбочина: <15 m (често <6m)

Размер/площ: 1-10 km², средни; или 0,5 – 1 km² малки

Геология: смесена, силикати, варовик

Дълбочина (тах.): <50 m

Смесване/миктичност: полимиктични

Соленост: Сладководни; <0,5‰

✓ **L13 Средни и малки полупланински язовири в ЕР 7 - с 1 водно тяло: Скаленско езеро** с код BG3TU600L024, който не е на територията на общината, със следните характеристики .

Надморска височина: 150 (350)–600(800) m варира

Средна дълбочина: варира силно

Размер/площ: 1-10 km², средни; или 0,5 – 1 km² малки

Геология: смесена , силикати, варовик

Дълбочина(max.) : <80 m

Смесване/миктичност: Димиктични; Полимиктични

Соленост: Сладководни; <0,5‰

В хидроложката мрежа преобладават множество долове и дерета. На много от тях особено тези, които текат в северна посока към Сунгурларската долина има изградени микроязовири. По-големи дерета, които текат в южна посока са: „Караачдере”, „Домуз дере” и „Дермен дере”. Последното се влива в язовир „Цанко Церковски”. Той представлява открита водна площ, в източната си част обрасла частично с водолюбива растителност с преобладаване на папур. Заобиколен е от ниско възвишение на север (234,6 m надморска височина) и от равнинни обработваеми площи от юг (около 150 m надморска височина). Западно от язовира се простират по-ниско разположени терени, заети от влажни ливади, мочурливи места със система от отводнителни канали, а при дъждовна пролет – и малки блатни водоеми с временен характер.

Водно тяло **яз. Цанко Церковски с код BG3TU600L023** окончателно е определено като изкуствено водно тяло. Изкуствени водни тела са водни тела, създадени в резултат от човешка намеса.

Екологичното състояние/потенциал на ВТ **яз. Цанко Церковски с код BG3TU600L023** е много лошо, общото химично състояние - добро, обобщеното състояние – лошо.

Цели за повърхностните водни тела от басейна на Тунджа протичащи през община Карнобат:

В басейна на р. Тунджа постигането на добро екологично състояние е свързано с подобряване на хидроморфоложките условия (възстановяване на брегове и крайречна растителност, нарушения на оттока, рекултивация на речни корита и брегове вследствие въздействието на баластриери, МВЕЦ и др.), намаляване на натоварване с биогенни вещества (главно от отпадъчни води от населени места, от проблеми с отпадъци в речното корито, от горско-стопански дейности и животновъдство), подобряване на общото физико-химично състояние (от дифузно замърсяване), намаляване замърсяване със специфични вещества (предимно нефтопродукти и цинк от индустриални дейности), подобряване стойностите на биологичните параметри и преодоляване на проблеми с еутрофикацията (цъфтежи на водорасли).

Изключенията за непостигане на целите до 2015 година са свързани с техническите трудности и са свързани с необходимост от проучване на замърсяване от стари рудници, както и източниците на други химични замърсители и провеждане на по-детайлни мониторингови изследвания на седименти, риби и др. за установяване на състоянието в проблемите участващи значителна продължителност на мерките, свързани

с решаване на проблеми с отпадъчни води от населени места, решаване на проблеми с твърди битови отпадъци, залесителни мероприятия и създаване на буферни зони.

Водните тела от басейна на р. Тунджа протичащи през Община Карнобат попадат сред изключенията за непостигане на целите до 2015 г.

Водно тяло: Река Мочурица и притоци:

Код: BG3TU600R022

Цел: добър екологичен потенциал

Срок: 2021

Изместващи параметри: хидроморфология и дифузионно замърсяване

Детайлизиране на целта: Намаляване на биогенното натоварване. Подобряване на хидроморфологичните и хидробиологични условия

Причини за отлагане: технически трудности

Основание съгласно РДВ: Чл.4 .4(a)i

Основание съгласно ЗВ: чл.156.1(a) и чл.156.1(в)

Уточнение: Необходимост от време за изграждане на буферни зони, проучване на дифузни замърсители, подобряване на хидроморфоложките условия.

Водно тяло: яз.Цанко Церковски:

Код: BG3TU600L023

Цел: добър екологичен потенциал

Срок: 2021

Изместващи параметри: Хлорофил А- цъфтеж на водата, рН, БПК, азот

Детайлизиране на целта: Подобряване на хидроморфологичното и физикохимичното състояние. Преодоляване на екологичните проблеми от риборазвъдната дейност – завишен биогенен натиск, силно изразен цъфтеж на водата. Намаляване на дифузното замърсяване в следствие на земеделските дейности

Причини за отлагане: технически трудности

Основание съгласно РДВ: Чл.4 .4(a)i

Основание съгласно ЗВ: чл.156.1(a)

Уточнение: необходимост от подобряване на състоянието на водоизточника - р. Мочурица и преодоляване на проблеми от интензивно рибовъдство.

➤ **Басейн на р. Русокастренска**

Вододелът, който отделя басейна на р. Мочурица от този на реките с отток към Черно море /реките Айтоска, Русокастренска, Средецка/ минава през Карнобатска планина, ниската Черноградска седловина и възвишението Хисар. Черноградската седловина свързва Карнобатско-Сунгурларската котловина с Айтоската котловина, а възвишението Хисар разделя Карнобатското и Айтоското полета от Бургаската низина. Река Русокастренска отводнява югоизточните части от територията на общината.

За начало на **р. Русокастренска** е приета р. Чаирска, която извира от Бадбунар (231 м.н.в.)на 3 км източно от с. Крумово Градище и е с дължина 65,4 км. В най-горното си течение р. Русокастренска се подхранва от множество извори и потоци и чак

след с. Драганци се оформява като река. Речната долина на Русокастренска до сливането ѝ с Папазлъшката река е широка с полегати склонове с наклон до 10°. Напречният профил на долината е неясно изразен. Склоновете представляват отделни ниски хълмове (150 - 200 м височина). Речното корито е със слаб наклон. Реката прави на много места вирове. Бреговете са полегати и обрасли с трева. Речното дъно е земно - кално. Склоновете са заети изключително от работни имоти (90 %), останалата част от нискостеблени дъбови храсталаци и пасбища. Реката прави слаби меандри, които пред с. Сърнево стават силно извити. След с. Сърнево речната долина има разлят трапецовиден напречен профил. Реката тече покрай десния по-стръмен склон. Между с. Желязово и Русокастро прави един голям завой и приема югоизточна посока. На 3 км пред Русокастро долината се стеснява до 200 м в един участък от няколко метра. До с. Тръстиково коритото на реката достига до 20 м широчина. Бреговете са отвесни и обрасли с върбалак и тополи. От с. Тръстиково реката тече в коригирано корито и през отводненото Мандренско езеро се влива в Черно море. В долното течение речната долина се слива с тази на р. Средецка, като общата широчина достига до 2,5 - 3,0 км.

Водосборът на р. Русокастренска се отнася към речен тип **“Малки и средни черноморски реки”** (R11) с характеристика:

ЕР/Суб-ЕР: 12-2

Надморска височина: <70 m (варира)

Размер: <900 km², средни и малки

Разстояние до извора: Варира силно

Наклон / Енергия на потока: <0,5% много слаб наклон; Ниска Е на потока

Форма на долината: Широка речна долина (често вдълбани)

Доминиращ дънен субстрат: Пясъци (0,064 - 2), тиня (<0,064), глина

Соленост: Сладководни; <0,5‰

Във водосбора на р. Русокастренска са определени 2 водни тела езера/язовири (яз. „Картелка”(р. Папазлъшка) и яз. „Крушово”) от типа L16-Малки и средни равнинни язовири в **ЕР/ Суб-ЕР:** 12 – 1,2) със следната характеристика:

Надморска височина: <120 m варира;

Средна дълбочина: < 15 m (често <6m);

Размер/ площ: 1–10 km², средни; или 0,5 – 1 km² малки;

Дълбочина (max.): <50 m силно варира;

Време за престой: Едногодишни, месечни или по-кратко;

Смесване/ Миктичност: Полимиктични;

Соленост: <0,5‰ сладководни

В речния басейн на река Русокастренска са определени 8 водни тела, които спадат към речен тип “малки и средни черноморски реки” (R11).

Състояние, Цели и Програма за постигането на целите в Община Карнобат, съгласно ПУРБ:

Водно тяло BG2MA600R012

I участък: р. Русокастренска - от яз. „Крушово” до с. Русокастро. Общото екологично състояние е добро, за общото химично състояние - няма данни, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са поддържане на добро състояние, срок за постигане до 2015 г.

II участък: р. Папазлъшка от яз. “Картелка” до вливане в р. Русокастренска. Общото екологично състояние е добро, за общото химично състояние - няма данни, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са поддържане на добро състояние, срок за постигане до 2015 г.

Водно тяло BG2MA600R013 р. Хаджиларска - от извор до вливане в р. Русокастренска. Общото екологично състояние е добро, за общото химично състояние няма данни, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са поддържане на добро състояние, срок до 2015 г.

Водно тяло BG2MA600R014 р. Барганска - от извора до вливане в р. Русокастренска. Общото екологично състояние е умерено, общото химично състояние няма данни, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са постигане на добро състояние, срок до 2015 г.

Водно тяло BG2MA600R015 р. Русокастренска - от извор до язовир „Крушово”. Общото екологично състояние е много добро, за общото химично състояние няма данни, оценката на риска – вероятно в риск – азот и фосфор, поставените цели са поддържане на много добро състояние, срок до 2015 г.

Водно тяло BG2MA600R018 р. Папазлъшка/Черковска/ - от извор до яз. “Картелка”. Общото екологично състояние е добро, за общото химично състояние няма данни, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са поддържане на добро състояние, срок до 2015 г.

Водно тяло BG2MA600R005 р. Русокастренска от с. Русокастро до устие. Общото екологично състояние е умерено, общо химично състояние – много добро, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са поддържане на добро състояние, срок до 2015 г. Водното тяло не попада в територията на община Карнобат.

Водно тяло BG2MA600L017 яз. „Картелка” (р. Папазлъшка). Общото екологично състояние е умерено, общо химично състояние - няма данни, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са постигане на добър потенциал, срок до 2015 г.

Водно тяло BG2MA600L016 яз. „Крушово” Общото екологично състояние е умерено, общо химично състояние - няма данни, оценката на риска - вероятно в риск - азот и фосфор, поставените цели са постигане на добър потенциал, срок до 2015 г.

ПРОГРАМА ОТ МЕРКИ

за постигане на целите на Плана за управление на водите в Черноморски басейнов район, 2010 – 2015г., Община Карнобат

Таблица №.2.2.1.3.-1. Повърхностни води

Водно тяло/ Код	Обща екологична цел	Подцел	Срок	Обосновка	Мярка
Речен басейн Мандренски реки					
р. Русокастренска	Поддържане	Намаляване на	2015		Прилагане на добри

Водно тяло/ Код	Обща екологична цел	Подцел	Срок	Обосновка	Мярка
<i>Речен басейн Мандренски реки</i>					
– от извор до язовир “Крушово” BG2MA600R015	на много добро състояние	замърсяването с N и P			земеделски практики (2300 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества; Намаляване на замърсяването с N и P			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита
		Намаляване на последиците от наводненията и риска от щети за околната среда			Ремонт на потенциално опасен язовир Драганци
		Намаляване на последиците от наводненията и риска от щети за околната среда			Поддържане на потенциално опасен язовир Драганци
		Опазване на количественото състояние на водите във водохранилищата			Поддържане на 5 язовира
яз. “Крушово” BG2MA600L016	Постигане на добър потенциал	Намаляване на замърсяването с N и P	2015		Прилагане на добри земеделски практики (150 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества; Намаляване на замърсяването с N и P			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита
		Намаляване на последиците от наводненията и риска от щети за околната среда			Поддръжка на язовирната стена и съоръженията към нея на язовир "Крушово"
		Опазване на водните екосистеми; Подобряване на екологичното състояние на водите след съоръженията			Контрол върху осигуряване на екологичния отток след язовир "Крушово"
		Запазване на добро количествено състояние на повърхностните води			Контрол на водовземането
I участък р. Русокастренска – от яз. “Крушово” до с. Русокастро II участък: р. Папазлъшка от яз. “Картелка ” до вливане в р. Русокастренска BG2MA600R012	Поддържане на добро състояние	Намаляване на замърсяването с N и P	2015		Прилагане на добри земеделски практики (2410 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества; Намаляване на замърсяването с N и P			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита
р. Русокастренска – с. Русокастро до устие BG2MA600R005	Постигане на добро състояние	Намаляване на замърсяването с N и P	2015		Прилагане на добри земеделски практики (260 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества; Намаляване на			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита

Водно тяло/ Код	Обща екологична цел	Подцел	Срок	Обосновка	Мярка
<i>Речен басейн Мандренски реки</i>					
		замърсяването с N и P Опазване на количественото състояние на водите във водохранилищата			Поддържане на 2 язовира
р. Барганска – от извора до вливане в р. Русокастренска BG2MA600R014	Постигане на добро състояние	Намаляване на замърсяването с N и P	2015		Прилагане на добри земеделски практики (240 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества; Намаляване на замърсяването с N и P			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита
		Намаляване на последиците от наводненията и риска от щети за околната среда			Поддържане на потенциално опасни язовири Детелина, Голяма река и Памуклията
		Опазване на количественото състояние на водите във водохранилищата			Поддържане на 23 язовира
		Подобряване на количественото състояние на водите във водохранилището; Намаляване на последиците от засушаването			Възстановяване на първоначалния обем на язовир Къпалнята
р. Папазлъшка /Черковска/ – от извор до яз. "Картелка" BG2MA600R018	Поддържане на добро състояние	Намаляване на замърсяването с N и P	2015		Прилагане на добри земеделски практики (800 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества; Намаляване на замърсяването с N и P			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита
яз. "Картелка" (р. Папазлъшка) BG2MA600L017	Постигане на добър потенциал	Намаляване на замърсяването с N и P	2015		Прилагане на добри земеделски практики (600 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества; Намаляване на замърсяването с N и P			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита
		Намаляване на последиците от наводненията и риска от щети за околната среда			Поддръжка на язовирната стена и съоръженията към нея на язовир "Картелка"
		Опазване на водните екосистеми; Подобряване на екологичното състояние на водите след съоръженията			Контрол върху осигуряване на екологичния отток след язовир "Картелка"
р. Хаджиларска – от извор до вливане в р. Русокастренска BG2MA600R013		Намаляване на замърсяването с N и P	2015		Прилагане на добри земеделски практики (1440 ха)
		Недопускане на замърсяване с приоритетни вещества;			Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита

Водно тяло/ Код	Обща екологична цел	Подцел	Срок	Обосновка	Мярка
<i>Речен басейн Мандренски реки</i>					
		Намаляване на замърсяването с N и P			

➤ **Язовири и хидромелиоративни системи и съоръжения на територията на Община Карнобат**

Най-големият язовир в рамките на общината е яз. „Ц. Церковски”. Той попада в басейна на р. Мочурица и се отнася към категорията „езера” от типа „Малки и средни равнинни язовири” /с код за типа L17 и с код на водното тяло BG3TU600L023/. Язовирът е изграден през 1963 г. за напояване на земеделски площи. Стената му е от земно-насипен тип, като залятата от него площ възлиза на около 2 хил. дка. Общият обем на водите в язовира е около 6,5 млн. куб.м, полезният обем – 5,75 млн. куб.м, а мъртвият обем – 750 хил. куб.м. Максималният отток от язовира е 0,7 куб.м/с, а предвидената за напояване площ – 6362 дка. Преливникът е оразмерен за максимално водно количество от порядъка на 3,2 куб.м/с. Язовирът се стопанисва от „Напоителни системи” ЕАД, клон Черно море, ХТР Бургас.

Най-големият язовир в басейна на р. Русокастренска е яз. „Крушово” (на територията на община Карнобат), с код на водното тяло BG2MA600L016 и с площ на водното огледало около 1500 дка. Други по-малки язовири са „Детелина” с площ на водното огледало 212,4 дка и „Барган” с площ на водното огледало 130 дка.

Поради неравномерното вътрешно годишно разпределение на оттока, за улавяне и съхранение на част от зимно-пролетния отток и използването му за напояване през сухите летни месеци, е изградена сложна система от корекции на реки, деривационни канали, язовири, напоителни и отводнителни канали и помпени станции. Тези съоръжения обслужват напоително-отводнителната система /НОС/ „Каябаш” с годна за ползване площ от около 25 хил. дка и напоителната система /НС/ „Ц. Церковски” с годна за ползване площ от около 3,7 хил. дка.

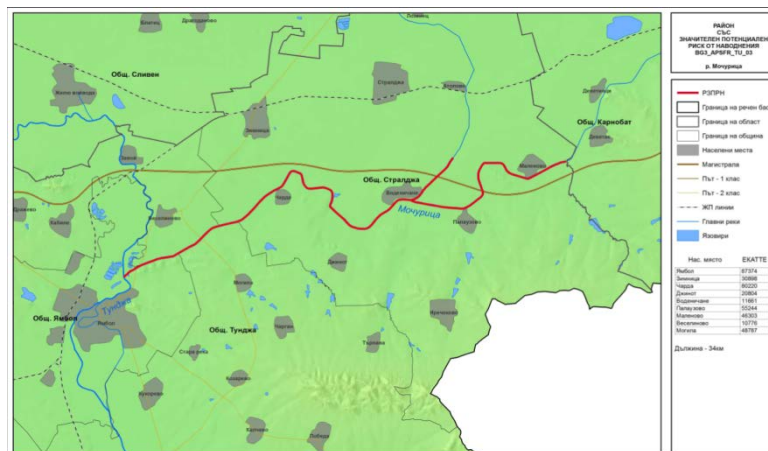
Поради високото ниво на грунтовите води, част от земите в поречието на р. Мочурица в миналото са били заблатени. За пресушаването им са изградени три големи отводнителни системи – ОС „Каябашко блато”, ОС „Карнобатска низина” и ОС „Стралджанско блато” с годни за ползване площи съответно 24,9 хил.дка, 10,7 хил.дка и 2,7 хил.дка. При извършените проверки през 2013 г. за състоянието на ОС „Каябашко блато” /отводнителните полета и корекциите на реките/ е установено, че не са извършвани възстановителни мероприятия през последните години поради липса на финансови средства. Това повишава риска от заливане и наводняване на земеделските площи.

Същото се отнася и за напоителните съоръжения, които към момента не изпълняват предназначението си, поради което е предложено предприемане на мерки за възстановяването им от страна на МЗХ. Поради системния недостиг на средства състоянието на хидромелиоративните системи и на съоръженията в тях непрекъснато се влошава.

На територията на общината има регистрирани само две Сдружения за напояване /СН/ – СН „Златна праскова” /в землището на с. Драганци с регистрирана напоявана площ 2100 дка/ и СН „Карнобатски води” /в землището на гр. Карнобат с регистрирана напоявана площ 559 дка/. Общата заявена площ от двете СН през 2012 г.

е възлизала едва на 619 дка. Главните причини за това са също недостигът на финансови ресурси за поддръжка на стопанисваните от тях хидромелиоративни съоръжения, както и трудностите при събирането на дължимите суми от водоползвателите.

По данни от областната дирекция „Земеделие”, освен яз. „Ц. Церковски”, на територията на общината има още 63 язовира, 4 от които попадат в землището на гр. Карнобат. При проверките им е констатирано, че често сухият и мокрият откос на язовирните стени е обрасъл с храсти и дървета, по короните на язовирните стени има дълбоки коловози от преминаване на автомобили и селскостопанска техника, част от основните изпускателни кранове са откраднати, а част от помпените станции са разграбени и унищожени. Това повишава риска от наводнения, особено в южната част на общината, както и в съседните общини Стралджа и Тунджа. Рискът от наводнения в басейна на р. Мочурица е оценен като „висок” от Басейновата дирекция за управление на водите в Източноевропейския район, което се вижда от следната фигура:

Фигура II.2.2.1.1.-2:

В редки случаи общинските язовири се използват за напояване, а по-често за рибовъдство. При извършените проверки на язовирите „Крушево”, „Барган”, „Детелина” и „Ц. Церковски”, техническото им състояние е оценено като „добро”. Интензивното рибовъдство в яз. „Ц. Церковски” е довело до органично замърсяване на водите в него.

Няма информация за изследвания на дънните утайки в язовирите за отложени в тях тежки метали. От проверените 48 язовира на територията на общината /към 14.03.2014 г./ е установено, че 40 са общинска собственост, пет са собственост на двете сдружения за напояване /СН/, един е държавна собственост, два язовира са с неизяснен собственик, а четири язовира са с неизяснен ползвател. Съоръженията /язовирна стена, преливник, основен изпускател/ са в добро състояние на 12 язовира, а в задоволително състояние – на 16 язовира. За 20 от язовирите обаче няма данни за техническото им състояние, а за два от тях /яз. „Черково” – общинска собственост, и язовира в землището на с. Драганци – собственост на СН/ е установено, че са в пред аварийно състояние.

Регулирането на речния отток е довело до значими хидроморфологични изменения на почти всички реки в района, поради което повърхностите води тела в басейна на р. Мочурица са категоризирани като „силно модифицирани”. Наклонените и обезлесени терени, изградени от податливи на ерозия скали, са обхванати от силна степен на ерозия, водеща не само до унищожаване на повърхностния почвен слой, но и

до затлачване на част от повърхностите водни тела /р. Мочурица, нейните притоците, яз. „Ц. Церковски” и др./.

2.2.1.2. Качествено състояние на водите на повърхностните водни тела, попадащи на територията на Община Карнобат

Източници на замърсяване на водите могат да бъдат както естествени така и антропогенни процеси. Естествените процеси, които причиняват вредни въздействия върху водите са свързани с въздействия от хидрометеорологичните бедствия (наводнения, бури, засушавания, градушки, лавини, екстремни температури, пожари). Тяхното действие е инцидентно и се прекратява след преминаване на екстремната ситуация, която ги е предизвикала. Основните източници на замърсяване на водите, които имат дълготрайно във времето въздействие, са свързани с антропогенни процеси, резултат от човешката дейност. Те са пряк резултат от развитието на отделните отрасли на инфраструктурата и икономиката. При всяка една дейност се отделят отпадъчни и вредни вещества от органичен и неорганичен характер, които оказват влияние върху качеството на повърхностните и подземните води, а от там и върху това на питейните води.

Дифузни източници на замърсяване на повърхностните води

Като дифузни източници на замърсяване се разглеждат:

- земеделските земи (в т.ч. пасища) заради прилагането на торове и препарати за растителна защита и възможно последващо постъпване във водните басейни чрез повърхностния отток, водната ерозия или чрез връзката между подземните и повърхностните води, както и поради наличие на пасищно животновъдство;
- малките населени места без изградена канализационна мрежа, при които е възможно просмукване на отпадъчните води от септични ями и постъпване във водните обекти;
- депата за отпадъци, не отговарящи на европейските изисквания (без изолираща подложна повърхност, без дренажна система за отвеждане на инфилтратата). Същите са дифузни поради просмукване на инфилтратата от цялата площ на депото.

Точкови източници на замърсяване на водите:

Като точкови източници на замърсяване на повърхностните води се определят:

- градски пречиствателни станции за отпадъчни води;
- градски канализации;
- индустриални източници на отпадъчни води;
- животновъдни ферми.

2.2.1.3. Източници на замърсяване на водите – на територията на общината и извън територията на общината

Източници на замърсяване на водните тела извън територията на Община Карнобат

Дифузни източници на замърсяване на повърхностните води течащи извън територията на община Карнобат са:

- гори, неполивни ниви, овощни градини, пасища, лозя, други земеделски земи, урбанизирани територии;

- с битов характер - населени места под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ЛПСОВ.

Повърхностните води извън територията на община Карнобат се замърсяват от следните точкови източници:

- *Поречие на р. Тунджа - водно тяло с код BG3TU600R022 - р. Мочурица и притоци*

“Винекс Славянци” АД с. Славянци. Предприятие за производство на различни видове алкохол и алкохолни напитки - работят 3 цеха: в град Сунгурларе, в с. Славянци и в с. Лозарево. И за трите цеха има издадени разрешителни за заустване. Само за цеха в Лозарево има изградена ЛПСОВ за механична и физикохимична обработка, след която отпадъчните води се вливат в яз. Петковец. Пречиствателната станция подобри режима на работа на ЛПС през 2009 г. с въвеждането на аерационна система в басейна при очистката. През 2014 г. не са констатирани превишения на ИЕО, определени в разрешителното за заустване.

Отпадъчните води от цеха в Сунгурларе по тръбопровод след утаечна система се отвеждат до мястото на заустване – безименно дере в южната част на гр. Сунгурларе, вливащо се в р. Мочурица. През 2014 г. са констатирани превишения на ИЕО, определени в разрешителното за заустване, по показатели БПК₅ и азот нитритен.

Отпадъчните води от цеха в с. Славянци по тръбопровод след утаечна система се отвеждат до мястото на заустване – канавка, вливаща се в р. Мочурица. През 2014 г. са констатирани незначителни превишения на ИЕО, определени в разрешителното за заустване, по показатели в резултат от първата проверка - по ХПК и БПК₅, а от втората - по БПК₅ и азот нитритен.

“Птицекланица Чубра” с. Чубра на „Ависпал“ ЕООД. Месопреработвателно предприятие за бели меса и предприятие за производство на преработен животински протеин. Отпадъчните води от обекта след ЛПСОВ се заустват в дере, вливащо се в р. Мочурица. Обектът работи епизодично в зависимост от поръчките, които има. При извършени проверки през 2014 г. в резултат от първата проверка - по показатели: азот амониев, азот нитритен и общ фосфор, отпадъчните води на изход от ЛПСОВ не отговарят на нормите за умерено състояние на водоприемника река Мочурица, определени в т. I, буква "Б" от Приложение № 6 към чл. 12, ал. 4 от Наредба № Н-4/14.09.2012г., обн. ДВ бр. 22 от 05.03.2013 г., а от втората проверка - няма превишения на нормите за умерено състояние на водния обект.

Канализационна система на гр. Сунгурларе. Брой на реалните жители около 4200, тип на канализационната мрежа - смесена, степен на изграденост около 20 %. Отпадъчните води към настоящият момент се заустват без пречистване в р. Мочурица.

„Агровин” ООД – Винарна Шато Сунгурларе, гр. Сунгурларе. Смесеният поток производствени и битово-фекални отпадъчни води, след ЛПСОВ на Винарна „Шато Сунгурларе“ се заустват във воден обект „Кайка дере“. През 2014 г. са констатирани превишения на ИЕО, определени в разрешителното за заустване, по показатели: БПК₅, ХПК и неразтворени вещества.

Военен полски учебен полигон „Ново село”, Област Сливен. Пречистените битово-фекални отпадъчни води и пречистените отпадъчни води от петролен терминал и автомивка, след ЛПСОВ, се заустват в дере към река Мочурица. При извършените през 2014 г. проверки ЛПСОВ не функционира и няма заустване на отпадъчни води от нея.

➤ Поречие р. Русокастро

ЕТ “Росица– Иван Стаматов” (пункт за дестилация на етилов алкохол) с. Русокастро. Обектът работи периодично, при наличие на суровина. Пречистените отпадъчни води се заустват в р. Русокастренска. При проверката през 2014 г. няма заустване на отпадъчни води и не е извършено контролно пробоотбиране от обекта.

Най-честите нарушения в областта на опазването на водите през 2014 г. остават качеството на заустваните пречистени води във водни обекти и нарушаване на условията от разрешителните за ползване на воден обект.

От дейността на “Винекс Славянци” АД - цехове в гр. Сунгурларе и с. Славянци, особено по време на кампания (второ шестмесечие), се заустват недостатъчно пречистени отпадъчни води във водните обекти.

Източници на замърсяване водите на територията на община Карнобат.
Причини за замърсяване от източниците на територията на общината

Поречие на р. Тунджа - водно тяло с код BG3TU600R022 - р. Мочурица и притоци

Дифузни източници на замърсяване на водите:

- гори, неполивни ниви, овощни градини, пасища, лозя, други земеделски земи, урбанизирани територии;
- с битов характер - населени места под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ.

Повърхностните води протичащи през територията на община Карнобат се замърсяват от следните точкови източници:

“СИС Индустрийс” ООД - Промислен комплекс в с. Венец. Предприятие за бутилиране на спиртни напитки и вино, има изградена ПСОВ със съоръжения за механично, физикохимично и биологично пречистване на отпадъчните води. Пречистените отпадъчни води след ПСОВ се заустват в открит канал, вливащ се в р. Мочурица. През 2014 г. не са констатира превишения на ИЕО определени в разрешително за заустване.

“ВИН.С. Индустрийс” ООД с. Церковски. На площадката функционират спиртоварна фабрика, винзавод и мелничен комплекс. Изградена е ЛПСОВ за механично и биологично пречистване на отпадъчните води от обекта. Отпадъчните води се заустват след ЛПСОВ в дренажен канал на яз. Церковски, заустващ в р. Мочурица. През 2014 г. – няма превишения на ИЕО, определени в разрешителното за заустване.

Канализационна система на гр. Карнобат

Брой на реалните жители е 20712. Отпадъчните води - около 600000 м³/г., към настоящият момент се заустват без пречистване в р. Мочурица.

Инвестиционното предложение за изграждане на ПСОВ – гр. Карнобат е с приключена процедура по преценяване необходимостта от ОВОС, съгласно изискванията на ЗООС. Предвижда се изграждане на пречиствателна станция с капацитет за 24100 еkv. ж. с механично и биологично стъпало, включително и отстраняване на биогенните елементи азот и фосфор. През 2014 г. са констатирани превишения на ИЕО, определени в разрешителното за заустване, по показатели:

неразтворени вещества, БПК₅, ХПК, общ азот, екстрахируеми вещества и неразтворени вещества.

ЕТ "Стоян Желев 2002" - пункт за изваряване на ракия, с. Деветак, общ. Карнобат. Технологичните отпадъчни води от охлаждане на дестилат и от измиване на съдове, след ЛПС (утаител), се заустват в селско дере, приток на река Мочурица. През 2014 г. има превишения на ИЕО по показатели: ХПК и БПК₅.

Поречие р. Русокастро

Дифузни източници на замърсяване на водите:

I участък: р. Русокастренска–от яз. „Крушово” до с. Русокастро

- неполивни ниви, други земеделски земи, пасища, урбанизирани територии, гори;
- с битов характер- от населени места под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ

II участък: р. Папазлъшка от яз. „Картелка” до вливане в р. Русокастренска

- неполивни ниви, пасища, урбан. територии
- с битов характер- от населени места под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ

р. Хаджиларска –от извор до вливане в р. Русокастренска

- неполивни ниви, пасища, други земеделски земи, гори, урбанизирани територии- с битов характер- от населено място под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ

р. Барганска– от извора до вливане в р. Русокастренска

- неполивни ниви, пасища, урбан. територии
- с битов характер- от населени места под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ

р. Русокастренска–от извор до язовир „Крушово”

- неполивни ниви, други земеделски земи, пасища, лозя
- с битов характер- от населено място под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ
- депа за отпадъци- 2бр.

р. Папазлъшка/Черковска/ – от извор до яз. „Картелка”

- неполивни ниви, пасища, гори, лозя

яз. „Картелка”(р. Папазлъшка)

- неполивни ниви, пасища, преходна гора

яз. „Крушово”

- неполивни ниви, други земеделски земи

В поречието на р. Русокастро при протичане през община Карнобат няма точкови източници на замърсяване.

Определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните води

РДВ въвежда нов подход при оценка на състоянието на водите, като поставя изисквания за оценка на „**екологично състояние**” и „**химично състояние**” на повърхностните води. По-ниската от двете оценки определя оценката на „**общото състояние на водното тяло**”.

Екологично състояние

Екологичното състояние на повърхностните води се оценява съобразно разработените при изготвянето на ПУРБ типово специфични референтни условия и класификационна система за биологичните елементи за качество, и поддържащите ги основни физико-химични елементи за качество за всяка от категориите повърхностни води - реки и езера. За силномодифицираните и изкуствените водни тела състоянието се определя като екологичен потенциал.

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризиране на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ				
много добро	добро	умерено	лошо	много лошо

Химично състояние

Химично състояние
Добро Лошо

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – „**добро**” и „**лошо**”, които се изобразяват на картите със син и червен цвят.

„Добро химично състояние” е състоянието, при което средногодишната стойност (СГС) на замърсителите не превишава стандартите за качество на околната среда (СКОС). Тези водни тела, в които резултатите за всички приоритетни вещества отговарят на химичните стандарти за качество са в добро състояние, а водните тела в които има резултати над съответните определени стойности са в лошо състояние.

Показатели за мониторинг на водите

- *Биологични елементи за качество*

Хидробиологичният мониторинг на повърхностните води се провежда в съответствие със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД - 182/26.02.2013г. Заповедта предвижда провеждането на хидробиологичен мониторинг на повърхностни води от категориите река и езеро/язовир.

Хидробиологичният мониторинг, който се извършва за макробезгръбначни в реки е по Ирландски Биотичен Индекс. Периодично в определени пунктове (през 3 г.) се извършва наблюдение и на останалите биологични елементи съгласно изискванията на РДВ – фитопланктон и хлорофил А (язовири), фитобентос, макрофити и риби.

- *Физико-химични елементи за качество*

Физико-химичният мониторинг се извършва по 22 показателя за екологично състояние /основни и специфични/, свързани със замърсяване на повърхностните води с органични вещества, метали и металоиди. Анализът на планираните физико-химични показатели се извършва от Регионална лаборатория- Бургас към ИАОС.

За пункта р. Мочурица след гр. Карнобат (оперативен мониторинг) се пробонабират и анализират следните групи показатели:

- *Основни физико-химични показатели*

I група – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК₅, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати.

II група – азот общ, фосфор общ, калциево-карбонатна твърдост, желязо, манган.

- *Специфични вещества*

I група – Органични вещества – феноли, нефтопродукти.

II група – Тежки метали и металоиди – цинк, мед, хром общ.

Състояние на водите от горното и средното течение на р. Мочурица и притоци с код BG3TU600R022, протичащи през територията на Община Карнобат и яз. Цанко Церковски с код BG3TU600L023

Пунктове за мониторинг

Мрежата за мониторинг на повърхностни води във водосбора на р. Мочурица на територията на Бургаска област включва 7 пункта за мониторинг, в които се провежда мониторинг по биологични елементи за качество, като в пункта р. Мочурица след гр. Карнобат се провежда и анализ на физико-химични елементи за качество:

1 BG3TU00699MS0123 с. Мокрен

2 BG3TU00697MS2109 с. Чубра

3 BG3TU00697MS1109 гр. Сунгурларе, мост за с. Грозден

4 BG3TU00067MS0109 с. Мъдрино

5 BG3TU00659MS0108 гр. Карнобат; мост на 8 км по пътя за с. Венец

6 BG3TU00653MS0107 с. Церковски

7. BG3TU00653MS0106 с. Деветак.

Фигура № II.2.2.1.3.-1: Мрежа за мониторинг на повърхностни води във водосбора на р. Мочурица

Химично състояние 2014 г.

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на Директива 2008/105/ЕО, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010 г.

За повърхностните водни тела BG3TU600R022 „Река Мочурица и притоци” и BG3TU600L023 „Яз. Цанко Церковски” не са идентифицирани източници на замърсяване с приоритетни вещества и за това не е провеждан мониторинг по тези вещества.

Екологично състояние/потенциал 2014 г.

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризиране на повърхностните води.

В Таблица № II.2.2.1.3.-1 са дадени резултатите от оценката на екологичен потенциал във водосбора на р. Мочурица

Таблица № II.2.2.1.3.-1. Екологично състояние на водните тела във водосбора на р. Мочурица

Име на водното тяло	Код на водното тяло	Екологичен потенциал през 2014 г.		
		Биологични показатели	Физико-химични показатели	Екологичен потенциал
Река Мочурица от извори до с. Мокрен	BG3TU600R069	Добро		Добро
Река Мочурица от с. Мокрен до р. Сигмен	BG3TU600R068	Умерено Макро зообент ос	Лошо от умерено O ₂ , БПК, NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , NOбщ, PO ₄ , Робщ	Умерено
Река Мочурица след вливане на р. Сигмен	BG3TU600R062	умерено Макро зообент ос фитобент ос	Лошо от умерено NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , NOбщ, PO ₄ , Робщ, БПК, ел.пров	Умерено
яз. Цанко Церковски*	BG3TU600L023	Хлорофил А	Лошо рН, ХПК, БПК, N-Кетдал	Лошо данни ПУРБ

*По данни от 2009 г.

От проведения мониторинг през 2014г. в пункта р. Мочурица след гр. Карнобат е констатирано отклонение от нормите за добро състояние по следните физико-химични показатели: електропроводимост, БПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати. За р. Мочурица е характерно силното органично замърсяване от непречистени битови отпадъчни и промишлени води. Най-силно замърсяване се наблюдава в участъка след гр. Карнобат, поради вливането на непречистени отпадъчни води от градската канализационна мрежа.

През 2013г. в Басейнова дирекция гр. Пловдив са постъпили множество сигнали за замърсяване на р. Мочурица при с. Деветинци, с. Деветак, с. Маленово и с. Палаузово. В тази връзка, през 2014г. Басейнова дирекция съвместно с РИОСВ-Бургас, Регионална лаборатория-Бургас и Регионална лаборатория-Стара Загора към ИАОС е извършен допълнителен мониторинг по течението на р. Мочурица за констатиране на източниците за замърсяването.

Проведени са две пробонабирания - на 17-18.06.2014г. и 9-10.09.2014г. Паралелно с мониторинга на р. Мочурица се извършени и контролни пробовземания от обектите, формиращи отпадъчните води и заустващи в реката.

Пунктове на територията на РИОСВ-Бургас, в които е проведен допълнителен мониторинг:

Река Мочурица с. Чубра - пунктът е след заустването на смесен поток отпадъчни води (БФОВ и производствени) на „Птицекланица Чубра”. Резултатите от двете пробонабирания през месеците май и септември са аналогични. Констатирано е умерено състояние по макрозообентос - дънни макробезгръбначни и добро състояние по фитобентос при първото пробонабиране, като през месец септември се установява влошаване на състоянието по фитобентос до умерено състояние. Анализът на физико-химичните елементи показва отклонение от нормите за добро състояние по следните показатели: разтворен кислород, БПК, азот амониев, ортофосфати, общ азот и общ фосфор при първото пробовземане през месец юни. При второто пробонабиране е констатирано умерено състояние по електропроводимост, азот нитритен и ортофосфати, и лошо по общ азот, а показател общ фосфор е на границата добро-умерено състояние. В пункта през месец септември се наблюдават стойности за желязо и манган, превишаващи СКОС по Наредба Н-4 от 14.09.2012г. за характеризиране на повърхностните води. БД не разполага с информация за източника на замърсяване с манган и желязо в този участък от реката.

Река Мочурица с. Мъдрино - този пункт е разположен след заустването на битови-фекални и производствени отпадъчни води от Цех Славянци, Цех Сунгурларе и Цех Лозарево на „Винекс Славянци” АД и Винарна „Шато Сунгурларе” на „Агровин” ООД, заустващи отпадъчни води в различни дерета, вливащи се в р. Мочурица. Резултатите от двете пробовземания показват умерено състояние по макрозообентос и добро състояние по фитобентос през месец септември.

Констатирано е отклонение от нормите за добро състояние по следните показатели: електропроводимост, разтворен кислород, БПК, азот амониев, азот нитритен, ортофосфати, общ азот и общ фосфор, и превишаване на СКОС по желязо, но отчетените стойности са по-малки от тези в пункта при с. Чубра.

Река Мочурица гр. Карнобат, мост на 8 км по пътя за с. Венец - в пункта се установява замърсяването на реката от непречистени градски отпадъчни води от гр. Карнобат. Резултатите показват умерено - лошо състояние по макрозообентос и умерено по фитобентос. Констатирано е значително влошаване на състоянието,

вследствие на заустването на непречистени градски отпадъчни води. Физико-химични показатели в по-лошо от умерено състояние-електропроводимост, разтворен кислород, БПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати, общ азот и общ фосфор. Отчетени са стойности за показатели желязо и манган над СКОС

Състояние на водните тела от поречието на р. Русокастренска

Пунктове за мониторинг на повърхностни води - реки и езера в община Карнобат Черноморски басейнов район

Таблица II.2.2.1.3.-1: Основни физико-химични показатели - ср. год. стойност, 2013 г.

Код на ВТ	Пункт	Код на пункт	Показател (mg/dm ³)							
			O ₂	БПК ₅	NH ₄ -N	NO ₂ -N	NO ₃ -N	N общ	P-PO ₄	P-P общ
BG2MA600R012	р. Русокастренска - с. Желязово**	BG2MA00713MS010	8.9	2.63	0.31	0.073	4.2	7.07	0.6	0.8
BG2MA600R005	р. Русокастренска - устие**	BG2MA00611MS003	7.25	2.1	0.32	0.055	4.22	6.68	0.62	0.8
BG2MA600R015	р. Русокастренска – преди яз. “Крушово”	BG2MA06495MS240	7.3	4.6	0.24	0.062	3.5	8.7	0.1	0.33
BG2MA600R014	р. Барганска – устие	BG2MA06423MS241	7.6	3.3	0.31	0.044	2.3	5.8	0.2	0.23
BG2MA600R018	р. Папазлъшка – преди яз. “Картелка”	BG2MA06957MS242	8.5	3	0.29	0.06	5.98	10.72	0.07	0.1
BG2MA600R013	р. Хаджигарска - преди вливане в р. Русокастренска	BG2MA06211MS243	8	3.3	0.33	0.044	3.05	9.4	0.2	0.28

Легенда

Цветови обозначения:

	много добро
	добро
	умерено
	лошо

**

Не се извършва физико-химичен анализ в пункт а през 2013 г.

ФХ показатели на база еднократно пробонабиране

няма данни

Екологично състояние:

Промените, които се наблюдават в речния басейн през 2013 г. са както следва:

- Превияшаване на средногодишната стойност на стандарта за качество за разтворен манган са получени за водни тела: BG2MA600R014 (р. Барганска–устие), BG2MA600R015(р. Русокастренска –преди яз. “Крушово”), BG2MA600R018 (р. Папазлъшка/Черковска–преди яз. „Картелка”), BG2MA600L016(яз. “Крушово”) и BG2MA600L017(яз. „Картелка”/р. Папазлъшка).

- Превияшаване на средногодишната стойност на стандарта за качество за разтворено желязо са получени за 4 водни тела: BG2MA600R014(р. Барганска –устие) и BG2MA600R018 (р. Папазлъшка /Черковска –преди яз. „Картелка”), BG2MA600L016 (яз. „Крушово”) и BG2MA600L017 (яз. „Картелка” /р. Папазлъшка).

Химично състояние:

След анализ на данните, получени за приоритетните вещества през 2013г. не се констатира превияшаване на СКОС.

МЕРКИ В ПУРБ 2010-2015:

Водно тяло BG2MA600R014

Планираните мерки нямат отношение към констатираното повишено съдържание на разтворен манган и разтворено желязо.

Водно тяло BG2MA600L016

Планираните мерки нямат отношение към констатираното повишено съдържание на разтворен манган и разтворено желязо.

Водно тяло BG2MA600L017

Планираните мерки нямат отношение към констатираното повишено съдържание на разтворен манган и разтворено желязо.

След извършената оценка на състоянието на водните тела през 2013 г., като цяло не е констатирано съществено изменение в състоянието по наблюдаваните елементи за качество в сравнение с ПУРБ, въпреки че част от мерките вече са в процес на изпълнение, или завършени.

За част от водните тела общата оценка на екологичното състояние е различна в сравнение с предходните години от прилагането на ПУРБ, което не е свързано с реална промяна в състоянието на наблюдаваните елементи за качество, а се дължи на:

- включване на данни по повече обследвани БЕК макрофити, фитобентос и по-рядко риби;
- промени в границите на класовете за качество по отношение съдържанието на фосфор, в сравнение с приложената класификационна система при разработването на ПУРБ за Черноморския басейнов район; промените са съгласно приложение № 6 на Наредба № Н - 4/14. 09. 2012 г. (изм. ДВ, бр. 79. / 23. 09. 2014 г.) за характеризирание на повърхностните води;
- извършена актуализация на класификационната система за оценка по БЕК фитопланктон, на база на проведеното 3-годишно обследване за валидиране на референтните условия на вътрешните повърхностни води в Черноморския басейнов район.

На база на получените резултати може да се обобщи следното:

Влошаването на състоянието по анализирани елементи за качество на водите е обусловено от следните фактори:

- непостоянен речен отток на реките;
- замърсяване от населени места;
- замърсяване с биогенни елементи от дифузни източници (земяделски практики).

В таблиците по-долу е представено състоянието на водните тела (обобщени данни) от поречието на р. Русокастро 2013 г.

Таблица II.2.2.1.3.-2: Повърхностни водни тела - реки - протичащи през община Карнобат - състояние 2013 г. (обобщени данни)

Черноморски басейнов район

Речен басейн	Код на ВТ	Водно тяло	ТИП	Б ПУРБ	ФХ ПУРБ	ХМ ПУРБ	Екологично ПУРБ	Химично ПУРБ	Б 2013	ФХ 2013	ХМ 2013	Екологично 2013	Химично (ХС) 2013	Забележка
Мандренски реки	BG2MA600R005	р. Русокастенска – с.Русокастен до устие	R11		NO ₂ -N, ortho-P, PO ₄ -P, P _{tot}				МЗБ МФ ФБ	NO ₂ -N, NO ₃ -N, N _{tot} , PO ₄ -P, P _{tot}				Данни за МЗБ от 2010 г. Непредставителни условия за БЕК макрофит и в анализирания пункт. Данните за ФХ са от 2012г. Регистрирано е еднократно влошаване на състоянието до много лошо по отношение съдържанието на кислород. Умерено състояние по показател електропроводимост.
Мандренски реки	BG2MA600R012	I участък р. Русокастенска – от яз. "Крушово" до с.Русокастен	R11		NO ₂ -N, ortho-P, PO ₄ -P, P _{tot}			състояние определено само по Cu и Zn	МЗБ МФ ФБ	NO ₂ -N, ortho-P, NO ₃ -N, N _{tot} , PO ₄ -P, P _{tot}			Няма данни за ХС	МЗБ и ФБ - добро състояние. Данните за ФХ са от 2012г
		II участък: р. Папазлъшка от яз. "Картелка" до вливане в р.Русокастенска	R11						МЗБ					
Мандренски реки	BG2MA600R013	р. Хаджигарска – от извор до вливане в р. Русокастенска	R11						МЗБ МФ ФБ	N _{tot} , PO ₄ -P, P _{tot}			Няма данни за ХС	МЗБ и МФ - добро състояние. Електропроводимост – състояние се влошава до лошо през периода на лятото от маговодие. Негативно въздействие върху оттока вследствие на изградени язовири
Мандренски реки	BG2MA600R014	р.Барганска – от извора до вливане в р.Русокастенска	R11						МЗБ	N _{tot} , PO ₄ -P, P _{tot}				Данни за МЗБ от 2011 г. Регистрирано е еднократно влошаване до лошо по показател PO ₄ -P. По отношение на ЕС: Стойност и превишаващи СКОС са регистрирани през 2013 г. за Mn и Fe. в пункт а при устие
Мандренски реки	BG2MA600R015	р. Русокастенска – от извор до язовир "Крушово"	R11						МЗБ МФ ФБ	N _{tot}			Няма данни за ХС	По отношение на ЕС: По отношение на ЕС: Стойност превишаваща СКОС е регистрирана през 2013 г. за разтворен манган в пункт а
Мандренски реки	BG2MA600R018	р.Папазлъшка /Черковска/ – от извор до яз. "Картелка"	R11							NO ₂ -N, N _{tot}				По отношение на ЕС: Стойност и превишаващи СКОС са регистрирани през 2013 г. за Mn и Fe. в пункт а

Таблица II.2.2.1.3.-3: Силно модифицирани водни тела – езера, община Карнобат - състояние 2013 г. (обобщени данни)
Черноморски басейнов район

Речен басейн	Код на ВТ	Водно т яло	ТИП	Б ПУРБ	ФХ ПУРБ	ХМ ПУРБ	Екологично ПУРБ	Химично ПУРБ		Б 2013	ФХ 2013	Екологично 2013	Химично (ХС) 2013	Забелжка
Мандренски реки	BG2MA600L016	яз. " Крушово "	L16								N_{tot} PO_4-P P_{tot}			Умерено състояние по показатели NO_3-N и NH_4-N . По отношение на ЕС: Стойност и превишаващи СКОС са регистрирана през 2013 г. за Mn и Fe в пункт а
Мандренски реки	BG2MA600L017	яз. " Карт елка " (р. Папазлъшка)	L16								NO_3-N , N_{tot} , P_{tot}		Няма данни за ХС	Умерено състояние по показатели БПК ₅ , NO_3-N и NH_4-N . По отношение на ЕС: Стойност и превишаващи СКОС са регистрирана през 2013 г. за Mn и Fe. в пункт а

Цвят ово означение

1. Екологично състояние

	много добро
	добро
	умерено
	лошо
	много лошо
	няма данни

2. Химично състояние

	добро
	лошо

3. Други

	ЕП СМВТ
	ЕП ИВТ
	Няма данни

Пред Община Карнобат стои задачата да не допусне влошаване състоянието на повърхностните води. Постигането на тази цел може да се осигури чрез оказване на съдействие на компетентните органи при прилагане на следните мероприятия:

- извършване на контрол от компетентните органи на издаваните разрешителните за заустване на отпадъчни води;
- контрол на отпадъчните води на обекти с комплексни разрешителни;
- контролиране работата на пречиствателни съоръжения;
- утвърдени планове за намаляване на замърсяването с мероприятия и срокове за осъществяването им;
- даване на предписания за предприемане на необходими действия и контролиране на изпълнението им;
- налагане на имуществени санкции на нарушителите и намаляване броя на обектите, неспазващи изискванията за ефективно пречистване на отпадъчните води.

Изпълнението на ИЕО през 2014 г. на обектите, формиращи отпадъчни води в обхвата на Община Карнобат, категория реки и категория силно модифицирани водни тела – реки е представено в Таблица II.2.2.1.3.-4: и Таблица II.2.2.1.3.-5.

Таблица II.2.2.1.3.-4: Изпълнение на ИЕО на обектите, формиращи отпадъчни води в обхвата на Община Карнобат, категория силно модифицирани водни тела – реки през 2014 г.

Речен басейн	Код на ВТ	Водно тяло	Емитери на отпадъчни води	Постигане на ИЕО
Поречие р. Тунджа	BG3TU600R062	Река Мочурица след вливане на р. Сигмен	“ВИН.С. Индустрийс” ООД с. Церковски-ЛПСОВ	да
Поречие р. Тунджа	BG3TU600R062	Река Мочурица след вливане на р. Сигмен	“СИС Индустрийс” ООД	да
Поречие р. Тунджа	BG3TU600R062	Река Мочурица след вливане на р. Сигмен	Канализационна система на гр. Карнобат	превишение по: неразтворени вещества, БПК ₅ , ХПК, общ азот, екстрахируеми вещества
Поречие р. Тунджа	BG3TU600R062	Река Мочурица след вливане на р. Сигмен	ЕТ “Стоян Желев 2002” - пункт за изваряване на ракия, с. Деветак, общ. Карнобат	превишение по: ХПК и БПК ₅
Мандренски реки		яз. “Крушово”	-	-
Мандренски реки	BG2MA600L017	яз. “Картелка” (р. Папазлъшка)	-	-

Таблица II.2.2.1.3.-5: Изпълнение на ИЕО на обектите, формиращи отпадъчни води в обхвата на Община Карнобат, категория реки (заедно с притоците) през 2014 г.

Речен басейн	Код на ВТ	Водно тяло	Емитери на отпадъчни води	Постигане на ИЕО
Мандренски реки	BG2MA600R012	I участък: р. Русокастенска – от яз. “Крушово” до с. Русокастен	-	-
Мандренски реки	BG2MA600R012	II участък: р. Папазлъшка от яз. “Картелка” до вливане в р. Русокастенска	-	-
Мандренски реки	BG2MA600R013	р. Хаджигарска – от извор до вливане	-	-

		<i>в р. Русокаст ренска</i>		
<i>Мандренски реки</i>	<i>BG2MA600R014</i>	<i>р.Барганска – от извора до вливане в р.Русокаст ренска</i>	-	-
<i>Мандренски реки</i>	<i>BG2MA600R015</i>	<i>р. Русокаст ренска – от извор до язовир “Крушово”</i>	-	-
<i>Мандренски реки</i>	<i>BG2MA600R018</i>	<i>р.Папазлъшка /Черковска/ – от извор до яз. “Карт елка”</i>	-	-

2.2.2. Подземни води

Подземните води в България имат повсеместно разпространение и играят важна роля за формирането на природната среда. Те представляват основен фактор за задоволяване на различни потребности на човека. За да се оцени ролята, мястото и значението на подземните води като воден ресурс и екологичен фактор, е необходимо те да бъдат разглеждани в зависимост от произхода им /инфилтрационен, седиментогенен, смесен/. Той определя техните физико – химични свойства и състав.

По произход, физико – химични свойства и цели, за които се използват подземните води в България се делят на три основни вида – пресни студени, минерални и високо минерализирани.

Факторите, които определят условията за формиране, динамиката и режима на подземните води са физико – географски – релеф, климат, хидрология и хидрография и геоложки – геоложки строеж, литоложки състав на скалите и тектонски структури.

В зависимост от средата, в която се формират подземните води, те могат да се класифицират като порови, пукнатинни и карстови.

Подземните води са възобновяем ресурс. Те представляват съществена част от оттока на страната /28-32%/, като през сезона на маловодие са главен източник на подхранване на речната мрежа. Първостепенното им значение се определя от факта, че те са основен източник на питейно-битово водоснабдяване на преобладаващия брой населени места. В много случаи използването на подземните води е технически, икономически и санитарно по-целесъобразно, отколкото на повърхностните води.

До момента в Община Карнобат не е правено проучване относно минералния състав на подземните води и специфичните им фактори в аспект на ползването им за профилактични, лечебни и питейни нужди. Към момента тези води се ползват само за питейни нужди от населението.

2.2.2.1. Характеристика на подземните водни хоризонти и водни тела в басейна на р. Тунджа

Водоносните хоризонти с подземни води са формирани в различни литостратиграфски комплекси, изграждащи южните дялове на Източна Стара планина, Средногорието /възвишението Хисар/, Сунгурларско-Карнобатския и Стралджанския грабени. В зависимост от типа на водоносния хоризонт подземните водни ресурси са определени като порови и пукнатинни, формиращи следните подземни водни тела:

- Порови води в кватернерните и неогенските наслаги, изпълващи Сунгурларско-Карнобатския грабен /с код на водното тяло BG3G00000NQ005/;
- Порови води в кватернерните и неогенските наслаги, изпълващи Стралджанския и Сливенския грабени /с код на водното тяло BG3G00000NQ015/;
- Пукнатинни води в скали с палеогенска и горнокредна възраст /с код на водното тяло BG3G0PzK2Pg027/;

Характеристика :

ПВТ е разположено в едноименната котловина, тя е една от най-големите по площ у нас, започва от с. Бинкос на запад и стига до с. Нейчово на изток, през западната и част преминава р. Тунджа, а през източната – р. Мочурица. ПВТ има площ от 800 км².

Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са глинести пясъци. Водоносният хоризонт е изграден от чакъли, гравелити, пясъци, пясъчници, глини. Средната дебелина на ПВТ е 118 м, средна водопроводимост на ПВТ - 1770 м²/ден, средният коефициент на филтрация на ПВТ - 15 м/ден. Подхранване на ПВТ – в Сливенската (западна) част - от реките и деретата , спускащи се от оградните планински вериги, от валежите и поливните води, в Стралджанската (източна) част - инфилтриращите се валежни и речни води, потока се движи от север на юг. Средният модул на подземния отток е 3,2 л/сек/км², а естествените ресурси възлизат на 2560 л/сек. Екологичният минимум е 953 л/сек, а разполагаемите ресурси – 1607 л/сек. Разрешеното количество за водоползване от подземното водно тяло е 1584 л/сек, от които за питейно-битово водоснабдяване – 1462,1 л/сек. а естествените ресурси възлизат на 2560 л/сек.

Общата минерализация на подземните води в алувиалните и пролувиалните материали е от 0,3 до 0,9 г/л, като по състав те са хидрокарбонатно-калциеви и хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви.

Пукнатинни и карстови води в Палеоген-Неоген

Водно тяло BG3G0PzK2Pg027 - Пукнатинни води - масив Шипка - Сливен

Характеристика :

В района на РИОСВ-Бургас се разполага една малка част от това ПВТ, няма мониторингови пунктове за наблюдение на подземни води.

Водоносният хоризонт е изграден от гранити, алтернация от пясъчници, глинести скали и брекчоконгломерати, глини, пясъкливи варовици, глинести мергели с палеозойска, горнокредна и палеогенска възраст. Цялото ПВТ има площ – 1481 кв.км., в разглеждания район е неговата най-източна част. Среден модул на подземния отток – 0,8 л/сек/км² , а естествените ресурси на подземни води възлизат на 1185 л/сек, екологичен минимум от 276 л/сек. Разрешеното количество за водоползване от подземното водно тяло е 80,4 л/сек л/с, от които за питейно-битово водоснабдяване – 80,3 л/сек. Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Бургас.

Пукнатинни води в Креда

Водно тяло BG3G00000K2031 - Пукнатинни води - Сливенско-Сунгурларска зона

Характеристика :

ПВТ е разположено в най-североизточния край на Източнорелски район, северно от гр. Стралджа. ПВТ има площ от 986 км². Водоносният хоризонт е изграден от мергели и алевролити-ерозирани, пясъчници, варовици. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване - изветрели наносни отложения, брекчи, конгломерати, пясъчници, битуминозни шисти, флишки седименти - варовици, мергели, пясъчници, моласови отложения, тънки въглищни прослойки. Среден модул на подзем. отток - 0,7

л/сек/км², а естествените ресурси на подземни води възлизат на 690 л/сек, с екологичен минимум от 40 л/сек. Разрешеното количество за водоползване от подземното водно тяло е 3,5 л/сек, от които за питейно-битово водоснабдяване – 3,2 л/сек.

От приведените данни е видно, че с относително най-значими ресурси на подземни води и с най-голям потенциал за водоползване в рамките на общината са подземните водни тела с порови води в кватернерните и плиоценските отложения в грабените структури северно и южно от пролома на р. Мочурица. Поради начина им на подхранване /от валежите и от дрениращите ги реки в басейна на р. Мочурица/ и поради хидравличната им връзка с повърхностните води, тяхното качествено и количествено състояние е силно повлияно характеристиките на повърхностните води, а също от корекциите на реките и състоянието на хидромелиоративните системи и съоръжения. Водоползването в общината трябва да бъде съобразено с посочените нормативно определени количествени и качествени параметри на подземните водни тела.

Върху състоянието на подземните води се осъществява мониторинг за химичното им състояние и мониторинг за количественото им състояние. Оценките и за двете състояния са в две степени – „добро” и „лошо” състояние. В басейна на р. Мочурица за целта се използват данни от седем хидрогеоложки пункта, от които 4 пункта са за контролен мониторинг, а 3 пункта – за оперативен мониторинг на подземните водни тела.

В пунктовете за контролен мониторинг се осъществяват наблюдения само веднъж за целия шест-годишен период на действие на Плана за управление на водите, докато в пунктовете за оперативен мониторинг наблюденията се извършват ежегодно. В обхвата на община Карнобат попадат два пункта за контролен мониторинг /в землищата на селата Венец и Огнен/ и един пункт за оперативен мониторинг /в землището на гр. Карнобат/:

1. BG3G000000QMP014 - Кладенец Лепков, гр. Карнобат, общ.Карнобат (Оперативен мониторинг)

2. BG3G000000NMP015 - Сондаж - 3, с.Чубра, общ. Сунгурларе (Оперативен мониторинг)

3. BG3G000000QMP016 - Сондаж, с. Сунгурларе, общ. Сунгурларе (Оперативен мониторинг)

4. BG3G000prQhMP127 - Извор "Синора", с. Вълчин, общ. Сунгурларе (Контролен мониторинг)

5. BG3G00000N2MP138 - Извор "Софрониева чешма", с. Костен, общ.Сунгурларе (Контролен мониторинг)

6. BG3G000000QMP135 – ПС “Венец” – Извор, с. Венец, общ. Карнобат (Контролен мониторинг)

7. BG3G00000K2MP136 - ПС - ПБВ - Извор "Чортлен" + Сондаж, с. Огнен, общ. Карнобат (Контролен мониторинг).

ОЦЕНКА НА ХИМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН

Код ПВТ	Име ПВТ	Оценка на химическото състояние ПВТ – 2014 година		
		Параметри с	Параметри с	Състояние

		концентрации на РС над Стандарт а	концентрации на РС над ПС	
BG3G00000NQ005	Порови води в Неоген - Кватернер –Сунгурларско- Карнобат ска кот ловина	н.з.	н.з.	добро
BG3G00000NQ015	Порови води в Неоген - Кватернер - Сливенско- Странджанска област	н.з.	н.з.	добро
BG3G0PzK2Pg027	Пукнатинни води - масив Шипка - Сливен	-	-	Липсва мониторинг
BG3G00000K2031	Пукнатинни води – Сливенско-Сунгурларска зона	н.з.	н.з.	добро

Пет мониторингови пункта на територията на РИОСВ-Бургас следят химичното състояние на подземните води в подземно водно тяло BG3G00000NQ005:

- BG3G000000QMP014
- BG3G000000NMP015
- BG3G000000QMP016
- BG3G000prQhMP127
- BG3G00000N2MP138

Мониторингов пункт **BG3G000000QMP135** следи химичното състояние на подземните води в подземно водно тяло **BG3G00000NQ015**, а мониторингов пункт **BG3G00000K2MP136** следи химичното състояние на подземните води в подземно водно тяло **BG3G00000K2031**.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2014 год. е констатирано:

Мониторингов пункт BG3G000000QMP014 - Кладенец Лепков, гр. Карнобат, общ. Карнобат:

- Магнезий - средногодишното съдържание – 71,87 mg/l е над ПС (64,04 mg/l), през второ и четвърто тримесечие е със съдържание съответно над стандарт (80 mg/l) - 96,3 mg/l и над прагова стойност - 65,9 mg/l.

- Фосфати - средногодишното съдържание – 0,43 mg/l е над ПС (0,38 mg/l), през четвърто тримесечие е със съдържание над стандарт (0,50 mg/l) - 0,53 mg/l.

Мониторингов пункт BG3G000000NMP015 - Сондаж - 3, с. Чубра, общ. Сунгурларе:

- Манган - продължава тенденцията от предходната година на завишени съдържания над стандарт за този показател в отделни пробонабирания през годината - през трето тримесечие се фиксира съдържание значително над стандарт – 0,392 mg/l и средногодишното съдържание на този показател – 0,1065 mg/l е над стандарт (0,05 mg/l).

Мониторингов пункт BG3G000000QMP016 - Сондаж, с. Сунгурларе, общ. Сунгурларе:

- Електропроводимост - през трето и четвърто тримесечие показват съдържание над ПС –съответно 1759 µScm и 1657 µScm, но средногодишното съдържание – 1619 µScm е под ПС за този показател (1627,5 µScm).

- Калций – през второ и трето тримесечие е със съдържания над стандарт (150 mg/l) съответно 170 mg/l и 248 mg/l, а през четвърто тримесечие – над ПС (130,66 mg/l) – 145 mg/l и средногодишното съдържание е 141,63 mg/l.

- Магнезий - през второ тримесечие показва съдържание идентично на стандарт - 80 mg/l, но средногодишното съдържание – 39,48 mg/l е под ПС за този показател (64,04 mg/l).

- Нитрати – през първо и второ тримесечие показват съдържания над ПС (38,71 mg/l) съответно 46,9 mg/l и 48 mg/l, но средногодишното съдържание – 38,48 mg/l е под ПС.

- Твърдост (обща) – почти през цялата година показва съдържания над стандарт (12 mgeqv/l) – от 13,9 mgeqv/l до 15,1 mgeqv/l и средногодишното съдържание е 12,18 mgeqv/l.

- Сулфати - през трето тримесечие се фиксира съдържание над ПС (197,78 mg/l) – 221 mg/l, но средногодишното съдържание – 168,5 mg/l е под ПС.

Мониторингов пункт BG3G000prQhMP127 - Извор "Синора", с. Вълчин, общ. Сунгурларе – няма съдържания над ПС при наблюдаваните показатели.

Мониторингов пункт BG3G00000N2MP138 - Извор "Софрониева чешма", с. Костен, общ. Сунгурларе:

- Калций - през трето тримесечие показва съдържание над стандарт (150 mg/l) – 164 mg/l, но средногодишното съдържание – 85,63 mg/l е под ПС за този показател (130,66 mg/l).

Релевантните стойности на всички наблюдавани показатели са под ПС и в района на РИОСВ-Бургас ПБТ BG3G00000NQ005 се класифицира в добро химично състояние.

Подземно водно тяло BG3G00000NQ015 /Порови води в Неоген -Кватернер – Сливенско- Стралджанска област/

В мониторингов пункт BG3G000000QMP135 – ПС “Венец” – Извор, с. Венец, общ. Карнобат, от извършените наблюдения върху химичното състояние през 2013 год. се констатира:

а) Активна реакция - през второ тримесечие показва стойност 9,92 (стандарт - 6,5 - 9,5), но средногодишната стойност – 8,31 е в границите на стандарта за този показател.

б) Амониев йони - през четвърто тримесечие показват съдържание над стандарт – 0,53 mg/l, но средногодишното съдържание – 0,28 mg/l е под ПС за този показател (0,38 mg/l).

в) Натрий - през първо тримесечие показва съдържание над стандарт (200 mg/l) – 293 mg/l, но средногодишното съдържание – 119,55 mg/l е под ПС за този показател (154,84 mg/l).

г) Нитрати - през първо тримесечие показва съдържание малко над стандарт (50 mg/l) – 56,6 mg/l, през четвърто тримесечие показва съдържание над ПС (38,71 mg/l) – 46 mg/l, но средногодишното съдържание – 38,7 mg/l е малко под ПС за този показател.

Релевантните стойности на всички наблюдавани показатели са под ПС и в района на РИОСВ-Бургас ПБТ BG3G00000NQ015 се класифицира в добро химично състояние.

Подземно водно тяло BG3G0PzK2Pg027 /Пукнатинни води – масив Шипка – Сливен/

В района на РИОСВ-Бургас се разполага една малка част от това ПВТ, няма мониторингови пунктове за наблюдение на подземни води.

Подземно водно тяло BG3G00000K2031 /Пукнатинни води–Сливенско-Сунгурларска зона/

В мониторингов пункт BG3G00000K2MP136 – ПС – ПБВ – извор "Чортлен" + Сондаж, с. Огнен, общ. Карнобат, от извършените наблюдения върху химичното състояние през 2013 год. се констатира:

а) Амониеви йони – през трето тримесечие показват съдържание над ПС – 0,44 mg/l, средногодишното съдържание – 0,26 mg/l е под ПС за този показател (0,38mg/l).

б) Калций – през второ тримесечие показва съдържание над ПС – 135 mg/l, средногодишното съдържание – 76,53 mg/l е под ПС за този показател (125,06 mg/l).

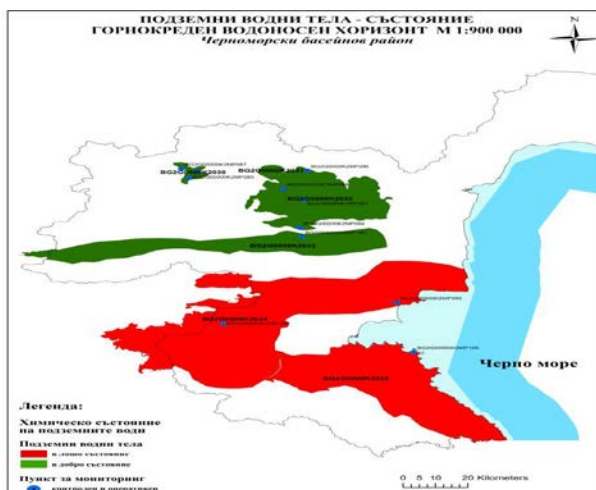
в) Магнезий – средногодишното съдържание – 50,33 mg/l е под ПС (61,76 mg/l), през първо тримесечие е със съдържание над стандарт (80 mg/l) - 108 mg/l.

г) Обща твърдост - средногодишното съдържание – 7,93 mgeqv/l е под ПС (9,64 mgeqv/l), през първо тримесечие е със съдържание малко над стандарт (12 mgeqv/l) – 12,4 mgeqv/l).

Релевантните стойности на всички наблюдавани показатели са под ПС и в района на РИОСВ-Бургас ПВТ BG3G00000K2031 се класифицира в добро химично състояние.

2.2.2.2. Подземни водни тела в Черноморски басейнов район

Водно тяло BG2G0000K2034 - Карстови води в горна креда, Бургаска вулканична зона, северно и западно от Бургас с колектор от андезити, вулкански скали и седименти

Фигура II.2.2.2.2.-1:

Горнокредният водоносен хоризонт или по-точно комплекс се формира в повърхностните отложения (афлоримента на геолого-литоложките формации). Пъстрият литолого-стратиграфски състав на колектора се обуславя от седиментогенен теригенно-карстов и ефузивно-интрузивен състав на скалите. Водите, които се формират в него са предимно грунтови и отчасти полунапорни. По тип е карстов, карстово-пукнатинен или порово-пукнатинен. Има локално представяне в определените

водни тела. В отделни случаи формира общ комплекс с кватернерния, неогенския или палеогенския водоносен хоризонт, като се подхранва или подхранва някой от тях. Подхранването на горнокредният водоносен хоризонт е основно от валежите и взаимодействието с горещитраните водоносни хоризонти.

- Площта на подземното водно тяло е 3031.94 км²;
- тип – напорен;
- характеристика на покриващите водното тяло пластове в зоната на подхранване – глинеесто – открит (инфилтрация на валежи в зоната на разкриване);
- литоложки строеж на подземното водно тяло – андезити, вулкански фацииес и седименти;
- средна дебелина – н.д.;
- средна водопроводимост – н.д.;
- среден коефициент на филтрация – н.д.;

Цели за подземното водно тяло

Количествено състояние – **добро**;

Химично състояние- **лошо (NO₃, PO₄, Mn и Fe) ;**

Оценка на риска по количествено състояние – **не в риск**, по химично състояние- **в риск**;

Цел за химично състояние-прагови стойности -не превишаване на ПС за :NO₃=38,42 мг/л. , PO₄ = 0,39 мг/л, Mn =0,0383мг/л, Fe= 0,1561 мг/л;

Цел за количествено състояние (не превишаване гарантираните и възможни експлоатационни ресурси-214;

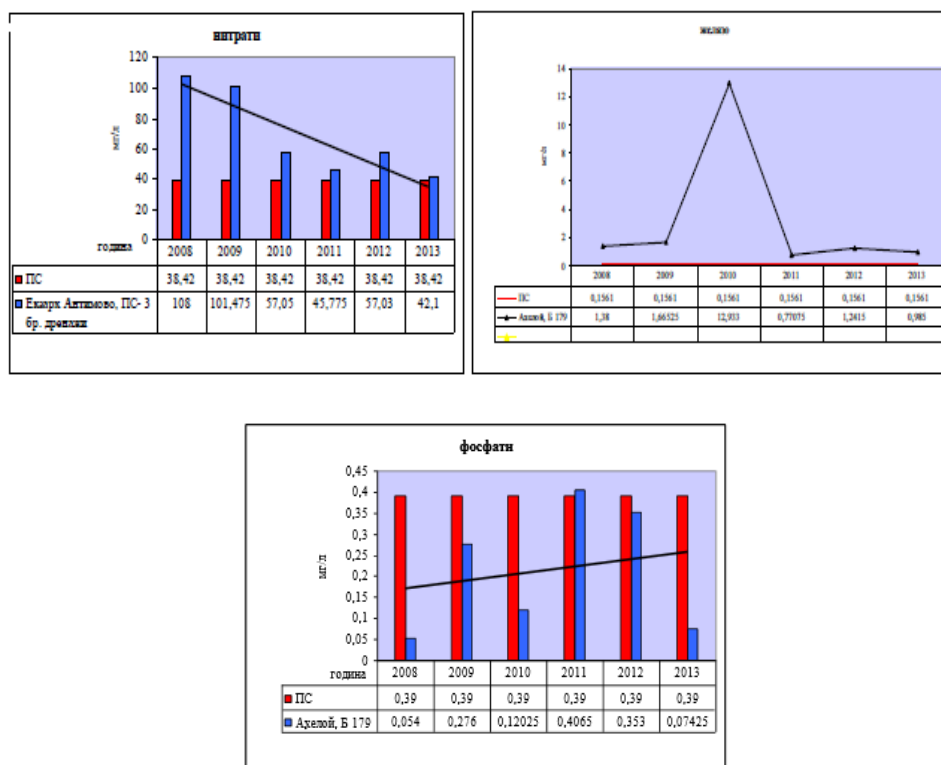
Срок за постигане 2027 г.

Обосновка: Естествени предпоставки – незащитен, открит ВХ, уязвим на проникване на повърхностни замърсители. Подхранване, изключително от валежи и повърхностно течащи временни потоци. Замърсяването е предимно от дифузни източници:

1. Развитие на поливно земеделие и интензивно азотно торене през 80-90-те години;
2. Развитие на частните стопанства- зелечукопроизводство, овощарство и лозарство и използването на торове за по високи добиви увеличи постъпването на замърсители в ВХ;
3. Неефективно действащи ПСОВ на ОВ от животновъдни ферми;
4. Селища без ПСО.

ПВТ с код BG2G00000K2034 - Пукнатинни води в К2тсн-ст-Бургаска вулканична северно и западно от Бургас–манган, желязо и фосфати.

Тенденции

Заложени мерки:

Оценката на състоянието и тенденцията към влошаването на ПВТ налага контрол върху изпълнението на съответните мерки, заложени в ПУРБ (Приложение VII-2):

- Прилагане на добри земеделски практики;
 - Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита
- Да се изясни статута и се узаконят по съответен ред рибарските лодкостоянки;
- Изграждане на СОЗ за 109 водоизточника;
 - Одържавяване на Б-111 и Б-135 водовземни съоръжения;
 - Контрол на водовземането;
 - Стопанисване на 10 водовземни съоръжения;
 - Оценка на експлоатационни ресурси за Б-53, ТК-1 и Б-166 водовземни съоръжения.

Повишеното съдържание на замърсители в подземните води се дължи на дифузни източници на замърсяване и е обусловено от следните фактори:

1. Естествени предпоставки – незащитени, открити, уязвими на проникване на повърхностни замърсители или покрити с отложения с висока водопропускливост с вертикална и хоризонтална филтрация водоносни хоризонти. Подхранване изключително от валежи и повърхностно течащи временни потоци.

2. Повишено съдържание на нитрати в подземните води, което се дължи на неконтролируемото азотно торене в засегнатите райони през 80-те и началото на 90-те години.

3. Водоносните хоризонти залягат на дълбочина, при която не може да се извършва бързо самопочистване на подземните води по естествен път.

4.Развитието на частни стопанства (зеленчукопроизводство, овощарство и лозарство) и използването на торове за високи добиви допринасят за постъпването на замърсители във водоносните хоризонти.

5.Депониране на отпадъчни продукти от животновъдството (твърд и течен тор) в близост до фермите.

6.Неефективно действащи пречиствателни съоръжения за отпадъчни води.

Основните мерки за подобряване, опазване и поддържане състоянието на подземните води, предвидени в Плана за управление на речните басейни са следните:

1. Закриване и рекултивация на депа за отпадъци;
2. Проектиране и изграждане на СОЗ;
3. Превенция и контрол на интегрираното замърсяване от опасни и вредни вещества;
4. Прилагане на добри земеделски и фермерски практики и др.

2.2.3. Влияние на изпускани отпадъчни води върху питейните водоизточници

Няма регистрирани замърсявания на питейни водоизточници в резултат на директно изпускани отпадъчни води.

2.2.4. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места на Община Карнобат

Канализационните системи осигуряват отвеждането, пречистването на отпадъчните води и заустването им в съответния водоприемник. Те имат важно значение за поддържането на благоприятна и здравословна жизнена среда, опазване на водните ресурси от замърсяване и поддържане на екологичното равновесие. По степен на изграденост, канализационната мрежа в населените места на община Карнобат има значително изоставане спрямо развитието на водоснабдителните системи. Докато водоснабдителната инфраструктура обхваща почти 100% от населението, то степента на изграденост на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции е значително по-ниска. В Община Карнобат с изградена канализация е само град Карнобат. Канализацията обхваща почти всички квартали на града и към 2012 г. задоволява нуждите на 73,3% от населението. Тя е от смесен тип и провежда битови, промишлени и отпадъчни води. Общата дължина на канализационната мрежа е 12 998 м, в частност 11 148 м вътрешна канална мрежа и колектор – 1 859 м. Тръбите са с кръгло, 10 548 м, и яйцевидно сечение – 2 450 м. По-голямата част от канализационната мрежа е изградена преди 1980 г. Изградени са пет основни главни дъждопреливници за намаляване на хидравличното натоварване по време на дъждове. Всички преливници са в лошо експлоатационно състояние и не функционират според своето проектно предназначение.

Изграждането на пречиствателна станция за отпадни води в град Карнобат ще подобри качеството на водата, а това от своя страна ще има силно положително въздействие върху околната среда на града и района като цяло.

Община Карнобат има готовност за изпълнение на проект, по който да се извърши работно проектиране и авторски надзор, изграждане на пречиствателна станция за отпадни води /в т. ч. изпълнение на строително-монтажните дейности за изграждане на ПСОВ, доставка на машини и съоръжения, обучение на персонала,

ангажиран в експлоатацията на обекта и тестване на оборудването в рамките на необходимия за това период от време/, изграждане на ВиК мрежата в града.

Проблемите на канализационните мрежи и пречистването на отпадъчни води в обхвата на Община Карнобат са:

- липса на изградена канализационна система в голямата част от населените места;
- Съществуващата канализация в гр. Карнобат е от смесен тип и с недостатъчна хидравлична проводимост, което създава проблеми при интензивни валежи.
- Изградените мрежи са стари, с лоша водоплътност. Често се наблюдават прояви на инфилтрация и ексфилтрация в следствие на износване на тръбните връзки.

За решаването на така изведените общи проблеми могат да се предложат следните мероприятия:

- Доизграждане на съществуващата канализационна мрежа на гр. Карнобат и изграждане на ПСОВ;
- Изграждане на ПСОВ за агломерации под 2000 ЕЖ – за опазване на повърхностни водни ресурси от замърсяване и спазване на изискванията на българското и европейско законодателство;
- редуциране и последващо прекратяване на заустването на непречистени отпадъчни води в повърхностните водни тела
- Правилно оползотворяване на утайките от бъдещи ПСОВ.

Насоките за развитие с цел подобряване състоянието на повърхностните води са:

- изграждане на ПСОВ на гр. Карнобат;
- доизграждане на канализацията на гр. Карнобат /особено в проблемните квартали/;
- изграждане, подобряване и частично разширяване на канализационните мрежи по селата;
- подобряване работата на пречиствателните съоръжения в промишлените предприятия и селскостопанските единици.

2.2.5. Водоснабдяване. Водопроводна мрежа

Водоснабдяване

Водоснабдяването на населението в община Карнобат се извършва от "ВиК" ЕАД – Бургас. Всички селища на територията на общината са водоснабдени, с изключение на с. Сан Стефано. На целогодишен режим са селата Драгово, Козаре, Хаджиите, Екзарх Антимово, Железник. От всички села 30% са на летен воден режим. Причините за това се дължат до голяма степен амортизираните тръби, които водят до загуби по водопреносната мрежа достигащи малко над 70%.

Благодарение на местни водоизточници и водоснабдителна система „Камчия“ се осъществява водоснабдяването на населените места в общината. В експлоатация са три водоснабдителни групи: „Аспарухово“, „Церковски“ и „Карнобат“. Девет от всички

населени места, с общо население 82% от това на общината, се водоснабдяват от водоснабдителна система „Камчия“.

Водопотреблението средно за денонощие на жител от населението за битови нужди е в границите от 76,7 до 101,8 литра/ж.д., като в него се включват количества за питейно-битови нужди и обществено обслужване. Общото подадено водно количество за водоснабдяване на район Карнобат и гр. Карнобат могат да се видят в таблиците по – долу.

Таблица II.2.2.5.-1: Подадена и инкасирана вода Община Карнобат

Година	Подадена вода	Загуба	Инкасирана вода		
	м ³	%	Общо	Население	Фирми
2010	3 263 830	75.02	997 525	812 380	185 145
2011	3 114 050	76.67	726 436	582 604	143 832
2012	2 956 580	77.54	733 131	578 774	154 357

Таблица II.2.2.5.-2: Подадена и инкасирана вода гр. Карнобат

Година	Подадена вода	Загуба	Инкасирана вода		
	м ³	%	Общо	Население	Фирми
2010	3 263 830	75.02	997 525	812 380	185 145
2011	3 114 050	76.67	726 436	582 604	143 832
2012	2 956 580	77.54	733 131	578 774	154 357

Както може да се види с подобряване на водоснабдителната инфраструктура и нейното подновяване, намаляват загубите на води, а заедно с това и подаденото водно количество. Въпреки това загубите на вода в община Карнобат остават много високи, над 71%.

Град Карнобат е основния потребител на вода в Общината, като към него отиват над 77% от общата подадена вода. Основна част от загубите на вода, над 50% от общите загуби за Общината, принадлежат на град Карнобат, в този смисъл ремонтите на водоснабдителната инфраструктура на град Карнобат са наложителни. При свеждане на загубите на вода на град Карнобат до 0%, общата загуба на вода за общината ще намалее до малко над 13%.

По – голямата част от промишлените предприятия ползват води за технологични и питейни нужди от градската водопроводна мрежа, като някои от тях имат собствени сондажни кладенци. Въпреки това основния потребител на вода в общината остава населението, като то отговаря за 79% от потреблението на вода, а 21% отиват за стопанския сектор.

Общата дължина на водопроводната мрежа е 412537м, като 138573м е външна и 273964м е вътрешната. Довеждащите външни водопроводи преминават през обособени частни имоти. Съществуващата водопроводна мрежа е с тръби от различен вид и диаметър (етернитови, стоманени, чугунени, полиетиленови). Преобладават етернитовите (азбестоциментови) тръби, които са амортизирани, ненадеждни и морално остарели. Те водят до чести аварии и до значителни загуби на питейна вода, както и на влошаване на нейните хигиенни характеристики. Това е основна причина загубите на води да са изключително високи – 71%. Частична подмяна на около 30% от вътрешната водопроводна мрежа на града с нови полиетиленови тръби е извършена през последните години. Реконструкцията и подмяната на тръбите е предвидена да

продължи и през следващите години, като по този начин ще се минимизират загубите и ще се подобри качеството на питейната вода.

Водоем с обем 4000 м³ с водно ниво от 263,75 осигурява напорът в мрежата, като максималната геодезична кота за захранване на консуматори е 240. Той се захранва от язовир „Камчия“ с довеждащ водопровод с ф 546, който е изграден в местността „Дядо Димчов баир“. Ниското водно ниво на водоема води до невъзможност за захранване на някои от по – високите сгради разположени над кота 240. В това число влизат част от ромските квартали „Люляци“, „П.Р. Славейков“ , „Южна промишлена зона“ и „Красно село“. Тези квартали образуват т. нар. „Висока зона“, която представлява проблем за гр. Карнобат.

Предвид засушаването, което ще доведе до намаляване на подавания от язовир „Камчия“ дебит, е необходимо да се търсят алтернативни водоизточници на град Карнобат. Сондажи в местността „Хисаря“ е един от вариантите. Водата от местността е с доказани питейни качества.

Проблемите по осигуряване на услугите за водоснабдяването най-общо са:

- Индикации за съдържание на ешерихия коли, колиформи, нитрати и остатъчен хлор в питейната вода за някои населени места;
- Общи загуби на вода във водоснабдителните системи (за общината около 75%);
- Необходимост от по-прецизно отчитане на подадени и фактурирани водни количества;
- Остарели мрежи и липса на автоматизация при дезинфекцията на питейната вода;
- Необходимост от рехабилитация на напорните водоеми.

За решаването на тези проблеми, с цел осигуряване на нормално водоснабдяване на населението с достатъчно количество и добро качество на вода за питейни нужди и съответно вода за промишлеността е необходимо да се предприемат следните мерки:

- Реконструкция/рехабилитация на водоизточници;
- Реконструкция/подмяна на водоснабдителните помпени станции – сграден фонд (за бункерни помпени станции, централни помпени станции) и подмяна на оборудването (подмяна на помпените агрегати с цел постигане на добра енергийна ефективност);
- Обновяване/монтиране на съвременни измервателни уреди (разходомери и /или водомери) по възможност с дистанционно отчитане и контрол на подаваните количества вода при водоизточниците, след напорните водоеми и/или на вход населено място и при крайния потребител. Поддръжка на цялото водомерно стопанство съгласно изискванията на закона;
- Реконструкция /подмяна на магистралните довеждащи водопроводи (съобразяване с новите условия относно собствеността на земята, осигуряване на необходимите сервитути и пътища за достъп до водоизточниците, ПС, НР и други съоръжения по трасетата);

- Изготвяне на актуални данни към подземните кадастри на населените места; въвеждане на ГИС системи за работа – ясна и достъпна информация за налични съоръжения, отразяване на ремонти и инвестиционни дейности;
- Обследване и саниране на водните и сухи камери на резервоарите;
- Изграждане на цялостна съвременна диспечерска система за наблюдение, контрол и управление на водоснабдителните групи и системи.

Освен тези дейности са необходими и други свързани с подновяване на наличната база, оборудване и техника за поддръжка и ремонтни дейности като:

- Разширяване и модернизация на водомерно-ремонтната работилница за извършване на необходимите периодични проверки и ремонт на водомери;
- Оборудване със съвременна апаратура за откриване на течове по водоснабдителната мрежа;
- Пълна модернизация на ремонтно - складовата база, включително и подмяна на амортизираната механизация и автотранспорт със съвременни високоефективни машини.

Таблица II.2.2.5.-3: Проекти на община Карнобат, реализирани или в процес на реализация през периода 2000 – 2014 г.

Наименование на проект а	Основна цел/ дейност и	Роля на община Карнобат	Период на реализация	Изт очник на финансиране	Обща ст ойност на проект а
<i>Изпълнени проект и</i>					
Водоснабдяване на с. Козаре от деривация "Камчия", община Карнобат		Бенефициент	2009 г.	ПУДООС, МОСВ	282 560,50 лв.
Водоснабдяване на с. Хадж иит е от деривация "Камчия", община Карнобат		Бенефициент	2009 г.	ПУДООС, МОСВ	584 577,52 лв.
„Водоснабдяване на с. Драгово		Бенефициент	2009 г.	ПУДООС, МОСВ	390 0 лв.

2.2.6. Качество на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, използвани в Община Карнобат

2.2.6.1. Качество на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

А. Водоснабдяване от яз. Камчия

Язовир „Камчия” е с код на водното тяло BG2KA400L024. Той се включва в категорията „големи дълбоки язовири” с код за типа на водното тяло L11. Изграден е на р. Луда Камчия, която от извора до вливането ѝ в язовира, е с код на водното тяло BG2KA400R043.

В годишния Доклад за качеството на повърхностните води определени за питейно-битово водоснабдяване в обхвата на БДЧР, през 2013 г. са анализирани данни за физичните и химичните показатели по Приложение № 1 на Наредба № 12/2002 г. (от 1-42), и микробиологичните показатели по Приложение № 1 от същата наредба (от 43-46).

В анализа са включени и данни от собствен мониторинг на “В и К” ЕАД, гр. Бургас, проведен при съвместното пробонабиране на база на писмено изявено желание от тяхна страна с писмо вх. № 26-00-2755/25.11.2005 г. в БДЧР, в съответствие с чл. 16, ал. 3 от Наредба № 12/2002 г.

Определената през 2004 г. проектна категория А2 за яз. Камчия е потвърдена при проведения мониторинг за периода 2013 г., като от физикохимичните показатели над нормата е установено съдържание на: амониев йон.

По Наредба № 12/2002 г. Анализът на физико-химичните и микробиологичните показатели от проведения мониторинг през 2013 г. е извършен по задължителни и препоръчителни стойности, съгласно Приложение № 1 на Наредба № 12/2002 г. Резултатите от обработените данни са представени в таблицата по долу

Таблица II.2.2.6.1.-1: Анализ на данни на повърхностните води за питейно-битово водоснабдяване в яз. Камчия

№ по ред	Показатели	Означения	Единици	Данни - 2013 г.							
				Мониторинг БДЧР				Мониторинг РИОКОЗ - Бургас			
				ср. ст.	Категория		Лаборатория	ср. ст.	Категория		Лаборатория
					ПС	ЗС			ПС	ЗС	
1	рН	рН	-	8,32	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
2	Цвят	Pt	mg/dm ³	8,17	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
3	Неразтворени в-ва	NB	mg/dm ³	1,65	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
4	Температура	T	°C	11,49	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
5	Електропроводимост	-	µS/cm	228,33	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
6	Мирис	-	бала	0	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
7	Нитрати	NO ₃	mg/dm ³	2,27	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
8	Флуориди	F	mg/dm ³	0,05	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
9	Разтворено желязо	Fe	mg/dm ³	0,05	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
10	Манган	Mn	mg/dm ³	0,0031	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
11	Мед	Cu	mg/dm ³	0,00195	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
12	Цинк	Zn	mg/dm ³	0,0044	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
13	Кадмий	Cd	mg/dm ³	0,000054	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
14	Хром общ	Cr	mg/dm ³	0,00003	-	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
15	Олово	Pb	mg/dm ³	0,00005	-	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
16	Живак	Hg	mg/dm ³	0,000015	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
17	Цианиди	CN	mg/dm ³	-	-	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
18	Сульфати	SO ₄	mg/dm ³	30,22	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
19	Хлориди	CL	mg/dm ³	4,85	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
20	Повърхностно активни в-ва	ПАВ	mg/dm ³	0,025	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
21	Фосфати	PO ₄	mg/dm ³	0,01	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
22	Феноли	C ₆ H ₅ OH	mg/dm ³	0,0075	-	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
23	Бор	B	mg/dm ³	0,05	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
24	Арсен	As	mg/dm ³	0,000753	A1	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
25	Селен	Se	mg/dm ³	0,00025	-	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
26	Барий	Ba	mg/dm ³	0,0179	-	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
27	ХПК	-	mg/dm ³	8,46	-	A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
28	Разтворен кислород на насищане	O ₂	O ₂ %	77,15	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
29	БПК ₅ при 20 град.	-	mg/dm ³	1,5	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
30	Азот по Келдал	N	mg/dm ³	0,35	A1	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
31	Амониев йон	NH ₄	mg/dm ³	0,508	A2	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
32	Остатъчен органичен въглеродород	TOC	mg/dm ³	3,43	н.н.		ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
	Пестициди-общо					A1	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
33	Prometon	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
34	Propazin	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
35	Atrazin	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
36	Ametryn	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
37	Prometryn	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
38	Simetryn	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
39	Lindan	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
	Полициклични ароматни въглеродороди					A1		-	-	-	н.з.
40	Terbutryn	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
41	Flureanten	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
42	BbFluroantene	-	µg/dm ³	<0,004	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
43	BkFluroantene	-	µg/dm ³	<0,004	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.

44	BaPurene	-	µg/dm ³	<0,02	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
45	BghiPerulene	-	µg/dm ³	<0,01	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
46	Ind(1,2,3,-c,d)pyrene	-	µg/dm ³	-	-	-	ИАОС-РЛ Бургас	-	-	-	н.з.
47	Колиформи 37 град.	-	/100 мл	-	-	-	н.з.	8,88	A1	-	РЗИ - Бургас
48	Фекални колиформи	-	/100 мл	-	-	-	н.з.	4,71	A1	-	РЗИ - Бургас
49	Фекални стрептококи	-	/100 мл	-	-	-	н.з.	3	A1	-	РЗИ - Бургас
50	Салмонела	-	-	-	-	-	н.з.	не се установи	A1	-	РЗИ - Бургас

Забележка: н.д. - няма данни; н.з. - няма задължения по Наредба 12; н.н. - няма определена норма.

ЦХБЛ - Централна химическа и биологическа лаборатория;

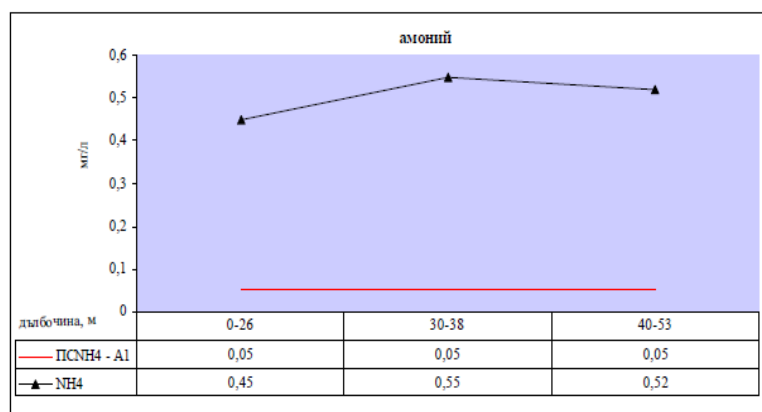
РИОКОЗ - Регионална инспекция по опазване и контрол на общественото здраве;

ИАОС-РЛ- Изпълнителна агенция по околна среда;

ПС/ ЗС- препоръчителни /задължителни стойности; н.н. - няма норма;

С **червен цвят** са означени показателите и стойностите на концентрациите, които отговарят на различна от A1 категория.

- По задължителни стойности от изпитаните показатели анализа показва, че има 100% съответствие с изискванията за категория A1.
- По препоръчителни стойности има 96,3 % съответствие с изискванията за категория A1. Стойностите на показателите: амониев йон, ПАВ, цвят и колиформи са за категория A2.
- Стойностите на съдържанието на значимите показатели: амониеви йони, сравнени с препоръчителните (ПС) стойности по категория A1 имат следното графично изражение.

Фигура 2.2.6.1.-1: Съдържание на амониеви йони

- Концентрациите са в границите на нормите за категория A2 по препоръчителни стойности (ПС) на: амониев йон през цялата година по слоеве в дълбочина от 0,0 до 53 м.
- Стойностите на измерената температура на суровата вода са в зависимост от сезонните колебания и от дълбочината на пробонабиране. Температурата на водата в дълбочина е по-ниска от тази, на повърхността и от температурата на въздуха, и са по-малки от ПС и ЗС за категория A1 дадена в Приложение No1 от Наредба No12/2002 г.
- Съдържанието на феноли е под границата на откриване (<0,0075 мг/л) на прилагания метод за анализ по този показател. Същата е по-висока от допустимата норма - 0,001 мг/л.

Резултатите са непредставителни, съгласно представените анализи от РЛ Бургас.

- В границите на категория А1 са стойностите на концентрациите на показателите:

- пестициди общо (органохлорни и азотосъдържащи) < 0,001 мг/л;
- полициклични ароматни въглеводороди (< 0,0 1мг/л).

- Повърхностните води за питейно-битово водоснабдяване не са оценени по показателя:

- остатъчен органичен въглерод, защото няма норма. Фонови стойности за района няма определени.

- Резултатите от микробиологичните изследвания на водата от язовир Камчия съответстват със стойностите, определени в Приложение No1 от Наредба No12/2002 г. за категория А1 .

За характеризиране, класифициране и представяне на състоянието на яз. “Камчия”– тип “езеро” с олиготрофни условия (L11) са анализирани следните показатели: разтворен кислород, БПК5, азот амониев, азот нитритен, азот нитратен, общ азот, фосфати и общ фосфор.

Представените графично резултати в *таблица II.2.2.6.1.-2* са съобразно утвърдената класификационна система и въвеждането на 4 - степенна скала за оценка на екологичното състояние за поддържащите основни физико-химични елементи за качество (категория повърхностни води – езера):

Таблица II.2.2.6.1.-2:

Код на ВТ	Пункт	Код на пункт	Показател (mg/dm ³)							
			O ₂	БПК5	NH ₄ -N	NO ₂ -N	NO ₃ -N	N общ	P-PO ₄	P-P общ
BG2KA400L024	яз. “Камчия”	BG2KA47399MS020	8,05	1,5	0,25	0,012	0,23	0,94	0,08	н.д.

Легенда

Състояние

	Много добро
	Добро
	Умерено
	Лошо
	Няма данни

Екологичното състояние на язовир “Камчия” е:

- много добро по показател разтворен кислород и фосфати;
- добро по показателите: БПК5, азот нитритен и азот нитратен;
- умерено по показателите: общ азот;
- лошо по показателя азот амониев.

Наблюдава се подобрение на водите в сравнение с 2012 г. по фосфати в язовир “Камчия”.

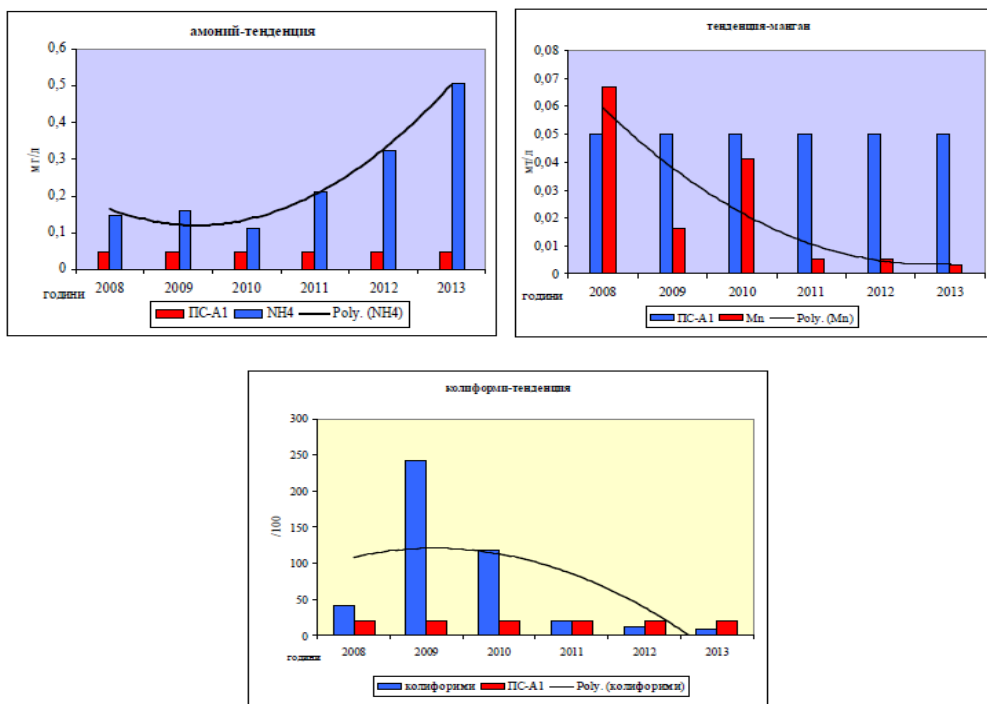
По Директива 2008/105/ЕО и Наредба за СКОС на приоритетните вещества и някои други замърсители приета с ПМС № 256/ 2011 г

Съгласно чл.16 от Директива 2000/60/ЕС с оглед постигане на добро химично състояние на повърхностните води и в съответствие с разпоредбите и целите на чл.4 от Директивата са анализирани хлорирани въглеводороди (приоритетни в-ва). Анализът на данните е извършен съгласно Приложение №1 – Стандарт за качество на околната среда (СКОС) от Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на съвета. Резултатите са дадени в Таблица №2.2.7.-2.

Таблица II.2.2.6.1.-3:

Хлорирани въглеводороди	Дименсия	СГС	Оценка
Chlorpyrifos	$\mu\text{g/dm}^3$	<0,002	< СКОС
Nonolphenols	$\mu\text{g/dm}^3$	<0,02	< СКОС
Octilphenols	$\mu\text{g/dm}^3$	<0,01	< СКОС

Тенденцията за периода 2008-2013 г. в съдържанието на концентрациите на показатели, характеризиращи категория А2 в повърхностните води за питейно-битово водоснабдяване е представена в следните графики:

Наблюдава се следната тенденция за периода 2008-2013 г.:

- линейна възходяща тенденция на препоръчителната стойност за показателя амоний;
- линейна низходяща тенденция за показателите: манган и колиформи.

Заключение: Потвърждава се категорията А2 на язовир “Камчия”, съгласно направения анализ на данните за 2013 г. съобразно изискванията за повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Това предполага предварителна обработка на ползваните води - механична, химична и дезинфекция.

Съгласно информацията получена от РЗИ-Бургас с писмо изх. № 39-00-199/17.07.2015 г. от 9 населени места, които се водоснабдяват от яз. Камчия - град

Карнобат, с. Соколово, с. Козаре, с. Хаджиите, с. Драгово, с. Кликач, с. Глумче, с. Зимен и с. Невестино, през 2014 г. са взети 17 проби вода за постоянен мониторинг и 1 проба за периодичен мониторинг от населените места за съответствието им с Приложение № 1 от Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качествата на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ бр.30/2001г., изм. ДВ бр.1/2011г.). От взетите 18 проби всички отговарят по химични показатели, а в три се установиха несъответствия по показател колиформи - в селата Соколово, Хаджиите и Драгово. На „ВиК“ ЕАД, гр. Бургас са издадени предписания за привеждане качеството на водата в съответствие с изискванията.

Б. Водоснабдяване от местни водоизточници

РЗИ-Бургас извършва наблюдение на качеството на питейната вода, подавана за нуждите на населението, като съвместно с „ВиК“ ЕАД Бургас изготвя ежегодно програма за мониторинг на питейната вода. При постоянния мониторинг се следят стойностите на показателите за активна реакция, алуминий, амониев йон, вкус, електропроводимост, манган, мирис, мътност, нитрати, нитрити, цвят, колиформи, ешерихия коли, остатъчен свободен хлор.

От проведените анализи през 2013 г. са установени отклонения в качеството на питейните води по микробиологичните показатели, като това се отнася до преди всичко до по-малки населени места с малки водоснабдителни системи, без пречиствателни станции и с примитивни начини на дезинфекция.

Най-честите отклонения от нормите по химични показатели са по отношение на нитратите, като това се отнася за главно селища, в които водоснабдяването е от собствени подземни водоизточници. По-рядко се наблюдават отклонения по останалите химични показатели. Отклонения по органолептичните показатели /за мътност, вкус, мирис и цвят/ се регистрират обикновено след дъждовно време. По отношение на радиологичните показатели не са регистрирани отклонения от нормите за качество на питейните води.

В таблица 2.2.6.1-4 са представени данни за населени места в община Карнобат, в които качеството на питейните води не съответства на регламентирания изисквания на Директива 98/83 на ЕС за качеството водите, предназначени за консумация от човека. В таблицата не са включени общинският център и тези села в общината, в които качеството на питейната вода отговаря на изискванията на Директивата за питейни води.

Таблица II.2.2.6.1.-4: Населени места с несъответствие на показателите за качество на водите за ПБН, съгласно Генерален план на обособената територия на ВиК ЕАД, гр. Бургас

Населено място	Показатели, по които качеството на питейните води не съответства на изискванията
с. Аспарухово	активна реакция
с. Венец	нитрат и, колиформи, ешерихия коли
с. Деветак	колиформи
с. Деветинци	фосфат и, брой колонии /микробно число/ при 22° С
с. Дегелина	колиформи, активна реакция, ешерихия коли, ент ерококи
с. Добриново	нитрат и
с. Драганци	колиформи, нитрат и, брой колонии /микробно число/ при 22° С, остатъчен хлор, ешерихия коли, ент ерококи, клостридиум перфрингенс
с. Драгово	мътност, колиформи
с. Екзарх Антимово	колиформи, нитрат и, брой колонии /микробно число/ при 22° С, остатъчен хлор, ешерихия коли, мътност, ент ерококи, клостридиум перфрингенс
с. Житосвят	нитрат и, остатъчен хлор

с. Искра	колиформи, мирис, ост ат ъчен хлор
с. Козаре	ост ат ъчен хлор
с. Крумово Градище	нит рат и, мирис, ост ат ъчен хлор, колиформи, брой колонии /микробно число/ при 22° С, ешерихия коли
с. Мъдрино	нит рат и, брой колонии /микробно число/ при 22° С
с. Огнен	колиформи, ент ерококи, брой колонии /микробно число/ при 22° С

През 2014 г. при мониторинга на подаваната от собствени водоизточници вода във водопроводната мрежа на 19 населени места: с. Детелина, с. Добриново, с. Аспарухово, с. Венец, с. Деветак, с. Деветинци, с. Драганци, с. Екзарх Антимово, с. Железник, с. Житосвят, с. Искра, с. Крумово Градище, с. Мъдрино, с. Огнен, с. Раклица, с. Сигмен, с. Сърнево, с. Смолник, с. Черково, от страна на РЗИ-Бургас са взети 29 проби за постоянен мониторинг и 10 проби за периодичен мониторинг.

От изследваните проби в 10 населени места - с. Екзарх Антимово, с. Черково, с. Житосвят, с. Крумово градище, с. Добриново, с. Венец, с. Мъдрино, с. Деветинци, с. Сърнево, с. Драганци, са установени отклонения по показател нитрати - установени стойности от 53mg/dm³ до 103 mg/dm³, при норма 50 mg/dm³. В с. Смолник са установени несъответствия по показатели мътност и вкус.

В три населени места - с. Детелина, с. Крумово градище и с. Добриново има отклонения по изпитваните микробиологични показатели - коли форми.

Трайни отклонения по показател „нитрати“ се наблюдават в селата: Венец, Добриново, Екзарх Антимово, Крумово градище, Смолник, Сърнево и Черково. Това са населени места, в които водоснабдяването е само от собствени водоизточници. В тези населени места през годината по-често се извършва анализ на водата.

За с. Сан Стефано няма изградена водопроводна мрежа - жителите на селото ползват две местни чешми, които имат трайни отклонения по показател „нитрати“.

2.2.7. Прогнози за развитие на водоснабдяването и канализационната система на Община Карнобат, съгласно Регионален генерален план ВиК ЕАД Бургас

Регионалният генерален план за водоснабдяване и канализация на обособена територия Бургас е изготвен на основание Договор № РД02-29-418 / 08.12.2011 г., сключен между Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) на Република България, в качеството му на Възложител, и „Ежис Инфраструктура България“ ДЗЗД – като Консултант. Договорът предвижда предоставянето на консултантски услуги за изработване на 8 (осем) регионални генерални планове за водоснабдяване и канализация на Източния регион от страната. Той е неразделна част от финансирания от Световната банка „Проект за развитие на общинската инфраструктура“, който обхваща цялостното водоснабдяване и канализация на всички региони в България, с изключение на София-град.

Мерките заложи в проекта са насочени към разрешаване на инфраструктурните проблеми в Източния регион и са свързани с водоснабдяването, отвеждането и третирането на отпадъчните води. Регионалният генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на ВиК ЕАД, Бургас е водещ стратегически документ, който ще определи рамката за развитие на сектора в следващите 25 години. Той ще бъде последван от разработване на прединвестиционни проучвания, форми за кандидатстване, технически проекти и строителство на съответните обекти.

Прогнози за развитие на водоснабдяването

Водопотребление от битов сектор

Прогнозата за водопотреблението от населението е изготвена въз основа на следните налични официални данни:

➤ Брой население в населените места в обособената територия от последното преброяване по данни на НСИ и прогнозен брой на населението за периода 2011-2038 г;

➤ Битово потребление на вода в населените места в обособената територия за периода 2009-2011 (фактурирана вода), получени данни от ВиК оператора.

Водоснабдителната норма е прогнозирана на база настоящото водопотребление за населените места. Като тенденцията за развитие на водопотреблението са приети следните норми:

- **100 л/ж/д** за населени места под 2 000;
- **120 л/ж/д** за населени места над 2000 жители и/или разположени покрай черноморското крайбрежие;

Таблица II.2.2.7.-1: Битова консумация за ОТ ВиК Бургас –община Карнобат

	2011	2016	2021	2028	2038
Общо население	25023	22885	21348	19794	18683
Битова консумация, м ³ /г	828725	835317	779212	722484	681915
Битова консумация, л/ж/д	91	100	100	100	100

Водопотребление от небитов сектор

Таблица II.2.2.7.-2: Небитово водопотребление за ОТ ВиК Бургас –община Карнобат - Балансиран сценарий

	2011	2016	2021	2028	2038
Общо население	25023	22885	21348	19794	18683
Небитова консумация м ³ /г	108482	208231	218083	228254	237 835
Небитова консумация л/ж/д	12	25	28	32	35

Загуби на вода

В краткосрочен план реалните загуби могат да бъдат намалени като се съблюдава тяхната средна продължителност чрез активен контрол на течовете (за локализиране на недокладвани спуквания), както и чрез скоростта и качеството на ремонтите на всички течове и аварии.

В среден до дълъг период от време, това се постига като се въздейства спрямо броя на ежегодно възникващите течове и аварии, посредством подобро управление на налягането и обновяване на тръбопроводите и разумно управление на активите. Тези мерки ще окажат влияние върху работата на помпените станции и разпределителните мрежи. Физическите загуби може да се намалят чрез подмяна на дефектните тръбопроводи и връзки, намаляване на налягането и въвеждане на контрол на течовете.

В населените места, където понастоящем има непостоянно обслужване, въвеждането на постоянно обслужване може да доведе до краткотрайно увеличаване на физическите загуби. Разширението на системата също така ще доведе до увеличаване, тъй като никоя система не е напълно водонепропусклива.

Общите загуби на вода за общината представляват 75% от добитото водно количество. Количествата на търговски загуби (от неточно измерване, слаби уплътнения) и технологични загуби (от използвани води за противопожарни и технологични нужди) по нормативни изисквания е допустимо да бъдат до 10 %. Всички останали загуби е редно да се калкулират като реални загуби.

Изхождайки от тази предпоставка, в крайния период 2038 г. след проведени инвестиционни намерения общите загуби (търговски, технически и реални) трябва да достигнат до 25 % от общото количество подадени води към всички консуматори. За периода до 2028г. се допускат загуби до 35%. При тези хипотези са изчислени загубите в куб.м и в % по общини и за целевите години.

Таблица II.2.2.7.-3: Загуби на вода за ключови години до 2038 г - Балансиран сценарий

	2011	2016	2021	2028	2038
Общо население	25023	22885	21348	19794	18683
Загуби м ³ /г	95618	1904819	1251268	511579	303555
Загуби %	9%	65%	56%	35%	25%

Общо водопотребление

Въз основа на направените прогнози за битово водопотребление, небитово водопотребление и заложено намаляване на загуби е изчислено прогнозното общо водопотребление.

Таблица II.2.2.7.-4: Прогнозно общо водопотребление за община Карнобат

	2011	2016	2021	2028	2038
Общо население	25023	22885	21348	19794	18683
Обща Консумация, м ³ /г	937207	1043548	997295	950738	919750
Общо подадена вода, л/ж/д	103	125	128	132	135

Канализационна мрежа

За оразмеряване на канализационните мрежи и пречиствателните съоръжения е необходимо да се определят количествата на отпадъчните води. Канализационната мрежа и съоръженията по нея трябва да бъдат в състояние да приемат и отвеждат максималните очаквани количества на отпадъчните води в края на приетия експлоатационен период – в случая това е 2038 г.

Битови отпадъчни води

Количеството на битовите отпадъчни води от населените места се определя от броя на жителите, отводнителната норма и режима на оттичане. Броят на жителите се приема съобразно с перспективното развитие на селището за края на експлоатационния период. Отводнителната норма е средното количество отпадъчна вода (за година), което се получава от един жител за денонощие. Отводнителната норма се приема 90% от водоснабдителната норма. Количествата битови отпадъчни води са представени таблично за всяка една агломерация, в която съществува в настоящия момент канализационна мрежа.

Небитови отпадъчни води

Към небитовите отпадъчни води са отнесени отпадъчните води от бизнеса, като са включени отпадъчните количества от институциите, търговски обекти, промишлеността и земеделието. Към момента в канализационната мрежа в общината се

заустват отпадъчните води от малки промишлени цехове след локално пречистване. Това са води от малки предприятия на хранително-вкусовата промишленост, търговски обекти, обекти предоставящи различни видове услуги, автомивки и др. Пречистването на водите от промишлените предприятия, зауствени в канализационната мрежа се извършва с локални механични пречиствателни съоръжения, решетки, мазнино-уловители, кало-масло уловители и др. Тези предприятия имат договори с ВиК Оператора и задължение да заустват в градските колектори отпадъчни води до определена степен на пречистване.

Таблица II.2.2.7.-5: Отпадъчни води в селища с изградена канализационна мрежа

ГОДИНА	2011		2016		2021		2028		2038	
НАСЕЛЕНО МЯСТО	Битови отпадъчни води									
	м³/год	м³/ден	м³/год	м³/ден	м³/год	м³/ден	м³/год	м³/ден	м³/год	м³/ден
гр.Карнобат	466 666	1 279	508 364	1 393	500 208	1 370	494 682	1 355	509 175	1 395
	Небитови отпадъчни води									
гр.Карнобат	127 480	349	180 032	493	218 266	598	285 916	783	419 213	1 149

Таблица II.2.2.7.-6: Инвестиции по водоснабдяване по вид (кратко-, средно- и дългосрочна) програма

Община	Населено място	Население, 2011	Съответствие с Директивата за питейни води [Да/Не]	Причини за несъответствие	Потенциална мярка - 1	Потенциална мярка - 2	Препоръчана мярка	Стойност на мярката [BGN]
Краткосрочна инвестиционна програма								
Карнобат	Деветата	164	Не	Колиформи	Съоръжение за дезинфекция при същ. Р-р	-	Съоръжение за дезинфекция при същ. р-р	62 500
Карнобат	Карнобат	18 401	Да	-	Изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води и реконструкция на улична канализационна мрежа в гр.Карнобат;Изграждане на ВиК инфраструктура за Южна промишлена зона, гр. Карнобат	-	Изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води и реконструкция на улична канализационна мрежа в гр.Карнобат;Изграждане на ВиК инфраструктура за Южна промишлена зона, гр. Карнобат	4 944 250
Карнобат	Крумово Градище	352	Не	Колиформи, Брой колонии (микробно число) при 22°, Ешерихия коли	Съоръжение за дезинфекция при р-ра	-	Съоръжение за дезинфекция при р-ра	62 500
Карнобат	ГР1	1 605	Не	Колиформи, Мътност,Коли форми, Брой колонии (микробно число) при 22°, Ешерихия коли, Ентерококи	Магистрален водопровод "ПС "Хан Крум" - Карнобат - Айтос - НХК": подмяна на отклонение за селата с много аварии	-	Магистрален водопровод "ПС "Хан Крум" - Карнобат - Айтос - НХК": подмяна на отклонение за селата с много аварии	539 06
Средносрочна инвестиционна програма								
Карнобат	Екзарх Антимово	916	Не	Колиформи, Нитрати, Брой колонии (микробно число) при 22°, Ешерихия коли, Мътност, Клострidium перфрингенс,	Изграждане на нов резервоар - 200м³, подмяна на външен водопровод 300м от резервоара(същ.), съоръжение за дезинфекция	-	Изграждане на нов резервоар - 200м³, подмяна на външен водопровод 300м от резервоара(същ.), съоръжение за дезинфекция	282 500

				Ентерококи				
Карнобат	Смолник	298	Не	Ешерихия коли, Колиформи, Мътност, Нитрати, Брой колонии (микробно число) при 22°	Реновиране на същ резервоар - 120м ³ , съоръжение за дезинфекция, подмяна на външен водопровод, L=630m, D=90	-	Реновиране на същ резервоар - 120м ³ , съоръжение за дезинфекция, подмяна на външен водопровод, L=630m, D=90	286 150
Карнобат	Драгово	241	Не	Колиформи, Мътност	Съоръжение за дезинфекция при р-ра (50м ³)	-	Съоръжение за дезинфекция при р-ра (50м ³)	62 500
Карнобат	Искра	389	Не	Колиформи, Мирис, Остатъчен хлор	Подмяна на външен водопровод, L=320m, ф110, съоръжение за дезинфекция при р-ра	-	Подмяна на външен водопровод, L=320m, ф110, съоръжение за дезинфекция при р-ра	134 500
Карнобат	Невестино	370	Да	-	Подмяна на 2000м външен водопровод, ф90 до р-ра	-	Подмяна на 2000м външен водопровод, ф90 до р-ра	410 000
Дългосрочна инвестиционна програма								
Карнобат	Венец	238	Не	Нитрати, Колиформи, Ешерихия коли	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=8894 m, D90	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=8894 m, D90	2 334 688
Карнобат	Драгани	136	Не	Колиформи, Нитрати, Брой колонии (микробно число) при 22°, Остатъчен хлор, Ешерихия коли, Клостридиум перфрингенс, Ентерококи	Реновиране на същ. Резервоар 75м ³ , подмяна на външен водопровод D=90, L=200m	-	Реновиране на същ. Резервоар 75м ³ , подмяна на външен водопровод D=90, L=200m	109 438
Карнобат	Екзарх Антимово	916	Не	Колиформи, Нитрати, Брой колонии (микробно число) при 22°, Ешерихия коли, Мътност, Клостридиум перфрингенс, Ентерококи	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа L=1000 m	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа L=1000 m	237 215
Карнобат	Смолник	298	Не	Ешерихия коли, Колиформи, Мътност, Нитрати, Брой колонии (микробно число) при 22°	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=4000 m	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=4000 m	1 062 176
Карнобат	Черково	177	Не	Нитрати, Ешерихия коли, Колиформи, Клостридиум перфрингенс, Ентерококи	Изграждане на съоръжение за дезинфекция	-	Изграждане на съоръжение за дезинфекция	62 500
Карнобат	Черково	177	Не	Нитрати, Ешерихия коли, Колиформи, Клостридиум перфрингенс, Ентерококи	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=500 m	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=500 m	79 769
Карнобат	Детелина	224	Не	Колиформи, Активна реакция, Ешерихия коли, Ентерококи	Подмяна на външен водопровод, L=850m, ф90, съоръжение за дезинфекция при същ. Р-р	-	Подмяна на външен водопровод, L=850m, ф90, съоръжение за дезинфекция при същ. Р-р	236 750

Карнобат	Детелина	224	Не	Колиформи, Активна реакция, Ешерихия коли, Ентерококи	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=3000 m	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=3000 m	840 225
Карнобат	Драгово	241	Не	Колиформи, Мътност	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=1100 m	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=1100 m	345 809
Карнобат	Кликач	769	Да	-	Подмяна на вътрешен водопровод, L=2000 m	-	Подмяна на вътрешен водопровод, L=2000 m	525 000
Карнобат	Крумово Градище	352	Не	Колиформи, Брой колонии (микробно число) при 22°, Ешерихия коли	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=10 000 m	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=10 000 m	2 637 131
Карнобат	Невестино	370	Да	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=6700 m	-	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=6700 m	1 763 044
Карнобат	Хаджипите	255	Не	Колиформи, Брой колонии (микробно число) при 22°, Ешерихия коли, Ентерококи	Изграждане на съоръжение за дезинфекция при същ. Р-р, подмяна на ф90, L=300m външен водопровод	-	Изграждане на съоръжение за дезинфекция при същ. Р-р, подмяна на ф90, L=300m външен водопровод	124 000
Карнобат	Церковски	176	Не	Колиформи	Съоръжение за дезинфекция при същ.р-р, Подмяна на външен водопровод ф90, L=2100m	-	Съоръжение за дезинфекция при същ.р-р, Подмяна на външен водопровод ф90, L=2100m	493 000
Карнобат	Огнен	197	Не	Колиформи, Брой колонии (микробно число) при 22°, Ентерококи	Съоръжение за дезинфекция при същ.р-р 160м ³ , Подмяна на външен водопровод ф90, L=1150m	-	Съоръжение за дезинфекция при същ.р-р 160м ³ , Подмяна на външен водопровод ф90, L=1150m	298 250

Таблица II.2.2.7.-7: Инвестиции по канализация по вид (кратко-, средно- и дългосрочна) програма

Община	Агломерация	Обхват на агломерацията	Население, НСИ преброяване 2011г	Е.Ж.	Чувствителна зона [Да/Не]	Съответствие с Директива 91/271	Причини за несъответствие	Потенциална мярка - 1	Потенциална мярка - 2	Препоръчана мярка	Стойност на препоръчаната мярка
						[Да/Не]					
Краткосрочна инвестиционна програма											
Карнобат	Карнобат	Карнобат	18 401	18 401	Да	Не	няма изградена ЛПСОВ	Изграждане на канализация и ЛПСОВ	-	Изграждане на канализация и ЛПСОВ	24 816 300

2.3. Генерирани отпадъци

2.3.1. Генерирани отпадъци на територията на Община Карнобат

Информацията за количествата и състава на отпадъците е от много голяма важност за вземане на правилни решения за управлението им и оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за третиране. Независимо от факта, че има различни източници и разработки, големите различия в представените данни показва, че не съществува достатъчно достоверна система за отчитане и документиране на необходимата информация.

Битови отпадъци

Битови отпадъци са „отпадъци от домакинствата“ и „подобни на отпадъците от домакинствата“. За осигуряването на дългосрочни решения за третиране на битовите отпадъци, генерирани от населените места на териториите на общините, съобразно въведените системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване РИОСВ-Бургас извършва текущи и периодични проверки по управление на отпадъците както през 2013 г., така и през 2014 г. Справка по общини и общо за територията контролирана от РИОСВ-Бургас за обслужваното от система за организирано събиране на отпадъците население и населени места е дадена в следната таблица:

Таблица II.2.3.1.-1: - Генерирани битови отпадъци за периода 2009-2014 г.

Тип на отпадъка	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
Смесени битови отпадъци в Община Карнобат	5 898 т	8 066 т	8 758 т	9 619 т	7 079 т	5 785 т

Източник: Община Карнобат

От таблицата по-горе става ясно, че за периода 2009 – 2012 г. се наблюдава тенденция на увеличаване количествата събрани битови отпадъци. Увеличението е поради факта, че от септември 2010 г. броят на разположените в селата контейнери тип „Бобър“ беше увеличен. За годините 2013 и 2014, обаче се наблюдава тенденция на намаляване на събраните битови отпадъци, което се дължи на провежданата политика в Община Карнобат, относно намаляване на битовите отпадъци и не на последно място намаляващото население в някои населени места на Общината.

Таблица II.2.3.1.-2: Събрани битови отпадъци от населението за Област Бургас – kg/чов./год.

Населено място/Година	2010	2011	2012	2013	2014
Общо за страната	404	376	347	434	-
Област Бургас	526	511	484	519	-
Община Карнобат	326	362	401	299	248

Източник: НСИ

От така представените данни става ясно, че нормата на натрупване в Община Карнобат е по-ниска в сравнение с данните за страната и Област Бургас. По този показател Община Карнобат е на нивото на средното за България. През 2013 г. показателят отчита съществено намаление спрямо предходните години, но за 2012 г. е регистрирано покачване до 401 kg/ж/год. От анализа на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната може да бъде предположена като най-реалистична за момента норма на натрупване за периода 2012-2015 г. за население

между 3000 и 25000 жители от 295,5 kg/ж/год. (Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2012 г.). Това показва, че Община Карнобат работи усърдно за намаляване на количеството събрани битови отпадъци и се придържат към предприетите мерки за намаляване нормата на натрупване в общината.

Строителни отпадъци

Към момента на територията на община Карнобат няма изградено специализирано депо за строителни отпадъци. Строителните отпадъци се депонират на съществуващото общинско Депо за неопасни отпадъци. Транспортирането на строителните отпадъци се извършва от генераторите на отпадъците и се депонират срещу съответното заплащане.

Таблица II.2.3.1.-3: Количества строителни отпадъци, приети за третиране/обезвреждане

Година	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
Строителни отпадъци, тона	1 000	900	1 200	1 100	1 000	1 300

Източник: Община Карнобат

От така представените данни се вижда, че за 2010 г. се наблюдава намаляване на депонираните строителни отпадъци в Община Карнобат. Като цяло за периода 2009 – 2014 г. може да се каже, че количеството на строителните отпадъци е относително постоянен в рамките на количества от 900÷1 300 тона или средно количество за периода – 1 100 тона.

Производствени отпадъци

Всички производствени отпадъци се водят на отчет пред РИОСВ-Бургас, която провежда и контрола по изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците. По данни на РИОСВ най-големите предприятия, генериращи отпадъци от производствената си дейност на територията на общината са: Винпром Карнобат – с. Церковски; СИС ИНДУСТРИЙС – с. Венец; „Карина” АД и др.

Специфични отпадъци

Масово разпространени отпадъци

Съгласно ЗУО лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци отговарят за разделното им събиране и третиране, както и за постигане на съответните цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване.

➤ Отпадъци от опаковки

През 2013 г. се наблюдава увеличаване на броя на лицата, производители и вносители и извършващи доставки на опаковани стоки. При извършени проверки от страна на РИОСВ-Бургас на търговски обекти в областта, в които се предлагат полимерни торбички е установено, че въведената продуктова такса е довела до намаляване на потреблението им, респ. до намаляване на замърсяването на околната среда с такива.

Таблица II.2.3.1.-4: Справка за РСО от опаковки събрани от контейнери, разположени на територията на Община Карнобат, 2013 г.

№	Наименование	Мярка	Общо 2013
---	--------------	-------	-----------

1	Общо количество отпадъци, извозени до сепарираща инсталация	тон	115,899
2	Извозени количества смесен отпадък до депо	тон	98,085
3	Количество рециклируеми отпадъци от опаковки (т.1 - т.2)	тон	17,814
	Хартия общо:	тон	5,943
	Пластмаси общо:	тон	5,616
	Метали общо:	тон	0,000
	Стъкло общо:	тон	6,255

Даннит е са сист емат изирани на база месечни акт ове изгот вени от фирмат а подизпытнит ел за района:
Евро Импекс Бургас ООД.

Община Карнобат има данни за 2014 г., които показват:

- Общо количество отпадъци, извозени до сепарираща инсталация – 103,050 тона;
- Извозени количества смесен отпадък до депо – 78,361 тона;
- Количество рециклируеми отпадъци от опаковки – 24,689 тона.

Справка за РСО от опаковки събрани от конт ейнери, разполож ени на т ерит орият а на Община Карнобат , 2014г.

№	Наименование	Мярка	Общо 2014
1	Общо количество отпадъци, извозени до сепарираща инсталация	тон	103,050
2	Извозени количества смесен отпадък до депо	тон	78,361
3	Количество рециклируеми отпадъци от опаковки (т.1 - т.2)	тон	24,689
	Хартия общо:	тон	13,942
	Пластмаси общо:	тон	8,202
	Метали общо:	тон	0,025
	Стъкло общо:	тон	2,520

Даннит е са сист емат изирани на база месечни акт ове изгот вени от фирмат а подизпытнит ел за района:
„Евроимпекс Бургас“ ООД

При съпоставка на данните от 2013 г. с данните от 2014 г. се наблюдава значително намаляване на количествата на отпадъци от опаковки, извозени до сепарираща инсталация, а количество рециклируеми отпадъци от опаковки се е увеличило. Това показва, че общината изпълнява стриктно общите поставени цели по рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки.

➤ *Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)*

Решаването на проблема с изоставените стари автомобили на обществени места е от особена важност за чистотата на населените места по отношение на наличните места за паркиране, почистване на улиците и намаляване на здравни рискове. Съгласно наредбата, собствениците на ИУМПС са длъжни да ги предават на определените за целта площадки и в пунктове за разкомплектоване, като не заплащат такси и разноски. На територията на община Карнобат фирма „МЕТАЛ РЕСПЕКТ 1“ ЕООД има издадено разрешително № 02-ДО-430-00 от 08.04.2013 г. за третиране на отпадъци – излезли от употреба моторно превозни средства.

➤ *Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)*

Община Карнобат има сключен Договор №1243А от 14.07.2014 г. с „МЕТАЛ РЕСПЕКТ 1“ ЕООД. Предмет на договора е приемане на разделно събрани отпадъци от

домакинства, в. т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, ОЧЦМ и други отпадъци.

➤ *Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)*

Негодните за употреба батерии и акумулатори не трябва да попадат на депата за твърди битови отпадъци, тъй като съществува опасност съдържащите се в тях тежки метали да попаднат в почвите, повърхностните и подземните води.

➤ *Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (Наредба за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ДВ, бр.2/2013 г.)*

Отработените масла приоритетно се оползотворяват, чрез генериране. Когато техническите, икономически и организационни условия не позволяват това, маслата се изгарят с оползотворяване на енергията или съхраняват временно до предаването им за последващо обезвреждане.

➤ *Излезли от употреба гуми (ИУГ)*

С Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми се определят изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването или обезвреждането на излезли от употреба гуми (ИУГ), включително целите за регенерирането и/или рециклирането и/или оползотворяването им.

Процентът и общия брой на населението в общината, обхванато от системите за разделно събиране на отпадъци, вкл. отпадъци от опаковки, излезли от употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване е даден в следната Таблица II.2.3.1.-5.

Таблица II.2.3.1.-5: Населението в общината, обхванато от системите за разделно събиране на отпадъци

Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т.ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население
Карнобат	Отпадъци от опаковки*	74,28 %	21 131 бр. ж.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	74,28 %	21 131 бр. ж.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и др. лампи, съдържащи живак	100 %	28 447 бр. ж.

/по данни на годишния Доклад за състоянието на ОС на РИОСВ-Бургас за 2013 г./

Болнични отпадъци

За ефективното управление на болничния отпадък е необходимо разделното събиране и класифицирането на отпадъците по видове, гарантиращо избор на правилен метод за обезвреждане, безопасност на персонала, намаляване на вредите за околната среда. Съдовете за разделно събиране на отпадъка са с капак, цветово кодирани - жълти

за опасния болничен отпадък и обозначени с международния символ “Опасни болнични отпадъци”.

В лечебните заведения, разположени на територията на община Карнобат е въведена система за разделно събиране на генерираните болнични отпадъци.

На териториите на здравните заведения е организирано тяхното разделно събиране и съхранение в подходящи средства и съдове, които са поставени в определени за целта помещения.

Биоразградими отпадъци

На територията на община Карнобат няма изградена система за разделно управление на генерираните отпадъци от поддръжката и почистването на парковете и градините и биоразградимите отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене.

2.3.2. Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъците

Битови отпадъци

На територията на общината има едно действащо депо за обезвреждане на битови отпадъци – Общинско депо Карнобат, намиращо се в землище гр. Карнобат, (пътя за с. Екзарх Антимово), община Карнобат.

От месец ноември 2007 г., съгласно проведена процедура по ЗОП и сключен договор за сметосъбирането и сметоизвозването в Общината се извършва от „ЗМБГ” АД. От март 2015 г. тази дейност се извършва от Община Карнобат.

Община Карнобат има сключен Договор №1304/03.04.2015 за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД.

Битови и производствени неопасни отпадъци от гр. Карнобат се депонират в депо, заемащо 30 дка на 4 км от града, което се експлоатира от 1982 г. Към настоящия момент регламентираното депо не отговаря на нормативните изисквания. На територията на града се извършва периодично почистване на съществуващи нерегламентирани отпадъци. Ежеседмично се извършва контрол за недопускане на следващо замърсяване. Съвместно с общинския информационен център и училища на територията на Общината са извършвани разяснителни кампании относно нерегламентираното изхвърляне на отпадъци и разделното събиране на отпадъците.

Строителни отпадъци

На Претоварна станция за отпадъци (ПСО) гр. Карнобат има обособена площадка за третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. Има поставена мобилна трошачка със следните характеристики: Основна транспортна лента; Магнитен сепаратор за метални отпадъци; Верижна базова машина; Дистанционно управление; Система за оросяване; Странична лента за предварително пресяване; Специално обезшумяване за работа в градски условия.

Производствени отпадъци

По данни на РИОСВ най-големите предприятия, генериращи отпадъци от производствената си дейност на територията на общината са: Винпром Карнобат – с. Церковски; СИС ИНДУСТРИЙС – с. Венец; „Карина” АД и др. Част от производствените отпадъци от споменатите горе фирми се рециклират или се използват като суровина за повторно производство.

Специфични отпадъци

Масово разпространени отпадъци

➤ *Отпадъци от опаковки*

Разрешителни за събиране, транспортиране и третиране на отпадъци от опаковки притежават фирми, чиито площадки са разположени предимно в Северната промишлена зона на града и това са: „Формула – 2” ЕООД, „Бенмар” ЕООД, СЕ Борднетце – България”, „Метал Респект – 1”.

➤ *Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)*

Община Карнобат има сключен Договор №1243А от 14.07.2014 г. с „МЕТАЛ РЕСПЕКТ 1” ЕООД.

➤ *Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)*

Община Карнобат има сключен Договор №1243А от 14.07.2014 г. с „МЕТАЛ РЕСПЕКТ 1” ЕООД. Предмет на договора е приемане на разделно събрани отпадъци от домакинства, в. т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, ОЧЦМ и други отпадъци.

➤ *Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)*

Община Карнобат има сключен договор с „НУБА Рециклиране” АД за предаване на негодни за употреба батерии и акумулатори.

➤ *Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (Наредба за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ДВ, бр.2/2013 г.)*

Община Карнобат има сключени договори с „ОМНИКАР – БГ” ЕООД за събиране и транспортиране на отработени масла с кодове (съгласно Приложение №1 на Наредбата за класификация на отпадъците) – 12 01 07*, 12 01 09*, 12 01 10*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 13*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 08*, 13 03 07*, 12 01 12*, 16 07 08*, 13 03 10*, 13 01 12*.; „АВТО-ПАКО” ООД за събиране и транспортиране на отработени моторни масла.

➤ *Излезли от употреба гуми (ИУГ)*

Предстои сключване на договор с организация за събиране на излезли от употреба гуми.

Болнични отпадъци

На територията на община Карнобат няма изградена инсталация или съоръжение за третиране на опасните болнични отпадъци.

Генерираните в здравните заведения опасни болнични отпадъци се предават за последващо обезвреждане на фирми, притежаващи необходимите разрешителни документи съгласно изискванията на чл. 35, ал. 1, т. 1 от Закона за управление на отпадъците, съгласно сключен писмен Договор.

Биоразградими отпадъци

На територията на община Карнобат няма изградена система за разделно управление на генерираните отпадъци от поддръжката и почистването на парковете и градините и биоразградимите отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене. През 2013 г. по проект са раздадени около 100 компостера за домашно компостиране на територията на общината.

На Претоварната станция за отпадъци е обособена площадка за компостиране, но към този момент инвестиционните и експлоатационните разходи по съоръженията за компостиране не са социално поносими за населението, за това тази площадка е оформена и профилирана.

По Процедура BG16M10P002-2.001 „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци”, по приоритетна ос „Отпадъци” на ОПОС 2014-2020 г., Община Карнобат може да кандидатства за финансиране за изграждането на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими битови отпадъци, при изпълнение на посочените условия в процедурата. Към настоящия момент община Карнобат извозва зелените отпадъци заедно с битовите отпадъци на Регионално депо - Братово.

2.3.3. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъците

Организираното сметосъбиране обхваща домакинствата и юридическите лица на територията на всички населени места от община Карнобат. Районите и честотата за организираното сметосъбиране и сметоизвозване ежегодно се определят със заповед на Кмета на общината.

От март 2015 г. Община Карнобат поема дейността по сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на битови и други отпадъци, поддържане и експлоатация на съществуващото общинско депо за отпадъци. В тази връзка общината закупува нови 1050 броя контейнери тип „Бобър” с обем 1.1 m³ за битови отпадъци и 3 броя еднотипни автомобили за сметосъбиране за нуждите на общината. Населените места се обслужват от следната техника:

Таблица II.2.3.3.-1: Сметоизвозващи и сметосъбирачни машини в община Карнобат

№	Марка	Модел	Регистрационен номер
1	ИВЕКО	СМЕТОСЪБИРАЧ	A 5682 MP
2	ИВЕКО	СМЕТОСЪБИРАЧ	A 5683 MP
3	ИВЕКО	СМЕТОСЪБИРАЧ	A 5681 MP
4	ЩАЕР	САМОСВАЛ	A 6855 MA
5	L 200	ФАДРОМА	-
6	МЕРЦЕДЕС	МЕРЦЕДЕС 1018	A2129MC

Източник: Община Карнобат

С описаната в таблицата техника се извършва събирането и транспортиране на битови отпадъци от града и населените места на общината до депото. Техниката, с която се почиства общината е самосвал – 1 бр. и автобагер – 1 бр. Предстои да се закупи автометачка с капацитет 4 cm³ – 1 бр.

Поддръжката на парковете и градините в община Карнобат се извършва, чрез ръчно метене на улиците.

В системата на организирано сметосъбиране и сметоизвозване са включени всички населени места на територията на Общината. На територията на населените

места, включени в организираното сметосъбиране са разположени съдове за смет тип „Бобър“. Броят им към настоящия момент е 1 034 бр.

На територията на гр. Карнобат са разположени общо 593 бр. контейнера тип „Бобър“ с обем 1,1 m³, а в селата на Община Карнобат – 441 бр. контейнера. Периодичността на извозване на отпадъците е 2 пъти седмично за гр. Карнобат и за Промислена зона, а за селата на общината – 1 път седмично. В парковите зони, зоните за отдих и тези с голям поток от хора, като търговски улици, площи, гара, автогара и др. са монтирани кошчета за дребни отпадъци.

Изгорените или механично увредени съдове се подменят с налични оборотни такива веднага след установяване на повредата. Контейнерите в общината се поддържат в добро състояние.

Община Карнобат извършва сметосъбиране и сметоизвозване, и дейности по поддръжка на депо за битови отпадъци и почистване на територията на общината със следната техника:

- 3 бр. сметосъбиращи камиони, 1 бр. автобагер, 1 бр. фадрома, 1 бр. самосвал.

На територията на града се извършва периодично почистване на съществуващи нерегламентирани замърсявания. Ежеседмично се извършва контрол за недопускане на следващо замърсяване.

Съвместно с общинския информационен център и училища на територията на Общината са извършвани разяснителни кампании относно нерегламентираното изхвърляне на отпадъци и разделното събиране на отпадъците.

Депо за депониране на битови отпадъци

На територията на общината има едно действащо депо за обезвреждане на битови отпадъци – Общинско депо Карнобат, намиращо се в землището на гр. Карнобат, (пътят за с. Екзарх Антимово), община Карнобат. Заобиколено е от земеделски земи и пасища. Общината е представила проект за реконструкция и привеждане в съответствие с изискванията на *Наредба №8/2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

Съществува специализирана площадка за съхранение на 27 бр. Б-Б кубове за съхранение на опасни и негодни за употреба пестициди и други химикали, използвани в земеделието (количество 108 000 kg).

Депото е в експлоатация от 1982 г. Теренът е публична общинска собственост на община Карнобат, с акт на общината 2657/2003. Имотът е регистриран под № 000680 с площ от 9,3 ha. От 2007 г. до февруари 2015 г., с договор по ЗОП експлоатацията на депото е била възложена на фирма “Заубермахер България” ЕООД, а от март 2015 г. се поема от община Карнобат. Депото е оградено, има контрол за наблюдение на входния портал. Общо на площадката са депонирани 250 000 тона. Височината на акумулираните отпадъци е над 14 m. Редовно се извършва запръстване на разстланите и уплътнени отпадъци. Не се провежда мониторинг на депото. До депото се отвежда по асфалтиран път. В радиус от 200 m около сметището, няма изградени водовземни съоръжения и водоизточници. Теренът е равнинен с наклон на юг. Източна граница на депото е дълбок дол, а западна – пътят Карнобат – с. Екзарх Антимово. Долът е врязан дълбоко в местния релеф и го дренира.

След влизане в експлоатация на Претоварна станция за отпадъци – Карнобат, през месец август 2015 г., ще се предприемат стъпките за закриване и рекултивация на общинското депо за битови отпадъци, което не отговаря на изискванията на *Наредба №6 от 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците* (обн., ДВ, бр. 80 от 2013 г.).

Претоварна станция за отпадъци – Карнобат - ПСО

Претоварната станция за отпадъци гр. Карнобат ще обслужва Община Карнобат и Община Сунгурларе. Площадката, на която е разположена Претоварна станция за отпадъци (ПСО), е част от съществуващото депо на гр. Карнобат с площ 20 150 dka. Теренът на площадката е в землището на гр. Карнобат на около 4 km от града непосредствено до пътя от националната пътна мрежа III – път 5391 (Трояново–Аспарухово–Крушово–Детелина–Драганци–Карнобат). Разстоянието от ПСО до новото депо „Братово – Запад” е около 43 km.

Претоварната станция е на две нива. Разположена е в североизточния край на площадката. Горното ниво на кота 298,85 m, където сметовозните камиони разтоварват събираните отпадъци, е с минимална светла височина 7,5 m. На долното ниво, на кота 294,55 m е разположено помещението за претоварната преса (компактор). На горното ниво има зала за контрол – за пряко наблюдение към контейнерите, към бункера и за цялостно контролиране на процеса. Връзката между двете нива на претоварната станция се осъществява, чрез вътрешна стълба. Главните входи на сградата се намират от северозапад – откъм стопанския двор на високото ниво, където две гаражни повдигащи се врати поемат два броя сметоизвозни автомобила, пълни с отпадъци. Камионите влизат в сградата на заден вход, за да изсипят съдържанието си в бункер-фуния в дъното на вътрешното пространство. Към Претоварната станция е изграден механичен релсов път с място за 3 бр. колички, ситуиран пред долното ниво на претоварната станция. Върху траверсните колички ще се слагат контейнерите за пресовани отпадъци с капацитет 24 m³, които поемат натиска при работата на компактора. Има изградена автоматична затваряща система за контейнери. След напълването им се извозват с автовлакове до депо „Братово – Запад”. За обезпращане при разтоварването на отпадъците е монтирана механична система за вентилация и пречистване на въздуха, чрез сухо обезпращане с противотокови циклони, които са оразмерени за морфологичния състав на отпадъците през зимните месеци, когато се очаква повишено запрашване вследствие на настъпващите пепел и сгурия. За месеците с температура на 5°C е предвидена инсталация за мъгла.

Площадката за третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци е разположена в западната част на ПСО с площ от 1 550 m². Достъпът до нея се контролира от КПП и преминаване през електронен кантар, където ще се извършва замерването на количеството постъпващи строителни и едрогабаритни отпадъци. Обособена е бетонова площадка с площ 446 m², на която е разположена мобилна трошачка с капацитет 10 тона/час. Също така има обособени клетки по видове постъпващи строителни отпадъци, по видове натрошени строителни отпадъци, за постъпващите и за натрошените едрогабаритни отпадъци.

Екопарк – площадка с контейнери за приемане и сортиране на битови и едрогабаритни отпадъци е разположена в непосредствена близост до входа на ПСО с площ 1 272 m², включваща и паркинг за автомобили на служители на ПСО. Достъпът до Екопарка ще се контролира от КПП, посредством автоматична бариера. На Екопарка ще се събират и временно съхраняват отпадъци, които населението само ще извозва.

Ще бъдат поставени указателни табели с информация за видове контейнери и отпадъци, които ще се изхвърлят в тях. Контейнерите ще бъдат номерирани.

Спецификация на контейнерите в Екопарка:

1. Закрит контейнер с капацитет за битови отпадъци – КАРТОН - 10 m^3 – 3 броя;
2. Закрит контейнер с капацитет за битови отпадъци – Хартия - 10 m^3 – 3 броя;
3. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - АЕРОЗОЛНИ ОПАКОВКИ – 1 100 l;
4. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - ГРАДИНСКИ ОТПАДЪЦИ – 1 100 l – 2 броя;
5. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - ЗЕЛЕНО СЪЖКЛО – 1 100 l;
6. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - БЪЛО СЪЖКЛО – 1 100 l;
7. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - КАФЪВО СЪЖКЛО – 1 100 l;
8. Контейнер за луминисцентни лампи - 1 m^3 ;
9. Вана РЕНД – за съхранение на агресивни води АКУМУЛАТОРИ – 2 броя;
10. Вана РЕНД – за съхранение на агресивни води – 4 броя;
11. Бидон от HDPE – БАТЕРИИ – 220 l – 6 броя;
12. Бидон от HDPE – БОЯ - 220 l – 6 броя;
13. Бидон от HDPE – РАЗТВОРИТЕЛИ - 220 l – 6 броя;
14. Бидон от HDPE – АВТОМОБИЛНИ МАСЛА - 220 l – 6 броя;
15. Бидон от HDPE – МАЛКИ БАТЕРИИ - 50 l – 1 броя;
16. Бидон от HDPE – КУХНЕНСКИ МАЗНИНИ - 50 l – 1 броя;
17. Еко склад – 33.10 m^3 – 2 броя;
18. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - ХАРТИЯ – 1 100 l – 1 брой;
19. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - ПЛАСТМАСИ – 1 100 l – 1 брой;
20. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - PVC ОПАКОВКИ – 1 100 l – 2 брой;
21. Контейнер тип „Бобър“ със спирачки - ТЕТРАПАК – 1 100 l – 1 брой;
22. Контейнер за международен транспорт – ЛЕКАРСТВА – 800 l – 1 брой;
23. Контейнер за международен транспорт – РЕНТГЕНОВИ ОТПАДЪЦИ – 800 l – 1 брой;
24. Асиметричен контейнер с подвижна предна страна – ЕДРОГАБАРИТНИ ОТПАДЪЦИ – 10 m^3 – 3 броя;
25. Асиметричен контейнер с подвижна предна страна – ДЪРВО – 10 m^3 – 3 броя;
26. ЕКО контейнер с капацитет с пружинен механизъм – КОНСЕРВНИ КУТИИ – $2,5 \text{ m}^3$ – 1 брой.

Разположението на контейнерите и ЕКО Складовете дават възможност за свободен достъп на гражданите до всеки един контейнер, както и безпрепятственото им натоварване и извозване до местата за тяхното обезвреждане или до пунктове за рециклиране.

Гараж с автомивка и ремонтна работилница – тази сграда е ситуирана в южната част на стопанския двор. Сградата е едноетажна. Предвидена е една ремонтна клетка и работилница с площ 71,7 m². Една клетка ще се използва за измиване на автомобили. В сградата са предвидени помещения хлорна вар и склад за масла.

Административно битова сграда с КПП – проектирани са в една обща сграда. От помещението за КПП се осигурява поглед към двете бариери, които ограничават произволния достъп на камиони и автомобили към обекта. Административната сграда е двуетажна. На първия етаж са разположени битовите помещения за обслужващия персонал на ПСО и КПП. На втория етаж се намират административните кабинети и химическата лабораторията.

Входящ контрол - монтирана е *плъзгаща врата* с две крила, които се плъзгат при отварянето си само в едната посока, осигуряваща достъпа на МПС до обекта. Има *три бариери за достъп* – на вход и изход от площадката на Претоварната станция и на входа до площадката на Екопарка. Управляват се дистанционно от КПП. След влизането си в обекта сетовозните машини задължително минават през електронен автокантар, разположен до КПП-то.

Изходящ контрол – при излизането от ПСО всички автомобили преминават през дезинфекционния трап, където се дезинфекцират гумите им. Така се предотвратяват възможността от разнасяне на евентуални замърсявания извън границите на ПСО. Всички сметоизвозни машини на изхода, отново преминават през електронния кантар, където измерените данни се отчитат и записват.

Дизелова колонка и резервоар – 10 m³ е разположена на площадка пред долното ниво на претоварната станция, в северозападната му част, с достатъчно разстояние от двете най-близко разположени до нея сгради: Претоварната станция и гараж с автомивка и ремонтна работилница.

Площадки за следващ етап

Площадка за сортиране и балиране на рециклируеми отпадъци – разположена е в северната част на площадката, между Административната сграда и площадката пред горното ниво на Претоварната станция, с площ 715 m².

Площадка за съхранение на рециклируеми отпадъци – представлява открит склад за съхранение на балирани рециклируеми отпадъци. Разположена е в югозападния ъгъл на площадката, непосредствено до площадката за третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. Площадката е с площ 1 004, 50 m².

Площадката за компостиране е с площ от 1 500 m². Площадката се намира на юг от експлоатационния път. При настоящите условия за Община Карнобат инвестиционните и експлоатационните разходи по съоръжение за компостиране не са социално поносими за населението.

Машини и превозни средства на Претоварната станция:

- Сервизен лекотоварен автомобил със 7 пасажерски места – 1 бр.;
- Колесен челен товарач – 1 бр.;
- Мотокар с виличен повдигач – 1 бр.;
- Раздробител за едрогабаритни и строителни отпадъци – 1 бр.;
- Контейнери – от 0,05 m³ до 24 m³.

Техниката за транспорт на битови отпадъци до регионално депо:

- Камион/влекач за автокомпозиция 2x24 m³ с прицеп за контейнер 24 m³ – 2 бр.;
- Ремарке за контейнер 24 m³ – 1 бр.;
- Транспортен контейнер 24 m³ – 1 бр.

Претоварната станция за битови отпадъци (ПСО) официално е открита през юни 2015 г.

Община Карнобат е сключила Договор № 1304/03.04.2015 за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци опаковки с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД.

Системата за разделно събиране обхваща общинския център – гр. Карнобат, с. Кликач и с. Екзарх Антимово.

Системата за разделно събиране на отпадъци е изградена със сини и жълти пластмасови контейнери тип „Ракла” и стъклопластмасови зелени контейнери, тип „Иглу” с общ обем на разположените контейнери в точка от 3 700 литра, както следва:

- Сини контейнери тип „Ракла” с обем 1 100 л;
- Жълти контейнери тип „Ракла” с обем 1 100 л;
- Зелени контейнери тип „Иглу” с обем 1 500 л.

Съгласно чл. 23 от Наредбата за опаковки и отпадъци от опаковки, на всеки 400 жители се осигурява една трицветна точка, като за посочените населени места се предвиждат 58 точки или общо 174 контейнера. Покритието на населението от една трицветна точка ще се променя с всяко изменение на условията за изграждане на системи за разделно събиране, съгласувани на национално ниво с МОСВ.

Разпределението на контейнерите по населени места е следното:

- Град Карнобат – 54 точки;
- село Екзарх Антимово – 2 точки;
- село Кликач – 2 точки.

Пунктове за изкупуване на БО от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло

На територията на община Карнобат има три пункта за изкупуване на битови отпадъци и това са:

- „МЕТАЛ РЕСПЕКТ 1” ЕООД - Извършва дейности по събиране и транспортиране на метални отпадъци, мед, цинк, олово, алуминий, стомана и др., ИУЕЕО, батерии, акумулатори и др. ;
- ЕТ „ВЛАДИМИР КАЛПАЧИЕВ”;
- „ФЕНИКС ГАРАНТ” ЕООД - Извършва дейности по третиране (събиране, съхранение, предварително третиране) и транспортиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса и отпадъци от опаковки.

Община Карнобат няма регистър на пунктовете за изкупуване на БО и не е въвела технически и други изисквания към пунктовете, съгласно ЗУО.

Инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита

Община Карнобат няма обособена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събиране отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други, съгласно чл. 19, ал. 3, т. 11 от *Закона за управление на отпадъците*.

Отпадъци от хуманитарната медицина се предават за обезвреждане на лицензирана фирма – ЕТ „Бяг – Борис Гроздев“ - Бургас.

Община Карнобат има сключени следните договори с:

- „ОМНИКАР – БГ” ЕООД за събиране и транспортиране на отработени масла с кодове (съгласно Приложение №1 на Наредбата за класификация на отпадъците) – 12 01 07*, 12 01 09*, 12 01 10*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 13*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 08*, 13 03 07*, 12 01 12*, 16 07 08*, 13 03 10*, 13 01 12*.;
- „АВТО - ПАКО” ООД за събиране и транспортиране на отработени моторни масла;
- „НУБА Рециклиране” АД за предаване на негодни за употреба батерии и акумулатори;
- „МЕТАЛ РЕСПЕКТ – 1” ЕООД – за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, ОЧЦМ и други опасни отпадъци.

След влизане в експлоатация на Претоварна станция за отпадъци – Карнобат и ситуирания в нея **ЕКОПАРК** (площадка с контейнери за приемане и сортиране на битови и едрогабаритни отпадъци), Община Карнобат си осигурява площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства (съгласно чл. 19, ал. 3, т. 11 от *Закона за управление на отпадъците*), в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други за населени места с население по-голямо от 10 000 жители.

Относно **събирането и безопасното съхраняване на залежали и негодни за употреба пестициди**, Общината е изпълнила проекти през 2004 г. и 2005 г. по Програма на МОСВ съвместно с фирма “Бал-Бок Инженеринг” АД. Събрани са всички съществуващи количества залежали пестициди на територията на община Карнобат в общо 27 контейнера (Б-Б куб), разположени на площадка в близост до настоящето депо и Претоварната станция. Това беше важен проблем, тъй като тези пестициди бяха безнадзорни, не се стопанисваха правилно и съществуваше опасност от натравяне на хора и животни.

Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

С приетия през 2012 г. *Закон за управление на отпадъците*, отпадна задължението на общините да осигуряват депа за строителни отпадъци. ЗУО и *Наредбата за управление на строителните отпадъци*, поставят изисквания към Възложителите на обществени поръчки за строителни дейности и за разрушаване на сгради, вкл. и когато общините са възложители на строителни и разрушителни дейности на сгради:

- Строителната документация да съдържа план за управление на СО (ПУСО);
- Да контролират практическото изпълнение на ПУСО;
- Да контролират изпълнението на ПУСО при въвеждане в експлоатация на обектите;
- Да се изисква влягане на рециклирани строителни материали.

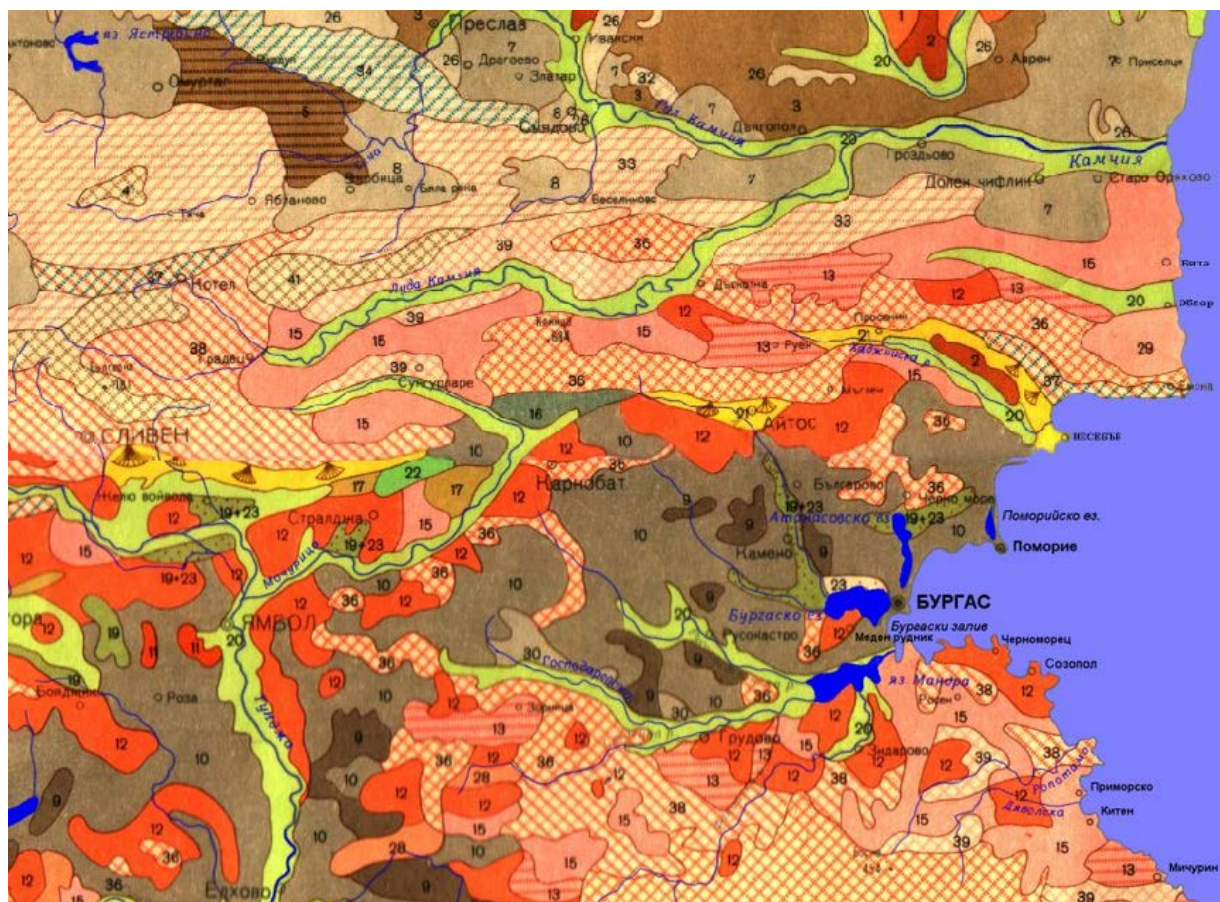
Транспортирането на строителните отпадъци се извършва от генераторите на отпадъците и се депонират срещу съответното заплащане. До момента на територията на община Карнобат няма изградено специализирано депо за строителни отпадъци. На Претоварна станция за отпадъци гр. Карнобат е обособена площадка за третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. Има поставена мобилна трошачка. *ПСО се очаква да влезе в експлоатация през август 2015 г.*

2.4. Почви и нарушени терени

2.4.1. Обща характеристика на почвите в района

По отношение на почвено-географското райониране на България, общината се отнася към Средиземноморската област с Балканско – Средиземноморска почвена подобласт. От основните почвени типове разпространени в България, на територията на община Карнобат се срещат – смолници, канелени горски почви и алувиално ливадни.

Фигура II.4.1.-1: Карта на почвеното райониране в територията на Община Карнобат

Легенда:

- 9 – Карбонатни и типични смолници;
- 10 – Излужени смолници;
- 12 – Излужени канелени горски и
- 36 – Излужени канелени горски

Преходно-континенталния климат е предпоставка за развитие на смолниците. Те са най-тежките почви у нас. Развиват се върху тежки глинести материали и тревистоблатна растителност. Имат лоши водно-физически свойства. При засушаване се напукват и свиват обема си, докато при навлажняване набъбват. Хумусът в най-горния

им слой е 3-4% и намалява в дълбочина, като са и неблагоприятно запасени с азот и фосфор. Нуждаят се от редовно торене с органични и минерални торове. Това в съчетание с рохкавата си орница ги прави подходящи за отглеждане на селскостопански култури, овощарство и лозарство.

Канелените горски почви се образуват в условията на преходноконтинентален климат, върху различни скали и под влияние главно на широколистни гори. В граничните райони със смолниците се чувства влиянието на тревистата растителност. В Община Карнобат канелените горски почви са представени от подтипа на излужените канелени горски почви. Характерното за тях е, че при валежи те се насищат за дълго време с вода, което влошава аерацията им и затруднява азотното хранене на растенията. При изсъхване се спичат силно, затова са трудни за обработване. Имат рязка диференциация между хумусния и илувиалния хоризонти. Хумусният е с мощност 25–40 см, има канелен цвят и сбит до плътен строеж. Илувиалният хоризонт е мощен (до 70–80 см), глинест, уплътнен, червеникаво-кафяв. Карбонатите са измити на дълбочина 80–100 см и реакцията на почвата е слабо кисела. Съдържанието на хумус в орницата е около 2 % и почвите са слабо запасени с азот и фосфор и добре с калий. Естественото им плодородие е слабо, но могат да се получават задоволителни добиви при добра агротехника. Тези почви са подходящи за отглеждане на полски култури, лозя, тютюн и трайни насаждения.

Последният тип почва е алувиалната, която се среща по поречието на р. Мочурица. Те се образуват при неспоено чакълесто песъчливи алувиални наноси и се срещат при всякакъв тип климат. Отличават се с тежък механичен състав /съдържание на глина 50-75%/, специфични физико-механични водни свойства. При навлажняване на почвата, тя набъбва, увеличава обема си, придобива голяма пластичност и лепливост. Обратно - при изсъхване тя се свива, втвърдява и образува широки пукнатини. Смолниците се отличават и с малка водопроницаемост и голяма водозадържаща способност. Характерното за тях е плодородността им. Те се нуждаят освен от торене, за повишаването на производителността им, но и да бъдат предпазени от заливане, заблатяване и засоляване. Имат високо съдържание на хумус в горният 10 см пласт. Той е с тъмен цвят, след това има само слоеве в сиво-жълт цвят, които се различават само по размера на фракцията си. Те са много плодородни и подходящи за отглеждане на зеленчуци, ориз, коноп, люцерна, цвекло и други.

2.4.2. Замърсени почви с тежки, метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати, други замърсители

До 2004 г. наблюдение и контрол за замърсяване на почвата с тежки метали се извършваше към Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг (НАСЕМ).

От 2004 година, мониторингът на почвите се провежда по нова схема. За целта е изграден мониторинг I-во ниво – мрежа 16 на 16 кв.км. Основни замърсители, които се наблюдават са олово, кадмий, цинк, мед и арсен. Анализите се извършват от Регионална лаборатория Бургас. В община Карнобат има 3 пункта, в които е проведен мониторинга през 2012 г.:

- ✓ Пункт № 378 – с. Смолник,
- ✓ Пункт № 379 – гр. Карнобат,
- ✓ Пункт № 392 – с. Сърнево.

При пункт с. Сърнево получените стойности за всички тежки метали са под Максимално допустимата концентрация (МДК). Завишение спрямо измерените през 2012 г. стойности има при Zn, Cu, Pb и Ni. Процентното изражение на измерените през 2012 г. стойности спрямо МДК на Zn представлява 20% от МДК, на Cu – 27%, от МДК, на Pb – 31% и на Ni – 67%. По-ниски стойности през 2012 г. са измерени при Cr и As, Не се наблюдава изменение спрямо 2010г. при Co и Hg. Измерените през 2012 г. стойности за тежки метали за пункт с. Смолник, с изключение на Cu са под стойностите за МДК. При проведения мониторинг през 2010 г. и 2012 г. при Cu се наблюдава превишения спрямо МДК. През 2012 г. това превишение е по-малко. Изразено в проценти спрямо МДК то представлява 120% от МДК при 131% през 2010 г. Известно завишение спрямо стойностите от 2010 г. се наблюдава при Zn и Co. Измерената през 2012 г. стойност за Zn, изразена процентно спрямо МДК е 36%. При останалите индикатори Pb, Cd, Cr, Ni и Hg се наблюдава занижаване на стойностите. Измерените стойности за тежки метали в пункт гр. Карнобат са под стойностите за МДК. Завишения спрямо измерените стойности през 2010 г. се наблюдават при Cu, Zn и Pb. Процентното им изражение спрямо МДК за Cu е 56%, Zn – 22%, а за Pb – 23%. Характерното за този пункт е, че през 2010 г. е измерен стойност на Cr по-висока от МДК. През 2012 г. измерената стойност е по МДК. По-ниска стойност е измерена и за Ni. През 2014 г. не се е извършвал мониторинг на почвите за съдържание на тежки метали и металоиди в пунктове, намиращи се в община Карнобат.

Замърсяване на почвите с уст ойчиви органични замърсит ели /пест ициди/

Община Карнобат е изпълнила проекти през 2004 г. и 2005 г. по Програма на МОСВ съвместно с фирма “Бал-Бок Инженеринг” АД. Събрани са всички съществуващи количества залежали пестициди на територията на община Карнобат в общо 27 контейнера (Б-Б куб), разположени на площадка в близост до настоящето депо и Претоварната станция. Това беше важен проблем, тъй като тези пестициди бяха безнадзорни, не се стопанисваха правилно и съществуваше опасност от натравяне на хора и животни. Контейнерите тип „Б-Б кубове”, в които се съхраняват пестицидите са разположени на площадка, която се намира на депото неопасни отпадъци гр. Карнобат

Информация за броя на Б-Б кубовете и количеството на съхраняваните в тях излезли от употреба препарати е представена в таблица:

Община	Землище	Б-Б кубове, брой	Количество, кг
Карнобат	гр. Карнобат	27	108000

При проведения контрол за състоянието на складовете и Б-Б кубовете (мониторинг III ниво –локални почвени замърсявания) през 2014 г. е установено, че Б-Б кубове на територията на община Карнобат са в добро състояние. Не се наблюдават нарушения по стените, няма петна и течове. Основите, върху които са поставени са стабилни, циментови или изградени от скални фракции, което предпазва земната основа от евентуални течове, водещи до замърсяване на почвата.

Замърсяване на почвата с нефтопродукти

От Регионалните доклади за състоянието на околната среда, изготвени от РИОСВ- Бургас се вижда, че през 2014 г. в определените пунктове за мониторинг на тежки метали се проведени изпитвания по отношение на остатъчни количества органохлорни пестициди, полихлорирани бифенили полициклични ароматни въглеводороди в почвите. Анализирайки получените стойности на наблюдаваните устойчиви органични замърсители през цитираната година се установява, че те са в

граница много под МДК. В повечето анализирани проби измерената стойност е по-малка от границата на количествено определяне на метода. Замърсявания с нефтопродукти в следствие на разливи през настоящата година не са констатирани.

2.4.3. Ерозирали почви

И в Община Карнобат почвите са подложени на деградация вследствие глобалната промяна на климата, повишаване на температурата и засушаване.

Ерозията на почвата е един от най-интензивните и широко разпространени деградационни процеси. По статистически данни на водна ерозия са подложени 72% от всички обработваеми земи с наклон над 6°. Трайно засегнати от водна ерозия са 43% от общата площ на областта. На ветрова ерозия са подложени земите в равнинните и обезлесени райони. Те съставляват около 12 % от обработваемите площи. Иригационната ерозия почти не се забелязва.

През 2014 г. година не са финансирани проекти против ерозията на почвата и не са известни такива, които се изпълняват на територията на Община Карнобат. Дейностите по предотвратяване на почвената ерозия основно се финансират от Министерство на земеделието и храните.

2.4.4. Вкиселени и засолени почви

На територията на Община Карнобат не са извършени изпитвания за вкиселени и засолени почви.

Засоляването на почвите е процес, при който се увеличава съдържанието на водноразтворимите соли в почвата и/или съдържанието на обменен натрий. По-голяма част от засоляването се дължи на естествени причини – по-високото ниво на подпочвените води. Това е резултат от влошените условия на естествен дренаж в равнинни райони с периодични летни засушавания. Вкиселяването на почвите е проблем за обработваемите земи. Анализира се киселинността на почвите (Ph в KCl) и съдържанието на обменни йони H^+ , Al^{3+} , Mn^{2+} , Ca^{2+} , Mg^{2+} .

2.4.5. Физически нарушени почви и терени

Земни недра и нарушени терени

Разработването на находищата на подземни богатства на територията на РИОСВ – Бургас се извършва по открит начин, което води до нарушаване на терените. При кариерите за добив на скални материали рекултивацията се осъществява след пълното изземване на полезното изкопаемо, поради което рекултивационните работи по време на експлоатацията са само частични. При кариерите за добив на пясък има възможност да се извършва и поетапна рекултивация. Тя се изразява в запълване на отработените пространства с материали от откривката, предимно глинени. Нарушените площи към 01.01.2015 г. на територията на РИОСВ – Бургас са 313,94 ха. През 2014 г. нарушените площи са на площ 8.61 ха.

На територията на Община Карнобат нарушените терени са свързани предимно с разработването на следните находища:

- „Ключук гьол” в землище с. Венец, община Карнобат
- „Футула” в землища на с. Смолник и с. Железник, община Карнобат;
- „Шилестия кайряк“ в землището на с. Деветак;
- „Галата Карнобат“, землище гр. Карнобат;

- Кариера „Карнобат“, землище гр. Карнобат.

2.5. Защитени територии и биоразнообразие

България е една от най-богатите страни в Европа от гледна точка на уникална флора и фауна (биологично разнообразие), разнообразие от местообитания, обширни гори и други ресурси с биологично значение.

Всъщност всички основни естествени местообитания в Европа могат да се открият и в България – от високопланински гори до крайморски езера и пясъчни дюни.

Богатото природно наследство на България включва гори, които покриват една трета от територията ѝ, риболовните райони в Черно море и реките, плодородните селскостопански почви и дивата флора и фауна с икономическо значение, като например лечебните растения, събирани за местната промишленост и за износ.

От планините до черноморското крайбрежие, тези биологично значими ресурси обслужват различни важни потребности включително местообитания на дивата природа, зони за отдих и храна. Те осигуряват здрави основи, както за общото качество на живот на българското население, така и за основните икономически сектори.

Тези ресурси са уязвими под натиска на хората, което е видно от броя на местните видове, които изчезнаха през последните десетилетия или се превърнаха в уязвими, застрашени или критично застрашени към настоящия момент. Ако искаме да запазим, защитим и подобрим тези аспекти на природното ни наследство, то трябва да балансираме опазването на природата с понякога конкуриращите я потребности на промишлеността, селското стопанство и туризма.

България вече предприе много важни мерки за опазване на биологичното разнообразие. Тя е първата страна от Централна и Източна Европа, която осъществява стратегическо планиране на национално равнище за биоразнообразието чрез Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие от 1998 г. През 2002 г. бе приет Закон за биологичното разнообразие.

В края на 2002 г. 4.95 % от територията на страната е под някаква форма на опазване на околната среда, а 2.1 % от тази територия е под строго опазване (т.е. напълно изключена от икономическа дейност - резерватите и националните паркове). България има 257,000 хектара „стари“ гори, което и отрежда трето място по този показател в Европа (след Швейцария и Финландия).

Опазването на биологичното разнообразие изисква дългосрочно опазване на местообитанията, където оцеляват редките видове. В България политиката за решаване на поставената задача включва мерки като: създаване на Мрежа по Натура 2000; увеличаване на териториите под специална защита и създаването на режими за тяхното управление.

В допълнение към опазването и възстановяването на местообитанията, понякога са необходими специални усилия за опазване на специфичните видове, които са изключително застрашени. В България все още липсва всеобхватен преглед върху състоянието на растителните и животинските видове. Първият том на Червената книга на България бе публикувана през 1984 г., посветен на растенията, а през 1985 г. - втори том, посветен на животните.

Българското природозащитно законодателство в областта на опазване на биологичното разнообразие почти напълно е синхронизирано с европейското. Законът за биологичното разнообразие (ЗБР – ДВ, бр. 77 от 06.08.2002 г.), Законът за лечебните

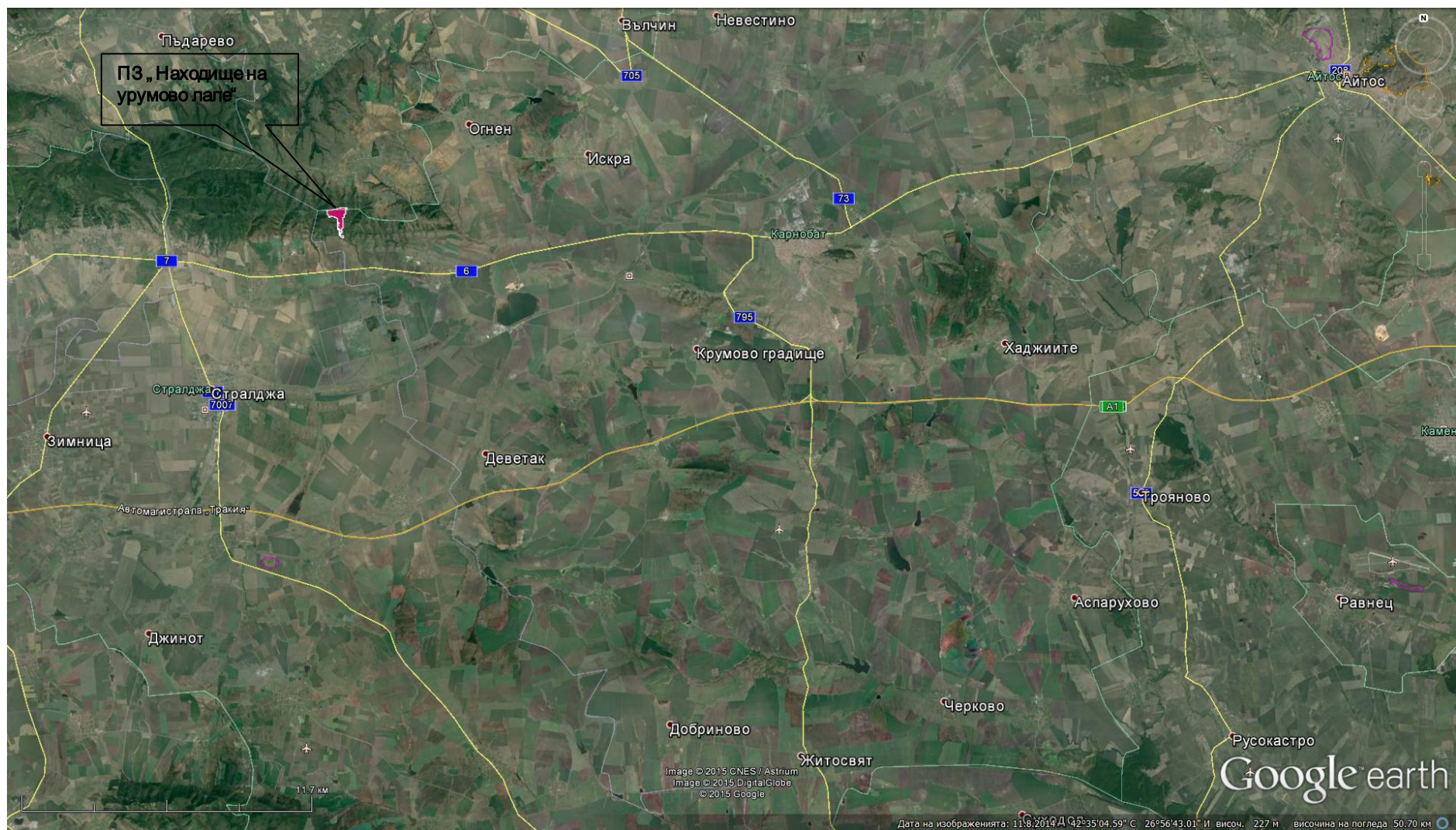
растения (ЗЛР – ДВ, бр. 29 от 2000 г.) и много подзаконови нормативни документи уреждат отношенията между държавата, Общините, юридическите и физическите лица по неговото опазване и устойчиво ползване.

Представителите на флората и фауната, които са застрашени от изчезване и се самовъзпроизвеждат трудно и бавно, които са редки, ендемични видове и представителни за България, са поставени под специална защита. Те са включени в Приложение № 3 на ЗБР.

2.5.1. Защитени територии

Законът за защитените територии (ЗЗТ) е приет от Народното събрание през ноември 1998 г. и урежда режима на опазване, ползване и управление и регламентира функционирането и съхранението на система от защитени територии. Съгласно чл. 5 от ЗЗТ, защитените територии имат следните категории: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк, защитена местност. Шестте категории защитени територии се различават по състояние и степен на съхраненост на дивата природа в тях. Това определя целите на управление на съответната защитена територия и се изразява предимно в ограничаване на човешките дейности в нея, с цел съхраняване на естествените екосистеми.

В териториалния обхват на Община Карнобат към РИОСВ гр. Бургас има 1 защитена територия – **Природна забележителност „Находище на урумово лале”** (в м. Лалкото до с. Венец, община Карнобат) с площ: 37.9 хектара. **Документ за обявяване:** Заповед № 521 от 20.05.1985 г. на Комитета за опазване на природната среда при Министерски съвет, ДВ, бр. 45/1985 г.

Фигура II.5.1.-1: Сателитна снимка с местоположение на ПЗ „Находище на урумово лале“ в Община Карнобат

Цели на обявяване:

1. Запазване находищата на Урумово лале
2. Опазване на находище на Урумово лале.

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата;
2. Забранява се късането или изкореняването на растенията;
3. Забранява се влизането, лагеруването, преминаването и паркирането на моторни превозни средства;
4. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим;
5. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни;
6. Забранява се паша на домашни животни и коситба;
7. Забранява се всякакво строителство.

В границите на природната забележителност „Урумово лале” Община Карнобат няма собственост.

На територията на Община Карнобат е регистрирано едно вековно дърво: **Бряст/Дъб с код в регистъра: 493.**

Вид: дъб (Quercus spp.); бряст (Ulmus spp.).

Намира се на територията на с. Мъдрино, Община Карнобат. Попада на територията на РИОСВ-Бургас и ДГС Карнобат.

Документи за обявяване: Заповед No.1762 от 28.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник

Характеристики на вековното дърво:

1. Дъб

Години към датата на обявяване: 300 Реална възраст: 343 Височина (m): 15
Периметър (m): 3.9 Диаметър (m): –

2. Бряст

Години към датата на обявяване: 300 Реална възраст: 343 Височина (m): 15
Периметър (m): 3.9 Диаметър (m): –

Стралджанското блато е разположено между Стралджа и селата Атолово, Лозенец, Венец, и Деветинци. В миналото площта му е била 120 кв. м, а дълбочината 4-4,5 м, като краищата му постепенно ставали по-плитки. Дължината му /в посока запад-изток/ достигала 14-15 км, а ширината му /в посока север-юг/ - 9-10 км. В началото на XX век голяма част от блатото била съвсем непроходима, почти цялото било обрасло с буйна тръстика, висока 4-5 м, като само от изток, откъм селата Венец и Деветинци било по-обитаемо. Според сведенията тогава е било място за гнездене на пеликани, но поради преследването от местното население и избиването на вида, днес той се среща като гнездящ само на територията на резервата Сребърна край Силистра.

През 20-те години на миналия век блатото е отводнено с цел оземляване на бежанците от Беломорска Тракия и за борба с маларията. Прокопани са канали, голяма част от които понастоящем са запълнени. Днес са се запазили само две водни огледала, получени от разработка на кариера за глина. Затлачването на каналите създава предпоставки за частично възстановяване на блатото. На територията на блатото могат да се видят обикновена блатна костенурка, жълтоуха и сива водна змия, ливаден гущер, зелен гущер, пъстър смок. Орнитофауната на територията на блатото е представена от нощна чапла, голяма бяла чапла, ливаден и тръстиков блатар, късопръст ястреб, обикновен мишелов, орел-змияр, яребица, зеленожка, голям воден бик, папуняк, и др. Голяма част от видовете са включени в Червената книга на България като редки или защитени от изчезване видове, включени са в списъците по конвенцията за видове, обект на трафик. Висшата фауна – бозайниците са представени от обикновена къртица, малка мишка, невестулка, язовец, лисица и др. Днес бившето Стралджанско блато изпълнява следните екологични функции: миграционна станция за водолюбивите птици, водозадържаща функция (частично), поддържане на биоразнообразието, като показва възможности за възстановяване на естествените и екологични функции.

2.5.2. Гори

В горскорастително отношение Бургаската низина е включена в Долната лесорастителна зона, в Преходно-средиземноморския район като горската растителност заема южните, западните и северните части на низината.

Горско-дървесната растителност е съставена от листопадни широколистни гори - чисти и смесени гори от благун, цер, космат дъб и келяв габър. Върху заливните тераси и крайбрежните земи на реките и потоците се срещат смесени насаждения от ясен, бряст, обикновен габър, цер, клен и заедно с тях върба и топола. Върху хълмистия релеф и върху силно разчленени хълмисти склонове с канелени горски почви се срещат смесени гори.

Горския фонд - 76 642 дка от територията - се стопанисва и експлоатира от Държавно лесничейство гр. Карнобат.

Главното предназначение на горите е за производство на дървен материал и защитно-водоохранно. От цялата горска площ, залесената е 76,8 %. В по-голямата си част горите са млади. От залесената площ 48 215 дка са естествени насаждения, а 10 654 дка са изкуствени насаждения. Със стопанско предназначение са 58 140 дка, със специално - 724 дка и горски пасища - 5 376 дка.

В полския район естествената горска растителност е изместена от културна /селскостопанска/. Наред с разнообразната горска и културна растителност на територията на общината се срещат както в планинския, така и в полския район много и разнообразни билки, които имат приложение във фармацевтичната промишленост и медицината за билколечение. В района повсеместно са разпространени: шипка, глог, коприва, глухарче, змийско мляко, трън, маточина, живовляк, лайка, бял равнец, мента, мащерка, риган, иглика, жълт кантарион, липа, орех. За гъбарството значение имат манатарката и пачият крак.

От юни 2011 г. ДГС „Карнобат” е регистрирано като териториално поделение (ТП) на Югоизточното държавно предприятие – гр. Сливен, което е едно от шестте предприятия в България, създадени по силата на новия *Закон за горите, в сила от 09.04.2011 г., Обн. ДВ. бр. 19 от 8.03.2011 г., изм. ДВ. бр. 43 от 7.06.2011 г.* Югоизточното горско предприятие включва горските и ловните стопанства освен от Бургаския регион и от още два региона – Сливенския и Старозагорския. На територията

на ТП ДГС- Карнобат има два разсадника - Държавен горски разсадник Карнобат и Държавен горски разсадник Камчия, с основна дейност производство на пикирани едроразмерни фиданки.

2.5.3. Видове, обект на ловен туризъм

Във флористично отношение територията попада в Тракийската горскорастителна област, която обхваща планински хълмисти и по-ниски земи - южно от Стара планина. Горскодървесната растителност е съставена от листопадни широколистни гори - чисти и смесени гори от благун, цер, космат дъб и келяв габър. Върху заливните тераси и крайбрежните земи на реките и потоците се срещат смесени насаждения от ясен, бряст, обикновен габър, цер, клен и заедно с тях върба, тополя и др. Върху хълмистия релеф и върху силно разчленените хълмисти склонове с канелени горски почви се срещат смесени гори. От храстите са разпространени смрадлика, драка, глог, дрян и др.

В полския район естествената горска растителност е изместена от културна (селскостопанска). Наред с разнообразната горска и културна растителност на територията на общината се срещат както в планинския, така и в полския район много билки, които имат приложение във фармацевтичната промишленост. В района повсеместно са разпространени шипка, глог, коприва, глухарче, змийско мляко, трънка, маточина, живовляк, лайка, бял равнец, мента, мащерка, риган, иглика, жълт кантарион, липа, орех.

Дървесните видове имат огромно значение за пречистване на въздуха, за запазване на водните ресурси и почвата, във връзка с което на територията на общината е необходимо извършването на залесителни мероприятия, като например: по поречието на р. Порой, “Дядо Димчов баир” и други места в града и селищата в общината.

За гъбарството значение имат манатарката и пачият крак.

Фауна

Макар и ниска, Карнобатска планина е с богат фаунистичен състав. Тук се срещат:

- от бозайниците - сърна, дива свиня, чакал, лисица, язовец, пор, заек и др., гризачи - катерица, лалугер, съсел и др.;
- от птиците - ястреб, сокол, яребица, пъдпъдък, горски бекас, гургулица, гълъб глухар, сови (защитен вид) и др.;
- от влечугите - костенурки (блатна, шипобедрена, шипоопашата - защитен вид), гущери, усойница, пъстър смок и др.

През пролетния и зимния прелет в района стационарират различни видове облетен и водоплаващ дивеч - бекаси, диви патици, по-рядко гъски.

В землището на община Карнобат се подходящи гори и водоеми за излети, лов и риболов. Ловът се осъществява на територия от 57 700 ха, като основно се среща дребноразмерен дивеч от местно значение. От облетения и водоплаващ дивеч се среща бекаси, диви патици и гъски. Риболовът се извърши най-вече в изкуствените водоеми, отдадени на концесия. Тук се срещат сладководните шаран, каракуда, скобар и кротушка.

Ловната площ на Общината включва всички земи, гори и водни площи, които са обитавани от дивеч или в които има условия за съществуването му, извън населените

места. Горските площи представляват типични едро дивечови местообитания на сърна и дива свиня. В незалесените площи има добри условия за развитието на дребен дивеч.

По-важните представители на фауната, които обитават постоянно или временно територията на Община Карнобат и имат пряко или косвено значение за ловния туризъм са:

А. Клас Бозайници

1. Разред Чифтокопитни

- **Сърна (*Capreolus capreolus*)** – разпространена повсеместно.

Сърната е широко разпространена и обичаен ловен обект. Само мъжките екземпляри (наречени сръндаци) притежават рога - къси и изправени. През зимата мъжките губят рогата си, но напролет за новия размножителен сезон израстват отново. Когато започват да израстват, новите рога са покрити със слой от тънка като кадифе кожа, който постепенно изчезва, при загуба на кожното кръвообращение. Сръндаците могат да ускорят процеса, търкайки рогата си в дървета, за да са твърди за дуелите през размножителния период. Сръндаците са единствените от сем. Еленови, чиито рога растат и през зимата. Тялото е червеникаво, а лицевите части са сиви. Окраската на тялото варира през различните сезони — златисто-червеникаво през лятото, но през зимния период потъмнява до кафяво и дори черно с по-светли коремни части и бяла задница. Сърната е активна предимно по здрач. Когато местообитанията и са тихи, необезпокоявани от хора, се храни и през деня. Много бързо и грациозно животно. Живее по високи места или планини, но понякога се осмелява да навлезе в пасища и редки гори. В горските комплекси основна храна през зимата е буковият жълъд, когото срънните изравят от опадалите листа и под снега, характерно ровейки с предните си крака.

- **Дива свиня (*Sus scrofa* L.)** или Евразийската дива свиня е разпространена повсеместно. Родоначалник е на домашната свиня.

Понятието дива свиня освен като видово наименование се употребява и за женските индивиди, докато мъжките се наричат глигани. Дивата свиня е едър бозайник. Теглото им варира в много широки граници. Окраската е сиво-черна през зимата и сиво-кафява или сивочерна през лятото. През зимата тялото се покрива с дълга и груба четина. Под нея има вълнеста козина, която осигурява изолация на тялото. Дивата свиня е силно адаптивен вид, задържа се в зрелите дъбови и букови гори, особено в годините на изобилие на жълъд. Всеядно животно, яде почти всичко от растителен и животински произход, до което може да се добере – надземни и подземни части на растения, семена и плодове, жълъди, гризачи, птици и др. Дивата свиня е стадно животно, нейни неприятели са вълците, чакалите и скитащите кучета. Тя е основен ловен вид в целия си ареал. България притежава световния рекорд на трофей от дива свиня – 158,20 точки.

Дивата свиня е популярен ловен обект. Освен месото се използват мазнината и кожата.

2. Разред Хишници

- **Чакал (*Canis*)** – разпространен с незначителна гъстота.

Чакалът е значително по-дребен от вълка. Теглото обикновено е около 12-15 кг. Мъжките са малко по-едри от женските. Окраската му прилича на тази на вълка, като тялото и краката в долната му част са по-ръждиви, както и гърдите и шията.

Чакалът не обича обширните и склопени гори. Придържа се към гъстите участъци в горските местообитания с неголяма площ - млади иглолистни култури, сечищни участъци в близост до населени места и др. Среща се още в гъстата растителност по бреговете на реки и някои други водоеми, заселва се и в обработваеми земи, в дерета. Чакалът е агресивен хищник. Ловува организирано на групи като вълка и улавя с лекота приплодите на чифтокопитния дивеч. Не се притеснява от близост с човека. Нощем се доближава до населените места.

Разрешен е целогодишно за отстрел с цел регулиране на запасите му. Следите, които оставя са характерни със срастването на двата предни пръста и в дирята са подредени в права линия като при вълка.

- **Лисица (*Vulpes vulpes*)** – разпространена повсеместно с малка гъстота.

Лисицата наричана още и „червена лисица” е най-често срещаният вид лисици. Тя има най-широк ареал от всички сухоземни хищници. Възрастната лисица има тегло 4,1-5,4 кг. Дължината на тялото е 80-110 см. През есента и зимата козината ѝ пораста още повече, за да я предпазва от студ. Тази козина пада през пролетта и до края на лятото лисичата козина е къса. Обитават различни биотопи — от прерии и полупустини до гори, степ и лесостепи. Лисиците са всеядни. Хранят се с гризачи, насекоми, плодове, червеи, мърша, яйца, мишки и други малки животни.

- **Язовец (*Meles meles*)** наричан още борсук – разпространен повсеместно с незначителна гъстота.

Язовецът е нощно животно. Има набито яйцевидно тяло. Муцуната му е удължена и остра. Краката са къси, с пет пръста, всеки от които с дълги остри нокти. Дължината на тялото му достига до 80-90 см. Живее в дупки, които сам копае с мощните си нокти и силни предни крайници. Храната му е разнообразна, предимно с растителен произход. Не е активен през зимата, когато спи неистински зимен сън в леговището си. Естествени неприятели на язовеца са вълкът, чакалът и скитащите кучета.

Язовецът е ловен обект у нас. Ловува се от 1 август до 28 февруари. Месото му е вкусно, а мазнината му има лечебни свойства. От четината му се правят четки. През последните 10-15 години запасите му значително намаляха. Основна причина за това са високите запаси на естествени неприятели.

- **Черен пор (*Mustela putorius*)** – среща се рядко, защитен вид.

Сравнително дребен хищник. Няма полов диморфизъм по отношение на окраската. Теглото им е около 1 кг. Избягва обширните гори, обитава откритите площи, скалните участъци, обикновено в съседство до населени места и водни потоци. Живее в дупки, скални цепнатини, хралупи, изоставени постройки. Порът е агресивен хищник. Активен е през нощта. Плува добре, катери се отлично по дърветата и бяга бързо. Основната му храна са гризачите, но не яде всичко, което може да улови. Има много естествени неприятели - вълк, чакал, лисица, дива котка, бухал и др. Разрешен е целогодишно за ловуване. Кожата му е ценна.

- **Дива котка (*Felis silvestris*)** – разпространена в горските комплекси с незначителна гъстота.

Средно голям бозайник с дължина около 60-80 см и опашка 30-35 см. Теглото ѝ достига до 7 кг. Окраската е сива с множество тъмни препаски. По украска прилича на домашна котка, като се отличава с по-дебелата и рунтава опашка. Дивата котка е предимно горски обитател, който се среща във всички видове гори. Често се придържа към населени места, където намира по-лесно храна. В хранителния ѝ спектър най-силно

са застъпени гризачите и птиците. Тя е силен хищник и лесно може да се справи с птици и бозайници до големина на сърна. Естествени неприятели на котката са вълкът и чакалът.

Разрешена е за ловуване от 1 октомври до 28 февруари.

3. Разред Зайче подобни

- **Сив заек (*Lepus europaeus*)** – обитава повсеместно, като в горите е с незначителна гъстота.

У нас заекът е малко познат с правилното му название – сив заек. Наричаме го див заек, полски заек или най-често само заек. Заекът е от групата на дребните бозайници. Общата му окраска е тъмносива, като през лятото е по-жълтеникава. Ушите на върха са черни, а опашката отдолу е снежнобяла. У нас той е повсеместно разпространен. Заекът е нощно животно, през деня почива в малка трапчинка, която сам изкопава на място, осигуряващо му добра видимост. Храната му е разнообразна – сочни части на растения, млади леторасли и пъпки, плодове и семена на селскостопански култури. Заекът има много естествени неприятели – всички хищни бозайници и птици. Загубите са значителни (вкл. и от браконieri), поради което запасите му през последните десетилетия намаляват силно. Ловът му е разрешен от 1 октомври до 31 декември.

4. Разред Гризачи

- **Обикновена катерица** – обитава горския комплекс.

Дължината на тялото е средно 25-30 см, а опашката 15-20 см. Тялото ѝ рядко надхвърля 400 гр. Опашката ѝ е много изменчива - през зимата е почти черна, а през лятото е ръждивокафява. Тя е типичен представител на горските местообитания. Благодарение на силните си крайници и здравите нокти се катери отлично по стволовете на дърветата. Много е отскоклива и ползва дългата си опашка за направление на скока. Често слиза на земята при придвижване между групите дървета. В неголямата територия, която обитава, изгражда гнезда - едно постоянно и няколко временни. Прави ги от сухи клони и вършина, а отвътре ги застила с мъх и меки треви. Презимува благодарение на натрупаните хранителни запаси. Храната на катеричката е изключително разнообразна. Предпочита семената на различни дървесни видове, лешници, пъпки, млади леторасли, гъби, яйца на птици и др.

Катерицата е ловен обект и има много неприятели - грабливите птици и особено големият ястреб, златката и белката, а на земята всички хищни бозайници, които могат да я уловят и я надвият.

Ловът ѝ е разрешен от 1 ноември до 31 декември.

Б. Клас Птици

1. Разред Кокошоподобни:

- **Полска яребица (*Perdix perdix*)** – обитава обширните обработваеми земеделски земи, като има по-голяма гъстота по границата на гората с поземления фонд;

Яребицата е оцветена в маскировъчни ръждиви и кафеникави цветове, мъжкия има тъмно петно на гърдите. Летят сравнително бързо и добре, като успяват да се вдигнат под 70 градуса наклон за да избегнат препятствие, но като повечето полски птици не могат да маневрират добре и рязко да изменят посоката си на полет, което ги прави уязвими ако наоколо има дървета или други прегради. Обитава открити

местности, често засяти със земеделски култури и люцерна. Храни се със зърнени култури и различни растения, насекоми и включително колорадски бръмбар. Води уседнал начин на живот. Неприятелите на яребицата са повечето видове средно големи грабливи птици, повечето видове хищни бозайници и влечуги, като ястреби, соколи, бухали, сови, порове, лисици, вълци, диви котки, змии и др.

Яребицата е традиционен ловен обект в България, но като цяло числеността и □ сериозно намалява навсякъде и в много страни е обявена за защитен вид.

- **Пъдпъдък (*Coturnix coturnix*)** – обитава района по време на гнездене.

Най-дребната кокошоподобна птица у нас. Теглото му е средно 100-120 гр, дължината на тялото 20-22 см, а размахът на крилете до 35 см. Оперението му отгоре е кафяво, с множество охрени щрихи и тъмни петна. Отдолу тялото му е едноцветно жълтеникаво. Мъжките птици имат на подбранието и гърлото тъмно триъгълно петно. Отличава се по своето масивно и късо тяло. Краката му са къси и не се подават зад опашката. Пъдпъдъкът е наземна птица, рядко се повдига в полет. В повечето случаи се притиска към земята докато опасността премине. Мъжките и женските живеят самостоятелно. През летните месеци, при продължителни засушавания, мигрира в райони с по-голяма надморска височина. Той е единствен прелетен вид от срещаните у нас кокошоподобни птици. Пъдпъдците долитат у нас в края на април и началото на май. Храната му е разнообразна. Яде семена и треви, улавя безгръбначни животни на земята (бръмбари, скакалци, паяци, червей и др.). През есента основна храна са семената на културните и плевелни растения.

2. Разред Щъркелоподобни:

- **Горският бекас (*Scolopax rusticola*)** - среща се по време на прелетите - ранна пролет и късна есен (октомври - ноември). Отделни екземпляри рядко остават да мътят и да зимуват у нас.

През гнездовия период горският бекас предпочита влажните, запустели гори, обрасли с подраст и храстова растителност, папрати, с паднали дървета, изпъстрени с открити пространства и полянки. Избягва горещите и сухи местообитания. Птицата се храни край извори и потоци във влажни и блатисти места. В извънгнездовия период обича да странства в разнообразни местообитания - гори, храсталаци, овощни градини, край реки, мочурища, блатата и езера. Предпочита биотоми с рохкава почва. По време на прелетите числеността им е по-голяма. Храни се с насекоми и други дребни безгръбначни. Употребява по-рядко и растителна храна, най-вече през пролетно-летния период и то ягодовите плодове. Активен е при здрач.

Горският бекас е ценен ловен вид. В Европа според ловните таксации числеността на популацията достига 3,7 млн. птици. Видът е включен в Червената книга на България с категорията „Рядък вид”, но при определени благоприятни години числеността му позволява отстрелът на квотен принцип. Разрешен за ловуване в периода от 15 август до 28 февруари.

3. Разред Гълъбови:

- **Гургулица (*Streptopelia turtur*)** – обитава ниските части на територията по време на гнездене.

Прелетен вид е. Типичните и □ местообитания през размножителния период са широколистни гори, овощни градини, паркове, залесителни пояси, крайречни насаждения, единични дървета сред полето, малки горички сред обработваемите площи. Предпочита периферията на горите, в съседство с открити площи и вода. Избягва

големите непрекъснати горски комплекси. Не гнезди в населени места. През есента формира големи ята, които обитават гори в близост до слънчогледови ниви и стърнища, където птиците се хранят интензивно, подготвяйки се за есенния прелет. Гургулицата има слабо изразен възрастов диморфизъм. Тя гнезди по дървета и храсти на височина 1,5-2 м, рядко повече. В някои случаи използват стари гнезда на пойни птици – например поен дрозд (*Turdus philomelos*), червеногърба сврачка (*Lanius colurio*). У нас гнезди два пъти годишно. От яйцата на гугутката се отличават трудно, главно по по-малките си размери.

У нас ловът на гургулицата е разрешен от 15 август до 28 февруари.

- **Гугутка (*Streptopelia decaocto*)** – обитава териториите около населените места.

Тя е малка птица със сиво оперение, като гърбът е по-тъмен. На крилата има синьосиви петна. Върховете на опашните пера са бели. Под тила минава тънка дъга от черни пера. Краката са къси и червени. Очите и човката са черни. Няма полов диморфизъм. Може да лети със скорост до поне 60 км/ч. Дължина: 31-34 см, тегло: 170-240 г, размах на крилете: 48-56 см. Гнезди и зимува по паркове, градини и селскостопански дворове. Предимно растителнояден вид. През зимата може да се образуват големи ята там, където има хранителни запаси от зърно, например по силози и дворове. Храни се и с насекоми.

У нас ловът на гугутката е разрешен от 15 август до 31 декември.

2.5.4. Лечебни растения

Особеното географско положение на нашата страна като южна граница на средноевропейската флора, северна на средиземноморската и западна за източноазиатската определя действително богатото разнообразие на българската флора (3 567 вида) и в частност на лечебните растения. В тази насока нашата страна се нарежда, като една с най-голяма концентрация на лечебни ароматни и вкусови растения от страните в Европа. От всички растителни видове срещащи се у нас, около 600 вида са лечебни растения, като около 300 от тях се събират ежегодно. Повечето лечебни растения в България се отнасят към биологичния тип на многогодишните тревисти растения - 49 %. Едногодишните видове са 19 %, храстите - 15 %, а дърветата - 11 %. Най-малочислен е типът на двугодишните видове - 6 %. Размножаването е основно чрез семена или спори, но при голяма част от многогодишните видове е застъпено вегетативното размножаване.

Най-голям процент от видовете български лечебни растения се срещат в поясите на широколистните, смесени и иглолистни гори - 92 %. Не малка част са плевелни и рудерални видове, развиващи се в планините и низините до 1500 м.н.в. Около 40 вида се култивират, като от тях по - голямата част са елементи на озеленяването и вторично се използват и за получаване на дроги. Около 14 вида се използват пряко по предназначение. Най-широко място в създадените плантации в страната имат диланка, медицинска ружа, маточина, лавандула, мента, градински чай, а по-рядко невен, лайка, жълт мак, конски босилек и др. Много от отглежданите в плантациите растения наред за лечебни цели, се използват и за извличането и получаването на етерични масла в производствени условия.

Редица местни растителни видове в България имат икономическо значение не само от гледна точка на вътрешното потребление, но и за износ. Сред тях са повече от 250 български лечебни растения, признати за икономически значими. България изнася годишно около 15.5 хиляди тона лечебни растения, като търсенето се засилва. За

отбелязване е, че около 85 % от тях са представители на дивата флора, а около 15 % са интродуцирани и се отглеждат като хранителни, технически и декоративни видове.

В морфологично отношение най-често използваните дроги се разпределят приблизително по следния начин:

- корени – 25 вида;
- коренища – 6;
- грудки – 1;
- листа – 32;
- стръкове – 73;
- цветове и съцветия – 24;
- плодове – 13;
- кори – 7;
- семена – 2.

Лечебните растения съдържат голямо количество биологично активни вещества, на които се дължи тяхното лечебно действие. Съдържанието на лечебните вещества се обуславя от специфичните почвени и климатични дадености. Лечебните растения са способни да влияят в различни посоки върху жизнените процеси, протичащи в организма на животните и човека. Основните от тях са алкалоиди (около 900 открити до сега вида), гликозиди, сапонини, витамини, ензими, етерични масла, фитонциди, мазнини, фосфатиди, восъци, въглехидрати, дъбилни вещества, белтъчини, растителни хормони, неорганични вещества в т.ч. микроелементи, баластни вещества и др. Баластните вещества имат особено голямо значение за ускоряването или намаляване резорбцията и метаболизирането в организма, проникването в тъканите, излъчването на урината и т.н.

През различните епохи от развитието на човечеството включително и сега, формите и методите за събирането и използването на лечебните растения са били различни. Това особено сега е съществено във връзка с опазването на естествения генетичен фонд.

Чрез Закона за лечебните растения, обнародван ДВ. бр. 29 от 7.04.2000 г., последно изм. ДВ. бр. 28 от 5.04.2011 г., се регламентира управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки и събирането и използването на генетичен материал от диви и култивирани лечебни растения. Таксите от тези дейности постъпват в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и в бюджета на Общината, на чиято територия се събират лечебните растения. Таксите се изразходват за опазване и устойчиво използване на растенията.

Особено се засили интересът към лечебните растения в последните години в резултат на което се увеличава както броят на видовете билки, които се събират, така и тяхното количество. Това може да доведе до намаляване или унищожаване на редица билкови находища. С цел да се ограничи безотговорното събиране на лечебни растения е въведено райониране на билкосъбирането, за да се даде възможност за съхраняване и възстановяване на естествените находища.

2.5.4.1. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите

Лечебните растения в региона на Община Карнобат, се срещат изключително около пътните артерии, синуриите на поземлените имоти, пасища и мери, запустели и необработени участъци, в горския фонд (ДГФ), Общински горски фонд (ОГФ) или в частните горски парцели, както и в прилежащите селищни системи около дворовете. По принцип на територията на Общината лечебните растения нямат изразен масов стопански характер, водещ до тяхното масово събиране и съхраняване, поради което обстоятелство на територията има заявен един билкозаготвителен пункт, съгласно направената справка в РИОСВ-Бургас и поисканата информация на основание чл. 28 от Закона за достъп до обществена информация (писмо с изх. № 4383/29.06.2015 г. на РИОСВ-Бургас), като основно се събира шипка, липа и коприва.

На територията на Община Карнобат, без особено търговско значение, са широко разпространени следните лечебни растения: бял равнец, горска ягода, мащерка, жълт кантарион, комунига, орляя, орехче, жълт равнец, глухарче, лайкучка (лайка), мента, овчарска торбичка, коприва, шипка, къпина, мента, глухарче, синя жлъчка, подбел, паричка, козя брада, лютиче, лопен, паламида, липа, татул, бял трън и др., като някои от по характерните видове са разгледани по-подробно:

• Трънка– *Prunus spinosa* L. Сем. Розоцветни

Трънката е широко разпространена в храсталаците, край пътищата, сухи и каменливи места. Широко е разпространена из цялата страна. Дървесен вид, много рядко храстовиден с характерни удължени венчелистчета на цветовете, със синкави плодове. Лечебно растение, като се използват цветовете, листата и плодовете. Отвара от цветовете се използва за пречистване на кръвта, а отварата от плодовете и листата има пикочогонно действие, както и затягащо действие при диария и дезинтерия.

• Шипка – *Rosa canina* L. Сем. Розоцветни

Шипката е разпространена в разредени гори и храсталаци, по тревисти и каменисти склонове. Тя е висок до 2-3 m храст с разклонени стълба – прави и извити. Те са покрити с множество сърповидно извити, твърди шипове. Цъфти от май до юли. Плодовете са едносеменни орехчета събрани в яркочервен несъщински плод /шипка/, образуват от разрасналото се месесто цветно легло.

Шипка

Къпина

Шипката съдържа витамини – С (0,5-2 %), В₁, В₂, К, Р и захариди, пектини, органични киселини и др. За билко лечение се употребяват плодовете. Действието е антискорбутно, диуретично и кръвоспиращо.

- **Къпина – *Rubus caesius* L сем. Розоцветни**

Къпината е храстовидно растение, с бодливи катерливи стъбла и добре развити коренища. Листата са нечифтоперести. Цветовете са бели и са събрани в гроздове. Плодът е сборен с месести костилкови плодчета. Цъфти от май до август.

Листата съдържат танинови вещества, флавонови, витамин С и органични киселини. Корените съдържат дъбилни вещества, инозит и др. Плодовете са богати на различни витамини – каротин, витамин РР, витамин С, витамин В₁, витамин В₂ и др.

- **Орехче – *Filipendula vulgaris* Moench. сем. Розоцветни**

Многогодишно растение с късо коренище и нишковидни корени. Стъблото е изправено, високо до 2 м. с перести листа. Цветовете са дребни, обикновено бели. Цъфти от май до юли.

Съдържа значителни количества дъбилни вещества, витамин С, фосфор и др. Има ясно изразен пикочогонен и потогонен ефект. Намалява пикочната киселина в кръвта.

- **Бял равнец – *Achillea millefolium* L. Сем. Сложноцветни**

Белият равнец се среща край пътища, по тревисти места, ливади, поляни и из храсталаци. Той е многогодишно тревисто растение. На височина стеблото му достига до 50 см. Притежава последователни, двойно или тройно пересто нарязани листа и върхни щитовидни съцветия. Езичестите цветове са бели, а тръбестите – жълти. Цъфти от май до септември.

Белият равнец съдържа етерично масло (0,2-0,8 %), чиято главна съставка е хамазулен (50 %). Съдържа още флавонови глюкозиди, амини, танини, витамини и др. Най-употребяваните части от растението са щитовидните съцветия и цъфтящите стръкове, отрязани на 15-20 см от върха. Действието е апетитовъзбуждащо, противовъзпалително, спазмолитично, кръвоспиращо, диуретично и антипиретично.

Бял равнец

Жълт равнец

- **Жълт равнец – *Achillea clupeolata* S. S. Сем. Сложноцветни**

Жълтият равнец е разпространен предимно по южни склонове, по каменливи места, върху варовикови скали. Той е многогодишно тревисто растение. Стъблото му достига до 50 см височина. Той притежава пересто нарязани листа. Цветовете са златистожълти, събрани във връхни, гъсти щитовидни съцветия. Цъфти през периода от май до септември.

Жълтият равнец съдържа етерично масло, флавоноиди и горчиви вещества. За билколечение се употребяват съцветията, изсушени на сухо и сенчесто място. Употребява се при чернодробни и жлъчни заболявания. Действа апетитовъзбуждащо.

- **Лайкучка (Лайка) – *Matricaria chamomilla* L сем. Сложноцветни**

Среща се по поляните и пасищата, покрай пътищата, около дворовете и запустели места. Тя е едногодишно растение със силно разклонено стебло на височина 20-30 см. Цветовете са многобройни събрани в средно едри кошнички, разположени на общо цветно ложе. Цъфти от май до септември.

Съдържа етерично масло, флавоноиди, гликозиди, слузни вещества, въсьци, витамин С и др. Използват се стръкове и цветовете. Има ясно изразени противовъзпалителен и успокояващ ефект, както и пикочогонно въздействие.

- **Глухарче – *Taraxacum officinale* Web. сем. Сложноцветни**

Глухарчето се среща повсеместно в цялата страна, като расте по тревисти и пясъчливи терени, покрай оградите в населени места, запустяли терени, като плевел в посевите, както и на над 2500 м надм. вис.

Глухарчето е многогодишно тревисто растение, с дълго и право коренище. Листата му са събрани в розетка, а цветовете му са събрани в кошнички до 3-4 см. в диаметър, разположени на кухо право стъбло до 50 см. високо. Плодовете са снабдени с хвърчилки. Цъфти от март до ноември.

Съдържа тритерпени, каучукови вещества, гликозиди, инулин, каротиноиди, провитамин А и др. Има жлъчогонно действие и подобрява функциите на черния дроб. Намалява холестерина и кръвната захар. Използва се при жлъчно и бъбречно-каменни болести, при анемия, захарна болест (диабет) и др.

Лайка

Глухарче

- **Козя брада – *Tragopogon pratensis* L сем. Сложноцветни**

Козята брада е двугодишно или многогодишно растение, като се среща покрай пътищата, както и по сухи тревисти места. Стеблото е изправено, просто или

разклонено, като кошничките са едри и единични. Цветовете са езичести, а плодосемката е с хвърчилка. Цъфти от юни до август.

Съдържа гликозида тусилагин, сапонини, дъбилни вещества, инолин, белтъчни вещества, витамин С и др. Използват се листата. Отварата има отхрачващо действие.

- **Синя жлъчка – *Cichorium intibus L* – сем. Сложноцветни**

Синята жлъчка се среща повсеместно в страната. Обикновено се среща по пътищата, ливадите и пасищата, сухите терени, синуриите на поземлените имоти, около стопанските дворове и др. Тя е двугодишно или многогодишно тревисто растение, със стъбло до 120 см., слабо разклонено в горната си част и има месесто коренище. Листата са пересто – нарязани. Цветните кошнички са единични или по 2-3 заедно в пазвите на листата. Цветовете са езически, сини. Цъфти от юни до октомври.

Съдържа инулин, фруктоза, леулоза, дъбилни вещества и др. Усилва сърдечната дейност, действа възбуждащо на нервната система и има пикочогонен ефект.

- **Подбел – *Tussillago farfara L* – сем. Сложноцветни**

Характерно многогодишно растение, среща се в цялата страна до 1500 м.н.в. Използва се и в народната медицина против кашлица. Цъфти март-май. Използват се младите листа. Съдържа гликозида тусилагин, сапонини, дъбилни вещества, инолин, белтъчни вещества, витамин С и др. Има отхрачващо, слабително, противовъзпалително действие и подобрява сърдечната дейност.

- **Паричка – *Bellis perennis L* – сем. Сложноцветни**

Среща се по тревисти места, храсталаци почти навсякъде в цялата страна, включително по паркове и градини. Многогодишно тревисто растение с бели, рядко розово-бели цветове. Съдържа органични киселини – ябълчна и винена, отделно смоли, восъци, захари, танини, етерично масло, до 50% витамин С и др. Намира широко приложение в народната медицина при хемороиди, бронхит, кашлица, възпаление на пикочния мехур и др.

- **Бял равнец – *Achillea millefolium L* – сем. Сложноцветни**

Многогодишно тревисто растение, среща се по сухи склонове, покрай пътищата, навсякъде до 2000 м.н.в. Цъфти май-септември. Съдържа етерично масло, алкалоиди, дъбилни вещества, смоли, витамин С и К. Има кръвоспиращо, болкоуспокояващо и противовъзпалително действие. Пречиства кръвта.

- **Обикновена паламида – *Cirsium vulgare (Savi) Ten* – сем. Сложноцветни**

Многогодишно растение, среща се обикновено покрай пътищата повсеместно в цялата страна, както и по каменисти места в храсталациите. Цъфти юни – октомври. Има кръвоспиращо действие.

- **Бял трън – *Silybum marianum (L) Gart* - сем. Сложноцветни**

Рудерално растение, което се среща по пътищата, оградите в селищните системи. Едногодишно и двугодишно растение до 1,50 м. височина. Цъфти юни-август. Има жлъчегонно, слабително и тонизиращо действие.

- **Овчарска торбичка – *Capsella bursa-pastoris (L) Medic.* сем. Кръстоцветни**

Овчарската торбичка е едногодишно или двугодишно растение, с бели цветове, като се среща край пътищата, сметищата, ливадите, заплевели и буренясали места, около дворовете, синуриите на поземлените имоти и др. Цъфти от март до ноември. Стеблото е

с височина до 20-50 см. Съцветията са събрани в гроздовидни съцветия които са дребни. Използва се цъфтящата част.

Съдържа дъбилни вещества, холин, тирамин, инозит, фумарава, ябълчна, лимонова и аскорбинова киселини, витамин С и К, смолисти вещества и др. Използва се широко в народната медицина при диабет, хипертония жълтеница, болести на панкреаса, далака и бъбреците.

Синя жлъчка (Цикория)

Овчарска торбичка

- **Мента (полска мента) – *Mentha arvensis* L – сем. Устоцветни**

Среща се по влажни места, ливади пасища, синури на поземлени имоти, необработени ниви и др. Многогодишно тревисто растение със силно разклонено коренище и дълги стебла до 40 см. Цветовете са събрани в класовидни съцветия. Цъфти от юли до септември.

Ментата съдържа етерично масло, съдържащо ментон, пиперон рамноза и др. Използва се стъблото и листата. Има болкоуспокояващо, противовъзпалително действие. Употребява се при заболявания на стомаха, нервната и дихателна система.

- **Мащерка – *Thymus serpyllum diversae* L сем. Устоцветни**

Мащерката е разпространена по сухи, припечни и скалисти места, сред храсталаци и горски поляни. Тя има пълзящи или полегнали стълба с изправени цветоносни клонки, високи до 10-20 см. Листата са приседнали или с къси дръжки. Цветовете са розови, бели или лилави. Плодът се разпада на четири едносеменни орехчета. Цъфтежът е от май до септември. Подходящи за билколечение са цъфтящите върхни части.

Мащерката съдържа до 5 % танини, 1 % етерично масло, флавоноиди и олеанолова киселина. Действа противовъзпалително, антисептично, отхрачващо и спазмолитично.

Мента

Мащерка

- **Червена мъртва коприва – *Lamium purpureum* L сем. Устоцветни**

Расте като плевел по тревисти места, градини, орници и посеви в цялата страна, до 1200 м.н.м. Цъфти май-юли. Употребява се в народната медицина.

- **Бяла мъртва коприва – *Lamium album* L сем. Устоцветни**

Среща се из буренявали места, край огради, изоставени места. Цъфти април-юли. Използва се в народната медицина.

- **Маточина - *Melisa officinalis* L сем. Устоцветни**

Многогодишно тревисто растение с приятна лимонена миризма. Цъфти юни-септември. Съдържа етерично масло с терпенови производни-цитрал, цитронелал, дъбилни вещества, витамин С и др. Отварата действа болкоуспокояващо, нервноуспокоително, усилва зрението, има газогонно действие.

- **Дребнолистна липа – *Tilia parvifolia* Ehrh. сем. Липови**

Дребнолистната липа се среща най-често в състава на смесените широколистни гори. Тя е дърво с височина до 30 м. Притежава закръглена корона и надлъжно напукана сивокафява кора. Листата се състоят от листна дръжка и листна петура със закръглено-сърцевидна форма и слабо асиметрична основа. Цветовете са жълтеникави, събрани по 3-16 бр. в съцветие. Берат се и се употребяват цветовете с прицветния лист.

Дребнолистната липа съдържа флавонови гликозиди, слюзни вещества (до 10 %), танини, етерично масло (0,02 %) с главна съставка сесквитериеновия алкохол фарнезол, фенолни киселини и др. Действието ѝ е противовъзпалително, диуретично и спазмолитично.

- **Жълт кантарион – *Hypericum perforatum* L. Сем. Звънкови**

Жълтият кантарион се среща сред храсталаци, сечища, сухи тревисти места и край пътищата. Той е многогодишно растение със силно разклонено в горната си част стъбло. Достига височина от 30 до 80 см. Листата са дълги и имат елипсовидна форма. Цветовете са събрани на върха на стъблото в жълти съцветия. За нуждите на билколечението се употребяват цъфтящите съцветия.

Жълтият кантарион съдържа флавоноиди (до 18 %), гликозиди, кумарини, танини и др. Употребата му има противовъзпалително, кръвоспиращо, противоязвено и тонизиращо действие.

• **Горицвет *Adonis vernalis* L. Сем. Лютикови**

Многогодишно тревисто растение, срещащо се по тревисти и каменливи участъци до 1200 м.н.в. Цъфти април-май. Съдържа глюкозиди, микро- и макроеlementи, витамин С, сапонини и др. Глюкозидите действат върху сърдечносъдовата система. Нервноуспокоително и диуретично действие.

• **Кукурък – *Helleborus odorus* W.K. Сем. Лютикови**

Многогодишно тревисто растение срещащо се из храсталаците и поляните, на сенчести места из широколистните гори, почти навсякъде в страната до 1800 м.н.в. Цъфти февруари-април. Съдържа глюкозиди, сапонини, нишесте, калциев фосфат, мазнини, етерично масло и др.

Засилва сърдечната дейност, успокоява нервната система и има слабително и поточогонно действие.

• **Обикновено лютиче – *Ranunculus acer* L. Сем. Лютикови**

Многогодишно тревисто растение, среща се по влажни места, ливади, покрай пътищата, навсякъде почти до 2000 м.н.в. Цъфти май-септември. Употребява се в народната медицина и лечителското изкуство.

Съдържа глюкозиди, анемонова, аскорбинова и изоанеомонова киселини, каротин, сапонини, аспарагин, аргинин, дъбилни вещества, флавоксантин и др.

Действа антибактериално и фунгицидно, като стимулира нервната система, увеличава количеството на еритроцитите и хемоглобина.

• **Татул – *Datura stramonium* L. Сем. Картофиви**

Едногодишно тревисто растение срещащо се в цялата страна покрай огради, торища, буннища, необработени и запустели места и др. до 1300 м.н.в. Цъфти май-август.

Съдържа тропановите алкалоиди, дъбилни вещества, етерично масло, каротин, кумарин и др. Действа антиспазматично и нервноуспокоително. Употребява се при кашлица, хистерия, невралгия, подагра и др.

• **Лепка – *Galium aparine* L. Сем. Брошиви**

Едногодишно тревисто растение, срещащо се по пътищата, градините из цялата страна, като цъфти май-юни.

Съдържа глюкозиди, лимонена киселина, сапонини, танини, витамин С и др.

Има противомикробно и поточогонно действие.

• **Киселец – *Rumex acetosa* L. Сем. Лападови**

Многогодишно тревисто растение, срещащо се по открити поляни, пътищата, изоставени необработени места, покрай дворовете, както и в градините като листен зеленчук.

Има слабително действие.

• **Лапад – *Rumex patientia* L. Сем. Лападови**

Многогодишно тревисто растение, среща се по пътищата, поляните, дворовете навсякъде в страната. Отглежда се в градините като листен зеленчук. Използва се при анемия и има противораково действие.

• **Бяла съсенка – *Anemone nemorosa* L. Сем. Лютикови**

Многогодишно тревисто растение. Цъфти март-май. Среща се в гори и храсталаци до 1800 м.н.в. Съдържа сапонини, витамин С, дъбилни вещества и др.

Действа сънотворно, противобактериално, понижава кръвното налягане. Прилага се хомеопатично под лекарски контрол.

• **Детелина трилистна - *Trifolium arvense* L. Сем. Бобови**

Среща се в цялата страна, пътища, храсталаци, поляни и др. Отвара се използва при изгаряния, пришки, сърдечно съдови проблеми и др.

Така описаните срещани видове на територията на Община Карнобат намират широко приложение в народната медицина, както и някои от тях се използват във фармацевтиката, козметиката и за получаване на дроги за лечебни цели в медицината. Самите те в този регион нямат масово разпространение и в повечето случаи се използват от местното население за лични нужди.

Исхождайки от малобройното население на отделните населени места в Общината, то тяхното бране и използване като билки за лечебни цели е незначително и не води до тяхното унищожаване и изгубване, което е благоприятно за запазването на естествения генетичен фонд.

Също така в запустели и изоставени тревни участъци, терени около нерегламентирани сметища, изоставени торови площадки, бунища, полски пътища, както и в самите селищни системи около дворовете се срещат широколистен жиловляк (*Plantago major*), теснолист жиловляк (*Plantago lanceolata*), коприва (*Lamium album* L.), трясък (*Cynodon dactylon*), лепка (*Galium aparine*), козя брада крилатоплодна (*Tragopogon pterodis*), бязак (*Sambucus ebulus*) и черен бяз (*Sambucus nigra*), петнист бял трън (*Silybum marianum* L. (Gart) и др..

В сервитута на междуселищните пътища се срещат единични екземпляри от орех (*Juglans regia*), трънка (*Prunus spinosa*), глог (*Crataegus monogiana* Jacq), джанка (*Prunus domestica* L subsp. *divaricata* Asch. et Gr.), шипка (*Rosa canina* L), кисел трън (*Berberis vulgaris*) и липа (*Tilia parvifolia*) и др..

В самите селски дворове се срещат различни плодни дървета, чийто плодове, листа или други техни части се използват в народната медицина, като слива (*Prunus domestica* L), Джанка (*Prunus domestica* L subsp. *divaricata* Asch et Gr), череша (*Prunus avium* L), вишня (*Prunus cerasus* L), праскова (*Prunus persica* Sieb), кайсия (*Prunus armeniaca* L), дюля (*Cydonia vulgar Pers.*), мушмула (*Mespilus germanica* L.), бръшлян (*Hedera helix* L) и др., както и редица култивирани тревисти растения като: градинска чубрица (*Satureja hortensis*), босилек (*Ocimum basilicum* L), обикновен копър (*Anethum graveolens* L), градински чай (*Salvia officinalis* L), маруля (салата) (*Lactuca sativa* L.), магданоз (*Petroselinum crispum* L) и др.

За отбелязване е, че в много от дворовете на населените места в градините им се отглеждат люти чушки (*Capsicum annuum* L), домати (*Solanum lycopersicum* L), картофи (*Solanum tuberosum* L), боб (*Vicia vulgaris* L), грах (*Pisum sativum* L.) и др. културни видове, които намират приложение в народната медицина и фармацевтичната промишленост.

Известни земеделски участъци са засети със слънчоглед (*Heliantus annuus* L) намиращ приложение в народната медицина и фармацията.

В *Таблица II.2.5.4.1.-1* са посочени най-често срещаните на територията на Община Карнобат лечебни растения, тяхната срещаемост, приложение, ареал на разпространение, както и мерките за тяхното опазване.

Таблица II.2.5.4.1.-1:

№	ВИД	СЕМЕЙСТВО	СРЕЩАЕ-МОСТ	МЕСТООБИТАНИЕ	ДОБИВ	ИЗПОЛЗВАНА ЧАСТ	МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ	ЗАБЕЛЕЖКА
1.	Шипка <i>Rosa canina L</i>	<i>Rosaceae</i>	единично	В сервитута на пътищата за селата. Искра, Глумче, Венец, Деветак, Сигмент, Зимен, Огнен, Мъдрино, Невестино, Крумово градище, Екзарх Антимово и др.	незначителен	плод	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди*
2.	Къпина <i>Rubus caesius L</i>	<i>Rosaceae</i>	единично	По пътищата около с. Кликач, с. Церковски, с. Детелина, с. Житосвят, Зимен, с. Искра и др.	незначителен	плод, листа, корени, цветове	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
3.	Орехче ливадно <i>Filependula vulgaris Moench</i>	<i>Rosaceae</i>	единични екземпляри	Около с. Искра, с. Огнен, с. Крумово градище, с. Детелина и др.	минимален	стрък	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
4.	Бял равнец <i>Achilea millefolium L</i>	<i>Asteraceae</i>	единично и на петна	Около гр. Карнобат, с. Кликач, с. Зимен, с. Крумово градище, с. Огнен, с. Венец и др.	незначителен	стрък, цвят	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
5.	Жълт равнец <i>Achilea clipeolata S.S.</i>	<i>Asteraceae</i>	единично	Около гр. Карнобат и навсякъде в изоставени и необработени участъци в Общината	незначителен	стрък, цвят	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
6.	Лайка (Лайкучка) <i>Matricaria chamomilla L</i>	<i>Asteraceae</i>	единично и на петна	На всякъде на територията на Общината: покрай пътищата, необработени и изоставени участъци и др.	незначителен	стрък, цвят	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
7.	Глухарче <i>Taraxacum officinalis L</i>	<i>Asteraceae</i>	единично и на петна	Повсеместно на територията на Общината	незначителен	корен, стрък, лист	Добиване без увреждане	За лични нужди
8.	Козя брада <i>Tragopogon pratensis L</i>	<i>Asteraceae</i>	единично	По пътищата около с. Деветак, с. Кликач, гр. Карнобат и др.	незначителен	лист, млади стъбла	Добиван по метод, недопускащ	За лични нужди

							увреждане	
9.	Синя жлъчка <i>Cichorium intybus</i> L	<i>Asteraceae</i>	единично и на петна	На всякъде по пътищата, синури, изоставени терени и пасища	незначителен	корен, стрък	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
10.	Овчарска торбечка <i>Capsella bursa-</i> <i>pastoris</i> /L/ <i>Medic</i>	<i>Brassicaceae</i>	масово на петна	Повсеместно разпространен в границите на Общината	незначителен	стрък	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
11.	Мента <i>Mentha arvensis</i> L	<i>Lamiaceae</i>	на петна	Повсеместно разпространен вид в границите на общината	незначителен	стрък, лист	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
12.	Мента обик. (Джоджен) <i>Mentha spicata</i> L	<i>Lamiaceae</i>	на петна	Навсякъде като градинско растение в дворовете	незначителен	стрък, лист	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди и като подправка
13.	Машерка <i>Thimus serpillum</i> <i>diverse</i> L	<i>Lamiaceae</i>	на групи	Около пътищата рядко, по пасища и ливади в Общината като цяло	незначителен	стрък	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
14.	Липа дребнолистна <i>Tilia parvifolia</i> Ehrh	<i>Tiliaceae</i>	единично	По пътищата, по улиците на някои селища и в личните дворове на населените места - навсякъде	незначителен	цвят	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
15.	Липа едролистна <i>Tilia grandifolia</i> L	<i>Tiliaceae</i>	единично	В дворовете на населените места	незначителен	цвят	Добиван по метод, недопускащ увреждане	За лични нужди
16.	Жълт кантарион <i>Hypericum</i> <i>perforatum</i> L	<i>Clusiaceae</i>	единично и на групи	Около пътищата, сред храсталаци, сухи тревисти места в Общината	незначителен	стрък	Добиване без увреждане	За лични цели
17.	Жиловляк широколист <i>Plantago major</i>	<i>Plantaginaceae</i>	единично и на петна	На запустели и буренясали места и синури в Общината	незначителен	лист	Добиване без увреждане	За лични нужди

18.	Жиловляк теснолист <i>Plantago lanceolata</i>	<i>Plantaginaceae</i>	единично и на петна	На запустели и буренияли места и синури	незначителен	лист	Добиване без увреждане	За лични нужди
19.	Коприва <i>Urtica dioica L</i>	<i>Urticaceae</i>	на петна	Повсеместно разпространена в границите на Общината около населените места и в самите тях (огради и др.)	незначителен	корен, лист, стрък	Добиване без увреждане	За лични нужди
20.	Троскот <i>Cynodon dactylon/ L/Pers</i>	<i>Gramineae</i>	на петна	Повсеместно разпространен в границите на Общината	незначителен	коренища	Добиван без увреждане	За лични нужди
21.	Лепка <i>Galium aparine L</i>	<i>Rubiaceae</i>	на петна	Около пътищата, пасища, изоставени и буренияли места, около огради в населените места – навсякъде в Общината	незначителен	стрък	Добиване без увреждане	За лични нужди
22.	Бъзак (тревист бъз) <i>Sambucus ebulus L</i>	<i>Caprifoliaceae</i>	единично и на групи	Около пътищата, по изоставени терени, около дворовете в населените места, около жп линията – навсякъде в Общината	незначителен	корен, цвят, плод	Добиване без увреждане	За лични нужди
23.	Черен бъз <i>Sambucus nigra L</i>	<i>Caprifoliaceae</i>	единично и на петна	На същите обитания както и предходния вид – повсеместно в Общината	незначителен	корен, цвят, плод	Добиване без увреждане	За лични нужди
24.	Орех <i>Juglans regia L</i>	<i>Juglandaceae</i>	единично	По пътищата и в населените места, навсякъде в цялата Община	незначителен	лист	Добиване без увреждане	За лични нужди
25.	Трънка <i>Prunus spinosa L</i>	<i>Rosaceae</i>	единично, съвсем слабо на групи	По пътищата, най-вече по пътя с. Екзарх Антимово, с. Стамболово, с. Деветак, с. Мъдрино, с. Глумче и др.	незначителен	цвят, плод	Добиване без увреждане	За лични нужди
26.	Глог <i>Crataegus tomogina Jacq</i>	<i>Rosaceae</i>	На групи	По пътищата и навсякъде в общината, в храстовидни и гористи местообитания	незначителен	Цвят, плод	Добиване без увреждане	За лични нужди
27.	Кесел трън <i>Berberis vulgaris L</i>	<i>Berberidaceae</i>	На групи	По пътищата и навсякъде в общината, в храстовидни и гористи местообитания	незначителен	кори, корен, плод	Добиване без увреждане	За лични нужди
28.	Драка	<i>Rhamnaceae</i>	На групи	По пътищата, навсякъде в	незначителен	плод	Добиване без	За лични

	<i>Paleurus spina-christi</i> Mill / <i>Paleurus aculeatus</i> Lam/			общината, в храстовидни и гористи местообитания			увреждане	нужди
29.	Дрян <i>Cornus mas</i> L	<i>Cornaceae</i>	На групи	В храстовидни местообитания	незначителен	плод	Добиване без увреждания	За лични нужди
30.	Градински чай <i>Salvia officinalis</i> L	<i>Lamiaceae</i>	Единично и на петна	Тук там по пътищата на общината и като културно растение в дворовете на с. Венец, с. Екзарх Антимово и с. Крумово градище	незначителен	стрък	Добиване без увреждане	За лични нужди
31.	Лопен гъстоцветен <i>Verbascum densiflorum</i> Bertol	<i>Scrophulariaceae</i>	единично	В сервитута на пътищата, в изоставени участъци, около дворовете в населените места в Общината	незначителен	венчелисчета	Добиване без увреждане	За лични нужди
32.	Лопен лечебен (бял) <i>Verbascum flomoides</i> L	<i>Scrophulariaceae</i>	единично	На същите местообитания както и предходния вид	незначителен	венчелисчета	Добиване без увреждане	За лични нужди
33.	Босилек (култ) <i>Ocimum basilicum</i> L	<i>Lamiaceae</i>	на групи	В дворовете на населените места като културно растение	незначително	стрък	Добиване без увреждане	За лични нужди
34.	Чубрица градинска <i>Satureja hortensis</i> L	<i>Lamiaceae</i>	на групи	В дворовете на населените места като културно растение	незначително	стрък	Добиване без увреждане	За лични нужди
35.	Горицвет <i>Adonis vernalis</i> L	<i>Ranunculaceae</i>	единично	Тук там на различни места в Общината	незначително	стрък	Съгласно Заповед № РД-115/13.02.2015 г. на МОСВ се забранява събирането му от естествените находища на територията на цялата страна	За лични нужди (под лекарски контрол) <u>Има забранителен режим</u>

36.	Кукуряк Helleborus odoratus W.K.	Ranunculaceae	единично	Тук там в региона	незначително	коренища с корен	Добиване без увреждане	За лични нужди (само външно)
37.	Обикновено лютиче Ranunculus acer L.	Ranunculaceae	единично	На отделни места	незначително	стрък	Добиване без увреждане	За лични нужди (под лекарски контрол) (само външно)
38.	Татул Datura stramonium L.	Solanaceae	на групи	Около населените места	незначително	лист, семе	Добиване без увреждане	За лични нужди
39.	Киселец Rumex acetosa L.	Polygonaceae	единично	Навсякъде около селищните системи	незначително	лист	Добиване без увреждане	За лични нужди
40.	Подбел Tussilago farfara L.	Asteraceae	единично	Навсякъде около селищните системи и навсякъде около дворовете	незначително	лист, цвят	Добиване без увреждане	За лични нужди
41.	Паричка Bellis perennis L.	Asteraceae	на групи и петна	На всякъде в Общината, паркове, градини, поляни, покрай пътищата и др.	незначително	цвят	Добиване без увреждане	За лични нужди
42.	Маточина Meliss officinalis L.	Lamiaceae	на петна	Повсеместно разпространен в региона	незначително	стрък, лист	Добиване без увреждане	За лични нужди
43.	Червена мъртва коприва Lamium purpureum L.	Lamiaceae	единично и на групи	Около дворовете в населените места	незначително	стрък, лист	Добиване без увреждане	За лични нужди

* - тъй като количеството на описаните билки е минимално, те не могат да имат стопанско значение.

2.5.4.2. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите, включващи лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите

В границите на Община Карнобат се наблюдава сравнително слабо разнообразие във видово отношение на лечебните растения, както и тяхното незначително количество. Това до известна степен обуславя липсата на изкупвателни и наличието само на един билкозаготвителен пункт, както и складове за съхранени на билки на територията на Общината.

Независимо от това биологически неоправданата експлоатация на лечебните растения, вследствие на тяхното неправилно събиране, е една от негативните страни на антропогенния фактор. Това от своя страна води до влошаване състоянията на техните естествени местообитания и находища.

Ползването и на минималните и ограничени количества лечебни растения в обхвата на Общината, по принцип определя техния ресурс и включва:

- Събиране на диворастящи и култивирани лечебни растения;
- Първична обработка или преработка;
- Използване на генетичен материал с цел тяхното култивиране или възстановяване на засегнати местообитания.

Събирането на лечебните растения от естествените местообитания се извършва съобразно изискванията на Закона за лечебните растения (Обн. ДВ. бр. 29 от 7.04.2000 г., посл. изм. ДВ. бр. 28 от 5.04.2011 г.) и настоящата Програма за опазване на околната среда на Община Карнобат.

Ползването на лечебните растения, представляващо стопанска дейност, се извършва въз основа на Позволително за ползване, което се издава по реда на Закона за лечебните растения. Позволително не се изисква при събирането на лечебни растения за лични нужди от поземления фонд, горите и водните обекти, които са общинска собственост.

Позволително за ползване на лечебни растения със стопанска цел от земи общинска собственост се издават, както следва:

- От Директора на ДЛ – за гори общинска собственост след заплащане на таксата в Общината;
- От Кмета на Общината след заплащане на таксата за:
 - за земи от поземления фонд и включените в строителните граници на населените места, които са общинска собственост;
 - от териториите и акваториите в строителните граници на населените места, които са общинска собственост.

Таксите за ползване на лечебните растения на територията на Общината се определят от Общинския съвет. Размерът на определените такси не може да бъде по-голям от размера на таксите за ползване на лечебни растения от земи държавен фонд. Постъпилите такси в бюджета на Общината се използват за обучение, издаване на образователни материали, конференции за лечебни растения, научни изследвания и наблюдения на лечебни растения, както и различни дейности, свързани с управлението и контрола върху тях.

В разрешителното за ползване се включва вида и начина на ползване, количеството добити части от съответното лечебно растение, района или находището, където се добива лечебното растение, начина на ползване, както и задълженията на самия ползвател.

Контролът по отношение на билкозаготвителните пунктове, тяхната отчетна документация, количествата добити билки и други се осъществява от съответната РИОСВ, в случая РИОСВ гр. Бургас.

Според изискванията на чл. 35 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), обн. ДВ. бр. 77 от 9.08.2002 г., посл. изм. ДВ. бр. 33 от 26.04.2011 г., видовете от дивата флора и фауна се опазват в естествената им среда чрез.

- Съхраняване на техните местообитания в Националната екологична мрежа;
- Поставяне на видовете под режим на защита или на регулирано ползване;
- Поддържане или възстановяване на условията в местообитанията;
- Разработване и приемане на планове за действие за видове с различна степен на застрашеност;
- Повторно въвеждане в природата на изчезнали видове и попълването на популациите на редки и застрашени видове;
- Контрол и регулиране на неместни видове, които биха застрашили съществуването на местните видове.

Изкупуването и/или първичната обработка на билки се извършва в билкозаготвителни пунктове. Съхраняването на изсушени билки се извършва в складове за билки. Първичната обработка на билките включва тяхното изсушаване, оситняване, обезпрашаване, обеззаразяване и балиране. Минималната първична обработка в билкозаготвителния пункт е изсушаване на билките.

Изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, се определят с Наредба №5 от 19 юли 2004 г. на Министъра на здравеопазването и на Министъра на околната среда и водите, обн. ДВ. бр. 85 от 28.09.2004 г. С тази наредба се регламентират условията и редът, при които се организира и осъществява дейността по изкупуване, първична обработка и съхранение на билки.

С Наредбата по чл. 27 от ЗЛР, а именно Наредба № 2 от 20 януари 2004 г., изд. от МОСВ, обн. ДВ. бр. 14 от 20.02.2004 г. се уреждат правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, включително начините, инструментите, хигиенните изисквания при събирането, с оглед природо съобразното и устойчиво ползване на ресурсите.

2.5.4.3. Приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове

В българското законодателство чрез Закона за лечебните растения (ЗЛР) се регламентира ползването на растения, които служат за лечебни и профилактични цели, за производство на лекарства, за хранителни, козметични и технически дейности. Контролът е свързан с проверки на билкозаготвителите, от една страна, и на държавните институции от друга – ДГС, ДЛС и Общини, които са пряко отговорни за ползването на естествените находища на лечебни растения.

Лечебните растения в естествените им находища се опазват от увреждане с цел осигуряване на устойчивото им ползване.

Под разпоредбите на Закона за лечебните растения попадат 743 вида, които са изброени в неговото приложение.

За защитени на територията на цялата страна са обявени 591 растителни видове, посочени в Приложение №3 на Закона за биологичното разнообразие, за които се забраняват брането, събирането, отрязването, изкореняването или други начини на унищожаване на екземплярите в техните естествени области на разпространение, притежаване, изнасяне зад граница и т.н. Забраните са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

За растенията под режим на опазване и регулирано ползване, включени в Приложение № 4 на ЗБР, ползването се регламентира чрез режими за опазване, които се въвеждат с периодични Заповеди на Министъра на околната среда и водите.

Собствениците на гори, земи и водни площи, в които има находища на лечебни растения, са длъжни да прилагат мерките за опазването им, предвидени в съответните планове, програми и проекти. Забранява се ползването на лечебни растения по начини и средства, които водят до увреждане на находищата им, намаляване на техните ресурси, затруднено възстановяване на популациите им или намаляване на тяхното биологично разнообразие

Всяка година със Заповед на Министъра на околната среда и водите до 10 февруари се определя специалния режим, който обхваща:

- Забрана за събиране на билки за определен период от естествени находища на видовете от територията на цялата страна, отделни райони или единични находища;
- Определяне на годишно допустима за събиране количество билки по райони или находища;
- Разработване и прилагане на мерки за възстановяване на популациите и техните местообитания.

За диворастящите защитени лечебни растения се забранява:

- сеченето, брането, късането, изкореняването и хербаризирането независимо от тяхното състояние и фаза на развитие;
- унищожаването и увреждането на находищата им;
- притежаването им, пренасянето, търговията и изнасянето зад граница в свежо или изсушено състояние на цели растения или на части от тях;
- събирането на семена, луковици, коренища и други части.

За неспазване изискванията на Закона за лечебните растения се съставя акта за установяване на административни нарушения – основно за ползване на лечебни растения без издадени от съответната институция позволителни за ползване и непредставяне на изисквания в началото на всяка година отчет за изкупените, обработените и реализираните и наличните количества билки за предходната календарна година.

В закона за лечебните растения, под понятието „билки за лични нужди” се подразбира количеството билки в свежо състояние събрани от едно лице в рамките на един ден, както следва:

- а) корени, коренища, луковици или грудки – до 1 кг;

- б) стръкове – до 2 кг;
- в) листа – до 1 кг;
- г) кори – до 0,5 кг;
- д) цветове – до 0,5 кг;
- е) семена – до 0,1 кг;
- ж) плодове – до 10 кг;
- з) пъпки – до 0,5 кг;
- и) талус – до 1 кг.

В настоящата Програма се цели да се постигне ефективно им използване, тяхното опазване и изчезването на отделни видове, както и цялостното опазване на техните естествени находища, с цел задоволяване потребностите на населението от лечебни растения.

За изпълнение целите на Програмата ще бъдат предприети следните мерки:

- Осъществяване на контрол за недопускане на ползване на лечебни растения по начин и средства, водещи до увреждане или унищожаване на естествените находища;
- Запознаване на жителите на Общината чрез Кметовете на Кметства със Заповедите на Министъра на околната среда и водите, относно специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през съответната година и осъществяване на контрол по нейното изпълнение;
- Издаване на Заповед от Кмета на Община Карнобат, с която се регламентира реда и начина за ползване на лечебните растения, както и необходими ограничения при ползване;
- Въвеждане на тарифи за събиране и оползотворяване на лечебните растения за стопански цели от терени общинска собственост;
- Запознаване на ползвателите на лечебни растения с техните задължения и отговорности;
- Предоставяне на собствениците и ползвателите на земеделски земи наличната информация за лечебните растения на територията на Общината, както и задълженията и препоръките за тяхното използване;
- Даване на указания, относно начинът на ползване на лечебните растения на територията на Община Карнобат, както и правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, регламентирани с Наредбата по чл. 27 от ЗЛР;
- Определяне на режима за ползване на находищата при наличие на увреждане на същите;
- Участие на обществеността по вземането на решения, във връзка опазването на лечебните растения на територията на Общината;
- Недопускане паленето на стърнища на територията на Общината и предотвратяване на горски пожари.

2.5.5. Защитени зони по НАТУРА 2000

Натура 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие.

Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

Процесът по създаване на екологичната мрежа Натура 2000 в България започва през 2002 г. с приемането на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), който въвежда нормите на двете европейски директиви.

Съгласно него в страната се обявяват защитени зони като част от Националната екологична мрежа. Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците.

На територията на Община Карнобат попадат части от четири Натура 2000 зони, обявени по Директивата за птиците и по Директивата за местообитанията:

➤ **Защитена зона „Река Мочурица” BG000196**

Тип *K*

Код на зоната *BG 0000196*

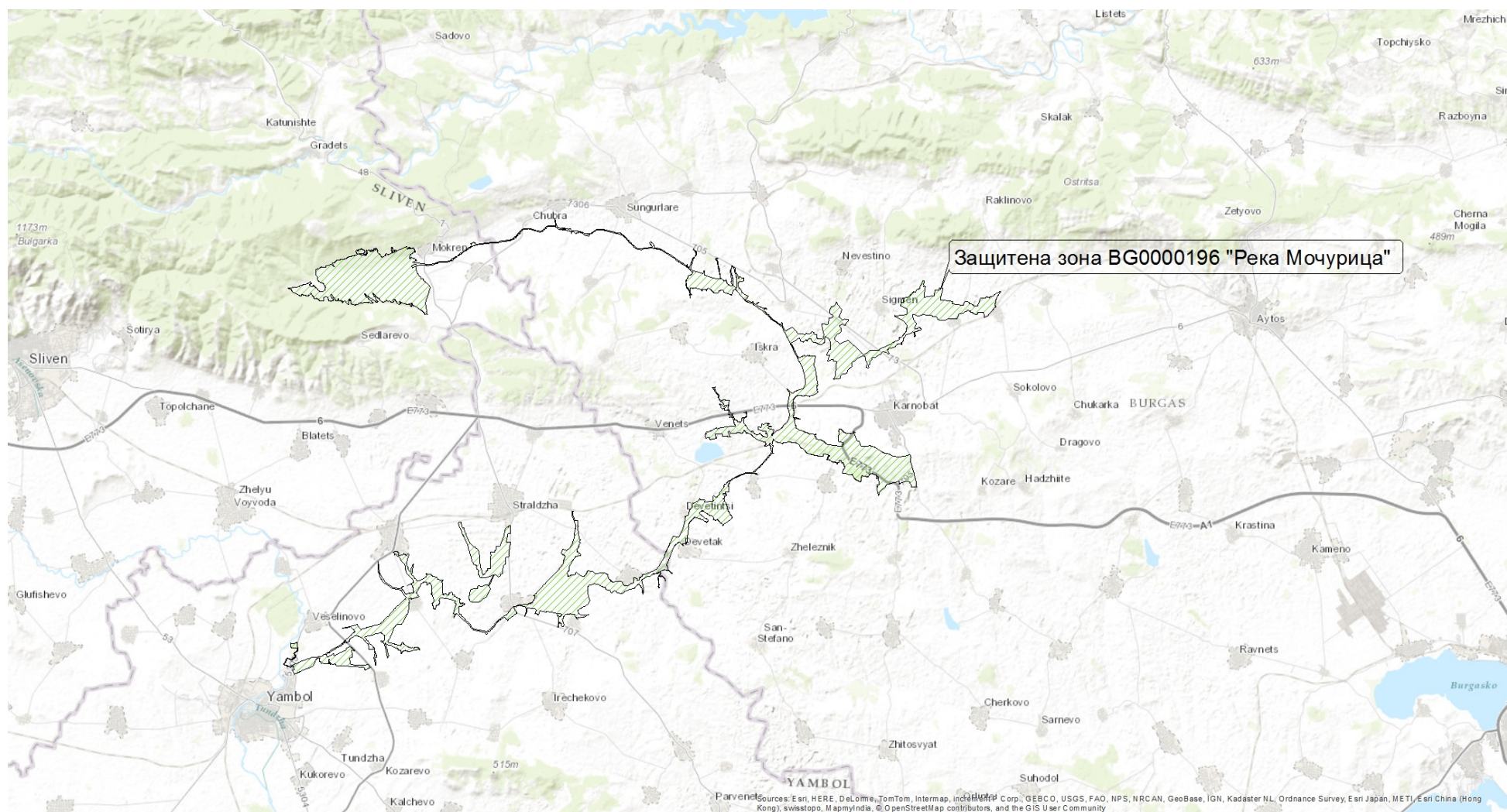
Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците.

Защитена зона „Река Мочурица” е одобрена от Националния съвет по биологично разнообразие: 21.11.2006 г. Одобрена е с Решение на Министерски съвет: № 122 от 02 март 2007 г. публикувано в ДВ, брой 21 от 09.03.2007 г. Документацията за зоната е внесена в Европейската Комисия: март 2007., одобрена с Решение от 12.12.2008 г.

С Решение № 802/2007 на МС, ДВ, бр. 14/2008 г. са направени допълнения и изменения засягащи територията на защитената зона с включване на още 17 977.2 дка и 2 нови местообитания – 1340 Континентални солени ливади и 1530 Панонски солени степи и солени блата. Новите граници на зоната с направените допълнения са публикувани в ДВ, бр. 96/2010 г. Тези граници са одобрени и приети с *Решение на Европейската комисия от 16 ноември 2012 година за приемане на шести актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски район (нотифицирано под номер C(2012) 8135).*

Местоположение на защитената зона „Река Мочурица” BG0000196

Защитена зона „Река Мочурица” BG0000196 по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна обхваща долината покрай течението на едноименната река, нейни притоци и хълмистата област на изток между с. Крумово градище и Карнобат. Площта на защитената зона е 87 028.30 дка, и тя е разположена на Е 26 0 38' 32” – географска дължина и на N 42 0 38' 24” – географска ширина.

Фигура II.2.5.5.-1: Карта на защитена зона BG0000196 „Река Мочурица“

Зоната попада в няколко административни района, посочени в следващата таблица.

Таблица II.2.5.5.1:

КОД ПО NUTS	ИМЕ НА РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ/ ОБЛАСТ	% ПОКРИТИЕ
BG34	Югоизточен	0
BG342	Сливен	23
BG34	Югоизточен	0
BG343	Ямбол	30
BG34	Югоизточен	0
BG341	Бургас	47
ОБЩО:		100

На север в границите на защитената зона са включени териториите между реките Мочурица и Мараш. При град Карнобат посоката се променя на югозапад и достига землищата на с. Веселиново и Ямбол. По дължината на речното корито има изградени диги, бреговете са обрасли с храстова растителност. На отделни места по поречието на реката има обраствания с *Phragmites communis* и *Salix alba*. Реката е подходяща за възстановяване, като важен биокоридор. В тези си граници защитената зона попада в Континенталния биогеографски район. **Уязвимост**

Изсичане на крайречна растителност, висока степен на уязвимост. Негативно влияние върху местообитанията и хидро морфологията на реката.

Изграждането на ветроенергиен парк не засяга крайречната растителност, местообитания и хидроморфологията на реката. Ветроенергийните съоръжения са отдалечени от коритото на реката.

Предмета и целите на опазване на защитена зона „Река Мочурица” BG0000196 съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР са следните:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

На територията на защитената зона „Река Мочурица” BG0000196 са представени следните класове земно покритие:

Таблица II.2.5.5.2:

Класове земно покритие	% Покритие
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	8
Храстови съобщества	10
Сухи тревни съобщества, степи	32
Подобри пасища (изкуствено създадени от тревни смеси)	27
Друга орна земя	19

Широколистни листопадни гори	2
Смесени гори	1
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Общо Покритие	100

Природните местообитания предмет на опазване в защитената зона са посочени в **таблица II.2.5.5.3**. Две от тях са приоритетни включени в Приложение № 1 към чл.6, ал.1, т.1 на Закона за биологичното разнообразие.

Таблица II.2.5.5.3: Природни местообитания предмет на опазване в защитената зона

КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр	Пред ст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
1340	*	Континентални солени ливади	6.1253	A	A	A	A
1530	*	Панонски солени степи и солени блата	8.3801	A	B	A	A
6210		Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	14.6468	B	C	B	B
6220		Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас <i>Thero-Brachypodietea</i>	4.4584	B	C	B	B
6430		Хидрофилни съобщества от високи тревни в равнините и в планинския до алпийския пояс	0.0144	D	C	B	C
6510		Низини сенокосни ливади	0.2631	B	C	C	C
8230		Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите <i>Sedo-Scleranthion</i> или <i>Sedoalbi-Veroniciondillenii</i>	0.0587	B	C	B	B
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	4.1426	B	C	C	C
92A0		Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	0.0316	D	C	C	C

Легенда: Пр. – приоритетност на хабитата съгласно Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС. % Покр. – процентно покритие на хабитата спрямо общата площ на обекта.; Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат; C - значима представителност.; Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. C) $2 \geq p > 0$ Прир.ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване - C: средно или слабо опазване. Цялост. Оц. - Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат - C: значима стойност.

Фаунистични компоненти в защитената зона

Предмет на защита в зоната са следните животински видове:

- 5 вида бозайници включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС и 3 вида, включени като други значими,
- 3 вида земноводни,
- 4 вида влечуги,
- 2 вида риби,
- 8 вида безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС.

Орнитофауната е представена от:

- 33 вида птици от Приложение I на Директива 2009/147/ЕО;

- 28 вида редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕИО;
- 12 вида включени като други значими видове.

Таблица II.2.5.5.4:

Птици, включени в Приложение I на Дир. 2009/147/ЕИО, вкл. Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
A379	<i>Emberizahortulana</i>		15-20p	P		D			
	Градинска овесарка								
A120	<i>Porzana parva</i>		P			D			
	Средна пъструшка								
A121	<i>Porzana pusilla</i>		P			D			
	Малка пъструшка								
A122	<i>Crex crex</i>		20-25p			D			
	Ливаден дърдавец								
A231	<i>Coracias garrulus</i>		3-5p			D			
	Синявица								
A166	<i>Tringa glareola</i>				V	D			
	Малък горски водобегач								
A229	<i>Alcedo atthis</i>		15-20p			D			
	Земеродно рибарче								
A119	<i>Porzana porzana</i>		P			D			
	Голяма пъструшка								
A393	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>				55i	D			
	Малък корморан								
A133	<i>Burhinus oedicnemus</i>		3-5p			D			
	Турилик								
A338	<i>Lanius collurio</i>		120 150p			D			
	Червеногърба сврачка								
A307	<i>Sylvia nisoria</i>		8-10p			D			
	Ястребогушо коприварче								
A246	<i>Lullula arborea</i>		P			D			
	Горска чучулига								
A242	<i>Melanocorypha calandra</i>		0-10p			D			
	Дебелоклюна чучулига								
A238	<i>Dendrocygna media</i>		2-4p			D			
	Среден пъстър кълвач								
A429	<i>Dendrocygna asiatica</i>		20-25p			D			
	Сирийски пъстър кълвач								
A021	<i>Botaurus stellaris</i>			P		D			
	Голям воден бик								
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		R		P	D			
	Козодой								
A030	<i>Ciconia nigra</i>				P	D			
	Черен щъркел								
A097	<i>Falco tinnunculus</i>				P	D			
	Вечерна ветрушка								
A027	<i>Egretta alba</i>			20-25i		D			
	Голяма бяла чапла								
A026	<i>Egretta garzetta</i>				8i	D			
	Малка бяла чапла								

A024	<i>Ardeolaralloides</i>				3i	D			
	Гривеста чапла								
A022	<i>Ixobrychusminutus</i>		40-50p			D			
	Малък воден бик								
A031	<i>Ciconiaciconia</i>		6-8p		120i	D			
	Бял шъркел								
A072	<i>Pernisapivorus</i>				P	D			
	Осояд								
A073	<i>Milvusmigrans</i>		2p		P	D			
	Черна каня								
A080	<i>Circaetusgallicus</i>				P	D			
	Орел змиар								
A081	<i>Circusaeruginosus</i>		1p			D			
	Гръстиков блатар								
A082	<i>Circuscyaneus</i>			10-15i		D			
	Полски блатар								
A084	<i>Circuspygargus</i>				P	D			
	Ливаден блатар								
A089	<i>Aquilapomarina</i>		1p		P	D			
	Малък креслив орел								
A023	<i>Nycticoraxnycticorax</i>				P	D			
	Нощна чапла								

Таблица II.2.5.5.5:

Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Приложение I на Дир.2009/147/ЕИО, вкл.Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
A244	<i>Galeridacristata</i>	C							
	Качулата чучулига								
A118	<i>Rallusaquaticus</i>	P							
	Крещалец								
A123	<i>Gallinulachloropus</i>		60-70p	C		D			
	Зеленоножка								
A125	<i>Fulicaatra</i>			P		D			
	Лиска								
A136	<i>Charadriusdubius</i>		2-4p			D			
	Речен дъждосвирец								
A142	<i>Vanellusvanellus</i>	C							
	Обикновена калугерица								
A145	<i>Calidrisminuta</i>				R	D			
	Малък брегобегач								
A153	<i>Gallinagogallinago</i>			P		D			
	Средна бекарина								
A096	<i>Falcotinnunculus</i>		3-4p			D			
	Черношипа ветрушка								
A165	<i>Tringaochropus</i>		6-8p			D			
	Голям горски водобегач								
A214	<i>Otusscops</i>		10-12p			D			
	Чухал								
A218	<i>Athenenoctua</i>	C							
	Домашна кукумявка								
A087	<i>Buteobuteo</i>		6p	C	P	D			
	Обикновен мишелов								

A235	<i>Picusviridis</i>	P							
	Зелен кълвач								
A146	<i>Calidristemminckii</i>				R	D			
	Сив брегобегач								
A247	<i>Alaudaarvensis</i>	C							
	Полска чучулига								
A251	<i>Hirundorustica</i>		C						
	Селска лястовица								
A459	<i>Laruscachinnans</i>			R		D			
	Жълтокрака чайка								
A230	<i>Meropsapiaster</i>		30-40p			D			
	Обикновен пчелояд								
A086	<i>Accipiternisus</i>		4p			D			
	Малък ястреб								
A017	<i>Phalacrocoraxcarbo</i>			8-10i		D			
	Голям корморан								
A162	<i>Tringatotanus</i>				P	D			
	Малък червеноног водобегач								
A004	<i>Tachybaptusruficollis</i>		2-4p	30-40i		D			
	Малък гмурец								
A005	<i>Podiceps cristatus</i>			4-6i		D			
	Голям гмурец								
A053	<i>Anas platyrhynchos</i>		6-8p	P	P	D			
	Зеленоглава патица								
A055	<i>Anas querquedula</i>				P	D			
	Лятно бърне								
A059	<i>Aythya ferina</i>				R	D			
	Кафявоглава потапница								
A028	<i>Ardeacinerea</i>			10-15i		D			
	Сива чапла								

Таблица II.2.5.5.6:

Бозайници, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1352	<i>Canis lupus</i>	0-1 i				C	A	C	B
	Европейски вълк								
1355	<i>Lutra lutra</i>	8-9i				C	A	C	A
	Видра								
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i>	V				C	B	C	C
	Добруджански (среден) хомяк								
1335	<i>Spermophilus citellus</i>	V				C	B	C	C
	Лалугер								
2635	<i>Vormelaperegrina</i>	P				C	A	C	B
	Пъстър пор								

Таблица II.2.5.5.7: Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1188	<i>Bombina orientalis</i>	C				C	A	C	A
	Червенокоремна бумка								
1193	<i>Bombina orientalis</i>	P				C	A	B	A

	Жълтокоремна бумка								
1279	<i>Elaphequatuorlineata</i>	P				C	A	C	B
	Ивичест смок								
1220	<i>Emysorbicularis</i>	C				C	A	C	A
	Обикновена блатна костенурка								
1219	<i>Testudograeca</i>	V				C	A	C	A
	Шипобедрена костенурка								
1217	<i>Testudohermanni</i>	P				C	A	C	A
	Шипоопашата костенурка								
1171	<i>Trituruskarelinii</i>	P				C	A	C	B
	Голям гребенест тритон								

Таблица II.2.5.5.8: Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1137	<i>Barbusplebejus</i>	R				C	B	C	B
	Маришка мряна								
1134	<i>Rhodeussericeusamarus</i>	C				C	A	C	B
	Европейска горчивка								

Таблица II.2.5.5.9: Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1032	<i>Unio crassus</i>	R				C	A	C	A
	Бисерна мида								
4053	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	P				C	A	C	A
	Обикновен паракалоптенус								
4045	<i>Coenagrion ornatum</i>	R				C	B	C	C
	Ценагрион								
1060	<i>Lycaenadispar</i>	R				C	A	B	B
	Лицена								
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	R				C	B	C	B
	Обикновен сечко								
1083	<i>Lucanus cervus</i>	R				C	B	C	B
	Бръмбар рогач								
1089	<i>Morimus funereus</i>	R				C	B	C	B
	Буков сечко								
1087	<i>Rosalia alpina</i>	R				C	B	C	B
	Алпийска розалия								

Таблица II.2.5.5.10: Други значими растителни и животински видове предмет на опазване в защитената зона

Такс. група	ИМЕ (на български)	Местна Популация	Мотивация
	ИМЕ (на латински)		
R	Късокрак гушер <i>Ablepharus kitaibelii</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
B	Голям ястреб <i>Accipiter gentilis</i>	P	D – видът е включен по други причини
B	Ушата сова <i>Asio otus</i>	C	D – видът е включен по други причини
A	Зелена крастава жаба <i>Bufo viridis</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното

			разнообразие)
R	Смок-стрелец (Синурник) <i>Colubercaspus</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Медянка <i>Coronellaaustrica</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Голяма /белокоремна/ белозъбка <i>Crociduraleucodon</i>	C	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Малка белозъбка <i>Crocidurasuaveolens</i>	C	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
B	Обикновена кукувица <i>Cuculuscanorus</i>	C	D – видът е включен по други причини
B	Голям пъстър кълвач <i>Dendrocoposmajor</i>	P	D – видът е включен по други причини
B	Малък пъстър кълвач <i>Dendrocoposminor</i>	P	D – видът е включен по други причини
R	Смок мишка <i>Elaphelongissima</i>	P	A - видът е включен в Национална Червена книга на България
F	Щука <i>Esoxluclus</i>	R	D – видът е включен по други причини
A	Дървесница <i>Hylaarborea</i>	C	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Ивичест гушер <i>Lacertatrilineata</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Зелен гушер <i>Lacertaviridis</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
F	Речен кефал <i>Leuciscuscephalus</i>	C	D – видът е включен по други причини
M	Оризична мишка <i>Micromysminutus</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
B	Жълта стърчиопашка <i>Motacillaflava</i>	P	D – видът е включен по други причини
M	Лешников сънливец <i>Muscardinusavellanarius</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Лешников сънливец <i>Muscardinusavellanarius</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Невестулка <i>Mustelanivalis</i>	C	D – видът е включен по други причини
R	Сива водна змия <i>Natrixtessellata</i>	P	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Малка водна земеровка <i>Neomysanomalus</i>	C	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
B	Авлига <i>Oriolusoriolus</i>	P	D – видът е включен по други причини
A	Сирийска чесновница <i>Pelobatesyriacus</i>	C	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Степен гушер <i>Podarcismuralis</i>	C	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Кримски гушер	C	C– видът е вклюеждународни конвенции (вкл.

	<i>Podarcistaurica</i>		Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
A	Горска дългокрака жаба <i>Ranadalmatina</i>	R	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
B	Торбогнезден синигер <i>Remizpendulinus</i>	P	D – видът е включен по други причини
B	Ръждивогушо ливадарче <i>Saxicolarubetra</i>	P	D – видът е включен по други причини
B	Горска улулица <i>Strixaluco</i>	R	D – видът е включен по други причини
M	Етруска земеровка <i>Suncusetruscus</i>	P	D – видът е включен по други причини
B	Забулена сова <i>Tytoalba</i>	P	D – видът е включен по други причини
B	Папуняк <i>Urupaerops</i>	C	D – видът е включен по други причини
R	Пепелянка <i>Viperaammodytes</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)

Легенда: Такс.група - таксономичната група на съответния вид е отбелязана съгласно следната номенклатура: B - птици; M - бозайници; A - земноводни; R - влечуги; F - риби; I - безгръбначни; P - растения.

➤ **Защитена зона „Екокоридор Камчия - Емине” с код BG0000393**

Защитена зона „Екокоридор Камчия - Емине” с код BG0000393 е Тип К -Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците 33 „Камчийска планина” с код BG0002044.

Таблица II.2.5.5.11:

ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗОНИ ОТ НАТУРА 2000		
КОД НА ЗОНАТА	ИМЕ НА ЗОНАТА	ТИП НА ЗОНАТА
BG0002029	Котленска планина	J
BG0000133	Камчийска и Еменска планина	G
BG0000149	Ришки проход	E
BG0000501	Голяма Камчия	K
BG0000178	Тича	E
BG0000137	Река Долна Луда Камчия	K
BG0002044	Камчийска планина	J
BG0002038	Провадийско-Роякско плато	J

Местоположение

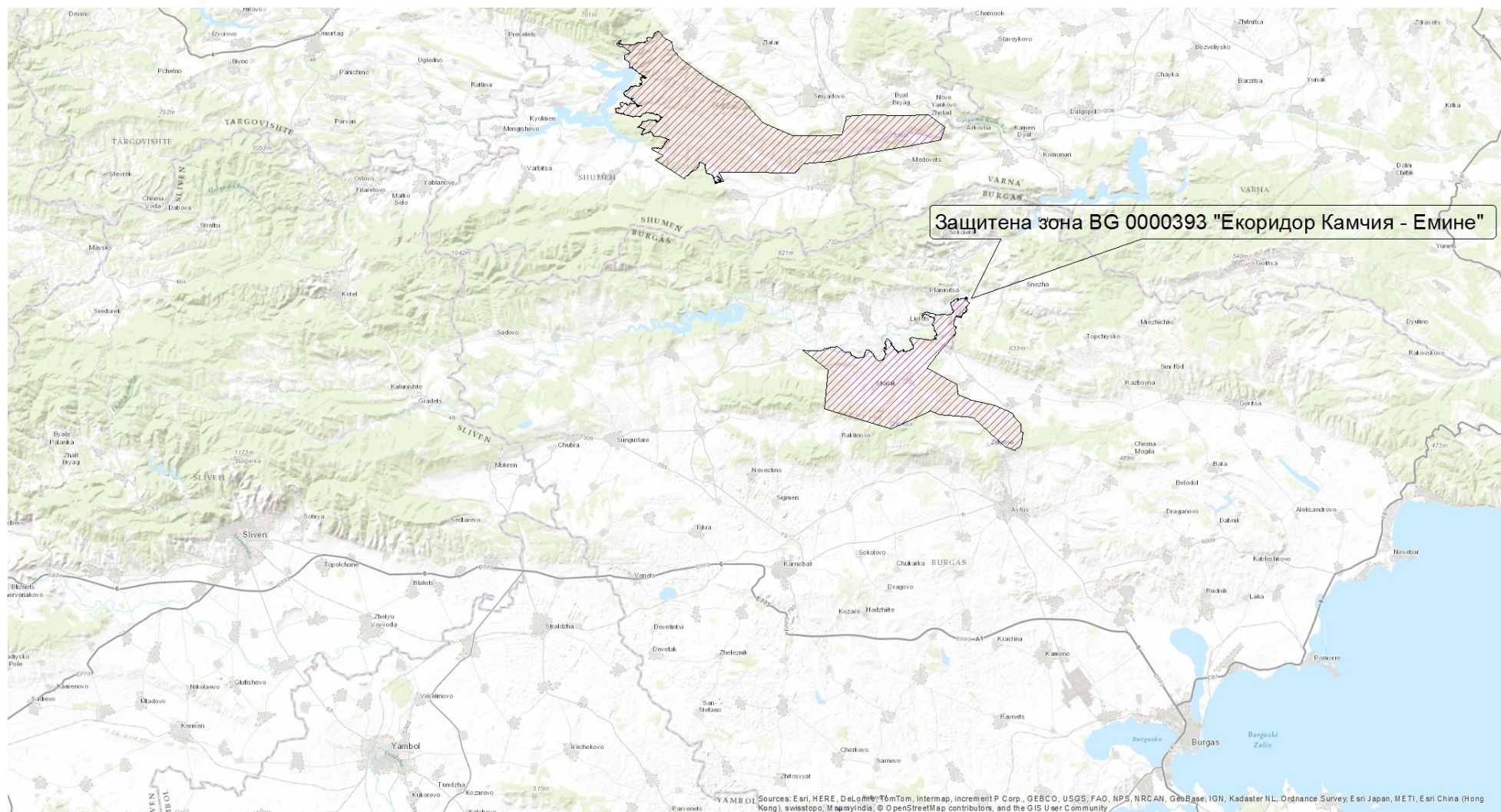
Защитената зона е разположена на 27° 57' 28``Е географска дължина и 42° 57' 11`` N географска ширина при максимална надморска височина 626 m и средна 350 m на площ от 280,547.92 дка. Зоната попада в няколко административни района, посочени в следващата таблица.

Таблица II.2.5.5.12:

АДМИНИСТРАТИВЕН РАЙОН		
КОД ПО NUTS	ИМЕ НА РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ/ ОБЛАСТ	% ПОКРИТИЕ
BG33	Североизточен	-
BG331	Варна	2
BG34	Югоизточен	-

BG341	Бургас	39
BG33	Североизточен	-
BG333	Шумен	59
ОБЩО:		100

Територията на защитената зона обхваща два биогеографски района - континентален и черноморски.

Фигура II.2.5.5.-2: Карта на защитена зона BG0000393 „Екокоридор Камчия - Емине“

На територията на защитената зона „Екокоридор Камчия-Емине” BG0000393 са представени следните класове земно покритие:

Таблица II.2.5.5.13:

Класове земно покритие	% Покритие
Смесени гори	7
Храстови съобщества	8
Сухи тревни съобщества, степи	3
Друга орна земя	12
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	2
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Широколистни листопадни гори	65
Иглолистни гори	2
Общо Покритие	100

Дървесната растителност в границите на защитената зона съставлява сумарно 74 % от покритието на мястото. Основните местообитания са горските представени от източен бук, зимен и източен дъб, в по малка степен благун, цер, космат дъб и др. В подлеса участват мъждрян (*Fraxinus ornus* L.), глог (*Crataegus monogyna* Jacq.), шипка (*Rosa canina* L.), драка (*Paliurus spinachristi* Mill) и др.

Панонските гори от източен и зимен дъб са най-добре представените местообитания, добре запазена структура и функция, като съставят 13.1 % от горското покритие в мястото. В някои негови участъци тези гори са упражнявани нерегламентирани действия, довели до тяхното разпокъсване, деградация и дори до подмяна с вторични гори с преобладаване на източен габър.

Тревните съобщества са ксеротермни производни с доминиране на белизма (*Dichanthium ischaemum* (L.) Roberty), луковична ливадина (*Poa bulbosa* L.), садина (*Chrysopogon gryllus*), полска детелина (*Trifolium campestre* Schr.), обикновена млечка (*Euphorbia cyparissias* L.) и др. Горите от сребърна липа и полуестествените сухи тревни.

Предмета и целите на опазване на защитена зона „Екокоридор Камчия - Емине” с код BG0000393 съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР са следните:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Природните местообитания предмет на опазване в защитената зона са посочени в **таблица II.2.5.5.14**. Две от тях са приоритетни включени в Приложение № 1 към чл.6, ал.1, т.1 на Закона за биологичното разнообразие.

Таблица II.2.5.5.14:

Код	Пр.	Име	% Покритие	Представителност	Относителна площ	Природен статус	Цялостна оценка
		Полуестествени сухи тревни и храстови					

6210		съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орхидаи)	0.9046	D	C	C	C
6240	*	Субпанонски степни тревни съобщества	0.0951	D	C	C	C
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	0.0784	B	C	C	C
9150		Термофилни букови гори (<i>Cephalantho-Fagion</i>)	13.4422	B	C	B	B
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	0.0452	D	C		
91AA	*	Източни гори от космат дъб	0.0235	C	C	C	C
91E0	*	Алувиални горис <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae</i>),	0.1911	B	C	B	B
91GO	*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	1.111	B	C	B	B
91MO		Балкано-панонски церово-горунови гори	28.6848	B	C	B	B
91SO	*	Западно понтийски букови гори	0.3101	B	C	B	B
91ZO		Мизийски гори от сребролистна липа	0.0377	B	C	B	B

Качество и значимост на защитената зона

Защитената зона е важен свързващ коридор. Територията на зоната включва значителни по площ горски екосистеми. Горската монокултура е с приемливо покритие от 10,6 %. С изключение на значителната покривка от храсталачни съобщества, останалият горски фонд е представен от ксерофилни и мезофилни широколистни дървета с доста различни доминанти. В границите на защитената зона са представени пет хабитата от консервационна значимост, които покриват около 22.6% от територията. Горите от източен бук покриват 7.6% и се характеризират с добра представителност и консервационния статус.

Балкано-панонските гори от източен дъб и зимен дъб са най-добре представените хабитати с 13.1%. Те са с относително добра представителност, добра средна запазена структура и функции, и перспективите за тях са относително добри или приемливи, при условие че сегашният им начин на ползване не бъде променен. В някои части на сайта (напр. близо до язовир Тича и в горско стопанство Несебър) силният натиск върху тези гори в миналото и сега е довело до тяхното разпокъсване, понякога с лесно забележими процеси на деградация, а дори на някои места горите са напълно подменени от вторични гори с доминиране на източен габър. Възстановяването им в тези места е възможно чрез горскостопански дейности в подкрепа на биоценотичната еволюция. В тях се наблюдава мозаично разпространение на хабитати, чиято консервация е приоритет, и тези хабитати са примесени с други гори, което ги прави важен фактор за съществуването и опазването на богатото биоразнообразие.

Панонийските гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus* обхващат приблизително 1.5% значително разпространени в държавни лесничейства Смядово и Старо Оряхово. Горите от източен бял дъб покриват 0.4% от територията; повечето от тях са в ДЛ Несебър. Горите от сребърна липа и полуестествените сухи тревни площи (6210) обхващат незначителни райони. Повечето тревни площи, обаче, са подложени на земеделски дейности.

Уязвимост на защитената зона

Най-значителната заплаха за целостта на защитената зона е туристическата активност в източните части. Най-характерни са бързата урбанизация и развитие на

инфраструктурата. Изразеният натиск по границите на защитената зона показва отрицателното въздействие върху хабитатите и върху видовото разнообразие в района.

Фаунистични компоненти в защитената зона

В Стандартният формуляр на защитената зона са посочени и животински видове, включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕИО и в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС.

Таблица II.2.5.5.15: Бозайници включени в Приложение II на Директива 92/43 ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1355	<i>Lutra lutra</i> Видра	4-5i				C	A	C	A
1352	<i>Canis lupus</i> Европейски вълк	1-2				C	A	C	A
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i> Добруджански (среден) хомяк	P				C	B	B	C
1323	<i>Myotis bechsteini</i> Дългоух ношник	R				C	B	C	C
1321	<i>Myotis emarginatus</i> Трицветен ношник	P				D			
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> Голям подковонос	C				C	B	C	C
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i> Малък подковонос	C				D			
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	P				C	A	C	B

Таблица II.2.5.5.16: Риби включени в Приложение II на Директива 92/43 ЕЕС

РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1138	<i>Barbus meridionalis</i> Черна (балканска) мряна	C				C	B	B	B
1137	<i>Barbus plebejus</i> Маришка мряна	C				C	A	C	A
1149	<i>Cobitis taenia</i> Обикновен щипок	C				C	A	C	A
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i> Европейска горчивка	C				C	A	C	B

Таблица II.2.5.5.17: Земноводни и влечуги включени в Приложение II на Директива 92/43 ЕЕС

ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i> Червенокоремна бумка	P				C	A	B	B
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	P				C	A	B	A

1279	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	P				C	A	C	A
	Ивичест смок								
1220	<i>Emys orbicularis</i>	C				C	A	C	B
	Обикновена блатна костенурка								
1219	<i>Testudo graeca</i>	V				C	A	C	A
	Шипобедрена костенурка								
1217	<i>Testudo hermanni</i>	V				C	A	C	A
	Шипоопашата костенурка								
1171	<i>Triturus karelinii</i>	P				C	A	C	B
	Голям гребенест тритон								

Таблица II.2.5.5.18: Безгръбначни включени в Приложение II на Директива 92/43 ЕЕС

БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1032	<i>Unio crassus</i>	R				C	B	C	B
	Бисерна мида								
4053	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	C				B	A	C	A
	Обикновен паракалоптенус								
1016	<i>Vertigomoulinsiana</i>	R				B	A	B	A
	Вертиго								
1014	<i>Vertigo angustior</i>	R				B	A	B	A
	Вертиго								
4045	<i>Coenagrion ornatum</i>	R				C	A	B	B
	Ценагрион								
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	R				C	A	C	A
	Обикновен сечко								
1083	<i>Lucanus cervus</i>	R				C	A	C	A
	Бръмбар рогач								
1089	<i>Morimus funereus</i>	R				C	A	C	A
	Буков сечко								
1087	<i>Rosalia alpina</i>	R				C	A	C	A
	Алпийска розалия								

Таблица II.2.5.5.19: Растения включени в Приложение II на Директива 92/43 ЕЕС

РАСТЕНИЯ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	ИМЕ (на български)	Популация	Оценка				
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.	
2327	<i>Himantoglossum caprinum</i>	P	C	B	C	C	
	Обикновена пърчовка						

Таблица II.2.5.5.20: Други значими растителни и животински видове предмет на опазване в защитената зона

Такс.група	ИМЕ (на български)	Местна Популация	Мотивация
	ИМЕ (на латински)		
R	Късокрак гушер	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
	<i>Ablepharuskitabelii</i>		
A	Зелена крастава жаба	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
	<i>Bufoviridis</i>		

P	Жълта урока <i>Vupleurumflavum</i>	C	A - видът е включен в Национална Червена книга на България
P	Див рожков <i>Cercissiliquastrum</i>	R	A - видът е включен в Национална Червена книга на България
R	Смок-стрелец (Синурник) <i>Colubercaspus</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Медянка <i>Coronellaaustrica</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
P	Пролетно ботурче <i>Cyclamencoum</i>	R	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Смок мишкар <i>Elaphelongissima</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Полунощен прилеп <i>Eptesicusserotinus</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Полунощен прилеп <i>Eptesicusserotinus</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
F	Обиновена кротошка <i>Gobiogobio</i>	R	D – видът е включен по други причини
A	Дървесница <i>Hylaarborea</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Ивичест гушер <i>Lacertatrilineata</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Зелен гушер <i>Lacertaviridis</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Сива водна змия <i>Natrixtessellata</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Малък вечерник <i>Nyctalusleisleri</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Ръждив /обикновен/ вечерник <i>Nyctalusnoctula</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
P	Пурпурен салеп <i>Orchispurpurea</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
P	Тризъбест салеп <i>Orchistridentata</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
M	Кафяво прилепче <i>Pipistrelluspipistrellus</i>	C	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Степен гушер <i>Podarcismuralis</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
R	Кримски гушер <i>Podarcistaurica</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
A	Горска дългокрака жаба <i>Ranadalmatina</i>	P	C – видът е включен в международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)

R	Пепелянка	P	С – видът е вклюеждународни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие)
	<i>Viperaammodytes</i>		

➤ **Защитена зона „Стралджа” BG0000205**

Тип **К**

Код на зоната **BG 0000205**

Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците.

Защитена зона „Стралджа” е одобрена от Националния съвет по биологично разнообразие: 21.11.2006 г.

Одобрена с Решение на Министерски съвет: № 122 от 02 март 2007 г. публикувано в ДВ брой 21 от 09.03.2007 г. Документацията за зоната е внесена в Европейската Комисия: март 2007., одобрена с Решение от 12.12.2008 г.

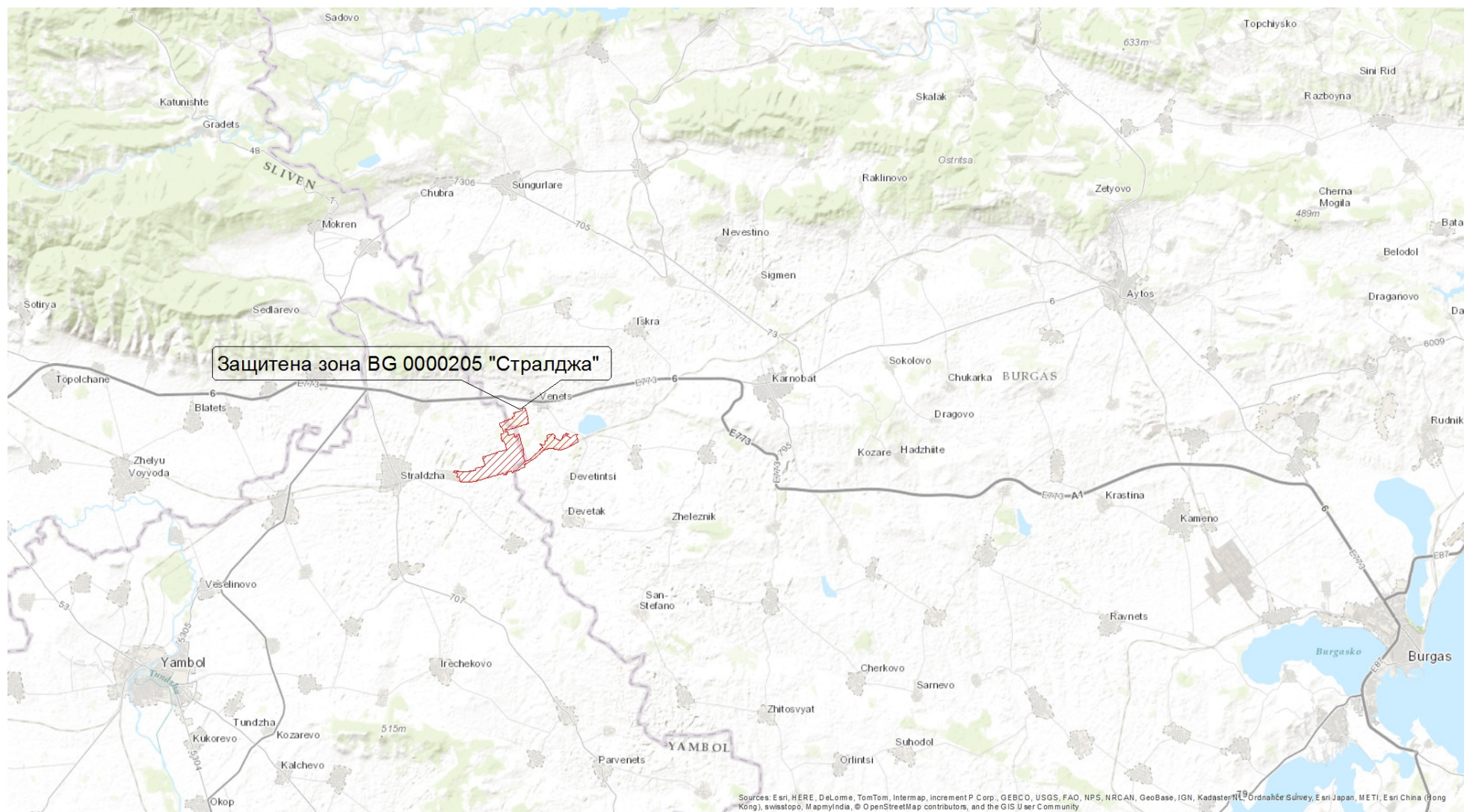
Местоположение на защитената зона „Стралджа” BG0000205

Зоната попада в няколко административни района, посочени в следващата таблица.

Таблица II.2.5.5.21:

КОД ПО NUTS	ИМЕ НА РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ/ ОБЛАСТ	% ПОКРИТИЕ
BG34	Югоизточен	
BG341	Бургас	36
BG34	Югоизточен	
BG343	Ямбол	64
ОБЩО:		100

Площта на зоната е 8 820.20 дка, и тя е разположена на Е 26° 36' 50” – географска дължина и на N 42° 36' 42” – географска ширина.

Фигура II.2.5.5.-3: Карта на защитена зона BG0000205 „Стралджа“

Уязвимост

Пресушаване и селскостопански дейности, лов и строителство на сгради.

Предмета и целите на опазване на защитена зона „Стралджа” BG0000205 съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР са следните:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

На територията на защитената зона „Стралджа” BG0000205 са представени следните класове земно покритие:

Таблица II.2.5.5.22:

Класове земно покритие	% Покритие
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Друга орна земя	14
Сухи тревни съобщества, степи	69
Тресавища, блата, растителност по крайбрежието на водоемите, мочурища	16
Общо Покритие	100

Природните местообитания предмет на опазване в защитената зона са посочени в *таблица II.2.5.5.23.*

Таблица II.2.5.5.23: Природни местообитания предмет на опазване в защитената зона

КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр	Пред ст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
1530	*	Панонски солени степи и солени блата	17	А	А	В	В

Фаунистични компоненти в защитената зона

Предмет на защита в зоната са следните животински видове:

- 3 вида бозайници включени в Приложение II на Директива 92/43ЕЕС и 3 вида, включени като други значими,
- 6 вида земноводни и влечуги,
- 2 вида риби,
- 2 вида безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43ЕЕС.

Орнитофауната е представена от:

- 30 вида птици от Приложение I на Директива 2009/147/ЕИО;
- 28 вида редовно срещащи се мигриращи птици, които не са включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕИО;
- 28 вида включени като други значими видове.

Таблица II.2.5.5.24:

Птици, включени в Приложение I на Дир. 2009/147/ЕИО, вкл. Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
A098	<i>Falco columbarius</i>	p							
	Малък сокол								
A103	<i>Falco peregrinus</i>			1-2i		D			
	Сокол скитник								
A122	<i>Crex crex</i>		20-25p			D			
	Ливаден дърдавец								
A127	<i>Grus grus</i>				V	D			
	Сив жерав								
A133	<i>Burhinus oedicnemus</i>		P			D			
	Турилик								
A151	<i>Philomachus pugnax</i>				P	D			
	Бойник								
A166	<i>Tringa glareola</i>				P	D			
	Малък горски водобегач								
A229	<i>Alcedo atthis</i>	6-10p				D			
	Земеродно рибарче								
A231	<i>Coracias garrulus</i>		P			D			
	Синявица								
A246	<i>Lullula arborea</i>		P			D			
	Горска чучулига								
A338	<i>Lanius collurio</i>		30p			D			
	Червеногърба сврачка								
A429	<i>Dendrocoros syriacus</i>		P			D			
	Сирийски пъстър кълвач								
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>				R	D			
	Нощна чапла								
A097	<i>Falco vespertinus</i>				P	D			
	Вечерна ветрушка								
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>				P	D			
	Козодой								
A027	<i>Egretta alba</i>			6-10i	P	D			
	Г оляма бяла чапла								
A021	<i>Botaurus stellaris</i>				R	D			
	Г олям воден бик								
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		³ p		P	D			
	Малък воден бик								
A026	<i>Egretta garzetta</i>				R	D			
	Малка бяла чапла								
A024	<i>Ardeola ralloides</i>				R	D			
	Г ривеста чапла								
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>				V	D			
	Малък орел								
A030	<i>Ciconia nigra</i>				90i	D			
	Черен щъркел								
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		5p		600i	D			
	Бял щъркел								
A072	<i>Pernis apivorus</i>				P	D			
	Осояд								

A073	<i>Milvus migrans</i>				P	D			
	Черна каня								
A080	<i>Circus gallicus</i>				P	D			
	Орел змияр								
A081	<i>Circus aeruginosus</i>		1p		P	D			
	Тръстиков блатар								
A083	<i>Circus macrourus</i>				V	D			
	Степен блатар								
A084	<i>Circus pygargus</i>				P	D			
	Ливаден блатар								
A089	<i>Aquila pomarina</i>				P	D			
	Малък креслив орел								

Таблица II.2.5.5.25:

Редовно срещащи се мигриращи птици, които не са включени в Приложение I на Дир.2009/147/ЕИО, вкл.Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
A087	<i>Buteo buteo</i>			8-10i	C	D			
	Обикновен мишелов								
A142	<i>Vanellus vanellus</i>	C							
	Обикновена калугерица								
A147	<i>Calidris ferruginea</i>				R	D			
	Кривоклюн брегобегач								
A146	<i>Calidris temminckii</i>				p	D			
	Сив брегобегач								
A145	<i>Calidris minuta</i>				p	D			
	Малък брегобегач								
A149	<i>Calidris alpina</i>				R	D			
	Тъмногруд брегобегач								
A123	<i>Gallinula chloropus</i>	20p				D			
	Зеленоножка								
A118	<i>Rallus aquaticus</i>	P							
	Крещалец								
A153	<i>Gallinago gallinago</i>			P		D			
	Средна бекасица								
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	1p				D			
	Черношипа ветрушка								
A041	<i>Anser albifrons</i>				V	D			
	Г оляма белочела гъска								
A086	<i>Accipiter nisus</i>	1p				D			
	Малък ястреб								
A055	<i>Anas querquedula</i>				C	D			
	Лятно бърне								
A099	<i>Falco subbuteo</i>				p	D			
	Орко								
A028	<i>Ardea cinerea</i>			P		D			
	Сива чапла								
A165	<i>Tringa ochropus</i>			6-10i		D			
	Г олям горски водобегач								
A230	<i>Merops apiaster</i>	P			C	D			
	Обикновен пчелояд								
A249	<i>Riparia riparia</i>				C	D			
	Брегова лястовица								

A459	<i>Larus cachinnans</i>				V	D			
	Жълтокрака чайка								
A162	<i>Tringa totanus</i>				C	D			
	Малък червеноног водобегач								
A161	<i>Tringa erythropus</i>				R	D			
	Голям червеноног водобегач								
A050	<i>Anas penelope</i>				P	D			
	Фиш								
A004	<i>Tachybaptus ruficollis</i>				V	D			
	Малък гмурец								
A156	<i>Limosa limosa</i>				R	D			
	Черноопашат крайбрежан бекас								
A048	<i>Tadorna tadorna</i>				R	D			
	Бял ангъч								
A051	<i>Anas strepera</i>				R	D			
	Сива патица								
A052	<i>Anas crecca</i>				P	D			
	Зимно бърне								
A053	<i>Anas platyrhynchos</i>		P	P	C	D			
	Зеленоглава патица								

Таблица II.2.5.5.26:

Бозайници, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1355	<i>Lutra lutra</i>	1-2i				C	A	C	B
	Видра								
1335	<i>Spermophilus citellus</i>	V				C	B	C	C
	Лалугер								
2635	<i>Vormela peregusna</i>	P				C	B	C	B
	Пъстър пор								

Таблица II.2.5.5.27: Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i>	P				D			
	Червенокоремна бумка								
1279	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	P				C	A	C	B
	Ивичест смук								
1220	<i>Emys orbicularis</i>	P				C	A	C	B
	Обикновена блатна костенурка								
1219	<i>Testudo graeca</i>	P				D			
	Шипобедрена костенурка								
1217	<i>Testudo hermanni</i>	P				D			
	Шипоопашата костенурка								
1171	<i>Triturus karelinii</i>	P				C	A	C	B
	Голям гребенест тритон								

Таблица II.2.5.5.28: Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.

1137	<i>Barbus plebejus</i>	R				C	B	C	B
	Маришка мряна								
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	p				D			
	Европейска горчивка								

Таблица II.2.5.5.29: Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1032	<i>Unio crassus</i>	R				C	B	C	B
	Бисерна мида								
4045	<i>Coenagrion ornatum</i>	R				C	B	C	B
	Ценагрион								

Таблица II.2.5.5.30: Други значими растителни и животински видове предмет на опазване в защитената зона

Такс.група	ИМЕ (на български)	Местна Популация	Мотивация
	ИМЕ (на латински)		
B	Тръстиково шаварче <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	p	D
B	Голям ястреб <i>Accipiter gentilis</i>	p	D
A	Зелена крастава жаба <i>Bufo viridis</i>	C	C
B	Северен мишелов <i>Buteo lagopus</i>	R	D
B	Свилено шаварче <i>Cettia cetti</i>	p	D
P	Ямболски мразовец <i>Colchicum diampolis</i>	R	B
R	Смок-стрелец (Синурник) <i>Coluber caspius</i>	p	C
M	Голяма /белокоремна/ белозъбка <i>Crocidura leucodon</i>	C	C
M	Малка белозъбка <i>Crocidura suaveolens</i>	C	C
B	Обикновена кукувица <i>Cuculus canorus</i>	p	D
A	Дървесница <i>Hyla arborea</i>	C	C
R	Ивичест гуцер <i>Lacerta trilineata</i>	p	C
R	Зелен гуцер <i>Lacerta viridis</i>	p	C
B	Сива сврачка <i>Lanius excubitor</i>	p	D
M	Язовец <i>Meles meles</i>	p	D
P	<i>Merendera sobolifera</i>	R	A
M	Оризична мишка <i>Micromys minutus</i>	p	C

М	Лешиников сънливец	Р	С
	Muscardinus avellanarius		
М	Лешиников сънливец	Р	С
	Muscardinus avellanarius		
R	Сива водна змия	Р	С
	Natrix tessellata		
М	Малка водна земеровка	Р	С
	Neomys anomalus		
Р	Редкоцветен салея	R	С
	Orchis laxiflora		
А	Сирийска чесновница	С	С
	Pelobates syriacus		
R	Кримски гуцер	С	С
	Podarcis taurica		
А	Горска дългокрака жаба	R	С
	Rana dalmatina		
B	Ръждивогушо ливадарче	Р	D
	Saxicola rubetra		
М	Етруска земеровка	Р	А
	Suncus etruscus		
R	Пепелянка	Р	С
	Vipera ammodytes		

Защитените зони по Директивата за обитанията нямат заповеди с вписани в тях забрани, а само такива са предложени във внесената по чл. 8 ал. 1 от ЗБР документация.

На настоящия етап са предвидени само следните забрани и дейности:

- Забрана за водене на всички видове сечи в тип местообитания 9180Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове и 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- Забрана за промяна предназначението на земята, освен в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда в тип местообитания 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*), 9180Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове, 92A0Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba* и 91M0Балкано-панонски церово-горунови гори;
- Забрана за водене на действия свързани с промяна на хидрологичния режим тип местообитание 92A0;
- Забрана за провеждане на санитарни сечи с интензивност под 5 % . При естествените гори е допустимо и нормално естествения отпад (мъртвата дървесина) да бъде до 5% от запаса. Ако мъртва дървесина в насаждението е до 5% от запаса не трябва да се предвижда и извежда санитарна сеч. А в случаите когато се провежда санитарна сеч - на 1 ha. трябва да се оставят по минимум 15 m³ мъртва и суха маса в тип местообитание 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*);
- Забрана за внасяне на не-местни произходи и видове при воденето на краткосрочно- постепенни сечи със съчетаване на естественото с изкуствено

възобновяване в тип местообитание 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*);

- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи при издънкови насаждения с изключение на постепенни сечи с възобновителен период не по-малък от 10 години. Разрешените сечи се допускат при предварително естествено възобновяване или със съчетаване на естественото с изкуствено възобновяване в тип местообитание 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*);
- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи при високоствъблени насаждения, с изключение на изборните и дългосрочно постепенните в тип местообитание 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*).
- Забрана за добив на листников фураж в тип местообитание 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*)
- Забрана за ограждане, включително за бази за интензивно развъждане на дивеча в тип местообитание 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*).
- Забрана за паша в тип местообитание 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*);
- задължително провеждане на отгледни сечи в тип местообитания 9150Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*) и 91М0Балкано-панонски церово-горунови гори;
- Запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н. в тип местообитание 9150;
- Увеличаване на турнуса на сеч с 20 години в тип местообитание 9150.Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*).

➤ **Защитена зона „Комплекс Стралджа” с код BG0002028**

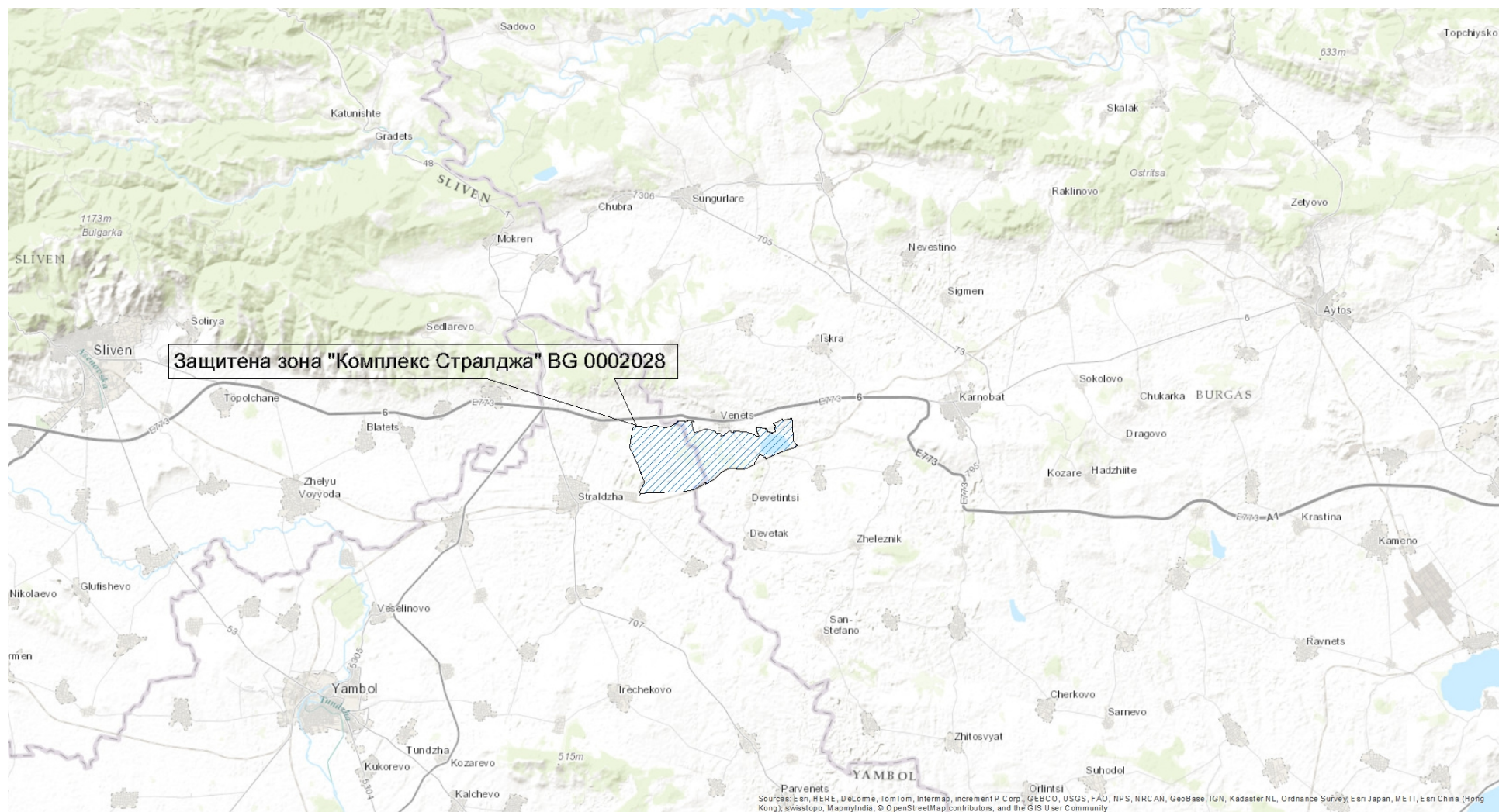
Защитена зона „Комплекс Стралджа” с код BG0002028 е Тип J - Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията. Обявена е със Заповед № РД-550 от 05.09.2008 г. на Министъра на околната среда и водите, ДВ, бр. 8/2008 г.

Таблица II.2.5.5.31:

ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗОНИ ОТ НАТУРА 2000		
КОД НА ЗОНАТА	ИМЕ НА ЗОНАТА	ТИП НА ЗОНАТА
BG0000196	Река Мочурица	К
BG0000205	Стралджа	К

Местоположение

Защитената зона е разположена на 26° 37' 11``Е географска дължина и 42° 37' 20`` N географска ширина при максимална надморска височина 226 m и средна 146 m на площ от 28,729.82 дка.

Фигура II.2.5.5.-4: Карта на защитена зона BG0002028 „Комплекс Стралджа“

Зоната попада в няколко административни района, посочени в следващата таблица.

Таблица II.2.5.5.32:

АДМИНИСТРАТИВЕН РАЙОН		
КОД ПО NUTS	ИМЕ НА РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ/ ОБЛАСТ	% ПОКРИТИЕ
BG343		50
BG341		50
ОБЩО:		100

Територията на защитената зона обхваща континентален биогеографски района.

На територията на защитена зона „Комплекс Стралджа” BG0002028 са представени следните класове земно покритие:

Таблица II.2.5.5.33:

Класове земно покритие	% Покритие
Влажни ливади, мезофилни ливади	10
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	11
Друга орна земя	0
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	3
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	56
Сухи тревни съобщества, степи	18
Тресавища, блатата, растителност по крайбрежието на водоемите, мочурища	1
Храстови съобщества	1
Общо Покритие	100

Комплексът Стралджа включва язовир “Церковски” с площ около 180 ха и намиращите се в съседство влажни ливади и заблатени места, остатъци от източната част на бившето Стралджанско блато (най-голямото някога блато във вътрешността на България). Намира се на 1-2 км южно от шосето Бургас - София в участъка южно от село Венец. Самият язовир представлява открита водна площ, в източната си част обрасла частично с водолюбива растителност с преобладаване на папур /*Typha spp.*/. Заобиколен е от ниско възвишение на север (234,6 м.надм.в.) и от равнинни обработваеми площи от юг (около 150 м.надм.в.). Западно от язовира се простират по-ниско разположени терени, заети от влажни ливади, мочурливи места със система от отводнителни канали, а при дъждовна пролет - и малки блатни водоеми с временен характер. Влажните ливади са обрасли с мезофилна тревна растителност с преобладаване на острица /*Carex spp.*/, ливадна ливадина /*Poa pratensis*/, броеничеста ливадина /*Poa sylvicola*/, пасищен райграс /*Lolium perenne*/ и др. (Бондев, 1991). Ивици предимно от топола /*Populus spp.*/, бяла акация /*Robinia pseudoacacia*/ и някои други културни видове оформят единствените участъци с дървесна растителност в района.

Предмета и целите на опазване на защитена зона „Комплекс Стралджа” с код BG0002028 съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 на ЗБР са следните:

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитанията на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Качество и значимост на защитената зона

Стралджанското блато е било най-голямото вътрешно блато в България до средата на двадесетте години на XX в., когато е започнало неговото постепенно пресушаване. Тогава там са гнездили в голяма численост розовият и къдроглавият пеликани, а също и сивият жерав. До четирдесетте години на миналия век блатото е било

напълно пресушено, но въпреки работещата отводнителна система и до днес през дъждовни години голяма част от територията се наводнява и обраства с тръстики. Днес в комплекс Стралджа са установени 143 вида, от които 50 са включени в Червената книга на България (1985). От срещаните се видове 70 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 6 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 20 вида, в SPEC3 - 44 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 55 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 50 са вписани също в приложение I на Директива 2009/147/ЕО. Язовир Церковски е място от международно значение за мигриращи и зимуващи водолюбиви птици, където се концентрират над 20000 водолюбиви птици от 30 вида. Той е едно от най-важните места в света за зимуването на голямата белочела гъска /*Anser albifrons*/, световно застрашената червеногуша гъска /*Branta ruficollis*/ и зеленоглавата патица /*Anas platyrhynchos*/. Във влажните ливади се среща световно застрашеният ливаден дърдавец /*Crex crex*/, ливадният блатар /*Circus pygargus*/, голямата /*Porzana porzana*/ и средната пъструшка /*Porzana parva*/. По време на миграция язовирът е място за струпване на водолюбиви птици като розовия пеликан /*Pelecanus onocrotalus*/, блестящия ибис /*Plegadis falcinellus*/, лопатарката /*Platalea leucorodia*/ и др.

Уязвимост на защитената зона

Влажната зона е чувствителна към човешки дейности, свързани с управление на водите, както и с неустойчивото ползване на територията на бившето блато като земеделската земя. Постоянното отводняване на мястото намалява качествата на местообитанията, свързани с предоставяне на достатъчно площ за почивка и хранене на мигриращите птици. Част от територията се засажда със зърнени култури и интензивно се третира с изкуствени торове и пестициди за получаване на добри добиви и премахване на тръстиката. Разораването на останалите влажни ливади и пасища води до по-нататъшна загуба на ценни местообитания. Спиртната

фабрика, разположена до язовира, предизвиква замърсяване на водите му. Временното пресушаване на язовира, включително през зимата, не позволява пълноценното ползване на влажната зона като място за почивка и хранене на птиците. Ловът и риболовът причиняват безпокойство на птиците. Свободният и неконтролиран достъп до цялата територия през гнездовия период също предизвиква безпокойство на гнездящите птици.

Фаунистични компоненти в защитената зона

Таблица II.2.5.5.34:

Птици, включени в Приложение I на Дир. 2009/147/ЕО, вкл. Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
A404	<i>Aquila heliaca</i>		1i/0-1i		1i	D			
	Кръстат (царски) орел								
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		10p			C	A	C	C
	Малък воден бик								
A393	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>			2i	2i/0-3i	D			
	Малък корморан								
A094	<i>Pandion haliaetus</i>				1 i/0-1 i	D			
	Орел рибар								
A196	<i>Chlidonias hybridus</i>				10i	D			
	Белобуза рибарка								
A060	<i>Aythya nyroca</i>		1p/1-2p			C	B	C	C
	Белоока потапница								

A403	<i>Buteo rufinus</i> Белоопашат мишелов	1P				C	B	C	C
A032	<i>Plegadis falcinellus</i> Блестящ ибис				75i	D			
A031	<i>Ciconia ciconia</i> Бял щъркел		4p		152i	C	A	C	C
A034	<i>Platalea leucorodia</i> Бяла лопатарка				11i	D			
A097	<i>Falco vespertinus</i> Вечерна ветрушка		1p/0-1p		10i	C	B	C	C
A021	<i>Botaurus stellaris</i> Г олям воден бик	5p				B	B	C	A
A027	<i>Egretta alba</i> Г оляма бяла чапла			48i/3-94i	9i/8-11i	B	A	C	B
A119	<i>Porzana porzana</i> Г оляма пъструшка		2p/1-3p			C	B	C	B
A246	<i>Lullula arborea</i> Горска чучулига	9p/8-10p				D			
A379	<i>Emberiza hortulana</i> Градинска овесарка		17p/5-10p			C	B	C	C
A024	<i>Ardeola ralloides</i> Гривеста чапла				1 i/0-1 i	D			
A229	<i>Alcedo atthis</i> Земеродно рибарче	2p/2-3p				C	B	C	C
A190	<i>Sterna caspia</i> Каспийска рибарка				1 i/0-1 i	C	B	C	C
A131	<i>Himantopus himantopus</i> Кокилобегач				10i	D			
A020	<i>Pelecanus crispus</i> Къдроглав пеликан			10i/0-20i	4i/0-8i	D			
A402	<i>Accipiter brevipes</i> Късопръст ястреб		1p/0-1p			D			
A084	<i>Circus pygargus</i> Ливаден блатар		5p/5-6p		1i	B	A	C	A
A122	<i>Crex crex</i> Ливаден дърдавец		21p		10i	C	A	C	A
A026	<i>Egretta garzetta</i> Малка бяла чапла		13p/11-16p		29i	C	B	C	B
A177	<i>Larus minutus</i> Малка чайка				30i	D			
A176	<i>Larus melanocephalus</i> Малка черноглава чайка				55i	D			
A089	<i>Aquila pomarina</i> Малък креслив орел		2i			D			
A068	<i>Merqus albellus</i> Малък нирец			2i/0-3i		D			
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i> Нощна чапла				62i/60-65i	B	B	C	B
A080	<i>Circaetus gallicus</i> Орел змияр		1p			D			
A072	<i>Pernis apivorus</i> Осояд				10i	D			
A038	<i>Cygnus cygnus</i> Поен лебед			21i		B	A	C	B
A082	<i>Circus cyaneus</i>			2i/1-4i		D			

	Полски блатар								
A019	<i>Pelecanus onocrotalus</i>				100i	D			
	Розов пеликан								
A029	<i>Ardea purpurea</i>				1 i/0-1 i	D			
	Ръждива чапла								
A132	<i>Recurvirostra avosetta</i>				10i	D			
	Саблеклюн								
A127	<i>Grus grus</i>				0-1i	C	A	C	C
	Сив жерав								
A231	<i>Coracias garrulus</i>		20p			C	A	C	B
	Синявица								
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	12p/10-14p				C	A	C	C
	Сирийски пъстър кълвач								
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>				1 i/0-1 i	D			
	Скален орел								
A120	<i>Porzana parva</i>		3p/3-4p			B	B	C	B
	Средна пъструшка								
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	~P		1i		C	A	C	C
	Тръстиков блатар								
A133	<i>Burhinus oedicnemus</i>		7p			B	A	C	A
	Турилик								
A396	<i>Branta ruficollis</i>			128i/46-210i		C	A	C	B
	Червеногуша гъска								
A338	<i>Lanius collurio</i>		11p/10-12p			C	A	C	C
	Червеногърба сврачка								
A030	<i>Ciconia nigra</i>				1 i/0-1 i	D			
	Черен щъркел								
A073	<i>Milvus migrans</i>	~P				C	A	C	B
	Черна каня								
A197	<i>Chlidonias niger</i>		0-10i		5i	D			
	Черна рибарка								
A339	<i>Lanius minor</i>		8p/6-10p			C	A	C	C
	Черночела сврачка								

Таблица II.2.5.5.35:

Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Приложение I на Дир.2009/147/ЕИО, вкл.Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
A048	<i>Tadorna tadorna</i>			4i/2-6i	P	D			
	Бял ангъч								
A005	<i>Podiceps cristatus</i>			1 i/0-1 i	7i/3-11i	D			
	Г олям гмурец								
A165	<i>Tringa ochropus</i>			0-1 i	P	D			
	Г олям горски водобегач								
A164	<i>Tringa nebularia</i>				P	D			
	Г олям зеленоног водобегач								
A017	<i>Phalacrocorax carbo</i>		5i/4-6i	1300i/37-2578i	27i/4-41i	B	B	C	B
	Г олям корморан								
A070	<i>Mergus merganser</i>			0-5i		C	A	C	C
	Г олям нирец								
A161	<i>Tringa erythropus</i>				P	D			
	Г олям червеноног водобегач								
A041	<i>Anser albifrons</i>			7334i		B	A	C	A
	Г оляма белочела гъска								

A459	<i>Larus cachinnans</i> Жълтокрака чайка	2p		62i/10-114i	349i/130-566i	D			
A053	<i>Anas platyrhynchos</i> Зеленоглава патица	10p		11405i	444i/106-782i	A	A	C	A
A123	<i>Gallinula chloropus</i> Зеленоножка	15p/10-20p		30i		D			
A052	<i>Anas crecca</i> Зимно бърне			163i/1-326i	17i/17-18i	B	A	C	A
A059	<i>Aythya ferina</i> Кафявоглава потапница			148i/9-282i	66i	C	A	C	C
A061	<i>Aythya fuligula</i> Качулата потапница			1i/0-2i	P	D			
A056	<i>Anas clypeata</i> Клопач			9i/1-18i	160i/105-215i	A	B	C	B
A118	<i>Rallus aquaticus</i> Крещалец	20p		P	P	C	C	C	C
A168	<i>Actitis hypoleucos</i> Късокрил кюкавец		4p		P	D			
A125	<i>Fulica atra</i> Лиска			23i/15-31i	25i/14-36i	C	A	C	C
A055	<i>Anas querquedula</i> Лятно бърне		1p		285i/30-540i	C	B	C	B
A163	<i>Tringa stagnatilis</i> Малък зеленоног водобегач				0-1i	C	B	C	C
A162	<i>Tringa totanus</i> Малък червеноног водобегач				10i/1-20i	D			
A086	<i>Accipiter nisus</i> Малък ястреб	5p		1 i/0-1 i		A	A	C	A
A036	<i>Cygnus olor</i> Ням лебед			21 i/1-27i	51i	B	A	C	B
A087	<i>Buteo buteo</i> Обикновен мишелов		4i/3-5i	5i/2-9i		D			
A230	<i>Merops apiaster</i> Обикновен пчелояд		80p			D			
A142	<i>Vanellus vanellus</i> Обикновена калугерица		6p/5-6p	510i/21-1000i	25i/23-60i	A	B	C	A
A099	<i>Falco subbuteo</i> Орко		3p		62i	B	A	C	A
A137	<i>Charadrius hiaticula</i> Пясъчен дъждосвирец				P	D			
A136	<i>Charadrius dubius</i> Речен дъждосвирец		22p/9-38p		P	C	B	C	C
A179	<i>Larus ridibundus</i> Речна чайка		4-8i	19-59i	253i/65-441 i	B	B	C	B
A043	<i>Anser anser</i> Сива гъска			12i/3-21i		C	A	C	B
A051	<i>Anas strepera</i> Сива патица			2i/1-2i	P	D			
A028	<i>Ardea cinerea</i> Сива чапла		6p/1-9p	11 i/2-21i	45i/3-86i	D			
A069	<i>Mergus serrator</i> Среден нирец			P	P	D			
A153	<i>Gallinago gallinago</i> Средна бекарина				23i	D			
A149	<i>Calidris alpina</i>			7i/0-	P	D			

	Тъмногоръд брегобегач			15i					
A050	<i>Anas penelope</i>			70i/3-136i	83i	B	B	C	B
	Фиш								
A182	<i>Larus canus</i>			143i/7-280i		B	A	C	B
	Чайка буревестница								
A156	<i>Limosa limosa</i>				20i	C	B	C	C
	Черноопашат крайбрежан бекас								
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	4p/4-5p				D			
	Черношипа ветрушка								
A054	<i>Anas acuta</i>			52i/0-104i	22i/6-38i	A	B	C	A
	Шилоопашата патица								

Таблица II.2.5.5.36: Други значими растителни и животински видове предмет на опазване в защитената зона

Такс.група	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Популация	Мотивация
B	Полска чучулига <i>Alauda arvensis</i>	15p	C
B	Обикновено конопарче <i>Carduelis cannabina</i>	P	C
B	Зеленика <i>Carduelis chloris</i>	P	C
B	Пъдпъдък <i>Coturnix coturnix</i>	20p	C
B	Черноглава овесарка <i>Emberiza melanocephala</i>	5p	C
B	Червеногръдка <i>Erithacus rubecula</i>	P	C
B	Обикновена чинка <i>Fringilla coelebs</i>	P	C
B	Качулата чучулига <i>Galerida cristata</i>	1p	C
B	Селска лястовица <i>Hirundo rustica</i>	70p	C
B	Сива овесарка <i>Miliaria calandra</i>	63p	C
B	Чухал <i>Otus scops</i>	3p	C
B	Зелен кълвач <i>Picus viridis</i>	1p	C
B	Гургулица <i>Streptopelia turtur</i>	40p	C
B	Кос <i>Turdus merula</i>	11p	C
B	Хвойнов дрозд <i>Turdus pilaris</i>	10i	C

В границите на защитената зона се забранява:

- Изграждането на нови отводнителни канали и удълбочаването на съществуващите;
- Извършването на сечи, освен санитарни на ширина до 50 м от бреговете на реките;

- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива;
- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Косенето на ливадите от периферията към центъра, с бързодвижеща техника и преди 15 юли;
- Косенето на тръстика в периода 1 март – 15 август;
- Паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност.

2.6. Шумово натоварване на средата

Шумът е фактор, въздействащ силно върху околната среда и живите организми. Шумът и шумовото “замърсяване” на околната среда представляват един от големите екологични проблеми на нашето време. Няма област и човешка дейност, при които да не се наблюдава шумово излъчване.

От 1 януари 2006 година е в сила Закон за защита от шум в околната среда (обн. ДВ, бр.74/13.09.2005 г.). Дотогава липсваха специални нормативни разпоредби, уреждащи задълженията на отделните институции, относно контрола, оценката и управлението на шума в околната среда. Този закон е в отговор и прилага изискванията и препоръките на Директива 2002/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002г. относно оценка и управление на екологичния шум.

По смисъла на Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) “шум в околната среда” е нежелан или вреден външен звук, причинен от човешка дейност, в т.ч шумът, излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от инсталациите и съоръженията на промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по Приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), и от локални източници на шум.

“Локални източници на шум” са търговските обекти, увеселителните заведения, сервизите за услуги и други, разположени на територията, определена като урбанизирана територия по Закона за устройство на територията (ЗУТ).

“Промислени източници на шум” са инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по Приложение № 4 към чл.117, ал. 1 на ЗООС.

Вредното влияние на шума зависи от неговите физически характеристики. Най-дразнещи са високите честоти, а най-неприятни усещания предизвикват шумове, чиито ниво и спектър се променят непрекъснато и неравномерно. Високите шумови натоварвания при продължителна работа в среда с шум > 85 dB(A) довеждат до отслабване на слуха с 15 dB за честоти от 500 до 2000 Hz. Шум с такова ниво е често срещано явление по натоварените градски магистрали, в средно шумни производства, в големи помещения без шумопоглъщащи и шумозаглушаващи съоръжения. Тези нива са по-високи в много заведения, а нива от 90-100 dB(A) са обичайни в дискотеки, на концерти и др. Човешкото ухо може да възприема звуци с честота от 16 до 20 хиляди херца. Звуци с честота над 20 хиляди херца, се наричат ултразвуци, а тези с по-малко от 16 херца – инфразвуци. Въпреки че ултразвуците и инфразвуците не се възприемат от нормалното човешко ухо, те имат също така вредно влияние върху човека. Звукът като вълнова енергия над известни граници има универсално биологично разрушително

действие. Като мощен стресов фактор шумът далеч не изчерпва своето вредно въздействие върху организма само със специфичното поражение на слуховата функция. Той влияе върху нервно-психичната сфера, сърдечно-съдовата система, стомашно-чревния тракт, жлезите с вътрешна секреция, обмяната на веществата, нервно-мускулния апарат и др. Проучванията показват, че няма орган в човешкото тяло, който да е пощаден от вредното въздействие на шума.

През 2006 година влязоха в сила и наредбите към Закона за защита от шум в околната среда.

Основните задачи в рамките на националната система за контрол на шума са:

- Системно проследяване на шумовия режим, обусловен от движението на наземния транспорт в градовете;
- Контрол върху локалните източници на шум (гари, автогари, гаражи, предприятия, увеселителни заведения, заведения за хранене, търговски обекти, работилници и др.), разположени в или близо до жилищни райони;
- Наблюденията върху локалните източници на шум са насочени към външния шум, излъчван от тези източници;
- Организиране на контрола по редуциране и недопускане на въздействието на шума изисква провеждането на системни наблюдения на шума в предварително определени обекти и места от съответните отговорни институции;
- Разработване на мероприятия за избягване, предотвратяване или намаляване на шумовите нива в градовете с оглед подобряване на акустичната обстановка.

В Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) са изложени правата и задълженията на държавните органи и органите на местно самоуправление, на юридическите и физическите лица, и едноличните търговци. Този закон урежда:

- оценката, управлението и контрола на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, както и от промишлени инсталации и съоръжения, и от локални източници на шум;
- определянето на степента на шумовото натоварване в околната среда чрез измерване, оценка и картотекиране на шумовите нива в околната среда и разработването на стратегически карти за шум;
- акустичното планиране чрез разработване на планове за действие въз основа на резултатите от картотекирането с оглед предотвратяване и намаляване на шума в околната среда, най-вече в случаи, при които превишаването на стойностите на даден показател за шум може да предизвика вредно въздействие върху здравето на хората, или за запазване стойностите на показателите за шума в околната среда в районите, в които стойностите не са надвишени;
- достъпа и предоставянето на информация на обществеността за шума в околната среда и неговото въздействие.

Компетенциите на съответните държавни органи и органите на местното самоуправление, съгласно Закона за защита от шума в околната среда, са както следва:

- Министърът на околната среда и водите, директорите на РИОСВ или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по Приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от ЗООС.
- Министърът на здравеопазването, чрез съответните органи на регионално ниво, организира създаването, функционирането и ръководството на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии; организира извършването на оценка на вредните ефекти на шума върху здравето на населението; организира извършването

на измерването, оценката, управлението и контрола на шума в околната среда, предизвикан от локални източници на шум.

- Министърът на вътрешните работи осъществява контрол върху пътните превозни средства, движещи се по пътищата, отворени за обществено ползване, по отношение на излъчвания от тях шум.

- Министърът на транспорта осъществява контрол върху въздухоплавателните средства и железопътния транспорт, относно шума, излъчван от тях.

- Кметовете на общини контролират шума, излъчван по време на строителство, организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените места, с оглед намаляване на шумовите нива до допустимите норми; упражняват контрол за спазването на “Закона за защита от шума в околната среда” в тихите зони и урбанизираните територии. Определят длъжностни лица от съществуващите структури в общинската администрация, притежаващи необходимата квалификация, за контрол и осъществяване на дейностите, свързани с ограничаване на шумовите нива в околната среда. При необходимост от измервания работят с регионалните органи на МЗ.

2.6.1. Източници на шум в Община Карнобат

Източници на шум от транспорт

Най-голям дял в оформянето на цялостния акустичен режим в населените места заема транспортният шум. Шумът, предизвикван от автомобилния трафик, е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелентно разположение на пътя и характера на терена встрани от него.

Основният шумов фон се създава от автомобилите – леки и товарни, и тези на междуградския транспорт.

Източници на шум от битов характер

На второ място са локалните източници на шум и шум от битов характер – строителни и ремонтни дейности, товаро-разтоварни работи, игри на деца (училища, детски градини, детски площадки), разговори, викове, и др.

В РЗИ-Бургас не са постъпвали сигнали и жалби за наднормени нива на шум в околната среда, причинени от локални източници на шум на територията на община Карнобат.

Индустриален шум

Шумът от производствените дейности засега да е на трето място. Той не се отразява пряко на акустичната среда в жилищните зони, тъй като производствените предприятия са ситуирани в обособените промишлени зони на общината.

На територията на община Карнобат са разположени следните производствени предприятия:

- „Карнобатплод“ АД с основна дейност производство на консерви от плодове и зеленчуци;
- „Бургаспътстрой“ АД гр. Бургас – кариера и ТСИ за насипни материали;
- „Мелница Карнобат“ ООД – производство на брашно;
- „Се Борднетце България“ ЕООД – окомплектоване на ел. оборудване за западни автомобили;

- „Еко петрол продукт“ ЕООД – преработка на отпадни нефтопродукти;
- „Карина“ АД – производство на конфекция;
- „КАМТ“ ЕАД – производство на селскостопанска техника и оборудване;
- „Свинекомплекс“ – с. Крумово градище;
- „Андезит“ ООД с. Венец – кариера за пясък;
- „Андела“ АД – кариера и ТСИ гр. Карнобат;
- „СИС ИНДУСТРИЙС“ с. Венец – производство на високоалкохолни напитки;
- „ВинсИндустрийс“ ООД гара Церковски – производство на високоалкохолни напитки;
- „Топаз Мел“ ООД гр. София – база гара Церковски – производство на брашно;
- Асфалтобаза на „Бургас път“ ЕООД - асфалтосмесител, оборудван с ръкавен филтър;
- и др.

За част от тях са провеждани измервания на шумовите емисии в съответствие с изискванията на Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда. Измерванията са извършени, прилагайки утвърдената от Министъра на ОСВ Методика за **определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие**. Получените резултати от извършени измервания са представени в следващата таблица:

№	Обект	Измерено максимално ниво на шум по границата на обекта (dB(A))	Гранична стойност съгласно Наредба № 6/2006 г. (dB(A))
1	„Мелница карнобат-2006“	55,5	70
2	„Металопак“ АД	61,5	70
3	„Сис индустрийс“	56,0	70
4	„Топаз мел“ - Цех Церковски	64,4	70
5	„Андела“ АД - к-ра "Галата-Карнобат"	65,3	70
6	Свинекомплекс Крумово градище	50,0	70
7	„Вин.с.индустрийс“	54,5	70
8	Асфалтобаза на „Бургаспътстрой“ ЕООД	62,9	70
9	„Агрошанс комерс“	67,6	70

Информация: ИАОС

Анализ на причините за нивото на акустично натоварване на средата

Основното акустично натоварване с транспортен шум следва да се очаква от път I-6, който в границите на гр. Карнобат се слива с ул. „Москва“. Малко преди източния вход на Карнобат, от път I-6 в северна посока се отклонява път II-73 за гр. Шумен.

Автомогистрала „Тракия“ преминава на около 6,7 км южно от път I-6. В тази зона е връзката на автомагистралата с път I-6, който достига изхода на Карнобат за София. От Карнобат на юг тръгва път VI-5391, който прави връзка с обхода от автомагистрала „Тракия“ към гр. Карнобат.

Община Карнобат и в частност град Карнобат не е включен в системата за мониторинг на шума, осъществяван от РЗИ-Бургас. Въпреки липсата на данни от проведени измервания на транспортния шум в общината, може да се приеме, че нивото на акустичното натоварване зависи по-значимо от следните фактори:

1) Степен на моторизация и вид на транспортните средства. Може да се предположи, че нарастването на транспортните средства води предимно до нарастване на шумовото ниво в жилищни квартали с по-ниска интензивност на движение, от ниво под хигиенната норма до ниво равно на нея или малко по-високо. Нарастването на автомобилното движение по първостепенната улична мрежа, в резултат на нарастване на транспортните средства от определен момент на насищане (при нива по-високи от допустимите) влияе в по-малка степен върху нарастването на нивата на шумовото натоварване. Нарастването на броя амортизирани автомобили води до повишаване на шумовото ниво;

2) Интензивност, структура и скорост на транспортните потоци. Както степента на моторизация след определен момент на насищане не влияе пряко върху нивата на шума в околната среда, подобно явление се наблюдава и за елементите интензивност и структура на транспортните потоци.

3) Вид и състояние на пътните настилки по уличната мрежа (първостепенната улична мрежа – ПУМ), брой ленти и платна за движение, наличие/отсъствие на разделителна ивица. Състоянието и видът на уличната мрежа са от съществено значение за нивата на транспортния шум. Многолентовото движение, отделянето на платната с разделителна ивица, асфалтовото покритие, сравнително доброто състояние на платната и естествено големите разстояния до прилежащата застрояка са причина за по-добрите акустични условия.

От направени проучвания са установени зависимости на нивата на шума от вида на уличната мрежа (многолентова, брой платна, наличие на разделителна ивица, вкл. ширина) и пътното покритие (паваж, асфалт). От тях следва, че при наличието на две платна, отделени с разделителна ивица, нивото на шума се понижава с 1 до 3 dB(A), а при покритие с паваж се повишава с 1-2 dB(A).

Със средства на Общината през 2011 г. е извършен основен ремонт на пътната настилка на следните улици в гр. Карнобат – ул. „Гоце Делчев“, ул. „Иван Рилски“ и част от ул. „Ропотамо“. Извършени са и частични изкърпвания на дупки по основните улични артерии в целия град. Това до известна степен допринася за подобряване на акустичната обстановка в прилежащите терени.

4) Застроителни характеристики на средата – вид на застрояката (едностранна/двустранна), разположение спрямо платното (успоредно или перпендикулярно на оста), сключена, индивидуална в обособени парцели и т.н. Прилежащата на уличната мрежа изграденост също има съществено влияние върху разпространението на шума в дълбочина на градските квартали. Сключената по протежение на ПУМ застрояка пречатства разпространението на шума, поемайки върху себе си високите шумови натоварвания. Обратно – несклучената застрояка, разположена напречно на ПУМ, многократно отразява уличния шум, пропускайки го в дълбочината на кварталните пространства. По този начин се получават различни ситуации по отношение на засегнатите територии и население от наднормения шум.

През месец ноември 2012 г. е приключена реализацията на проект: „Обновяване и модернизация на градска среда чрез реконструкция на пешеходни зони и алеи и рехабилитация на зони за обществен отпих в гр. Карнобат“. С това се постига и по-добра акустична среда в съседните жилищни зони.

5) Шумопоглъттащи пояси и ограждения до пътните артерии и жилищните райони. Най-рационално, ефективно и екологично се оказва изграждането на зелени шумозащитни пояси. Така например, при озеленено разстояние 25-30м между жилищна застройка и улична мрежа с активен транспорт, може да се създаде задоволителен шумопоглъттащ ефект. Зоните между сградите също трябва да са озеленени. Със зелените шумозащитни пояси се постига по-естетична, екологична и защитена от шума селищна среда. Много специалисти в областта на селищната хигиена, градоустройството и озеленяването потвърждават, че изграждането на зелена система е сред най-ефективните и сравнително евтини многофункционални методи за редуциране на шума в селищата.

2.7. Зелени площи

Зелените площи са едни от основните градоустройствени и разнообразяващи фактори на урбанизираната градска среда.

Основа на зелената система могат да бъдат озеленените площи, предназначени за широко обществено ползване – паркове, градини, улично озеленяване и озеленяване извън селищни паркове и лесопаркове, представляващи публична собственост. Допълващи зелената система са озеленените площи за ограничено обществено ползване в имотите за жилищни, вилни, обществени, производствени, курортни и спортни сгради и комплекси, както и озеленените площи с друго специфично предназначение – гробищни паркове, защитени насаждения и др.

2.7.1. Зелени площи на територията на гр. Карнобат и другите населени места на територията на Общината

Зелената система на гр. Карнобат е неразделна част от плановото му решение и обемно-пространствено изграждане. Тя въздейства пряко за подобряване на условията за обитаване и труд и ограничава негативните санитарно-хигиенни фактори – шум, замърсена атмосфера, електромагнитни и радиационни излъчвания, подобрява температурния баланс, микроклимата и други.

Съгласно чл. 30, ал. 2 от Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

Отредените за спорт и отпих терени са ограничени, като едно общество, трябва да се научи на спортни навици и наличието на множество и разнообразни спортни площадки, организирани състезания, събития, свързани със здравословен начин на живот, ще повиши качеството на среда на живот. Въпреки облагородения идеален градски център, минималното изискване за озеленяване на човек от населението е 20 кв.м./ жител, което означава степента на озеленяване да се увеличи и се положат по-големи грижи за междублоковите пространства, крайпътното озеленяване и това в близост до индустриални зони.

През повече от 250 годишния период на формиране на основата на урбанистичния план на града, откакто през 1762 г. дубровчанинът Божкович за първи път го споменава със сегашното му име Карнобат, в пространствената му структура се различават две

основни зони. Съществува ясно разграничение между северната производствена зона и южната територия на града, отредена за обществени функции и жилищни зони. Разделител между северните райони със стопанско-обслужващи функции и южните градски райони е републиканският път I-6, от клас I, свързващ ГКПП Гюешево на македонската граница и град Бургас.

Бул. „Москва” и бул. „Девети септември” в градоустройствено отношение са еквиваленти на Декуманус и Кардо, подчертавайки двете основни направления в градското планиране: запад - изток и север - юг. За разлика от ортогоналното планиране, където форумът се е изграждал в непосредствена близост до пресечната им точка, тук градският площад е разположен в долния десен квадрант. Сложният проблем свързан със създаването на условия за развитие на социални контакти е решен чрез формиране на спокойни, лишени от автомобилно движение и свързаното с него замърсяване, територии – пешеходни зони. Богато озеленена алея свързва площад „Трети март” и спортната зона на града. Движението е проведено по тангиращи централното градско ядро улици, а обслужването на пешеходната зона и търговските площи, разположени по протежението е осигурено. Градският център е с изразителна обемно-пространствена и силуетна композиция. Обновяването на централната част е с подчертана приемственост, като новото архитектурно оформление и ландшафтно решение е съобразено с пространствената рамка от сгради, главно партерните етажи, на тази важна ос. Формирането и обновяването на централната зона на града е в хармония в обемно-пространствената и архитектурно-художествената композиция на сгради и ансамбли, като ключова за града е сградата на читалището с нейната характерна фасада, превъплътила идеите на модерното мислене и ценностите на европейския рационализъм, навлязъл 20-те години на XX в.

Производствената устройствена зона се характеризира с осигуреност в транспортно отношение. Тъй като голяма част от промишлената зона се намира в северната част на града, то тези територии са сериозно нарушени. Възстановяването на благоприятната екологична характеристика изисква големи инвестиции за рекултивация. Сегашните производствени мощности са дисперсно разпръснати, като наличието на свободни терени предоставя възможност да се изградят нови производствени и складови зони. Териториите в северната част от града имат нужда от реконструкция, реструктуриране и част от тях дислокация. С въвеждането от централизирано на пазарно ориентирано стопанство се променят и тенденциите на развитие, като реструктурирането на пазара довежда до факта, че голяма част от сградния фонд на бившите кооперативни стопанства и предприятия и филиали остава неизползваемо. През преходния период в следствие на реституцията, приватизацията и деиндустриализацията много промишлени дейности променят своето предназначение или преустановяват дейност. Амортизацията е силно застъпена, както се наблюдава и сериозна икономическа диспропорция, като цялата промишленост се оттегля от селата и се прехвърля в един ясно изразен индустриален център на общината – гр. Карнобат.

Южната половина на града е с предимно жилищни устройствени зони с ниска и средна височина на застрояване. Плътноста на застрояване също не е голяма.

Процента на озеленяване, не само в урегулираните поземлени имоти, а и в тези общинска и държавна собственост е недостатъчен.

Съгласно чл. 19, чл. 1 от Наредба №1 за опазване на озеленените площи и декоративната растителност, приета от Министерството на териториалното развитие и строителството, Обн. ДВ. бр. 26 от 30.03.1993 г. общинската дълготрайна декоративна растителност и картотекираните дървета и храсти в частни имоти могат да се преместват, отсичат или изкореняват само въз основа на писмено разрешение от Кмета на Общината.

Като цяло зелените площи на територията на гр. Карнобат, вкл. линейното озеленяване по комуникационните транспортни артерии са в незадоволителна степен на създаване.

2.7.2. Проблеми и причини за подобряване състоянието на зелените площи

Основни проблеми за подобряване състоянието на зелените площи в града и населените места са:

- Липсата на достатъчно средства за поддържането на озеленените площи. Лошото състояние на част от зелените площи, в резултат на което при всеки дъжд, дълго време неподдържаните зелени площи стават източник за пренос на земна маса към тротоарите, а от там към пътните платна.
- Паркирането в зелени площи – това е типична картина за много от кварталите, в които жителите паркират автомобилите си за пренощуване. Недостигът на паркоместа води до постепенното влошаване състоянието на зелените площи;

Препоръки:

- Увеличаване на зелените площи в слабо озеленените райони;
- Засилено присъствие и активност на охраната в зелените площи, градините и парковете за обществено ползване;
- Изграждане на преградни съоръжения или /високи/ бордюри срещу паркирането на моторни превозни средства върху зелените площи, както и да не позволяват на дъждовната вода да смила почва върху пътните платна;
- Своевременно почистване на площите с отстранени дървета на пределна възраст и подготовката им за ново засаждане.
- Основание за увеличаване на зелените площи са фактите, че върху дървета, храсти и треви се утаява до 72% от въздушната прах и до 60% от серния двуокис;
- Необходимостта от увеличаване на уличните дървета се мотивира и с наблюденията, че над зелените насаждения се образуват низходящи въздушни течения, утаяващи праха.

ИЗВОДИ:

Зелените площи предотвратяват разсейването на замърсители от промишлени дейности и транспорта, продуцират кислород, поглъщат част от вредните газове и праха, блокират миграцията на тежките метали /от транспорта и промишлеността/ в почвата и околната среда. Във връзка с това благоприятно въздействие върху околната среда на Общината би имало допълнителното транспортно озеленяване /създаване на нови зелени пояси около пътните артерии/, поддържането и изграждането на нови паркове и градини в населените места.

С увеличаване броя на дърветата би се увеличила относителната влажност на въздуха.

2.8. Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения

Радиационен гама - фон

Естественят радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда, специфична за всеки пункт, област, регион.

Известно е, че естествените радионуклиди: уран, радий, торий и продуктите от техния разпад, както и радиоактивните изотопи на калия, рубидия и др., имат широко

разпространение в земната кора. Поради своите специфични физико-химични свойства те имат конкретно присъствие в състава на отделните компоненти на околната среда: литосферата (скали, почви), хидросферата (подземни, речни, езерни и морски води), атмосферния въздух, флората и фауната.

В резултат от дейността на човека става допълнително обогатяване на елементите на околната среда с естествени и техногенни радионуклиди и тяхното пространствено преразпределение. Тези антропогенни източници на радиоактивност обуславят техногенната компонента на радиационния фон. Към тях следва да се отнесат:

- отпадъчните води и отбитата скална маса при миннодобивната дейност на тежки и редки метали;
- газоаерозолните изхвърляния от обектите на атомната енергетика и топлоенергетиката;
- сгурията и пепелината от топлоцентралите, работещи с твърдо гориво;
- минералните торове, получени от някои фосфорити;
- строителните материали.

Наблюденията за състоянието на радиационния гама-фон в РБългария се осъществяват чрез администрираната от ИАОС-МОСВ Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, посредством 26 локални мониторингови станции (ЛМС), обхващащи цялата територия на страната. По-голяма гъстота от мониторингови станции има около АЕЦ „Козлодуй“.

Град Карнобат е включен в мрежата за радиологичен мониторинг, осъществяван от Изпълнителната агенция по околна среда. По данни от ежегодните бюлетини на ИАОС съдържанието на естествени радионуклиди в необработваеми почви в региона варира в следните интервали:

U-238	25 – 35 Bq/kg
Ra-226	25 – 40 Bq/kg
Th-232	35 - 45 Bq/kg
K-40	500 – 580 Bq/kg

Концентрациите на наблюдаваните радионуклиди са в границите на обичайното им разпределение в земната кора на територията на страната.

Радиационният гама-фон, измерван на територията на общината, варира в интервала 0,12 – 0,16 $\mu\text{Sv/h}$ (микроСиверта/час). Тези стойности са в границите на характерните за региона и страната.

В района на община Карнобат няма източници на наднормени радиационни замърсявания.

Нейонизиращи лъчения

Нейонизиращи лъчения са електромагнитните лъчения, които поради своята същност не предизвикват йонизация в средата, през която преминават.

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от електрично и магнитно поле и се разпространява в пространството във вид на електромагнитни вълни. Спектърът на нейонизиращите електромагнитни излъчвания включва ултравиолетовите, видимите, инфрачервените лъчи и радиовълните.

Източници на електромагнитни лъчения в околната среда са високоволтните електропроводи и съоръжения от електропреносната мрежа. Те са с определена зона на въздействие в границите на определените сервитути.

Регламентират се допустими стойности за интензитета и енергийния поток на електромагнитните полета. В рамките на НАСЕМ, изградена и функционираща в ИАОС-МОСВ, функционира подсистема „Нейонизиращи лъчения“, чиято цел е да осигурява своевременна и достоверна информация за източниците на електромагнитни лъчения в околната среда, за електромагнитното замърсяване в населените места, над обработваемите земи, в защитени природни обекти с цел осъществяване на оперативен контрол, изготвяне на оценки на анализи, прогнози за електромагнитните замърсявания, което да обслужва централните и местните органи при вземане на решения. Подсистемата организира контрола на електромагнитните замърсявания около всички хигиенно и екологично значими източници на електромагнитни полета в околната среда, разположени на територията на страната.

С Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (обн., ДВ, бр. 35 от 1991 г.; попр., бр. 38 от 1991 г., изм. доп. ДВ бр. 8/2002 г.) се регламентират допустими стойности за интензитета и енергийния поток на електромагнитните полета. Чрез тази наредба стриктно се контролират мобилните оператори по отношение монтираните базови станции.

Източници на ЕМП в Община Карнобат

На територията на Община Карнобат съществуват десетки източници на ЕМП, които подлежат на картотекиране. Основен проблем е многообразието както на експлоатираните телекомуникационни системи, така и на ползвателите – ведомства, фирми (частни и държавни), а също така и тяхната динамика, във функционален и териториален аспект.

Източниците на ЕМП в Община Карнобат са:

- подстанции за високо напрежение;
- електропроводи;
- трафопостове, захранващи жилищни квартали;
- базови централи за мобилни комуникации на Глобул, Виваком и МТел.

През последните години се наблюдава неимоверно нарастване на броя и видовете източници на електромагнитни полета (ЕМП), използвани в бита, за производствени, медицински, търговски и др. цели. Такива са радиото, телевизията, мобилните телефони, компютрите, различните видове електродомакински уреди, в т.ч. микровълновите печки, радары и др. Биологичното действие на електромагнитните вълни се дължи на поглъщането им от тъканите. При интензитет на полето, надвишаващ 10000 микроW/кв.см, погълнатата енергия се превръща в топлина, която предизвиква усилване на обменните процеси, дразнене на интерорецепторите и дистрофични изменения, засягащи основно главния мозък и миокарда.

Действителното ниво на здравния риск още не е доказано, предполага се, че за някои видове ЕМП то може да бъде много малко или несъществено. Въпреки това в много страни, вкл. и в България, макар и със значителни икономически последици, това се взема предвид при изграждането на различни съоръжения, напр. мрежите за високо напрежение заобикалят населените места, подстанциите се изграждат извън зоните за обитаване, трафопостовите – извън жилищните сгради и т.н.

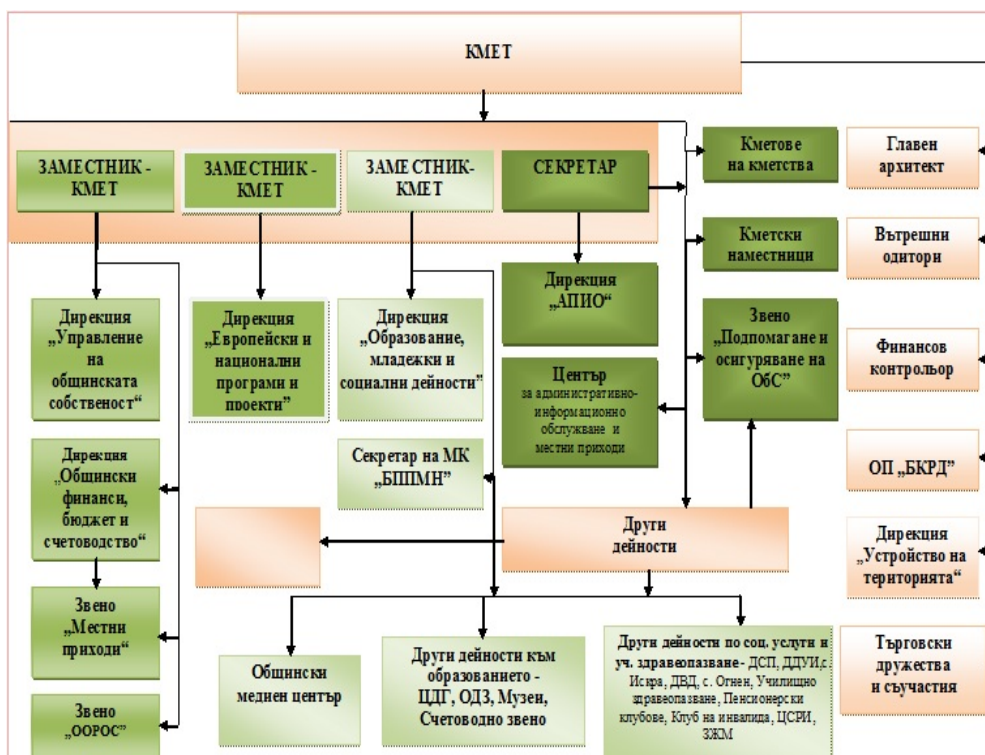
2.9. Управленски фактори

Град Карнобат е административен център на община Карнобат. На негова територия са концентрирани всички ключови териториални звена на централната администрация в различните секторни публични политики на регионално ниво. Грижата на общината за достъпността до публичните институции е основна през последните няколко години и изисква инфраструктурата около обществените сгради да бъде проектирана и изградена по подходящ за хората с различни увреждания начин.

На 01.08.2012 г. със заповед на кмет на общината е утвърден новият Устройствен правилник на общинска администрация Карнобат. Според функциите, които изпълняват, длъжностите в общинска администрация в Община Карнобат са ръководни, експертни и технически, а според вида на правоотношението се заемат от държавни служители и служители по трудово правоотношение.

Рекапитулация на персонала в община Карнобат

Численост на персонала-общо <i>в това число:</i>	122,5 бр.
Общинска администрация-държавни дейности	94,5 бр.
Култура	8 бр.
Други дейности	13 бр.
Звено "Охрана"	7 бр.

Община Карнобат има опит във внедряването на ефективни мерки в администрацията за придобиване на капацитет за работа в новите икономически и социални условия. При изпълнение на своята дейност, общинска администрация в Община Карнобат се ръководи от следните принципи:

- отговорност към проблемите на общината и нейните граждани;

- спазване на закона и зачитане на морала;
- максимална ефективност на провежданите действия и проекти;
- диалог с гражданите;
- прозрачност при управлението и разпореждането с общинско имущество и средства;
- ефективно административно обслужване на гражданите, физическите и юридически лица.

В Община Карнобат функционира Център за административно и информационно обслужване на населението, който е обособен на първия етаж в административната сграда на общината и е напълно съобразен с изискванията за достъп на лица с увреждания. Сградата е ремонтирана по проект “Красива България” през 2003 година на обща стойност 127 500 лв. Изграждането на центъра е съобразен с Решение № 878 от 29.12.2002 на Министерски съвет за подобряване на административното обслужване и прилагане принципа за обслужване на едно гише. С изграждането му общината цели повишаване качеството на административното и информационно обслужване на гражданите и фирмите за постигане на интегрираност, ефективност, коректност и повишаване приходите на общината.

Изградена е интегрирана информационна система, с която са автоматизирани процесите на обслужване на гражданите и бизнеса. Системата е предназначена за обслужване в реално време/ на момента/. За целта беше извършена много предварителна работа. Проверени бяха всички регистри в общината и съгласувана информацията между тях. Въведени са всички актове за общинска собственост и договорите за наем, актове по гражданско състояние и цифров кадастър на гр. Карнобат.

В Центъра са обособени пет работни места:

1. Деловодство - Деловодната дейност в общината и вътрешното движение на документите се извършва изцяло по електронен път. С това се осигурява контрол, бързина и качество на документооборота. Оригиналите се съхраняват в архива на общината а служителите ползват сканираните изображения на документите- директно от своите компютри. В деловодството се завеждат жалби и заявления по закона за достъп до обществената информация.

2. Гражданско състояние - Всички услуги по гражданско състояние се извършват на момента - в рамките на 5 минути: издават се удостоверения за раждане, брак, родствени връзки, наследници, постоянен и настоящ адрес, заверка за чужбина.

3. Общинска собственост - Услуги по плащане на наеми, за неограничен период от време, по регистрация и издаване на разрешения за различни стопански дейности и случаи, картотекиране, обслужване на граждани и фирми във връзка с търгове за отдаване под наем на общинска собственост и приватизация.

4. Териториално устройство - осигурява на гражданите и фирмите комплексно обслужване съгласно изискванията на Закона за устройство на територията- издаване на скици и визи, проверка състоянието на имоти според кадастрален план, заверка данъчни декларации и др.

5. Каса - Осигурена е връзка на касовата система с заведените заявления за извършване на услуги и регистъра за наемните отношения, с което се извършва плащане на цената на услугата или наема в реално време и се подава обратна информация към останалите системи автоматично. Събраните приходи постъпват по банкова сметка на

общината в деня на тяхното събиране, което е централизирано на едно единствено място в общината.

Функционира интернет сайт на община Карнобат (<http://karnobat.acstre.com/home.html>), който предоставя следните е-услуги: Вестник „Карнобатски глас“, гражданско състояние, общинска собственост, териториално селищно устройство и строителство, електронно правителство, полезни връзки, разписание – БДЖ, хотели в България, управление на етажната собственост, справка за здравното осигуряване.

През 2008 г. в общината е въведен Етичен кодекс, който регламентира принципите и нормите на поведение на представителите на изборни длъжности в ръководството на община Карнобат, както и на служителите от общинска администрация, във връзка с осъществяване на дейностите и инициативите за местно икономическо развитие. Установени са и вътрешни правила за наблюдение прилагането на етичния кодекс на служителите от общинска администрация.

През март 2010 г. е утвърден и Правилник за вътрешния трудов ред в община Карнобат, който се урежда организацията на труда в общината, съобразно особеностите на неговата дейност и се конкретизират правата и задълженията на работниците и служителите и на работодателя по трудово правоотношение, установени с Кодекса на труда и нормативните актове по прилагането му.

От 2010 г. ръководството на община Карнобат приема политиката за непрекъснато подобрени на Интегрираната система за управление на качеството на околната среда, съответстваща на стандартите БДС ENISO 9001:2008 и БДС ENISO 14001:2004, като средство за утвърждаване доброто име и репутация на общината и за създаване на възможности за подобряване на икономическото ѝ състояние.

Процесите в администрацията са съобразени и с разработената Система за финансово управление и контрол (СФУК). Нейното въвеждане е съгласно изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, Закона за вътрешния одит в публичния сектор, както и подзаконовите нормативни документи. Това е продиктувано от стремежа на ръководството на общината да отговори на нарастващите изисквания на населението за по-добро качество на оказваните от общината услуги.

В община Карнобат се стимулира професионалното и служебно развитие и израстване в кариерата чрез осигуряване на възможности за включване в разнообразни форми на обучение – въвеждащо, специализирано, езиково, компютърно, развитие на лидерски качества и умения и др.

Служителите са включени в процеса за предварителна оценка на потребностите, чрез попълване на лични планове за обучение, които са съобразени със задачите от работните им планове и заложеното в атестационните формуляри. На база на личните планове в началото на всяко година се изготвя годишен план за обучения на служители. Резултатите за ефикасността, адекватността и ефективността от обученията се проследяват чрез използване на различни форми – оценка на обучаемия, наблюдение на изпълнението, експертно мнение на прекия ръководител, обратна връзка с клиентите на администрацията и др.

В Общинска администрация Карнобат работи един еколог към отдел „Управление на собствеността“. Взема участие в комисии свързани с околната среда, изготвя отчети към РИОСВ-Бургас, Басейнова дирекция за управление на водите в Черноморски район, Басейнова дирекция за управление на водите в Източноевропейски район с център Пловдив, Национално статистическо бюро – гр. Бургас и др.

Със заповед на кмета на община Карнобат, кметовете на населените места отговарят за:

- поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и местата за обществено ползване;
- организират управлението на отпадъците;
- опазването на биологичното разнообразие, ландшафта и природното и културно наследство в тях.

Нормативната база, с която Общината работи, е действащото към момента международно, национално и местно законодателство. Общински наредби в разглежданата област са:

- НАРЕДБА № 1 за определянето и администрирането на местни такси и цени на услуги на територията на Община Карнобат;
- Наредба № 2 за преместваемите обекти, за рекламните, информационни и монументално-декоративни елементи и за рекламната дейност на територията на Община Карнобат;
- Наредба № 3 за опазване на обществения ред и чистотата на територията на Община Карнобат;
- Наредба № 4 за реда за провеждане на търговска дейност на територията на Община Карнобат;
- Наредба № 5 за пожарната и аварийна безопасност на територията на Община Карнобат;
- Наредба за местните данъци на територията на Община Карнобат;
- Наредба за условията и реда за съставяне на тригодишна бюджетна прогноза за местните дейности и за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета;
- Наредба за дейността в Община Карнобат по предотвратяване и ликвидиране на последствията при бедствия, аварии и катастрофи;
- Наредба за обществения ред при използване на моторни превозни средства на територията на град Карнобат;
- Наредба за организация и управление на гробищните паркове и за реда и условията за извършване на погребения на територията на Община Карнобат;
- Наредба за отглеждане на животни на територията на Община Карнобат;
- Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за поправяне, заздравяване или премахване на строежи или части от тях на територията на Община Карнобат;
- Наредба за регистрация, отчет и изисквания, на които трябва да отговарят пътните превозни средства с животинска тяга;
- Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество – собственост на Община Карнобат;
- Наредба за реда за управление и разпореждане с общински спортни имоти и спортни съоръжения;
- Наредба за реда и условията за упражняване на правата върху общинската част от капитала на търговските дружества;

- Наредба за символите, празниците, почетните звания, почетните знаци и награди на Община Карнобат;
- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Карнобат;
- Наредба за условията и реда за провеждане на обществено обсъждане при поемане от общината на дългосрочен дълг;
- Наредба за условията и реда за управление и разпореждане с общински жилища.

По проблемите на околната среда и здравния статус на населението Община Карнобат поддържа информационен обмен със следните регионални органи на централни ведомства:

- о РИОСВ – Бургас, към МОСВ – ИАОС;
- о РЗИ – Бургас, към МЗ;
- о Басейнова дирекция за управление на водите в Черноморски район с център Варна и Басейнова дирекция за управление на водите в Източноромански район с център Пловдив към МОСВ
- о ИАОС;
- о Областна дирекция земеделие и гори – Бургас, към МЗГ;
- о Териториално статистическо бюро – гр. Бургас към НСИ;
- о Гражданска защита;
- о Агенция по безопасност на храните към МЗГ.

За решаване на проблемите на околната среда общинската администрация си сътрудничи с редица фирми и бизнесорганизации:

С фирма „**ВиК**” ЕАД – получаване на:

- разрешение за задоволяване на битовите и производствени нужди – водовземане от градската водопроводна мрежа;
- разрешителни за заустване на производствени отпадъчни води в градската ПСОВ и емисионни норми за отпадъчните води;
- предписания за изграждане на локални ПС преди заустване на производствени отпадъчни води в градската канализация, събиране на утайки и други отпадъци локалните пречиствателни съоръжения (ПС).

Информирание на обществеността

За информирание на обществеността най-използваните средства са:

- о специално изградено табло пред сградата на общината;
- о интернет страница на Община Карнобат – karnobat@mail.bg.

Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството, компонентите и факторите на околната среда

Като цяло информацията за качеството на атмосферния въздух в урбанизираната територия е непълна поради липсата на стационарен мониторингов пункт с непрекъснато наблюдение. Върху качеството на атмосферния въздух в гр. Карнобат се извършва периодичен емисионен контрол с мобилната автоматична станция на Регионалната лаборатория в гр. Стара Загора. От извършените с нея измервания през 2013 г. се установява, че в 40 % от анализиранияте проби са регистрирани превишения на

средноденоношната норма за концентрациите на фини прахови частици с размери под 10 микрона /ФПЧ₁₀/. Регистрирани са и единични случаи с превишения на средно часовите норми за съдържание на серен диоксид и сероводород. Тъй като през зимните месеци /декември, януари и февруари/ не са извършвани измервания с мобилната автоматична станция, не може коректно да се оцени какъв е приносът на битовото отопление в замърсяването на въздуха в града. Поради незначителния дял на газифицираните предприятия и домакинства, може да се очаква, че основните емитери на замърсители във въздуха са част от промишлените предприятия в северната промишлена зона, жилищните сгради и автомобилният транспорт. Резултатите от контролните проверки, извършвани от РИОСВ Бургас на промишлени обекти в общината, не показват нарушения на нормите за допустимите емисии на вредни вещества в атмосферата.

Услуги, предоставяни от Общината и на територията, свързани с опазване на околната среда

Със заповед на кмета на Община Карнобат, кметовете на населените места отговарят за:

- поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и местата за обществено ползване;
- организирането на управлението на отпадъците;
- опазването на биологичното разнообразие, ландшафта и природното и културно наследство в тях.

Третиране на отпадъците

От системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци са обхванати всички населените места и цялото население на общината. Събраните битови, строителни и неопасни промишлени отпадъци се извозват и депонират в общинското депо в землището на гр. Карнобат, намиращо се на около 4 км от града до пътя за с. Екзарх Антимово. Площта на депото е около 30 дка и годишно в него се депонират около 10 хил. тона отпадъци. Състоянието на действащото общинско депо не отговаря на съвременните екологични изисквания и добрите европейски практики в областта на управлението на отпадъците. Съгласно изискванията на екологичната политика на ЕС и националното екологично законодателство, управлението на отпадъците трябва да се осъществява на регионален принцип чрез изграждане на регионални системи за управление на отпадъците. За посочените общини, участващи в Сдружението „Управление на отпадъците – Регион Бургас”, е предвидено използването на Регионалното депо за неопасни отпадъци „Братово Запад” с капацитет на първата клетка 400 хил.т /450 хил. куб.м/. Предвидено е депото да обслужва 210 населени места с общо около 400 хил. жители. Очаква се регионалното депо да бъде готово през пролетта на 2015 г. След пускането в експлоатация на регионалното депо, използваното в момента общинско депо подлежи на закриване и рекултивация. Официално е открита през юни 2015 г. е претоварна станция в близост до съществуващото депо с площ 7,9 дка и с претоварващ транспортен капацитет 10 хил. т/год., която трябва да обслужва общините Карнобат и Сунгурларе. Претоварната станция представлява предхождащо звено по отношение на експлоатацията на регионалното депо и ще подпомогне пълноценното му функциониране чрез предварителна обработка на приеманите отпадъци.

На площадката ще се извършва предварително компресиране на отпадъците, преди транспортирането им до регионалното депо, с което ще се спестяват транспортни разходи. Предвижда се и третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци³⁹ /с капацитет 10 т/час/. Ще се осъществява и разделно събиране на специфични отпадъци

като отработени масла, батерии и акумулатори, излезли от употреба МПС, електронно и електрическо оборудване, утайки от ПСОВ и др. В бъдеще се предвижда изграждане на инсталация за компостиране и обезвреждане на биоразградимите отпадъци, както и оползотворяване на биогаза. Общината има сключен договор с „Екопак България” АД за разделно събиране на отпадъците от опаковки за община Карнобат. Отпадъците от различните по вид опаковки се събират в различно оцветени пластмасови контейнери за хартия, пластмаси и стъклени отпадъци, разположени по определена схема в града. Събраните отпадъци от опаковки се извозват до площадката за сепариране и балиране в промишлената зона на гр. Каблешково, общ. Поморие. Част от подлежащите за рециклиране отпадъци се изкупуват и временно съхраняват в частни събирателни пунктове. Разрешителни за събиране, транспортиране и третиране на подобни отпадъци притежават фирми, чиито площадки са разположени предимно в Северната промишлена зона на града /„Формула – 2” ЕООД, „Бенмар” ЕООД, „СЕ Борднетце-България”, „Метал Респект-1” и др./. Чрез системата за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори са обхванати 74 % от населението на общината, а за разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /вкл. на луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак/ – цялото население на общината. Главни източници на производствени отпадъци са обекти на производствените предприятия, функциониращи на територията на Карнобат. Опасните отпадъци от болничните заведения се транспортират и обезвреждат извън територията на общината.

Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите

Водоснабдяването на населението в община Карнобат се извършва от "ВиК" ЕАД – Бургас. Всички селища на територията на общината са водоснабдени, с изключение на с. Сан Стефано. Благодарение на местни водоизточници и водоснабдителна система „Камчия“ се осъществява водоснабдяването на населените места в общината. В експлоатация са три водоснабдителни групи: „Аспарухово“, „Церковски“ и „Карнобат“. Девет от всички населени места, с общо население 82% от това на общината, се водоснабдяват от водоснабдителна система „Камчия“.

В Община Карнобат с изградена канализация е само град Карнобат. Канализацията обхваща почти всички квартали на града и към 2012 г. задоволява нуждите на 73,3% от населението. Тя е от смесен тип и провежда битови, промишлени и отпадъчни води.

Община Карнобат има готовност за изпълнение на проект, по който да се извърши работно проектиране и авторски надзор, изграждане на пречиствателна станция за отпадни води /в т. ч. изпълнение на строително-монтажните дейности за изграждане на ПСОВ, доставка на машини и съоръжения, обучение на персонала, ангажиран в експлоатацията на обекта и тестване на оборудването в рамките на необходимия за това период от време/, изграждане на ВиК мрежата в града.

Озеленяване и чистота в населените места

Общинското предприятие „Благоустройствени, комунални и ремонтни дейности” е с предмет на дейност: благоустройствени и комунални дейности, извършване на строително-монтажни работи за изграждане и поддържане на общински обекти и общинска техническа инфраструктура, в т.ч.: поддържане, ремонт, модернизация и реконструкция на общинския сграден фонд, улици, улични съоръжения, пътна маркировка, пътна сигнализация, площади, пътища и мостове, градини, паркове, паркинги, тържища, пазари, гробищни паркове, спортни съоръжения и други обекти, собственост на общината; извършване на аварийни ремонти на детски ясли, детски градини и училища и други общински сгради или обекти на техническата

инфраструктура; изграждане, поддържане и ремонт на уличното осветление; събаряне на освидетелствани сгради, поддържане на чистотата в общински обекти и на места за обществено ползване; чистотата в общински обекти и на места за обществено ползване; озеленяване и поддържане на чистотата в общински обекти и на места за обществено ползване; озеленяване и поддържане на зелени площи, общинска собственост; пътно-строителни и пътно-ремонтни дейности; поддържане на общинската улична мрежа; изграждане, поддържане и ремонт на тротоарни настилки, на светофарни уредби; поддържане, ремонт и почистване на улични оттоци; монтаж на автозаслони; управление и експлоатация на мрежите и съоръженията за жична радиофикация и кабелно разпространение, собственост на Община Карнобат, както и други стопански общински дейности за задоволяване потребностите на населението и осигуряване изпълнението на функциите на общината.

Газификация

Газификация на град Карнобат започва през октомври 2008 г. с изграждането на трасе за доставка на синьо гориво в града. За изграждането на трасето „Овергаз Изток“ АД инвестира общо 1 000 000 лв. Като част от проекта е изградена и площадка за декомпресиране на природен газ. Дължината на изградената газоразпределителна мрежа на територията на гр. Карнобат е 7 052 л. м., като от тях в периода 2010 – 2012 г. са построени 31 л. м., с 264 битови отклонения за частни абонати, от които включени са 5 бр. Броят на клиентите, които консумират природен газ нараства бавно през годините. До края на 2012 г. са газифицирани и въведени в действие, с разрешение за ползване, три училища с четири сгради, пет детски градини в град Карнобат, спортната зала „Олимпиец – Атанас Комшев“, сградата на Административния център на община Карнобат, сградата на община Карнобат, сградата на БКРД и СПА хотел „Парк“. Единственото промишлено предприятие на територията на община Карнобат, което е газифицирано е „Карина“ АД, което е локализирано в северната индустриална зона на града.

Газифицирането на град Карнобат има добър екологичен ефект. Редуцират се вредните емисии, които се отделят в атмосферата при алтернативна употреба на нафта, мазут и твърди горива /въглища/. В допълнение към добрия екологичен ефект се наблюдава и положителен икономически ефект. Чрез смяната на основния вид гориво за отопление на обществените сгради, от промишлен газбол към природен газ, община Карнобат спестява приблизително 50 000 лв. за един отоплителен сезон, тъй като в град Карнобат няма централизирано топлоснабдяване.

2.10. Икономически фактори

За община Карнобат водещият икономически сектор е преработващата промишленост, а селското стопанство и третичния сектор имат равнопоставен принос към БВП на общината. Икономическите мощности в община Карнобат са концентрирани в общинския център, като са развити предимно преработващата промишленост, селското, горското и рибното стопанство и складовата дейност. Община Карнобат е единствената община във вътрешността на област Бургас, която има добре развита промишленост.

Структуроопределящи отрасли за развитието на града, а и на общината, са хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето и шивашката промишленост, като индустриалните мощности са концентрирани предимно в град Карнобат, в индустриалната зона на града. В преработващата промишленост са заети 54,4% от всички заети в общината през 2012 г. Секторът произвежда 50% от нетните приходи от продажби в общината за същата година. Неговото значение за развитието на

икономиката в общината е ключово, като положителните тенденции в показателите в развитието му през последните 3 години са доказателство за устойчивост на сектора.

Хранително-вкусовата промишленост включва производство на спиртни напитки, зеленчукови и плодови консерви, брашно и хлебни изделия, млечни продукти, месни продукти, сладководна риба, налични са фуражни цехове. По-големите предприятия ориентират част от продукцията си за износ.

Основните, най-големи предприятия на територията на общината са:

- „СИС Индустрийс“ – производство на спиртни напитки на базата на зърнения спирт, произвеждан от Рафинерия „ВИНС“, локализирана във с. Церковски;
- „Винпром Карнобат“ – водещ български производител на вина и ракии, с капацитет на мощности за преработка на до 1000 тона грозде годишно;
- Мандра „Сигмен“ – производство на млечни продукти, базирана в с. Сигмен;
- Карнобатплод“ ЕАД – производство на консервирани зеленчуци и компоти. Локализирано е в Промислената зона в Карнобат;
- „Вита Фрут“ ЕООД - основната дейност на дружеството е преработка на плодове чрез сушене. Освен това капацитетът позволява да се преработват плодове в прясно състояние за търговия в страните от Европейската общност, трети страни и вътрешен пазар. Изградено е върху площ от 21 дка и е единствено по рода си в Югоизточна България. Оборудвано е със съвременни италиански машини, които обезпечават поточно производство в 24 часов режим. В предприятието ще се преработват ябълки, череши, праскови и др. с годишен капацитет на преработена суровина в порядъка на 4500 т., до 6000 т., като оптимален капацитет.

По-големите производители разполагат с добра материално-техническа база и модерна техника.

Машиностроенето е представено от следните предприятия:

- „СЕ Борднетце-България“ ЕООД – за окомплектоване на ел. оборудване за западни автомобили;
- „КАМТ“ АД - производство на почвообработващи машини и двигателни мостове за каропроизводството. Предприятието е позиционирано в град Карнобат. Продукцията е предназначена за вътрешния пазар и за износ;
- „Металопак“ АД – произвежда кофи за смет и метални варели 200л. Задоволява потребностите на вътрешния пазар;
- Завод за метални конструкции към „Монтажи“ ЕАД – София: изработва среднотезжки метални конструкции, заваръчен тип, за всички отрасли на икономиката.

Отрасъл “Услуги”

Най-голям процент от фирмите, работещи на територията на общината са в сферата на търговията и услугите. Малък е процентът на работещите в хотелиерството, туризма, ресторантьорството. Търговската дейност в общината се осъществява най-вече от частни стопани. Съществуващите потребителни кооперации са в лошо финансово състояние. Община Карнобат се намира в близост до големи туристически центрове, намиращи се по черноморското крайбрежие. Нейният туристически потенциал се изразява в чиста и запазена природа, исторически, архитектурни и културни забележителности, музеи, традиционни поминъци и занаяти и др., подходящи за културно-познавателен и еко туризъм. Най-известната забележителност в общината е средновековната византийска крепост Маркели, която е посещавана от средно 2000

туриста годишно. Природните забележителности на общината включват Стралджанското блато, за което характерно с богатото си фаунистично и флористично разнообразие, защитена местност „Лаликото“, намираща се западно от с. Венец. В близост се намира пясъчната кариера, където има находище на останки от фосилни хоботни. Има идеи за развитие на ловен и винен туризъм, чрез който ще се предлагат възможности за дегустации на редки деликатесни и колекционерски вина

Средствата за подслон и местата за настаняване на територията на общината са 11 на брой, от които в гр. Карнобат - 3 хотела, 1 семеен хотел и 1 мотел и 6 броя къщи за гости в с. Искра. Броят на реализираните нощувки има спонтанен пик през 2011 г., когато са реализирани два пъти повече нощувки в сравнение с предходни години.

Развиването на туризма в община Карнобат би било по-успешно, ако се осъществи в съдружие с останалите общини в областта.

В града работят и големи транспортни фирми:

- „Формула 2“ ЕООД е с предмет на дейност транспорт и спедиция. Фирмата изпълнява вътрешни и международни превози, персонал 110 човека;

- „Бултранс-Т“ ЕООД се занимава с транспортни и товаро-разтоварни дейности;

- „Ваня Транс“ ООД – занимава се предимно с вътрешен транспорт със зърновози.

Намалената покупателна способност на населението, конкуренцията и финансовите проблеми, свързани най-вече с недостатъчни оборотни средства и трудния достъп до кредити, са основните проблеми на фирмите в този отрасъл.

Отрасъл “Строителство”

Подотрасълът е слабо развит в общината. Основният проблем в този подотрасъл, касаещ развитието му на територията на общината, е свързан с ограниченото търсене на този вид дейности и услуги, най-вече поради ограничените доходи на местното население. Други фактори, затрудняващи дейността на местните строителните фирми са: липсата на обекти за строителство, скъпите строителни материали, амортизираната строителна техника, труден достъп до кредити.

Отрасъл “Селско стопанство”

Дейностите в този отрасъл през последните години се съсредоточиха в частни и кооперативни земеделски фирми и физически лица. Общо обработваемата земя в общината е около 533 хил. дка. Средно на едно домакинство се падат по 44 дка. Най-голям дял от обработваемата земя - 93%, е частна собственост. Природните условия в региона предопределят развитието на растениевъдството, което е ориентирано главно към производството на зърненожитни и фуражни култури. Значителен е дялът и на някои технически култури. Зеленчукопроизводството се развива предимно в частното стопанство. През последните години на по-големи площи се отглеждат арпаджик, лук и чесън в селата Черково, Сърнево, Зимен, Козаре, Екзарх Антимово. Трайните насаждения в общината са 12950 дка. От тях 8690 декара са лозя. Останалите 4260 дка са овощни видове – праскови, кайсии, череши, ябълки, бадеми, ягоди, малини. През 2000-2001 г. на територията на общината са създадени 40 декара малини в с. Зимен и 417 дка бадеми в с. Добриново. Отрасълът с най-добри традиции в общината е лозарството. Почвено-климатичните условия са определящият фактор за благоприятното му развитие. 6820 дка от лозовите насаждения са в землищата на селата Невестино, Искра, Соколово, Зимен, Венец, Екзарх Антимово, Аспарухово, Житосвят. От тях 694 дка са новосъздадени.

До 1996 година насажденията се стопанисваха лошо, което доведе до критично фитосанитарно състояние.

Състояние на инфраструктурата

Транспортното обслужване на общинската територия се осъществява посредством наличната пътна мрежа, включваща третокласни и четвъртокласни пътища до отделните селища.

През територията на общината преминава международен транспортен коридор № 8, кръстосват се пътищата за Източна и Западна България, както и единствената жп връзка между южните и северните части на Източна България.

Таблица II.2.10.-1: Брой гари и спирки в Област Бургас

Община	Главни жп линии		Жп отклонения	
	Гари (брой)	Спирки (брой)	Гари (брой)	Спирки (брой)
Бургас	6	4		3
Камено	1	1	1	1
Айтос	2	2	1	1
Карнобат	3	1		
Сунгуларе	2	4		
Руен	2	6		
Поморие			1	
Средец				1

Местоположението на Общината и всички транспортни коридори минаващи през нея й осигуряват предимство пред останалите Общини от региона, като Община Карнобат е директно включена в националната и международната транспортна система. Населените места от общината са с пряк и лесен достъп до основните пътни артерии. Това дава възможност за добро развитие на Община Карнобат и привличане на инвеститори.

Пътната мрежа на общината е добре развита. Всички населени места са свързани с общинския център. Общата дължина на пътната мрежа е 276.9 км и обхваща пътища от I-ви клас – 30.3 км, II-ри клас – 11.0 км, III-ти клас – 45.9 км, IV-ти клас – 153.4 км, както и автомагистрала „Тракия“ – 27.1 км и обходен път на гр. Карнобат – 9.2 км. Като цяло пътищата в общината са в добро състояние.

Автомагистрала „Тракия“ осигурява пряка и бърза връзка с областния център Бургас, както и с други големи административни центрове в Южна България. Голяма част от населението на общината работи в района на Черноморието и град Бургас и чрез магистрала Тракия те получават лесен и бърз достъп до там.

След официалното пускане на втория подучастък, Зимница – Карнобат с дължина 34,28 км, на Лот 4 Ямбол – Карнобат, транзитния трафик през първокласния път I-6 Ямбол – Карнобат и обходния път на гр. Карнобат значително намалява. Въпреки това първокласния път I-6 (София – Казанлък – Сливен – Карнобат – Айтос – Бургас) остава важен транспортен коридор, свързващ Карнобат с Айтос и Сливен.

Списък на републиканските пътища на територията на ОПУ-Бургас Община Карнобат

Важно обслужващо значение по направление Шумен има второкласния път II-73 (Карнобат – Мъдрино – Лозарево – Веселиново – обходен път Шумен). В частта си в община Карнобат, от 79.5 до 90.5 км е извършена рехабилитация през 2012/2013 год. и е

в добро състояние. Пътят е пряка връзка на община Карнобат с близката община Сунгурларе, както и с гр. Шумен и гр. Варна.

През 2012 год. е извършен среден ремонт на път III-705 “Сунгурларе – Мъдрино”, от км 21,9 до км 23,7 с дължина 1,8 км.

Клас, N и наименование на пътя	Километрично положение		Дължина /км/	Добро			Средно			Лошо		
	от /км/	до /км/		от км	до км	Дълж. /км/	от км	до км	Дълж. /км/	от км	до км	Дълж. /км/
АМ "Тракия"	308.1	335.2	27.1	308.1	335.2	27.1						
II Обход гр. Карнобат	0	9.2	9.2	0	9.2	9.2						
I-6 Ямбол - Карнобат - Бургас	428.2	458.5	30.3	428.2	431	2.8						
							431	433.5	2.5			
				433.5	435.8	2.3						
							435.8	449.5	13.7			
				453.6	458.5	4.9				449.5	453.6	4.1
II-73 Шумен - Лозарево - Карнобат	79.5	90.5	11				79.5	90.5	11			
III-705 Берово - Сунгурларе - Мъдрино - (Лозарево - Карнобат)	21.5	23.7	1.8	21.9	23.7	1.8						
III - 795 (Болярово - Средец) - Драка - Малина - Житосвят - Драганци - Карнобат	28.9	54.7	25.8							28.9	32.5	3.6
							32.5	38.6	6.1			
										38.6	47.4	8.8
				47.4	49.4	2						
										49.4	54.7	5.3
III - 5391 Трояново - Аспарухово - Крушево - Детелина - (Драганци - Карнобат)	2.8	21.1	18.3							2.8	6.4	3.6
				6.4	10.4	4						
							10.4	11.2	0.8			
				11.2	13	1.8						
							13	15.5	2.5			
										15.5	16.5	1
							16.5	21.1	4.6			
Всичко			123.5			55.9			41.2			26.4

Като цяло пътната мрежа в общината осигурява удобни транспортни връзки между всички населени места от общината. Автомагистралата и пътищата от първи клас са добро състояние. Задоволително е и състоянието на второкласния път II-73. Пътищата от трети и четвърти клас са в частично добро състояние, като в по голямата си част те имат нужда от ремонт. В таблицата по горе е представена подробна информация за републиканската пътната мрежа на територията на общината и състоянието на настилката.

По голямата част от уличната мрежа в града и селата е изградена преди повече от 20 години и експлоатационният срок на износващият пласт асфалтобетон е отдавна изтекъл. Уличната мрежа е амортизирана и се нуждае от неотложен текущ ремонт. Затрудняване на движението се получава поради паркирането в активните платна на уличната мрежа, което е породено от липсата на достатъчно паркоместа. В голяма част от селата селищната пътна мрежа не е изградена изцяло, като във всяко е в различен етап на завършеност.

Общественият транспорт в общината се осъществява от М-БУС ООД, която извършва изцяло вътрешноградския транспорт в Карнобат и 78.4% от междуселищния транспорт. Договор за концесия между Община Карнобат и „М-БУС“ ООД е сключен през 2009 г.

Останалите транспортни услуги в община Карнобат се осъществяват от „Комфорт-88“ ЕООД и „Експрес-Г.К.“ЕООД, които покриват 21,6% общо от междуселищния транспорт. Транспортния парк се нуждае от постепенно обновяване. Транспортното обслужване на населението се осъществява и от таксиметрови автомобили, като броя на издадените от Община Карнобат разрешения за таксиметрова дейност за периода 01.01.2013-30.07.2013 г. са 11 на брой.

2.11. Финансови фактори

Бюджет

Основните нормативни документи, които касаят общинския бюджет са Законът за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/, Законът за общинските бюджети и Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/.

Финансовата стабилност на община Карнобат показва подобрене спрямо 2012 г., като заема 65-а позиция в класацията за финансова стабилност. Класацията е базирана на четири основни показателя: финансова самостоятелност, финансова устойчивост, ефективност и инвестиционна активност. В периода 2010-2012 г. съотношението на приходите за местни и за държавни дейности е следното:

2010 г. – 46 % към 54 %;

2011 г. – 36 % към 64 %;

2012 г. – 43 % към 57%.

Анализът на данните за бюджетните приходи показва, че след спад през 2011г. дължащ се на намалението на местните приходи, финансовите ресурси на Община Карнобат започват да се увеличават. Приходите през 2010 г. са били 14 912 226 лв., през 2011 г. са 13 098 819 лв., а през 2012 г. – 13 300 427 лв. Забелязва се тенденция за увеличаване дела на собствените приходи за сметка на субсидиите и трансферите от РБ. За 2010 г. съотношението е било 24 %, за 2011 г. е 28 %, а за 2012 г. то е 29 %. Друга тенденция е увеличаването на дела на данъчните приходи за сметка на неданъчните приходи. За 2010 г. съотношението е 32 % към 68 %, за 2011 г. е 32 % към 68%, а за 2012 г. – 35% към 65%. Увеличението на данъчните приходи се дължи главно на по-високата

събираемост – доброволно и принудително чрез съставяне на актове. От данъчните приходи най-голямо значение имат данъкът върху превозните средства, данъка върху недвижимите имоти и данъка за придобиване на имущество, съответно за 2010 г. – 1 085 312 лв., 2011 г. – 1 107 474 лв., 2012 г. – 1 293 401 лв. От неданъчните приходи най-голям дял имат приходите от наеми на имущество, от наеми на земя и от общинските такси. Като абсолютна стойност неданъчните приходи са както следва:

Таблица II.2.11.-1:

Година	Приходи, лв.
2010	2 421 486
2011	2 548 312
2012	2 537 394

Приходоизточници в общинския бюджет, свързани с околната среда

Източниците на приходи в общинския бюджет, свързани с опазването на околната среда за периода 2013 и 2014 г. са представени в таблица II-2.11.-2.

Таблица II-2.11.-2:

	Приходи от такса битови отпадъци, лв.
2013 г.	1 095 673
2014 г.	1 109 264

Разходи свързани с опазването на околната среда, относителен дял от всички разходи – табл. II-2.11.-3.

Таблица II-2.11.-3:

	Разходи за озеленяване, лв.	Разходи за чистота, лв.	Други разходи, свързани с опазването на околната среда, лв.	Относителен дял от всички разходи, %
2013 г.	7443	658749	29434	5%
2014 г.	11706	959143	18027	7%

2.12. Демографски фактори

Население на Община Карнобат по населени места и миграция

Към 15.03.2012 год. населението на община Карнобат е 28 865 души, от които 23 922 живеят в гр. Карнобат. При преброяването на населението проведено на 04.12.1992 год., постоянното население на община Карнобат е било 32 686, а в края на 1999 - 31 444.

В периода от 1965 г. досега населението в общината постепенно намалява. Това се дължи главно на изселванията на населението и влошената възрастова структура в някои села на общината - с. Деветинци, с. Козаре, с. Добриново, с. Сан Стефано. В процеса на

механично движение по-голямата част от мигриращото население се е насочвало към общинския център и малка част извън общината.

Това поведение на демографската маса е довело до нарастване на гр. Карнобат, който абсорбира в себе си около 69% от общото население на общината.

Таблица П.2.12.-1: Таблица на населението по постоянен и настоящ адрес								
Община	Постоянен адрес				Настоящ адрес			
	Общо	Настоящ адрес в населеното място	Настоящ адрес в населеното място от общината	Настоящ адрес извън общината	Общо	Постоянен адрес в населеното място	Постоянен адрес в населеното място от общината	Постоянен адрес извън общината
Карнобат	28865	23922	999	3944	26324	23922	999	1403

Таблица на населението по постоянен и настоящ адрес
област БУРГАС община КАРНОВАТ

Населено място	Постоянен адрес общо	Настоящ адрес общо	Постоянен и наст. адрес в същото НМ
ГР. КАРНОВАТ	21348	18658	17930
С. АСПАРУХОВО	140	199	113
С. ВЕНЕЦ	234	246	178
С. ГЛУМЧЕ	79	111	69
С. ДЕВЕТАК	176	249	135
С. ДЕВЕТИНЦИ	51	78	42
С. ДЕТЕЛИНА	238	206	191
С. ДОБРИНОВО	111	113	86
С. ДРАГАНЦИ	116	143	98
С. ДРАГОВО	354	276	261
С. ЕКЗАРХ АНТИМОВО	1063	1009	927
С. ЖЕЛЕЗНИК	69	93	62
С. ЖИТОСВЯТ	156	141	116
С. ЗИМЕН	219	190	156
С. ИСКРА	454	452	336
С. КЛИКАЧ	966	763	723
С. КОЗАРЕ	40	44	21
С. КРУМОВО ГРАДИЩЕ	572	523	452
С. КРУШОВО	96	122	90
С. МЪДРИНО	74	107	60
С. НЕВЕСТИНО	477	513	412
С. ОГНЕН	168	207	131
С. РАКЛИЦА	88	94	71
С. САН-СТЕФАНО	100	118	75
С. СИГМЕН	176	252	140
С. СМОЛНИК	119	157	97
С. СОКОЛОВО	354	387	297
С. СЪРНЕВО	131	200	106
С. ХАДЖИИТЕ	343	287	259
С. ЦЕРКОВСКИ	166	200	147
С. ЧЕРКОВО	187	186	141
Всичко за общината	28865	26324	23922

През последните години се наблюдава трайна тенденция към намаляване броя на населението на община Карнобат, което е в съответствие с общите тенденции в демографското развитие на страната и област Бургас. Демографската ситуация се дължи на отрицателния естествен и на отрицателния механичен прираст на населението, които от своя страна са резултат от въздействието на различни социално-икономически и културни фактори и влияния, специфични за територията на общината.

Таблица II.2.12.-2: Население на област Бургас по общини и местоживееие към 31.12.2012 г., НСИ

общини	общо	градове	села
област Бургас	413 474	309 499	103 975
Айтос	28 577	19 827	8 750
Бургас	211 390	200 612	10 778
Камено	10 239	4 314	5 925
Карнобат	23922	17316	6 606
Малко Търново	3 765	2 376	1 389
Несебър	23 385	15 777	7 608
Поморие	27 405	18 765	8 640
Приморско	6 039	3 912	2 127
Руен	28 755	-	28 755
Созопол	12 543	6 280	6 263
Средец	14 945	8 975	5 970
Сунгурларе	12 222	3 162	9 060
Царево	9 392	7 288	2 104

За периода 2004-2012 г. населението на община Карнобат показва непрекъсната тенденция към намаляване.

Таблица II.2.12.-3: Брой на населението на община Карнобат 2004-2012 (към 31.12. на съответната година), НСИ

година	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
брой	28 528	28 130	27 815	27 372	26 959	26 576	26 044	25 187	24 817

Полова структура

На територията на община Карнобат се наблюдава тенденцията, характерна за цялата страна – броят на жените има превес над броя на мъжете, по-силно изразен при населението, което живее в град Карнобат. Факторите, оказващи влияние върху половата структура на една община са смъртност, раждаемост, продължителност на живота и миграционна подвижност на населението. Най-благоприятната полова структура тази, при която мъжете имат лек превес, запазващ се до пенсионна възраст, а жените имат незначителен такъв в тази възрастова граница.

Таблица II.2.12.-4: Население на община Карнобат по пол и местоживеене към 31.12.2012, НСИ

показател	брой
Общо	24 817
- мъже	12 069
- жени	12 748
В град Карнобат	18 211
- мъже	8 830
- жени	9 381
В селата	6 606
- мъже	3 239
- жени	3 367

При половата структура не се наблюдават съществени промени през последните 5 години. Населението, което живее в селата е сравнително по-равномерно разпределено и превесът на жените е по-малък. В град Карнобат разликата е по-значителна в полза на женския пол.

Възрастова структура

Таблица II.2.12.-5: Възрастов състав на населението по Зунберг, %, НСИ, 2011

	0-14	15-49	50+
Р България	13,2	46,8	40,0
Област Бургас	14,7	48,0	37,2
Община Карнобат	15,2	43,5	41,2

Според шведския статистик и демограф Зунберг, възрастовата структура на населението в България е от регресивен тип и тенденцията към застаряване на населението е ясно изразена. Това важи и за населението на община Карнобат, което се отличава с по-висок процент на население във възрастова група 50+ в сравнение със средния за страната и областта, като същевременно се наблюдава по-нисък от средния процент на население на възраст между 15 и 49 години. Предимство при възрастовия състав на населението на община Карнобат е по-високият процент младежи – население във възрастова група 0-14 години.

В селата като цяло се наблюдава натрупване на население във високите възрастови групи, което от една страна ограничава възможностите за естествено възпроизводство на населението, а от друга – ограничава трудовият им контингент.

Трудоспособен контингент

Делът на населението в над-трудоспособна възраст в общината е значително по-висок от този в областта и страната, а в трудоспособна възраст – най-нисък.

Таблица II.2.12.-6: Население на община Карнобат в под трудоспособна, трудоспособна и надтрудоспособна възраст (%), 2011 г., НСИ

	Под- трудоспособна възраст	Трудоспособна възраст	Над- трудоспособна възраст
Р България	13.24	68.27	18.49
Област Бургас	15,6	63,3	21,0
Община Карнобат	16,2	58,2	25,6

Миграцията на предимно млади хора допринася за влошаването на възрастовия състав на населението в общината. И в бъдеще процесът на демографско остаряване ще зависи от емиграцията на млади семейства.

Фигура II.2.12.-1.: Население на община Карнобат в под-трудоспособна, трудоспособна и над-трудоспособна възраст 2009-2011

В периода 2009-2011 г. делът на населението в под-трудоспособна, трудоспособна и над-трудоспособна възраст е относително еднакъв, като във всички групи се наблюдава общата тенденция на намаляване на населението.

Етническа структура

Сред основните и най-важни характеристики на населението е етническият му състав. Той оказва влияние върху възпроизводството на населението, както и върху общественото поведение и трудовата активност на лицата. През последните години не се наблюдава съществено изменение на етническата структура на населението в общината, поради факта, че демографските тенденции, характерни за общината, се отразяват върху броя на всички етнически групи.

Таблица II.2.12.-7: Население на община Карнобат по етнически групи, брой, 2011 г., НСИ

	Р България	Област Бургас	Община Карнобат
общо брой население	7 364 570	415 817	25 477
в т.ч. отговорили	6 680 980	370 544	22 787

българска	5 664 624	298 128	19 030
турска	588 318	49 354	2 125
ромска	325 343	18 424	1 202
друга	49 304	2 632	289
не се самоопределят	53 391	2 006	141

Община Карнобат се отличава по отношение на етническата структура от тази за страната и област Бургас. В процентно отношение, българската етническа група е под средните стойности за страната, но над средните стойности за областта. Делът на турската етническа група е по-висок от средния за страната и значително по-нисък от средния за областта. Ромската етническа група се отличава с по-висок процент от средния за страната и областта. На територията на общината съществуват населени места, в които преобладава ромската етническа група, което означава, че е необходимо да се обърне сериозно внимание на мерките за тяхното ефективно включване в обществените процеси, осигуряване на адекватен достъп до образование и др., чрез които да се създадат условия за ефективно решаване на социално-икономическите проблеми, породени от маргинализирането на тази етническа общност.

Заболеваемост

Системата за здравно обслужване на населението в община Карнобат е добре организирана и в значителна степен обезпечена материално, но има нужда от допълнително кадрово обезпечаване. Нейната структура включва Многопрофилна болница за активно лечение /МБАЛ/ - гр. Карнобат, “Медицински център 1 “ ЕООД град Карнобат, Първичната медицинска помощ, Център за спешна медицинска помощ – филиал Карнобат, стоматологичното обслужване, аптеки и аптекни центрове и училищно здравеопазване.

Сезонно увеличение на населението през туристическия сезон

Районът на Община Карнобат няма ясно очертан туристически облик.

Образование

По отношение на образователната структура на населението, прави впечатление, че делът на хората с висше образование в общината е значително под средния за страната и област Бургас, като същото важи и за относителния дял на хората със средно образование. Същевременно е налице тенденция за увеличаване на дела на населението с начално и незавършено образование. На територията на община Карнобат има населени места с преобладаващо население с начално и незавършено образование, като същите се отличават с по-висок или преобладаващ дял на население от ромската етническа група.

Таблица II.2.12.-8: Население на 7 и повече навършени години и степен на завършено образование (%), 2011, НСИ

	образование			
	висше	средно	основно	начално
Р България	19,57	43,39	23,09	7,79
Област Бургас	17,59	42,07	24,92	8,23
Община Карнобат	11,56	38,38	29,95	11,48

Дейността на отдел „Просвета“ в системата на средното образование в Община Карнобат се провежда в съответствие с изискванията на Закона за народната просвета, Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и е съобразена с образователната политика на Община Карнобат. Образователната политика на Общината отчита както социално-икономическите характеристики на съвременното общество, така и перспективите за бъдещото му развитие. Броят на учебните заведения в община Карнобат е 8. В общината има една професионална гимназия по селско стопанство и лека промишленост. В общината функционират 7 общообразователни училища:

- СОУ "Св. Св. Кирил и Методий"
- СОУ "Христо Ботев"
- ОУ "Христо Смирненски"
- ОУ "П.Р. Славейков"
- ОУ "Христо Ботев"- с. Екзарх Антимово
- ОУ "Христо Ботев"- с. Кликач
- НУ "Христо Ботев" с. Соколово

Налице е концентрация на учебни заведения в общинския център – гр. Карнобат. Функционира по едно основно училище в с. Екзарх Антимово и с. Кликач и едно начално училище с. Соколово. В останалите населени места няма учебни заведения.

В община Карнобат функционират седем детски градини:

- ОДЗ "Вълшебство" с филиал с. Невестино
- ОДЗ "Мир"
- ЦДГ "Иглика"
- ЦДГ "Славейче"
- ЦДГ "Яна Лъскова"
- ОДЗ "Митко Палаузов" с. Екзарх Антимово
- ЦДГ "Пролет" с. Кликач с филиал с. Соколово

По-голямата част от детските заведения също е съсредоточена в общинския център.

Проблем пред сектора образование е и липсата на мотивация за обучение у децата от ромската малцинствена група, поради липса на средства у родителите, недостатъчна образователна култура, невъзможност да се види перспектива за реализация.

Важен фактор за развитие на сектора образование в община Карнобат е състоянието на сградния фонд и материално – техническата база. През май 2011 г. приключи проект **“Осигуряване на устойчиво градско развитие чрез модернизация на образователната инфраструктура в град Карнобат”**, финансиран с договор № BG161PO001/1.1-01/2007/022 от 03.02.2009 г. по Оперативна програма „Регионално развитие 2007 – 2013 г.” Проектът включваше основен ремонт на 5 сгради на три училища и една сграда на детска градина в гр. Карнобат. Реализирани са мерки за енергийна ефективност на две средно образователни, едно основно училище и една детска градина: топлоизолация на външни стени, подмяна на дървена дограма с PVC,

ремонт на котелни инсталации, изграждане на отоплителна инсталация. Ремонт с прилагане на мерки за енергийна ефективност е извършен и на ОДЗ „Мир“. Състоянието на сградния фонд и материално техническата база е задоволително, но необходими са още средства за подобряване на тяхното състояние.

Като цяло община Карнобат полага редица мерки за повишаване качеството на образователната инфраструктура и преодоляване на посочените проблеми, образователната политика е ориентирана към осигуряване на обучение, съответстващо на съвременните образователни изисквания.

2.13. Социално-икономически фактори

Съгласно териториалното райониране на България, Община Карнобат попада в Югоизточен регион на планиране.

Стойността на произведения брутен вътрешен продукт (БВП) по текущи цени в Югоизточен район през 2010 г. възлиза на 8 475 млн. лв., което представлява нарастване със 17,4% спрямо 2007 г. (7 216 млн. лв.) След регистрирания спад от 1,6% за 2009 г. спрямо 2008 г., през 2010 г. спрямо предходната е постигнат растеж от 2%. Стойността на БВП в реално изражение през 2010 г., макар и по-висока само с 0,4% от тази през 2008 г., е положителен сигнал за начало на постепенно стабилизиране на регионалната икономика.

Относителният дял на ЮИР в общата стойност на БВП на страната в годините след 2007 г. се характеризира с устойчивост от около 12%. Тази тенденция се запазва и през 2010 г., през която ЮИР формира отново 12% от БВП на страната. Районът запазва третото си място след Югозападен (48,2%) и Южен централен район (14,1%), характерно за последните години след 2007 г.

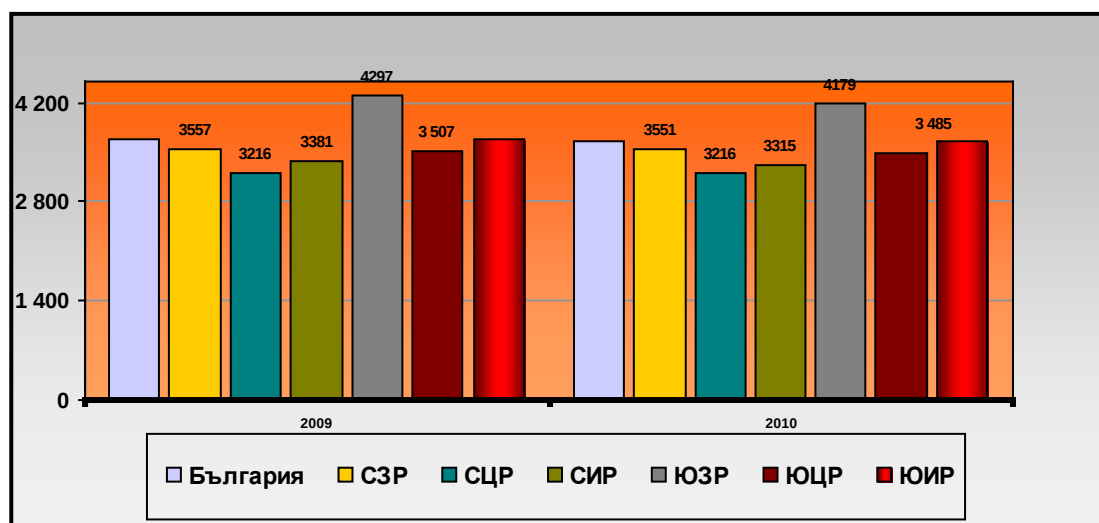
На ниво области за 2009 г. най-голям дял в БВП на района имат областите Бургас – 40,9% и Стара Загора – 39%. Област Сливен формира 11,4% в района, а област Ямбол – 8,7%. По отношение на формирания национален БВП област Бургас и област Стара Загора дават съответно 5% и 4,7%. Делът на областите Ямбол и Сливен е около 1,1-1,4% от БВП на страната.

По показателя БВП на глава от населението за 2010 г. Югоизточен район се нарежда на второ място сред районите в страната, изпреварван единствено от Югозападен район (16 078 лв.) Стойността на БВП на човек от населението в Югоизточен район е 7 625 лв. при среден показател за страната от 9 359 лв. И при този показател се регистрира нарастване за района с 19,2% спрямо 2007 г. (6 398 лв.) След спада от 1,2% за 2009 г. спрямо 2008 г., през 2010 г. увеличението при показателя БВП на човек от населението в ЮИР възлиза на 1,5% спрямо 2008 г. и на 2,7% спрямо предходната 2009 г. Положителна промяна за района е изпреварването, макар и с малко, на Североизточен район в две поредни години – 2009 и 2010 г. За сравнение през периода 2007-2008 г. ЮИР е на трето място след СИР. Това се дължи на по-бавното възстановяване на регионалната икономика на СИР след икономическата криза. Трите северни района (СЗР, СЦР и СИР), за разлика от ЮИР, все още не могат да достигнат стойностите на БВП на глава от населението от 2008 г.

На областно ниво в ЮИР, по последни налични данни за 2009 г., най-висока е стойността на БВП на човек от населението в област Стара Загора – 9 207 лв., следвана от област Бургас – 8 064 лв. Прави впечатление, че стойността на показателя за областите Бургас и Стара Загора е почти два пъти по-голяма от тази за областите Ямбол и Сливен, съответно за област Ямбол – 5 150 лв., а за област Сливен – 4 603 лв.

Югоизточен район е на второ място сред районите от ниво 2 в страната по общ доход средно на лице от домакинството за 2010 г. – 3 643 лв. след ЮЗР (4 179 лв.) с близка до средната за страната стойност – 3 648 лв. Това се дължи основно на по-високото ниво на заетост в сравнение с останалите 4 района. Намалението на годишна база в района спрямо 2009 г. възлиза на 1,4% при средна за страната стойност 1,2%.

Фигура II.13.-1: Общ доход на лице от домакинството за 2009-2010 г. (лв.)

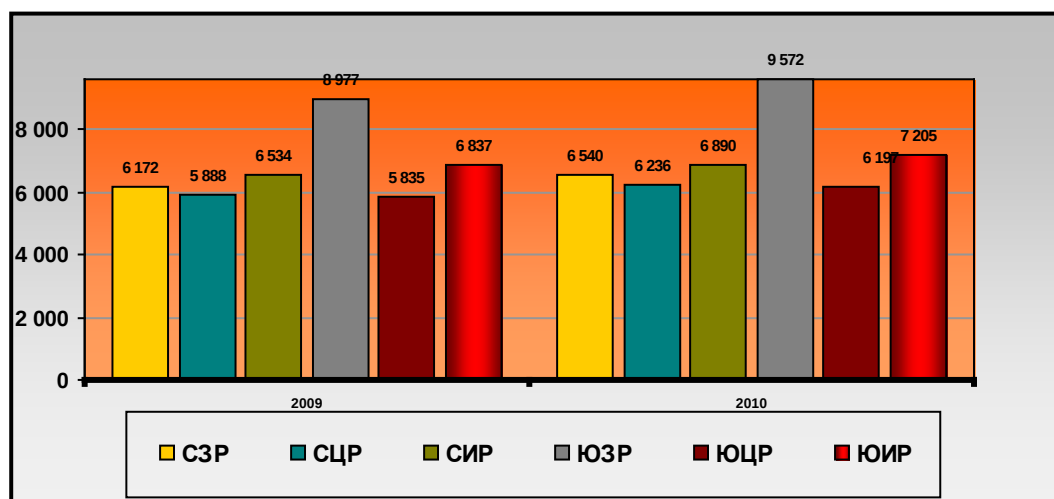

Източник: Национален статистически институт

Наблюдават се вътрешнорегионални различия в доходите на населението в градските и селските подрайони, както и между областите, в които е съсредоточена по-голяма част от предоставяните услуги и предприемачеството и областите, които са в по-малка степен развити в сектора на услугите за бизнеса и туристическите услуги.

Работната заплата продължава да бъде основен източник за доходите на домакинствата с около 50 % от общия доход. Средната работна заплата в ЮИР през 2010 г. е 7 205 лв. Районът е на второ място след ЮЗР (9 572 лв.), като увеличението на работната заплата за 2010 г. в сравнение с 2009 г. е с 5,4%.

Фигура II.2.13.-2: Средна работна заплата 2009-2010 г. (в лв.)

Източник: Национален статистически институт

Размер на средната работна заплата

Средната годишна работна заплата за 2011 г. в община Карнобат е 6721 лв., а средната за областта - 7 359 лв.

Фигура II.2.13.-3: Средна годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Карнобат през 2011 година

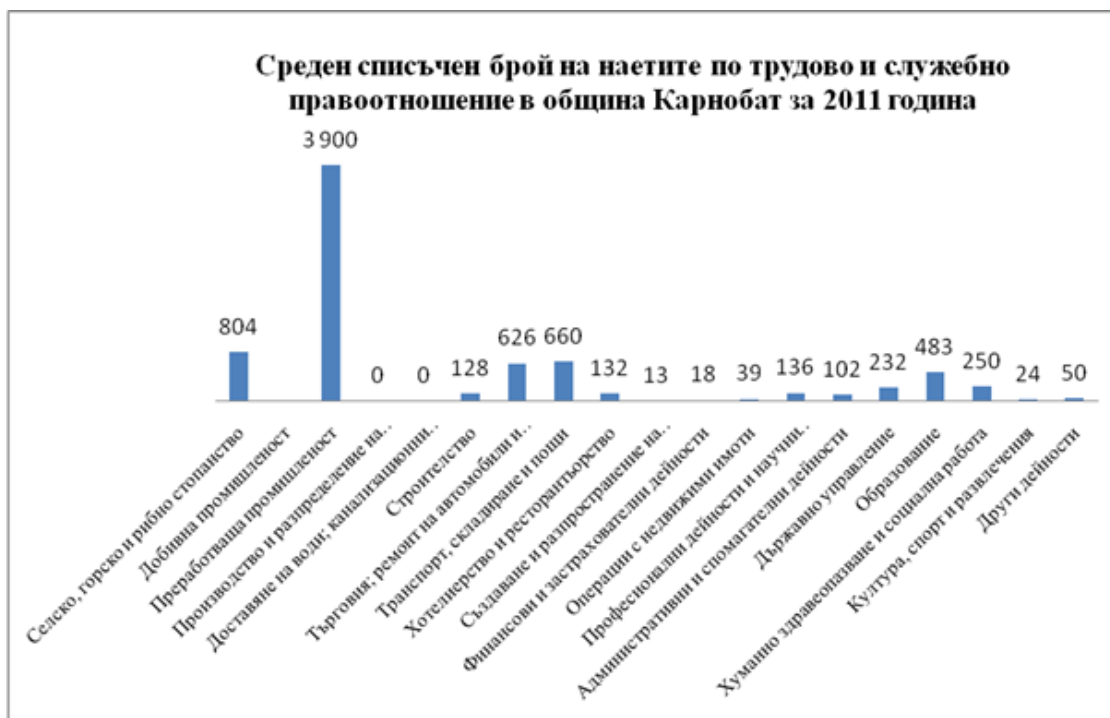
Заетост

Равнище на безработицата в общината за 2012г. е – 9.07%, което е с 3.23% по-ниско от средното за страната. Регистрираният брой на безработните е 956 души, от които 62% са без квалификация. Към момента има повече безработни специалисти в общината, от хора с работническа професия. Коефициентът на безработица в област Бургас за 2012 г. е 11.6%.

Фигура II.2.13.-4: Професионално разпределение на безработните в община Карнобат за 2011 г.

Най-много са наетите по трудово и служебно отношение в сферата на преработващата промишленост.

Фигура II.2.13.-5: Среден списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Карнобат за 2011 година

Тревожна е тенденцията на увеличаване на равнището на безработицата и задълбочаване на проблемите на пазара на труда за намиране на кадри с подходяща квалификация и откриване на нови работни места.

III. Анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите /SWOT анализ

Силни страни	Слаби страни
➤ Близост до областния център и наличие на крупни производствени предприятия; ➤ Добра транспортно-комуникационна обеспеченост /важен шосеен и ж.п. център/; ➤ Добри природни дадености за растениевъдство /трайни насаждения, лозя, полски култури/ и животновъдство; ➤ Наличие на магистрален газопровод, преминаващ през територията на общината и изградена мрежа в гр. Карнобат; ➤ Добре развита електропреносна и електроразпределителна мрежа;	➤ Недостатъчни външни инвестиции; ➤ Концентриране на население в град Карнобат, обезлюдяване на селата от общината; ➤ Миграция на младите хора към други региони на страната и чужбина; ➤ Незадоволително състояние на уличната мрежа; ➤ Незадоволително състояние на зелената система в общината като цяло и на междублоковите пространства в града ➤ На територията на Община Карнобат няма изградени и влезли в

➤ Засилването на контрола върху основните промишлени мощности, основни замърсители на въздуха и гарантирането на спазването на разрешителните е необходимо за постигането на задачите по отношение качеството на въздуха. ➤ Степента на изграденост на водопроводната мрежа в Община Карнобат е почти 100%; ➤ Подадената вода е със сравнително добри качества, отговаря на нормативните изисквания, извършва се непрекъснат контрол за качествените показатели; ➤ Разработена Програма за управление на дейностите по отпадъци, формирани на територията на Община Карнобат за период 2014 – 2020 г.; ➤ Тенденция на намаляване на количеството битови отпадъци; ➤ Наличие на система за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки от домакинствата, търговските и обществените обекти; ➤ Система за организирано сметосъбиране във всички населени места в Община Карнобат; ➤ Изградена претоварна станция за отпадъци; ➤ Добро организационно устройство и местна нормативна уредба; ➤ Наличието на голям брой пунктове за вторични суровини, свързано с изпълнение на целите за разделното събиране на отпадъците в общината; ➤ Участие на общината в Регионалното сдружение за управление на отпадъците; ➤ Богата история и културни	експлоатация ПСОВ; ➤ Остарели мрежи и липса на автоматизация при дезинфекцията на питейната вода; ➤ Липса на изградена канализационна система в голямата част от населените места; ➤ Изградените канализационни мрежи са стари, с лоша водоплътност. ➤ Необходимост от рехабилитация на инфраструктурата, изграждане на пречиствателна станция за отпадни води ➤ Индикации за съдържание на ешерихия коли, колиформи, нитрати и остатъчен хлор в питейната вода за някои населени места; ➤ Изчерпан капацитет на депото за битови отпадъци; ➤ Голям брой нерегламентирани замърсявания на територията в общината; ➤ Липса на данни за специфични отпадъчни потоци; ➤ Не се извършва оползотворяване на строителни отпадъци; ➤ Тенденция на нарастване на разходите за управление на битовите отпадъци; ➤ Тенденция на намаляване на събираемостта на такса битови отпадъци; ➤ Недостатъчна ангажираност на жителите за разделно събиране на отпадъци и спазване на изискванията в общинската наредба за управление на отпадъците в община Карнобат; ➤ Възможността за плащане на услугите за отпадъци, обоснована от ниските доходи на населението, което силно ограничава инвестирането на средства в нови и
---	--

традиции.	екологосъобразни съоръжения.
Възможности	Заплахи
➤ Намаляване емисиите на ФПЧ_{10} от битовото отопление, транспорта и промишлеността; ➤ Довършване на газификация на града за битови и промишлени нужди ➤ Осигурена реализация на градска ПСОВ ➤ Доизграждане, усъвършенстване и технологично обновление на инфраструктурата чрез включване в проекти на национални и европейски програми ➤ Финансови източници, вкл. от ЕС за дейности по управление на отпадъците; ➤ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците; ➤ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ➤ Средства от оперативни програми, които позволяват изграждането на съоръжения и инсталации за третирането на отпадъците. ➤ Поддържане и обогатяване на зелената система; ➤ Налице са условия и потенциал за развитие на културно-познавателен, ловен и еко туризъм.	➤ Неотвеждане на всички отпадъчни води до пречиствателната станция, неосигуряване на необходимите качества на пречистените отпадъчни води при заустването им във водоприемника; ➤ Често се наблюдават прояви на инфилтрация и ексфилтрация в следствие на износване на тръбните връзки на канализационната мрежа. ➤ Слаба популателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците; ➤ Не навременно изпълнение на програми и проекти, свързани с управлението на отпадъците; ➤ Недостатъчна държавна подкрепа за изпълнение на законовите задължения към местната власт в сферата на отпадъците; ➤ Промени в законодателната рамка и централизация на управлението за дейности с отпадъци. ➤ Замърсяване на почвата и атмосферния въздух от интензивния автомобилен трафик, битовото отопление и промишлеността; ➤ Миграция предимно на млади хора от общината към по-големите градове на страната и емиграция в чужбина; ➤ Забавяне, а често и неизпълнение на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на общината.

IV. Визия за околната среда на Община Карнобат

Настоящата Общинска програма за опазване на околната среда на Община Карнобат представлява стратегически документ, чрез който се цели формулиране на визията за състоянието на околната среда на Общината и оформянето на адекватна политическа рамка за осъществяване на ефективно планиране и управление на околната среда в Общината за периода 2015 – 2020 г. В този смисъл, Програмата има основополагащо значение и заедно с Общинския план за развитие на Община Карнобат за периода 2014-2020 г. трябва да спомогне за гарантиране на устойчив и балансиран икономически растеж, съчетан с утвърждаването на Общината като **„териториална общност със съвременна инфраструктура, повишено качество на услугите, конкурентоспособна промишленост и селското стопанство, съхранена природна среда и културно наследство, развит туризъм, богат културен живот, чиста околна среда и добър жизнен стандарт за своите граждани ”**.

Устойчивото развитие на Общината е свързано със съхраняването на културните и природните и възраждането на историческите ѝ ценности и непрекъснатото развитие на компонентите на околната среда, като първостепенна задача е опазването на чистотата на атмосферния въздух, подобряване на водоснабдяването и опазване на екосистемите и биоразнообразието им.

Визията на околната среда на Община Карнобат се свежда до:

- Подобряване състоянието на околната среда в замърсените и увредени райони, недопускане влошаване състоянието в чистите райони на Общината и благоприятно експониране на рекреационните природни ресурси;
- Задоволяване на населението с вода за питейно-битови нужди с необходимите количествени и качествени показатели, свеждане до минимум на аварийните ситуации и недостига на вода;
- Доизграждане на канализацията на гр. Карнобат и изграждане, подобряване и/или частично разширяване на канализационните мрежи по селата; изграждане на пречиствателни станции;
- Поддържане на необходимата чистота по улиците, зелените площи и др. части на града. Поддържане парковете и зелените площи в междублоковите пространства, създаване и поддържане в добро състояние на детските площадки;
- Осигуряване на условия за максимално ефективно и щадящо експониране на природните дадености за създаване на благоприятна среда за спорт и отдих на населението, за привличане на български и чуждестранни инвестиции;
- Намаляване на шумовото натоварване на жилищната и градската среда от моторните превозни средства, увеселителните заведения и др. дразнители, изграждане на шумозаглушителни зелени пояси и бариери;
- Повишаване на екологичната и естетическата култура на жителите на града, като особено внимание се обърне върху подрастващото поколение;
- Рационално използване на земите на територията на Общината и недопускане замърсяването на почвите, възстановяване и поддържане на почвеното плодородие;
- Непрекъснато усъвършенстване на управленската структура в Общината, продължаване на политиката на прозрачност, съхраняване и възраждане на

архитектурните, историческите и археологическите ценности на територията на Общината;

- Спазване на нормативните изисквания по отношение на компонентите на околната среда, контрол по спазването им на територията на Общината от Общинската администрация, поддържане на връзки с контролните и други органи – РИОСВ, Басейнова дирекция, РЗИ и др. инстанции, за решаване на възникнали проблеми.

Програмата за опазване на околната среда на Община Карнобат гарантира постигането на балансирано и устойчиво социално и икономическо развитие на Община Карнобат и осигуряването на високо качество на живот на населението.

Визията е обобщена представа за развитието на Общината в бъдеще време. Тя представя желаното и възможно състояние на средата, която тази Община изгражда, поддържа и развива в един дългосрочен период, отразявайки сравнителните предимства и потенциали на територията в местен, регионален и национален аспект.

Отчитайки всичко това, в настоящата Програма е формулирана следната Визия на Общината:

Карнобат – Община със съвременна инфраструктура, съхранена природна среда, културно наследство и чиста околна среда за здравословен начин на живот.

V. Цели на програмата

Въз основа на тенденциите, очертани при анализа на средата и резултатите от SWOT анализа, са **определени генералната и специфичните стратегически цели на програмата**, като виждане на желанията на хората за бъдещото състояние на околната среда. При формулирането на целите са взети предвид основните силни страни на Община Карнобат, които трябва да бъдат запазени; основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени, анализирани са възможностите на Общината, отчитайки и заплахите в областта на околната среда.

1. Генерална стратегическа цел

Главната (генерална) стратегическа цел е: подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

Генералната стратегическа цел на ПООС на Община Карнобат е свързана със следните три взаимосвързани компонента:

- Икономически растеж;
- Качество на живот;
- Опазване на природното и културно наследство.

Генералната стратегическа цел формулира желаното състояние на околната среда, в което искаме да живеят жителите на Общината, състоянието, в което искаме да бъде природата с нейното видово разнообразие, състоянието на компонентите на околната среда.

2. Специфични стратегически цели

Реализацията на главната цел е невъзможна без конкретизация на няколко специфични цели към развитието на тези сектори, мерки / дейности към всяка от

целите и конкретни проекти или проектни идеи за прилагане на всяка от мерките, посочени в *раздел VI. План за действие*.

Главната цел може да се постигне чрез реализирането на следните **специфични стратегически цели**:

➤ **Подобряване качеството на атмосферния въздух и достигане на екологичните норми за намаляване на здравния риск за населението.**

На първо място ще се осигурят достатъчно надеждни и своевременни данни за състоянието, което ще гарантира правилно идентифициране на проблемите, с оглед разработването и приемането на адекватни и ефективни мерки за справяне с тях. Предвижда се оценка на сега действащата програма за качеството на атмосферния въздух и актуализацията, като се отразят резултатите на предприетите до момента мерки и се определят цели с хоризонт 2020 г. Засилването на контрола върху основните промишлени мощности, основни замърсители на въздуха и гарантирането на спазването на разрешителните е необходимо за постигането на задачите по отношение качеството на въздуха. Автотранспортът е един от основните източници на замърсяване на атмосферния въздух главно с ФПЧ. Автотранспортът също така има относително висок дял в замърсяването на атмосферния въздух с въглероден оксид, бензо(а)пирен, НМЛОС и азотни оксиди. Усилията на общината ще се насочат към по-интензивно използване на електротранспортни средства и оптимизиране на транспортната схема.

По нататъшното изпълнение на мерки за газификация и на комунално-битовия сектор, както и мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради ще допринесат за намаляване на вредните емисии от комунално-битовия сектор. Усилията ще се насочат и към мерки свързани с благоприятното въздействие на растителността за справяне с основните замърсители на въздуха, поради което ще се работи за създаването и поддържането на зелени пространства и джобове зеленина особено в жилищните квартали и зоните за отдих. При изпълнение на мерките за саниране на сградите, ще се насърчава изграждането на зелени покриви и фасади.

➤ **Осигуряване на съвременен стандарт на живот чрез подобряване на ВиК инфраструктурата:**

- осигуряване 100% изграждане на водоснабдителната система на общината;
- осигуряване 100% отвеждане на отпадъчните води от Общината до пречиствателни съоръжения и тяхното пречистване

Основните проблеми на Община Карнобат по отношение ВиК инфраструктура са: липсата на изградена канализационна система и пречиствателни съоръжения в голяма част от населените места, в резултат на което се заустват непречистени отпадъчни води в повърхностните водни тела.

➤ **Подобряване на системата за управление на отпадъците чрез:**

- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците;
- Намаляване депонирането на отпадъци от община Карнобат, увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- Намаляване и постепенно премахване на нерегламентираните замърсявания на територията на община Карнобат;
- Осигуряване на качествена услуга по управление на отпадъците в община Карнобат.

➤ **Опазване и поддържане на биологичното разнообразие**

Устойчивото управление на водите, почвите и горите в Общината са сред най-важните фактори за дългосрочното опазване на природните ресурси и биологичното разнообразие на нейната територия. Чистата и здравословна околна среда е от все по-голямо значение за човешкото благополучие и развитие. Измененията на климата и екосистемите оказва все повече преки и косвени последици върху здравето на хората. Усилията ще бъдат насочени към: предотвратяване и преустановяване на замърсяването, предизвикано от човешка дейност като например заустване на битови отпадъчни води в повърхностни водни обекти, изхвърляне на отпадъци; предотвратяване на прекомерен антропогенен натиск, ограничаване на определени икономически дейности, предимно добивни (пясък, чакъл, нефт, риболов), с цел предотвратяване на замърсяването от тях и вредното им действие върху видовете и местообитанието; възпиране и обръщане на ерозионни процеси; ограничаване на дейности, които могат да доведат до промени в хидравличните условия; възпиране на естествената биоценотична еволюция и сукцесия. Това изисква постоянно съхранение и възстановяване на природните и биологични ресурси.

С изпълнението на стратегическите цели се очаква утвърждаване на Общината като „**място със съхранена природа и желано място за живот и бизнес, осигурено чрез съвременна инфраструктурна база и хармонично организирана среда за обитаване**”.

3. Приоритети

За решаването на съществуващите проблеми са избрани подходи, които максимално да позволяват възползването от постигнатите успехи (силни страни) и стоящите пред Общината възможности. Формулираните цели показват стратегическия избор и основните приоритети, които ще има Общината през следващите години. В същото време те не отменят провеждането на рутинните действия, свързани с провеждането на политиката по околна среда.

Приоритети на Община Карнобат ще бъдат:

- Подобряване качеството на атмосферния въздух;
- Подобряване на водоснабдяването и канализацията и пречистването на отпадните води в проблемни населени места и квартали;
- Рационално управление и ползване на водните ресурси;
- Подобряване управлението на битовите и строителни отпадъците чрез предотвратяване или ограничаване на тяхното вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда;
- Подобряване състоянието и развитие на инфраструктурата;
- Подобряване на енергийната ефективност на база използването на алтернативни източници на енергия;
- Опазване и популяризиране на биоразнообразието;
- Опазване и популяризиране на културното наследство;
- Развитие на зелената система и възстановяване и опазване на зелените площи в междублоковите пространства на кварталите;
- Повишаване на информираността и екологичната култура на населението.

VI. План за действие за периода 2015-2020 г.

1. Атмосферен въздух

№	Дейност, задачи	Начален и краен срок	Отговорен за изпълнението	Очакван и разходи, хил. лева	Източници за финансиране
1.1	Подобряване на КАВ чрез ликвидиране на първичните емисии на замърсяване с прахови частици извън строителните площадки	2014-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
1.2	Разработване и прилагане на стимули за насърчаване на газоснабдяването на домакинствата	2014-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
1.3	Увеличаване на затревените площи и ликвидиране на потенциални източници на прахови емисии	2015-2020 г.	Общинска администрация	20	Общински бюджет
1.4	Изпълнение на мерките и проектите, залегнали в Актуализацията на Програмата за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух на Община Карнобат за периода 2011 – 2015 година	2011-2015 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет

2. Опазване на повърхностните и подземни води

№	Дейност, задачи	Начален и краен срок	Отговорен за изпълнението	Очакван и разходи,	Източници за финансиране
---	-----------------	----------------------	---------------------------	--------------------	--------------------------

				хил. лева	
1.1	Възстановяване и поддържане на язовири	2014-2020 г.	Басейнова дирекция, Общинска администрация	500	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.2	Проекти за предотвратяване на наводнения и свлачища и други мероприятия по управление на водите	2014-2020 г	Басейнова дирекция, Общинска администрация	1 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.3	Почистване и поддържане на речните корита и дерета	2014-2020 г.	Басейнова дирекция, Общинска администрация	500	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.4	Информирание на обществеността за състоянието на водните ресурси, начините и методите за пестеливо използване на водата	2014-2020 г.	Басейнова дирекция, Общинска администрация	2	Общински бюджет

3. Отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

№	Дейност, задачи	Начален и краен срок	Отговорен за изпълнението		Източници за финансиране
1.	Реконструкция, подновяване и доизграждане на канализационната мрежа и изграждане на съоръжения за пречистване на				

отпадни води					
1.1	Изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води в гр. Карнобат	2016-2020 г.	Общинска администрация	12 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.2	Изграждане и рехабилитация на улична канализационна мрежа и довеждащ колектор до ПСОВ, гр. Карнобат	2014-2020 г.	Общинска администрация	25 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.5	Канализация на Южна промишлена зона, гр. Карнобат	2015-2020 г.	Общинска администрация	3 370	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.	Изпълнение на препоръчаните мерки, залегнали в Регионалния генерален план на обособената територия на „ВиК“ ЕАД гр. Бургас	постоянен	„ВиК“ ЕАД	-	-

4. Водоснабдяване на Общината и подобряване качествата на питейната вода

№	Дейност, задачи	Начален и краен срок	Отговорен за изпълнението	Очакван и разходи, хил. лева	Източници за финансиране
---	-----------------	----------------------	---------------------------	------------------------------	--------------------------

1.	Рехабилитация на водопроводната мрежа за намаляване на загубите на вода – реконструкция на съществуващите съоръжения и изграждане на нови				
1.1	Водопровод на Южна промишлена зона, гр. Карнобат	2015-2020 г.	„ВиК” ЕАД, Общинска администрация	3 100	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.2	Реконструкция на водопроводна мрежа в кв. „Красно село”, гр. Карнобат	2015-2020 г.	„ВиК” ЕАД, Общинска администрация	3 500	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.3	Помпена станция и тласкатели до Южна промишлена зона и кв. “Славейков” и напорни водоеми – гр. Карнобат	2014-2017 г.	„ВиК” ЕАД, Общинска администрация,	5 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
1.4	Реконструкция и изграждане на водопреносната мрежа в община Карнобат	2014-2020 г.	„ВиК” ЕАД, Общинска администрация	10 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.	Водоснабдяване на неводоснабдени райони				
2.1	Водоснабдяване на крепост „Маркели”	2014-2017 г.	„ВиК” ЕАД, Общинска администрация	300	Общински бюджет, Държавен бюджет,

			администрация		Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.2	Водоснабдяване на с. Сан Стефано	2015-2020 г.	„ВиК” ЕАД, Общинска администрация	1 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
3.	Изпълнение на препоръчаните мерки, залегнали в Регионалния генерален план на обособената територия на „ВиК” ЕАД гр. Бургас	постоянен	„ВиК” ЕАД	-	-

5. Екологосъобразно решаване на проблема с третирането на отпадъците

№	Дейност, задачи	Начален и краен срок	Отговорна институция	Очаквани разходи, лева	Предлагани източници за финансиране
1.	Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците				
1.1	Провеждане на информационна кампания сред обществеността за възможностите за намаляване генерирането на битови отпадъци	постоянен	Общинска администрация	1 000	Общински бюджет
2.	Намаляване депонирането на отпадъци от община Карнобат, увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци				
2.1	Запознаване на обществеността с Претоварна станция за отпадъци – Карнобат и Екопарка, разположен в нея, като място за предаване на	2015-2020 г.	Общинска администрация	1 000	Общински бюджет

	разделно събрани отпадъци от бита, едрогабаритни отпадъци от бита, ИУЕЕО – разпечатване на информационни брошури.				
2.2	Закупуване на контейнери за домашно компостиране и биоразградими отпадъци и определяне на места за поставяне	2015-2020 г.	Общинска администрация	100 000	Възможности за финансиране по оперативни програми
2.3	Изграждане на инсталация за компостиране или оползотворяване на биоразградими отпадъци	2016-2020 г.	Общинска администрация	50 000	Частни инвестиции, Оперативна програма по околна среда
2.4	Участие в реализиране на проект „Изграждане на инсталация за сепариране на смесения битов отпадък на Претоварна станция за отпадъци – Карнобат”	2016-2018 г.	Общинска администрация	100 000	Частни инвестиции, Оперативна програма по околна среда
2.5	Контрол и мониторинг за разделно събиране на отпадъци от опаковки от населението	2014-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
2.6	Упълномощаване на длъжностни лица, които да контролират спазване на забраната за изхвърляне на отпадъци, обозначени с маркировка за разделно събиране, в контейнери за смесени битови отпадъци	2014-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
2.7	Сключване на договори с фирми по оползотворяване/контрол върху дейностите по третиране на отпадъците от специфичните потоци	постоянен	Общинска администрация и Организации по оползотворяване	-	Бюджет на фирмите по оползотворяване
2.8	Разработване и прилагане на информационна система за количеството на приетите опасни	ежегодно	Общинска администрация	-	Общински бюджет

	отпадъци от домакинства в Екопарка на Претоварна станция за отпадъци и отчитането им пред Общински съвет - Карнобат				
2.9	Спазване на Наредбата за отглеждане на животни на територията на Община Карнобат при събиране, съхранение и третиране на оборски тор, торова течност и животински екскременти	постоянен	Общинска администрация	-	-
3.	Намаляване и постепенно премахване на нерегламентираните замърсявания на земната повърхност в общината				
3.1	Почистване на нерегламентираните замърсявания и предотвратяване създаването на нови нерегламентирани такива	постоянен	Общинска администрация	20 000	Общински бюджет
3.2	Спазване на наредбата за управление на отпадъците и поддържане на чистотата, издадена съгласно разпоредбите на чл. 19 от ЗУО	постоянен	Общинска администрация	-	-
3.3	Закриване и рекултивация на съществуващото депо за битови отпадъци	2015-2018 г.	Общинска администрация	50 000	Общински бюджет, ПУДООС, Оперативни програми
3.4	Засилено прилагане на контрола върху неконтролирано изхвърляне и неконтролирано изгаряне на отпадъци и др. Неконтролирани методи за обезвреждане на отпадъци	ежегодно	Общинска администрация	-	-
3.5	Информационно – разяснителна кампания сред обществеността, чрез:				
3.5.1	Провеждане на информационни кампании за повишаване на общественото съзнание, за осъзнаване на екологичните рискове, свързани с	ежегодно	Общинска администрация и Организации по	40 000	Общински бюджет Организации по

	изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците		оползотворяване		оползотворяване
3.2.2	Включване на управлението на отпадъците в образователните програми в детските градини и училища	2014-2020 г.	Общинска администрация	2 000	Общински бюджет, външни източници на финансиране
3.2.3	Участие в национална кампания „За чиста околна среда”	постоянен	Общинска администрация	50 000	ПУДООС
3.2.4	Ежегодно организиране на кампании за почистване на обществени терени от замърсяване с отпадъци	постоянен	Общинска администрация	5 000	Общински бюджет, Частни инвестиции
4.	Осигуряване на качествена услуга по управление на отпадъците в община Карнобат				
4.1	Поддържане на ефективна система за организирано събиране и транспортиране на отпадъци	постоянен	Общинска администрация, Регионално сдружение за управление на отпадъците	2 000	Общински бюджет
4.2	Разработване на система за изчисляване размера на таксата за битови отпадъци на база количеството на формирания отпадък - Определяне на такса БО – такса вход Претоварна станция за отпадъци - Карнобат	2015-2020 г.	Общинска администрация, Общински съвет	-	-
4.3	Организиране депонирането на отпадъци				
4.3.1	Повишаване качеството на предлаганите услуги за събиране и транспортиране на битовите отпадъци	2015-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
4.3.2	Оптимизиране на честотата и маршрутите за събиране и транспортиране на битови отпадъци	периодично	Общинска администрация	-	-

4.3.3	Закупуване на транспортни средства	периодично	Общинска администрация	400 000	Общински бюджет
4.3.4	Закупуване на нови контейнери за битови отпадъци	периодично	Общинска администрация	416 745	Общински бюджет ПУДООС
4.4	Укрепване на административния капацитет на общината, чрез:				
4.4.1	Подбор на персонал за работа в Претоварна станция за отпадъци - Карнобат	2014-2015 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
4.4.2	Провеждане на обучения с цел повишаване на квалификацията на служителите, които имат отговорности по управление на отпадъците	периодично	Общинска администрация, МОСВ, НСОСБ	7 000	Общински бюджет

6. Управленски и инфраструктура

№	Дейност, задачи	Начален и краен срок	Отговорен за изпълнението	Очаквани разходи, лева	Източници за финансиране
1.	Ремонт на уличната мрежа в община Карнобат	2014-2020 г.	Общинска администрация	8 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.	Подобряване на експлоатационното състояние и нивото на изграденост на общинската пътна мрежа				
2.1	Обходен път за връзка между II класен път II 73 Карнобат-Шумен и АМ "Тракия".	2014-2015 г.	Общинска администрация, МРРБ	5 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна

					помощ
2.2	Основен ремонт на IV-класен път BGS1064 с. Житосвят – с. Добриново	2014-2015 г.	Общинска администрация, МРРБ	300	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.3	Основен ремонт на IV-класен път BGS1060 с. Екзарх Антимово – с. Смолник	2014-2015 г.	Общинска администрация, МРРБ	600	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.4	Основен ремонт на IV-класен път BGS1265 от граница общ. (Сунгурларе-Карнобат) – с. Огнен – с. Искра – до главен път I-6 /София- Бургас/	2015-2017 г.	Общинска администрация, МРРБ	3 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.5	Основен ремонт на IV-класен път BGS1004 от главен път I-6 /София- Бургас/ до с. Кликач	2015-2017 г.	Общинска администрация, МРРБ	600	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.6	Основен ремонт на IV-класен път BGS1064 /I-6 Венец-Карнобат-Крумово градище – Железник – Сан Стефано – Добриново/	2015-2017 г.	Общинска администрация, МРРБ	4 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна

					ПОМОЩ
2.7	Основен ремонт на IV-класен път BGS2070 /BGS1064, Крумово градище – с Сан Стефано/ Деветак- Железник	2016-2018 г.	Общинска администрация, МРРБ	1 100	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.8	Основен ремонт на IV-класен път BGS3073 /BGS2063/ – с. Деветак-с. Деветинци – ж.п.гара Церковски – /BGS2070/	2016-2018 г.	Общинска администрация, МРРБ	1 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.9	Основен ремонт BGS2065 / I-6 Карнобат – Айтос/ с. Соколово – с-Хаджиите	2016-2018 г.	Общинска администрация, МРРБ	1 800	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.10	Основен ремонт на IV-класен път BGS3067 от /BGS2065, Соколово-Хаджиите/ - Драгово	2016-2018 г.	Общинска администрация, МРРБ	500	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.11	Основен ремонт на IV-класен път BGS3066 от /BGS2065, Соколово-Хаджиите/ - Козаре	2016-2018 г.	Общинска администрация, МРРБ	350	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна

					помощ
2.12	Основен ремонт на IV-класен път BGS2061 от /I-6 Карнобат-Айтос/ – Глумче – Зимен – до граница общ. (Карнобат-Айтос)	2016-2018 г.	Общинска администрация, МРРБ	2 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.13	Изграждане на подземни и надземни паркинги в ЦГЧ на Карнобат и увеличаване на паркоместата	2015-2017 г.	Общинска администрация	500	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.14	Подобряване на транспортирането на учениците от села без училища чрез осигуряване на качествен и сигурен транспорт	2014-2020 г.	Общинска администрация	1 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.15	Изграждане на велоалеи в град Карнобат	2015-2017 г.	Общинска администрация	2 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.16	Актуализация на паспортизацията на общинска пътна мрежа	2014-2020 г.	Общинска администрация	50	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна

					помощ
2.17	Внедряване на мерки за енергийна ефективност в образователните заведения в община Карнобат	2015-2020	Община Карнобат, МРРБ	-	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.18	Обучения на служители за подготовка и управление на проекти	2014-2020 г.	Общинска администрация	2	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
2.19	Подготовка на проекти за кандидатстване за финансиране	2014-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
3.	Изготвяне на Външен аварийен план с цел постигане на високо ниво на защита на живота и здравето на хората	2016 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет

7. Зелени системи. Защитени територии и биоразнообразие

№	Дейност, задачи	Начален и краен срок	Отговорен за изпълнението	Очаквани разходи, лева	Източници за финансиране
1.	Рехабилитация, опазване и поддържане на зелената система в общината като цяло, големите и малките паркове в общината (в т.ч. благоустрояване и паркоустройство на районен парк „Първи май”, парк „Дядо Димчов баир”, Златното езеро, паркове в селата и	2015-2020 г.	Общинска администрация	3 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна

	др.)				помощ
2.	Въвеждане на системност в провеждането на основните дейности по поддържане на зелената система: нови засаждения, зацветяване, поддръжка на фитосанитарното състояние на дървесната растителност, коситба, поливане, растителна защита и т.н.	2014-2020 г.	Общинска администрация	2 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
3.	Ремонт на поливни водопроводи и изграждане на нови за поддържане на зелените площи	2014-2020 г.	Общинска администрация	200	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ
4.	Изграждане и поддържане на база данни за защитените обекти на територията на общината	2014-2020г.	Общинска администрация	2	Общински бюджет, Държавен бюджет
5.	Подобряване на информираността и повишаване активността на обществото за опазване на биологичното разнообразие	2014-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет, Частни средства
6.	Създаване на условия за по-ефективно обучение и образование за опазване на биологичното разнообразие	2014-2020 г.	Общинска администрация	-	Общински бюджет
7.	Създаване, реновиране и поддържане на туристическата инфраструктура	2014-2020 г.	Общинска администрация	3 000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ

8.	Опазване и реставриране на паметниците на културата на територията на общината и терените около тях	2014-2020 г.	Общинска администрация	1000	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на европейския съюз, друга чуждестранна помощ, Частни средства
----	---	--------------	------------------------	------	--

VII. Организация за изпълнение на програмата. Мониторинг, контрол, оценка и актуализация на общинската програма за опазване на околната среда

Отговорно длъжностно лице

Координацията по изпълнение на програмата се осъществява от: ОБЩИНА КАРНОБАТ

Кмет на Община Карнобат: Георги Димитров

бул. “България” 12, гр. Карнобат 8400, България;

Тел: +359 (0)559 29125

Факс: +359 (0)55927165

Лице за контакти:

Сабина Колева - еколог

e-mail: karnobat@mail.bg

Наблюдението и оценката на Общинската програма за опазване на околната среда на Община Карнобат ще се извършва с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнение ѝ. Общинската ПООС на Община Карнобат се разработва съгласно чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда в съответствие с указания на Министъра на околната среда и водите относно структура и съдържание на общинските програми за опазване на околната среда.

Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите, мерките и проектите на Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им.

Наблюдението и изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда е отговорност на Кмета на Общината и сектор „Опазване на околната среда”. В процеса на наблюдение, Общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен, или ако условията се изменят.

Контролът върху изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда се извършва от Общинския съвет на Община Карнобат, Програмата се приема от общински съвет, който контролира и нейното изпълнение. Кметовете на Общините представят пред Общинските съвети всяка година отчет за изпълнението на Програмата за околна среда. Изготвените отчети се предоставят за информация в РИОСВ - Бургас.

Актуализация и допълнение на Общинската програма за опазване на околната среда се прави от Кмета на Община Карнобат при следните обстоятелства:

- Промени в макроикономическите и международните условия, и договорености;
- Съществени промени в националното законодателство;
- Други съображения, които ще подобрят изпълнението на плана за действие.

Измененията, допълненията и актуализацията на Общинската програма за опазване на околната среда се приемат от Общински съвет Карнобат по предложение на Кмета на Общината.

При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на бизнеса и на браншови организации.

VIII. Използвани източници

- 1) Актуализация на Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух на Община Карнобат за периода 2011 – 2015 година;
- 2) БДЧР. Годишен доклад за оценка на актуалното състояние на водите в Черноморски район - 2013 г.;
- 3) Генерален план на обособената територия на ВиК ЕАД, гр. Бургас;
- 4) Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици.
- 5) Директива 92/43 на Съвета на ЕИО от 21.05.1992 г. за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- 6) Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Карнобат за периода 2014-2020 г.;
- 7) НАТУРА 2000 Стандартен формуляр за Защитена зона „Екокоридор Камчия-Емине” (BG0000393), Министерство на околната среда и водите;
- 8) НАТУРА 2000 Стандартен формуляр за Защитена зона „Комплекс Стралджа” (BG00002028), Министерство на околната среда и водите;
- 9) НАТУРА 2000 Стандартен формуляр за Защитена зона „Река Мочурица” (BG0000196), Министерство на околната среда и водите;
- 10) НАТУРА 2000 Стандартен формуляр за Защитена зона „Стралджа” (BG0000205), Министерство на околната среда и водите;
- 11) Национална стратегия за околна среда 2009-2018 г.;
- 12) Националната план за управление на дейностите по отпадъците 2014-2020 г.;
- 13) Националната програма за управление на дейностите по отпадъците 2014-2020 г.;
- 14) Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъците, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- 15) Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р България 2011-2020 г.;
- 16) Общински План за развитие на Община Карнобат 2014-2020 г.;
- 17) Областна стратегия за развитие на Област Бургас 2014-2020 г.;
- 18) Оперативна програма „Околна среда” 2014-2020 г.;
- 19) План за управление на водите в Черноморския басейнов район 2010-2015 г.

- 20) Програма за управление на отпадъците, формирани на територията на Община Карнобат - 2014-2020 г.;
- 21) РИОСВ Бургас. Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2013 г.;
- 22) РИОСВ Бургас. Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2014 г.
- 23) Стратегия за устойчиво развитие на земеделието в област Бургас - областна дирекция „Земеделие”
- 24) Справка в РИОСВ-Бургас на основание Закона за достъп до обществена информация, относно билкозаготвители пунктове на територията на Община Карнобат - писмо с изх. № 4383/29.06.2015 г.;
- 25) Справка в РИОСВ – гр. Бургас на основание Закона за достъп до обществена информация, относно изпитване на отпадъчни води от канализационната мрежа на гр. Карнобат за 2014 г. – писмо с изх. № 4661 от 06.07.2015 г.;
- 26) Справка в РЗИ – гр. Бургас, относно качеството на питейната вода на територията на Община Карнобат – писмо с изх. № 39-00-199 от 17.07.2015 г.;
- 27) Указания на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържание на Общинските Програми за опазване на околната среда;
- 28) http://eea.government.bg/zpo/bg/index_search.jsp.

Нормативни документи

- 29) Закон за биологичното разнообразие, обн. ДВ. бр. 77 от 9.08.2002 г., посл. изм. ДВ. бр. 27 от 15.03.2013 г.;
- 30) Закон за водите, в сила от 28.01.2000 г., обн., ДВ, бр. 67/27.07.1999 г., посл. изм. ДВ, бр.86 от 26.10.2012 г.;
- 31) Закон за горите, в сила от 09.04.2011 г., обн. ДВ. бр. 19 от 8.03.2011 г., изм. ДВ. бр. 43 от 7.06.2011 г.;
- 32) Закон за защитените територии, обн. ДВ. бр.133 от 11.11.1998 г., посл. изм. ДВ. бр. 27 от 15.03.2013 г.;
- 33) Закон за защита от шума в околната среда, в сила от 01.01.2006 г., обн. ДВ, бр. 74 от 13.09.2005 г., посл. изм. ДВ,. бр. 98 от 14.12.2010 г., доп. ДВ. бр. 32 от 24.04.2012 г.;
- 34) Закон за здравето, обн. ДВ, бр. 70 от 10.08.2004 г., посл. изм. ДВ. бр. 30 от 26.03.2013 г.;
- 35) Закон за културното наследство, в сила от 10.04.2009 г., обн. ДВ. бр. 19 от 13.03.2009 г., посл. изм. ДВ. бр. 15 от 15.02.2013 г.;
- 36) Закон за опазване на околната среда, обн. ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., посл. изм.. ДВ. бр. 27 от 15.03.2013 г.;
- 37) Закон за подземните богатства, обн. ДВ. бр. 23 от 12.03.1999 г., посл. изм. ДВ. бр. 19 от 8.03.2011 г.;
- 38) Закон за почвите, обн. в ДВ бр. 89 от 06.11.2007 г., посл. изм. ДВ. бр. 92 от 22.11.2011 г.;

- 39) Закон за управление на отпадъците, обн. ДВ, бр. 86 от 30.09.2003 г.; посл. изм. ДВ. бр. 53 от 13.07.2012 г.;
- 40) Закон за устройство на територията, обн., ДВ, бр. 1 от 2.01.2001 г., в сила от 31.03.2001 г., посл. изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013 г.;
- 41) Закон за чистотата на атмосферния въздух, в сила от 29.06.1996 г., обн. ДВ. бр. 45 от 28.05.1996 г., посл. изм. ДВ, бр. 102 от 21.12.2012 г.;
- 42) Методиката за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие, утвърдена от Министъра на ОСВ, 2007 г.;
- 43) Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и на опасни отпадъци, Обн. ДВ, бр. 29 от 30.03.1999 г.;
- 44) Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (ДВ, бр. 85 от 06.11.2012 г.)
- 45) Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г., обн. ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.;
- 46) Наредба № 1 за опазване на озеленените площи и декоративната растителност, приета от Министерството на териториалното развитие и строителството, обн. ДВ. бр. 26 от 30.03.1993 г.;
- 47) Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците;
- 48) Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението, издадена от Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите, ДВ, бр. 58/18.07.2006 г.;
- 49) Наредба № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, в сила от 13.01.2004 г., изд. от МРРБ, обн. ДВ. бр. 3 от 13.01.2004 г., посл. изм. ДВ. бр. 41 от 22.04.2008 г.;
- 50) Наредба № 8/2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.